

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Grey_Zane-Jazdci_z_Wyomingu_SK.PDB

PDB Name: Grey_Zane-Jazdci_z_Wyomingu
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.2005
Modification Date: 16.8.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ZANE GREY: WYOMING

PRVÝ RAZ VYŠLO V PICTORIAL REVIEW Co., NEW YORK 1932

© BY ZANE GREY, INC. TRANSLATION © VIKTOR KRUPA, 1974

1

Keď sa Martha Ann Dixonová našla na širšej nebraskej ceste, zhrozená si uvedomila, že konečne sa naplnila jej vrodená túžba utiecť z domu. Uštipla sa... Bola to pravda. Je tu a mieri na západ!

Tuláckym sklonom podľahla prvý raz ako päťročná. Ušla z tetinho domu na brehu Michiganského jazera a našli ju v lese. Potulovala sa tam bez šiat a bez hanby s ťa malá divoška. Na druhý výlet sa vydala o čosi neskôr. Vtedy ušla zo školy. Utekala aj neskôršie, ale na tie prípady sa nepamätala tak živo.

No tento útek, rok pred dvadsiatkou, bol úplne inakší. Toto dobrodružstvo bolo výsledkom dlhých úvah a rozhodnutia uskutočniť sen, sen o hmlistých obrazoch a purpurových pohoriach, sen o vytúženom cieli - o západe.

Vrčanie spomaľujúcej fordky prinútilo Marthu Ann ustúpiť z cesty.

„Haló, slečna. Nechcete sa zviezť?“ vykrikol veselý hlas. Červenovlasý pehavý mládenec spomalil, keď odrazu zastala.

„Nie, ďakujem," odvetila „Radšej pôjdem peši."

„Do čerta, pravá žena! Prepáčte mi," vyhlíkol šofér a usmial sa." Tak poďte. Príležitosť povozit' dámu sa mi nenaskytuje každý deň."

„Prenechám tú jedinečnú príležitosť žene, čo si to bude viac vážiť."

„No... no dobre. Len som si myslel, či nie ste ustatá. Co tu hľadáte?" „Stopujem."

„No, dnes nestopujete práve najlepšie."

„Budem stopovať každý deň, dokiaľ sa mi to nezunuje."

„Kam idete?"

„Do Wyomingu!" bojovne vykrikla Martha Ann. Po prvý raz vyslovila nahlas to čarovné slovo.

„Hm. . hm, ja sa z toho zbláznim!" zvolal ryšavec. Nedôverčivým pohľadom premeral postavičku na ceste, naštartoval svoje prastaré auto a čoskoro zmizol v oblakoch prachu.

Martha Ann sa ticho zachichotala. Konečne nazbierala v sebe toľko odvahy, aby to vyslovila! „Wyoming!" Ako ľúbezne to znie! Aké sľubné slovo! Čo na tom záleží, že ide do dajakého neznámeho mestečka vo Wyomingu... čo na tom, že má vo vrecku iba päťdesiat dolárov a tie jej budú musieť vydržať donekonečna?

Šťastne kráčala ďalej. Vo vzduchu bolo cítiť jar. Polia boli zlaté a stromy i ploty svietili sviežou zeleňou. Popri ceste ľubozvučné vyspevovali čierne drozdy a škovránky. Lahodný vetrík prinášal vôňu horiaceho listia. Čosi ju neodolateľne lákalo do diaľky, tam, kde biela cesta mizla za obzorom.

Dievčina to ešte vždy pokladala za zázrak, že je tu. V duchu si opäť zopakovala udalosti, ktoré ju vyhnali na túto šírú cestu. Dúfala, že ju privedie do Wyomingu.

Peniaze stačili Marthe Ann na strednú školu. Matke sa to videlo dosť, ale Martha Ann chcela ísť ďalej. Mrs.Dixonová pričasto naznačovala Marthe Ann, že by sa mala vydať. Zdôrazňovala, že z osemnásťročnej Marthy Ann vyrástla krásavica, ktorá by sa mohla dobre vydať. No Martha Ann kula vlastné plány a tie nemali s manželstvom nič spoločné. Istý čas chcela študovať na univerzite, potom pracovať, ale nadovšetko chcela vidieť svet. Svet znamenal pre ňu západ. Marthinu posadnutosť zavinili dve príčiny. V detstve počula všeličo o jedinom bratovi starej mamy, ktorý ušiel z domu a hľadal šťastie na západe.

Tridsať rokov nebolo počuť o strýkovi Nickovi Blighovi. No keď Martha Ann dovŕšila sedemnásť rok, stará matka dostala list od nezvestného brata. Pretože sa mu nepodarilo zbohatnúť, neunúval sa vypisovaním. Nakoniec sa však odhodlal ohlásiť príbuzným. Pohlol ho k tomu vek, chatrné zdravie i vedomie, že mlčal z falošnej pýchy. List bol opečiatkovaný vo wyominskom mestečku Randall.

Správa od dávno strateného strýka zasiala Marthe Ann do mysle tajnú a smelú myšlienku. Vyberie sa na západ a nájde strýka Nicka. Táto pohnútk a zámienka urýchlila kryštalizáciu nejasnej túžby.

Martha Ann si celé hodiny v noci i vo dne lámala hlavu nad tým, ako si zadovážiť prostriedky na štúdium a súčasne usporiť peniaze na cestu. Tento problém sa jej podarilo vyriešiť. Našla si miesto asistentky u dentistu a navyše pracovala v sobotu, v nedeľu a cez prázdniny.

Viac ako jedenapoločné vypätie sa prejavilo na Marthinom duševnom i telesnom zdraví. Nedala sa však ničím zastrašiť. Tajný sen ju postupom času čoraz väčšmi lákal. Uspokojoval jej túžbu po šťastí. Prekvapená si však uvedomovala, že čím je väčšmi zaneprázdnená, tým častejšie sa okolo nej krútia chlapi. Na ich prosby o schôdzku zostávala ľahostajná.

Martha Ann už dávno uvažovala o svojom vzťahu k mužom. Možno je nenormálna. Tvrdila to matka i poniektorí priatelia. Ona si však nechcela pripustiť také obvinenie a od rozpakov prešla do netrpezlivosti a nakoniec k odporu. A jednako sa jej chlapi páčili. Obdivovala mladých mužov, ktorí sa vedeli v živote zvíťaziť. Zavše sa s nimi dobre cítila - v počiatočnom období priateľstva - a keď sa veľmi usilovala, dokázala vyžmýkať zo seba aké-také prejavy romantických citov. Znechutená si však uvedomila, že skoro každé priateľstvo vedie k jednému z dvoch smutných koncov - k požiadaniu o ruku alebo k trápneniu flirtu, ktorý ju napínal hnusom. Prečo nemohli zostať iba priateľmi? A tými niekoľkými odvážlivcami, ktorí si priveľa dovoľovali, Martha Ann opovrhovala.

Nadišiel čas, keď sa Martha Ann zmenila aj vo vlastných očiach pod vplyvom namáhavého štúdia i vedľajšej práce, neprístojnosti obdivovateľov a matkinho neprestajného domŕzania. Chcelo sa jej ujsť ďaleko zo špinavého, hlučného, preľudneného mesta. Lákali ju šire priestory. Čoraz častejšie sa jej snívalo

o krásnych zelených krajinách, oplývajúcich kvetmi a vtákmi. Pociť sklúčenosti a únavy postupne prerastal do ozajstnej melanchólie. Nakoniec už krehké plecيا neunesli strašnú ťarchu. Telo nevydržalo toľko ako duch. A matka, znepokojená Marthinými vyhliadkami, naliehala na ňu aby sa vydala za mladého Boba Wirtha, „lebo ten ťa dobre zaopatrí a nebudeš sa musieť starostiť o každý groš ani rozmýšľať, či si kúpiť nové šaty".

No Martha si už na starosti navykla - starostiť sa o školské dlhy, o to, či jej vydržia skromné zárobky, starostiť sa preto, lebo doma jej nedali pokoja a dobiedzali do nej a čoraz väčšmi na ňu doliehali rastúce nároky mladých mužov. Všetko ju nudilo a otravovalo - tancovačky, plesy, i kino. Túžila, aby sa niečo stalo - niečo nepredvídané a úžasné. Nakoniec tlak priveľmi zosilnel. Hoci ešte nedokončila semester v škole, s príchodom jari si uvedomila, že udrela hodina odchodu. Martha Ann zatajila dych, keď si spomenula na rozhodný deň.

Svedomie ju netrápilo zato, že oklamala otca. Nikdy ho nezaujímalo, či Martha prišla alebo odišla a aspoň navonok ho Marthina honba za šťastím nijako nevzrušovala. Oklamala však matku! To ju bolelo. Odrazu, zoči-voči významnému kroku, na ktorý sa chystala, pocítila výčitky. Nikdy v živote matku vedome neoklamala. Teraz sa nazdala, že ako výhovorka jej postačí úžasný cieľ, ktorý ospravedlní takmer všetky prostriedky. Predo dvermi svedomia sa však vytrvalo ozýval tichý, žalostný hlas. Oklamať matku - hoci bola vždy taká dobrá, oddaná, láskavá!

Martha Ann pocítila prudkú bolesť. No člnok už unášali prúdy veľkého dobrodružstva. Nemohla sa vrátiť. A pritom to bolo všetko také jednoduché a ľahké! Raz pri večeri Martha Ann pokojne oznámila, že spolužiačka z univerzity ju požiadala, aby ju odprevadila do Omahy a ona ta chce ísť. Otec a brat hundrali ako zvyčajne. Matka sa však ustarostene opýtala, ako dlho bude preč. Martha sa zmohla len na neurčitú odpoveď.

„Drahá, naozaj chceš ísť do Omahy?" opýtala sa Mrs.Dixonová.

„Mama! ... Áno, pravdaže," odpovedala chytro. Aspoň to nebolo vyslovené klamstvo!

„Bála som sa, že si si spomenula na dávnu túžbu po západe," doložila Mrs.Dixonová.

No Martha nemala trpezlivosti ani s vlastnou matkou. Prečo nechápe, aké by to bolo úžasné, keby odišla na západ? Ak Mrs.Dixonová vôbec vedela, čo sú to dobrodružné túžby, istotne v nej už dávno zakrpateli.

Každý okamih strávený v byte využíla Martha na prípravu potrebných vecí. Čo si vziať a čo tu nechať? Bolo to nemožné, mať na pamäti, že všetko bude musieť nosiť, a preto bude ťarcha tým ľahšia, čím menej si zoberie. Nakoniec sa rozhodla pre bratov batoh. Prijemne prekvapená zistila, že sa doň zmestí hodne. No i tak nevedela, či jej to vystačí. Ako sa blížil deň odchodu, k nedečkavosti sa primiešavali iné pocity. Cestou sa všeličo môže stať! Častejšie dvíhala hlavu a usmievala sa, aby sa upokojila. No kdesi v podvedomí sa tajil tieň paniky. Raz, keď kľáčala uprostred spálne a usilovala sa nájsť v batohu miesto pre akúsi vzácnu knižku, uvedomila si, že šomre: „Ach, panebože, tak strašne sa mi chce odísť. Ja musím odísť ... Daj, aby sa mi nič nestalo!" V nasledujúcom okamihu však prevládla samopašnosť a prostoducho vykrikla: „Nepočuješ ma, bože?"

Konečne si Martha Ann zbalila batoh. Viac sa doň nič nezmestilo. Okrem niekoľkých nepatrných drobností obsahoval jednu pyžamu, dve zubné kefky, mydlo, utierku, hrebeň a kefu, dvojce hrubé vlnené pančuchy, tri páry bavlnených ponožiek, lekárničku s náplast'ou, jódom, obväzmi, vatou, dezinfekčnou fliaštičkou, tri ihly s nit'ami, nožničky, plniace pero, zopár listov papiera, ofrankované obálky a tri čisté košeľe. Dlho húpala, či sa jej vôbec naskytne príležitosť vyobliekať sa a nakoniec si vložila do batoha belasé námornícke plisované šaty z krepu. Ľahko sa skladali a nezaberú veľa miesta. Napokon našla miestečko aj pre kožené papuče a dvojce hodvábne pančuchy. Krátku vetrovku, turistické topánky a manchestrové nohavice sa rozhodla vložiť do škatule s tým, že si ich oblečie, len čo sa vydá na cestu.

Konečne svitol deň rozlúčky, slzy, nesúvislé lúčenie, beh za údajnou priateľkou, stanica a vlak. Horko-ťažko sa vyšterala na plošinu vozňa. Oči mala také zvlhnuté, že nevidela na schodíky. Akýsi hlas jej šepkal: „Utekáš! ... Opúšťaš domov, matku, brata, Boba ... všetkých ... všetkých ... navždy!" Práve to navždy naháňalo Marthe Ann strach.

A teraz, po noci strávenej v spacom vozni, Martha Ann bola na ceste za Omahou a kráčala do ďalšieho mesta.

Ešte vždy sa cítila nesvoja a akosi čudne v mäkkých manchestrových nohaviciach a vo vibrankách. Natiahla si ich v staničnom záchode. Hrubé vlnené ponožky si zhrnula dolu. A rukávy bielej košeľe si vyhrnula v nádeji, že stíhľe, okrúhle ruky sa jej čoskoro opália.

Martha Ann kráčala po ceste a mysl'ou jej kadečo vírilo, hoci sa jej súčasne zdalo, že nemyslí na nič. Aký to bol dobrý pocit v také ráno, že žije a je voľná! Mala božský pocit, akoby sa práve bola narodila. Nebolo by to úžasné kráčať takto navždy? Ponáhľať sa nemusela. Ešte aj wyominský cieľ sa jej zdal vzdialený a nedosiahnuteľný.

Martha Ann si chvíľu rytmicky vykračovala. Nohy mala ľahké, srdce jej tancovalo a v duši jej zavládol pokoj. Zastala pri prvej benzínovej pumpe, na ktorú naďabila cestou. Zahrnuli ju tam posmešnými pohľadmi a mapami. Prešlo popri nej zopár áut a keď ktorési spomalilo, kývla mu, aby išlo ďalej. Martha si chcela predĺžiť čaro prvých hodín voľnosti. Slnko stálo vysoko na oblohe. Začínalo pripekať. Po čase začala cesta stúpať do kopca, takže musela spomaliť. Pred vrcholom ju dohonila športová fordka a zastala. Z obloka vystrčil hlavu mladý muž s vlasmi pieskovej farby.

„Hej, holubička, kam to letíte?“ opýtal sa dobromyseľne.

Martha Ann si dávno chystala prípadné odpovede. Vždy sa vyplatí uviesť ako cieľ najbližšie mesto. Tento trik jej umožní striasť sa každého nesympatického človeka, ktorý by sa jej ponúkol, že ju odvezie. Povedala teda názov prvej dediny, ktorú si prečítala na automape.

„Sadajte. Ja idem pol míle odtiaľ.“

Martha si strhla batoh. Až keď ho dala dolu, si uvedomila, aká je to ťarcha. Nasadla do auta.

„Máte tam príbuzných?“ vypytoval sa vodič, keď sa pohol z miesta.

„Áno,“ opatrne odpovedala Martha.

„Odkiaľ ste?“

„Z Chicaga.“

Začudovaný záhvízdal. „Cestujete stopom až odtiaľ?“

„Nie. Do Omahy som pricestovala vlakom,“ odvetila a uvedomila si, že tento neveľmi všetečný šofér sa jej páči. Obzrel si batoh.

„Pekný vojenský batoh. Ten kožený spodok nedovolí, aby vám veci zvlhli.“

„Áno, bratovi ho dal plukovník Brinkerhoff.“

„Nevravte,“ poznamenal a so záujmom si ju premeral. Potom uprel pohľad na cestu. Auto uháňalo medzi oziminami a pastviskami. Medzi skupinami zelenajúcich sa stromov stáli farmárske domy.

Odrazu sa opýtal: „Vedia vaši, že sa tu potulujete sama?“

„Nie,“ dala sa prichytiť Martha Ann.

„Aha. A prečo to nevedia?“

„Prečo? ... Myslím, že ... keby som sa im bola priznala ... nebola by som tu,“ odvetila váhavo. Zlostilo ju, že sa jej tak vypytuje, ale dala sa zmiast' jeho priamost'ou.

„Vie voľakto o tom, že stopujete?“

„Áno, náš rodinný advokát. Zaviazal sa, že bude mlčať. Sľúbil mi to pod podmienkou, že s ním zostanem v styku.“

Pohrozil jej, že ma dá policajne hľadať, ak to neurobím.“

„To nie je zlý nápad. Koľko máte rokov?“

„Devätnásť.“

„Hm. Vyzeráte skôr na pätnásť.“

Martha Ann zagánila naňho.

„Počúvajte, dievča,“ poznamenal, akoby si ani nebol všimol jej pohrdavý pohľad, „veď vy ani klamať neviete. Niektoré dievčence už sú také. Kam vlastne máte namierené?“

„Idem do Randallu vo Wyomingu, ale nechápem, čo vás do toho,“ odvrkla Martha.

„Panebože ...! Povedzte, viete vy, ako je to ďaleko? A stopom?“

„Všetko som si premyslela.“

„A uvedomujete si, že budete musieť prejsť cez Čierne hory?“

„N... nie, to som nevedela... Sú naozaj také strašné?“

„Živá z nich nevyjdete. Sem-tam prejde cez ne autom nejaký turista, ale zväčša sú čertovsky pusté. Útočište pre utečencov a zločincov. Verte mi, dievča, zle by ste pochodili!“

„Nevravte? ... Ach, vy ma iba chcete nastrašiť.“

„Ešteže čo! Pozrite. Ja som zo zbrojného skladu. Poznám plukovníka Brinkerhoffa, od ktorého máte batoh. Odveziem vás so sebou do skladu, zavolám plukovníkovi a presvedčím sa, či súhlasí s vašim bláznivým výletom.“

Martha Ann sa ohromená oprela. Čo ak tento sebavedomý mládenec uskutoční svoju hrozbu? Čo povie matka? A čo urobí? Martha chápala, aká by to bola hanba, keby ju po takom krásnom začiatku poslali domov. Jednoducho nesmie dovoliť, aby sa táto strašná možnosť uskutočnila.

„Plukovníkovi Brinkerhoffovi by ste daromne telefonovali,“ poznamenala. Vrátila sa jej duchapritomnosť.

„Prečo?“

„Lebo teraz nie je v Chicagu.“

„Kde je?“

„Chytá ryby v severnej Kanade.“

„Odkiaľ to viete?“

„Lebo cestoval so strýkovým priateľom.“

Mladý muž s pieskovými vlasmi zjavne nevedel, aké kroky by mal podniknúť vo zvolenom smere.

„Stavil by som sa, že nemáte peniaze.“

„A veru mám.“

„Stačia vám na cestu do Chicaga?“ opýtal sa pochybovačne.

„Áno. A ešte by mi aj dačo zvýšilo.“

„Preboha, ako ste prišli na ten bláznivý nápad?“

To bola pre Marthu výzva do boja.

„Bláznivý? Pravdaže, ja som bláznivá. Ale chcem vidieť západ. Od narodenia som nevystřčila nos z domu. Nič som

nevidela, len Chicago a Michiganské jazero. Teraz sa mi naskytla príležitosť. Musím ísť ďalej ... A navyše, nikdy som nevidela strýka. Písala som mu ... On ... on ma čaká."

Nebola to ani zďaleka pravda, ale Martha Ann začínala byť zúfalá.

„Strýko, hm? To je čosi iné. No jednako, vzhľadom na Brinkerhoffa vás musím zadržať, dokiaľ nenadviažem styk s vašimi príbuznými."

„Zadržať ma? Ako?" vybuchla Martha.

„Jednoducho vás zdržím, dokiaľ to neoznámim kapitánovi Stevensovi."

„Zadržte ma násilím?" zajachtala Martha. Uvedomila si, že on je v práve a vrátil sa jej pocit viny. Čo teraz? Musí siahnuť po ženských trikoch, hoci to zvyčajne robila nerada. Zúfalo sa strhla, akoby chcela vyskočiť z auta.

„Zadržať vás? Veľmi rád," vyhlásil a prešiel od slov k činom. „Stavil by som sa, že nebudete veľmi vystrájať."

Martha Ann sa uchýlila k slzám. Mala ich na krajičku, takže plač vlastne ani nepredstierala.

„Pozrite, slečna, ja sa na to vykašlem. Neznášam slzy," poznamenal podráždene. „Pustím vás, ak mi sľúbite, že si budete dávať pozor. Nenastupujte do auta, v ktorom sú viacerí muži a nikdy nestopujte auto po zotmení."

Martha ochotne pristala.

„A prv ako nasadnete, obzrite si vodiča."

„Áno, pane," vážne prikývla Martha.

„Mám mladšiu sestru. A roztrhlo by ma od zlosti, keby som ju prichytil, že stopuje sama. Ale aj ona máva čudné nápady. Veru, v dnešných dievčatách sa človek nevyzná... No, tu odbočujem. A tamto je dedina."

Martha vystúpila a poďakovala mu.

„Nenapísali by ste mi pohľadnicu ... keď sa dostanete za Čierne hory? Akosi sa o vás bojím. Volám sa Arthur Anderson. A bývam tu."

„Ja sa volám Martha Ann Dixonová. Pošlem vám kartu.

Dakujem vám - a do videnia!"

Vykoľčila po ceste a po chvíli sa obzrela. Auto ešte vždy stálo na križovatke. A mladý muž jej kýval čiapkou. Martha sa pobrala ďalej. Bola oveľa triezvejšia a rozvážnejšia.

V dedine sa zastavila pri neveľkom stánku s párkami. Oddýchla si a najedia sa. Odtiaľ ju zviezol farmár s dvoma chlapčekom šesťdesiat kilometrov do ďalšej osady na križovatke. Rozhodla sa, že tam strávi deň. Poslali ju do turistickej nocľahárne a našla tam príjemné ubytovanie na noc.

Ráno o pol šiestej zobudili Marthu vtáčiky, štebotajúce a poletujúce pod oblokom. Vyskočila čulá a svieža. Ďalší druhý deň! Čo jej priniesie? Aký krásny bol ružový východ slnka nad zvlnenými kopcami východnej Nebrasky! Pri raňajkách jej oznámili, že majiteľ ju odvezie do najbližšieho mesta, ak jej nebude prekážať, že sa povezie nákladným autom.

„Ach, výborne! To bude zábava," zvolala. No viezla sa iba krátko, takže to nebola až taká náramná zábava. Motor zdochol v polovici strmého kopca. Šofér začal opravovať neposlušné auto. Martha vystúpila a pokračovala v ceste peši.

Nákladné auto ju už nedohonilo. Obehlo ju niekoľko áut a potom sa zviezla s veselou päťčlennou rodinou. Ochotne jej uvoľnili miesto a prijali ju bez zvedavosti. Marthe sa páčil ten jednoduchý muž, jeho tučná žena a ufúľané deti so živými očami. Bolo poludnie, keď prišli do dediny. Martha sa naobedovala a znovu kráčala ďalej.

Uvedomila si, že teraz poputuje cez nebraské planiny a mestá budú redšie a redšie. Farmy boli rozľahlejšie. Farmárskych usadlostí tu bolo menej. Obiehali ju autá. Už vedela, že jej osamotená, nezvyčajná drobná postavička je na ceste nápadná. Popoludňajšie slnko páľilo. Oddýchla si a dúfala, že ju Čoskoro zvezie dajaký slušný šofér. Potom sa znovu vydala na cestu. Kráčala a kráčala, ale dve hodiny neprešlo v jej smere ani jediné auto. Odrazu sa vynorila celá kolóna. Vzdialenosti medzi autami boli také malé, že Martha si nestihla poriadne obzrieť vodičov. Onedlho si uvedomila, že podvečer, keď už bola ustatá a netrpezlivá, zabúda na dobrú radu, ktorú dostala, a odviezla by sa s hocikým. Je výstredná, nezodpovedná? húpala. Nedokazuje toto neslýchané dobrodružstvo, že devätnásťročná dievčina, vyzerajúca na pätnásť, je nestálej povahy? Statočne sa bránila, ale veselá ranná nálada sa akosi rozplynula.

Pred vysokým kopcom musela dlhšie oddychovať. Keď znovu vykoľčila a prekonala stúpanie, červené, krásne slnko už zachádzalo. Zvlnené planiny sa začínali na obzore strácať vo fialovom opare. Hoci v krajine ešte vždy dominovali ľudské osady, Marthe sa marilo, že zazrela západné pohoria. Táto predstava ju natoľko vzrušila a nadchla, že zabudla na rozhorúčené mladé chodidlá, na zmorené údy a teperila sa ďalej. Takmer sa jej vrátila stará zanovitosť.

Z kopca sa pred ňou otváral výhľad do pustejšej krajiny. Pretínala ju cesta do najbližšieho mestečka. Ležalo pár kilometrov pred ňou v jasnom večernom svetle. Martha dúfala, že ta príde, ešte kým sa celkom zotmie. Dolu kopcom sa jej išlo ľahko a ochladilo sa. Na úpätí svahu sa cesta prudko strácala. Pod čiernymi stromami, lemujuúcimi cestu, sa ligotal potok. Musela prejsť cez most. Pod mostom zazrela ohník. Sedeli pri ňom dvaja drsní chlapi. Boli to azda tuláci?

Martha si uvedomila, že musí prejsť popri nich. Zatajila dych a pridala do kroku. Pod stromami sa zmrákal. Azda prejde pomimo a ani si ju nevšimnú. No srdce sa jej divo rozbúšilo, keď jeden chlap vykrikol:

„Bill, zastav toho chlapca a pozri, čo má v batohu!"

Martha pozorovala dvoch chlapov pri ohni a vtom si užasnutá všimla, že pred ňou stojí tmavá postava, akoby vyrástla spod zeme. Bol to tretí chlap. Na pozadí mostu ho zjavne nebolo vidieť.

„Počuj, chlapče, čo to nesieš?" opýtal sa rezko, v dobrej nálade.

Martha Ann zrazu zoslabla od hrôzy a podnikla chabý pokus vyhnúť sa chlapovi. Schmatol ju tak prudko, že by bola spadla, keby ju nebol držal. Balíček, ktorý niesla v ruke, jej vypadol.

„Ach! Pust'te ... ma!" zvolala vystrašená.

Chlap ju obrátil tvárou k západnému svetlu a pozorne si ju obzrel. Martha si všimla, že má tvrdé, drsné črty a vlčie oči. Usilovala sa vyslobodiť zo železného stisku, ktorý jej mliaždil zápästie.

„Hej, chlapi, to nie je chlapec. Je to dievča. Celkom fešné," zakričal tulák svojim kumpánom.

„Haha! No, Bill, veď vieš, čo je tvoja slabá stránka. Ale batožinu hoď nám," zaznela chrapľavá odpoveď.

„Pod' sem, maličká, a daj ..."

Martha sa vzpierala zo všetkých síl, čo jej ešte zvýšili. Ochromovala ju nepoznaná a nebezpečná krehkosť vôle i tela. Sť a blesk z jasného neba sa vynorila z tmy skaza. A rozum, rozvaha i rozhodnosť ju opustili. Namiesto toho podľahla strašnej, odpornej slabosti.

„Hej, Bill, ide auto!" vykrikol zrazu chlap od ohňa.

Martha Ann začula vrčanie auta. Jeho príchod ju prebral, vytrhla sa násilníkovi a súčasne hlasno vykrikla.

„Pust' toho chlapca!" ozval sa z auta rozkazovací hlas. Vystúpil pred nich vysoký a širokoplecí muž. „Čo to má znamenať?"

„Ach, nič. Trochu sa naťahujeme," zavrčal tulák a cúvol.

„Kdeže, pane," poznamenala Martha Ann roztraseným hlasom. „Chcel ma okradnúť ... a ktovie čo ešte... keď si všimol, že som dievča!"

„Dievča! "Neznámy sa mihol sť a rýchly tieň. Martha počula, že odrazu čosi buchlo. Tulák vyletel do vzduchu a prudko vrazil do zábradlia.

„Zmiznite, vy povalači, lebo zbehnem dolu a podrúžgam vám kosti," vykrikol Marthin záchranca. Potom sa obrátil k nej.

„Ste naozaj dievča?"

„Áno, pane. A zavše to... Ľutujem," odvetila Martha a zdvihla balík.

„Predpokladám, že bývate niekde nablízku."

„N ... nie. Bývam ... ďaleko."

„Ako je to možné, že vás chytili na tejto osamelej ceste?" vyzvedal sa.

„Cestujem stopom na západ."

„Stopom?" zvolal.

„Robím to - zo zábavy. Zavše sa dám odviezť ... keď môžem ... alebo idem peši."

„Zo zábavy! Obdivujem vašu odvahu," zasmial sa. Mal príjemný, hlboký hlas. Prezrádzať, že je celkom inakší ako ostatní, ktorých stretla na svojich potulkách. Zdvihla zrak. Bolo ešte natoľko svetlo, že rozoznala tvár čosi vyše dvadsaťročného mladého muža. Pozorne jej hľadel do očí. Zdalo sa jej, že hľadá na ňu posmešne. Martha videla, že ju zase ktosi podozrieva, a toto vedomie zastrelilo príjemný, vrúcny pocit vďačnosti a úľavy, ktorý ju zaplavil.

„Ďakujem vám, že ste ma zachránili... ani sama neviem, pred čím," šepla placho. Zápas s tulákom a spôsob, akým prijal neznámy jej vysvetlenie alebo azda i to i ono čudne zapôsobilo na Marthu Ann Dixonovú.

„Dnešné dievčence platia tvrdú daň za to, že všade hľadajú vzrušenie," odvetil záhadne. „Zdá sa, že ste ukonaná. Nasadnite! Zveziem vás do Norfolku."

2

Martha Ann sa nespamätala z prežitej hrôzy ešte pekných pár minút. Všetko sa to zbehlo tak náhle. Dosiaľ neokúsila, čo je to ozajstný strach. Roztrasená stará kára sa tak pomaly vliekla! Oprela sa o sedadlo, vyčerpaná a bezvládna. Ledva udržala batoh na kolenách.

No onedlho sa jej vrátila zvyčajná bodrá nálada a Martha Ann si nástojčivo začala uvedomovať prítomnosť vodiča po svojom boku. Pochopila, že musí pozbierať všetok dôvtip, aby vedela čeliť ďalším otázkam. Lenže mladý muž akoby ju ani nevidel. Mrzelo ju, že mlčí. Martha to dlho nevydržala.

„Nebývate ... v tomto kraji?" začala váhavo. „Ako ste to uhádli?"

Martha Ann skúmala svoje pocity, ale nemohla mu otvorene povedať, že nepáchne po koňoch, benzínových pumpách ani po oleji.

„Odkiaľ ste?" poopravila sa.

Zaváhal a Martha si to vysvetľovala tak, že azda jej otázku pokladá za neprimerane všetečnú.

„Som vidiečan z Missouri," odvetil konečne so smiechom, z ktorého zaznievala trpkosť. „To teda ste!"

zvolala vyčítavo. „A nevoláte sa Hiram Perkins?"

„Volám sa Andrew Bonning," odvetil triezvo, akoby to priznanie vytiahla z neho násilím. Marthine najlepšie snahy nevyprovokovali rozhovor a nakoniec zmĺkla. Kútikom oka však naňho poškuľovala. Mal na sebe neobnosené pracovné nohavice. Všimla si, že má výrazný profil. Bol bez čiapy a mal tmavé vlasy, dosť dlhé, zvlnené. Martha Ann neochotne pripustila, že tento neznámy záchranca, ktorý ju zjavne odsudzuje, vyzerá dobre i za súmraku.

„Kam idete?"

„Do Wyomingu."

„Hm... no, tu máte ďalšie mesto," prehovoril odrazu. „Vidíte svetlá?"

„Ach, to bude dosť veľké mesto," nadchýnala sa Martha Ann.

„Tu nájdete nové vzrušenie."

„Vzrušenie?“ zopakovala pochybovačne.

„Áno, vzrušenie. Veď sa za ním ženiete, nie? Nemyslia dnes na to všetky dievčence?“

Martha Ann sa nezmohla na odpoveď, lebo otázka vyznela trpká a to ju donútilo zamyslieť sa. Zrazu pocítila zlosť, a pretože sa zlostila iba na seba, okamžite sa rozhodla preniesť hnev na tohto mladého muža, ktorý ju znepokojoval. Ostatne, čo jej záleží na tom, ako o nej zmýšľa? No táto úvaha ju jednako celkom neuspokojila. Avšak vzrušenie spôsobené blízkosťou nového a väčšieho mesta nedovolilo Marthe dať mu rznú odpoveď. Hlavná ulica bola široká, dláždená, lemovaná autami a dobre osvetlená. Martha si vybrala skromný hotel a požiadala, aby jej zastavil pred vchodom. Na Marthu zapôsobil, že on vystúpil prvý a pomohol jej vyložiť batoh.

„Ďakujem vám, Mr. Bonning, za...za všetko," ticho

prehovorila Martha.

„Nemáte za čo. Želám vám viac šťastia v ďalšom kole výletu... Zabudli ste mi povedať, ako sa voláte." „Nezabudla. Ja ..."

Keď vyložil batoh, všimol si iniciálky, ktoré Martha Ann starostlivo napísala nezmazateľným atramentom na batoh.

Zabudla oddeliť písmená bodkami, takže tam stálo MAD.

Znevrady sa na ňu zasmial tak čudne, že Martha sa cítila sťa vrtošivé dievčatko. Teraz, pri elektrickom svetle, ho videla zreteľne. Bledá pekná tvár so smutnými, prenikavými očami ju akosi nepochopiteľne odzbrojovala. „Pochabá Wyominčanka? To vám pristane lepšie ako ozajstné meno. A pretože ste nezabudnuteľné dievča, budem si vás pamätať pod týmto menom. Dúfam, že sa už nikdy nestretneme. Zbohom."

Nasadol do auta a odišiel. Martha Ann zostala s batohom na chodníku a vyvažovala oči na preplnenú ulicu.

Nezabudnuteľné dievča? Lenže nie vďaka kráse, pôvabu či milote - iba vďaka pochabosti!

Urazená a sklúčená vošla Martha Ann do hotela a najala si izbu. Ustato si vybalila veci a odstraňovala stopy po cestovaní. Bolela ju ľavá ruka a na zápästí, kde ju schmatol tulák, si našla pomliaždeninu. To bol jediný hmatateľný dôkaz dobrodružstva s tými ničomníkmi. Čo keby Andrew Bonning náhodou nebol prišiel v tej najvhodnejšej chvíli?

Martha Ann sa zachvela. Ktovie, či by ju nebolí zavraždili a nehodili do toho čierneho potoka? Čo by bolo potom s mamou? Marthe sa trochu zovrelo srdce a s novým pocitom vďačnosti si spomenula na svojho záchrancu. Bol taký plecnatý a silný - zasadil pre ňu taký úder! V nasledujúcej chvíli sa rozpamätala, že jej v duchu nedôveroval a pohrdavo ju prezval „pochabou Wyominčankou."

A Martha Ann zabudla na všetky vreľšie pocity. Už sa nikdy nestretnú a ju to tešilo viac ako jeho.

Nasledujúce ráno bolo jasné a Martha sa zavčasu vydala na cestu. Včerajšie udalosti sa jej videli také vzdialené ako mesto, odkiaľ vyšla. Uchvacovala ju žltá cesta, večne nová, večne ponúkajúca neznáme dobrodružstvá. Akoby sa mohla báť za plného, jasného a sviežeho denného svetla medzi zelenými poľami a vyspevujúcimi vtákmi? Vykročila rásnejšie a radostne hľadela v ústrety lákavým kilometrom.

V ten deň nebola núdza o autá. Mohla sa zviezť a dopoludnia prekonala dovedna takmer dvesto kilometrov.

Striedanie áut prirovnávala k čítaniu obrovskej knihy, v ktorej je každému venovaných pár riadkov. Martha Ann sa nadchýnala všetkými automobilmi, či sa viezla krátko alebo dlho, ale najradšej chodila peši. Popoludní však premávka na ceste zjavne zredla. Kráčala a kráčala a nakoniec sa potešila, keď začula bzukot motora.

Obiehal ju cadillac. Vodič, mladý muž, sa obzrel. Martha kráčala ďalej a zrazu si všimla, že veľké auto spomalilo a zastáva. Keď prišla k nemu, šofér sa vyklonil a oslovil ju:

„Dobrý deň, krásavica, nezveríte sa môjmu spoľahlivému tátošovi?"

„Nehrozí mi nič?" opýtala sa.

„Či vám nič nehrozí? Slečna, vy ma zahanbujete. Som predsa rytier Galahad. A svätec. Matky mi zverujú svoje umravné deti. Staré dámy mi telefonujú niekoľko dní vopred, aby som ich odprevadil do dediny ..."

„Ak sa nemýlim, čítala som o vás," prerušila ho Martha Ann. „Ste taký dobrý, až to nie je pekné, radšej pôjdem peši."

„Och, zľutujte sa! Cestujem až do Sidonie. Neberte vážne moje vtipkovanie, prosím. Cerím zuby, ale v duchu som krotký."

„No dobre," zasmiala sa Martha. „Nejdem ďaleko. Skúsím to s vami."

„Nasadnite. Volám sa George Proctor."

„A ja Martha Ann Dixonová."

Viezli sa v teplom slnečnom jase, dvaja mladí ľudia, ktorí sa náhodou stretli, a Martha so záujmom počúvala Georgeove obširne reči o nebraskom vidieku. George jej nakoniec prezradil, že je zamestnancom poisťovne, a vysypal hľbu štatistických údajov, v snahe rozšíriť Marthine vedomosti.

„Už sa stalo, že by niekto zavraždil stopárku?" vyzvedal sa.

„Viete čo, vy ste vlastne iba priekopníčka. Možno vy budete prvá, ktorú zavraždia."

„Keby som bola vedela, že budete viesť také pesimistické reči, nebola by som prijala vašu ponuku."

„Zadržte, krásavica. Postarám sa o to, aby som vám spríjemnil cestu."

„Nuž, keď hovoríme o riziku, pust'te ma za volant, ak ste už ustatý."

„Viete šoférovať? Ohromné! Prirodzene, ja mám šoférovanie po krk. Veď iné ani nerobím."

Nato si Martha presadla za volant a šoférovala na Proctorovu očividnú radosť.

Martha Ann čoskoro usúdila, že jeho úmysly sú úplne čestné, a pretože mala Sidoniú na ceste, rozhodla sa, že sa s ním zvezie až tam. O šiestej boli na dohľad od Sidonie.

„Strýko tu vedie hotel," poznamenal George. „Predstavím vás. A... budete pokladať za strašnú bezočivosť, ak vás pozvem na večeru?"

„N... nie ale mám len jedny šaty... a istotne budú veľmi dokrčené."

„Cha! V Sidonii sa na večeru nikto neprezlieka." Martha akosi nechcela pustiť volant a keď zastala pred nenápadným

hotelom, užasnutá si všimla, že tam stojí Andrew Bonning. Podľahla náhlemu srdečnému impulzu a už-už sa chystala veselo mu kývnuť, ale mladý muž pozrel na ňu čiernymi očami tak dychtivo, že očervenela v tvári. Pochýlil hlavu na znamenie, že ju spoznal. Martha neodpovedala na poklonu a mladý Proctor si ju nevšimol. Ujal sa batožiny a pomáhal jej vystúpiť. Jednotaj veselo rozprával. Každý by bol zbadal, že je uchvátený a Marthu Ann to zrazu dráždilo. Nepochybovala, že Bonning videl, ako ju Proctor odprevádzal do hotela. V duchu sa rozpačito modlila, aby tam bol majiteľ, Proctorov strýko. Bol však preč. George jej objednal izbu, vyniesol jej hore batožinu a poznamenal pri dverách:

„Vyfintíte sa, krásavica, nech strýkovi vypadnú oči pri večeri!"

Tento mladý muž bol naozaj zdvorilý a statočný. No Marthe Ann čosi kazilo náladu. Zamkla dvere, porozhádzovala veci okolo seba a pochytila ju nejasná zlosť na úplne nevinného Bonninga.

„Andrew Bonning!" hnevito si šomrala pod nos. „Nechce sa so mnou stretnúť?... Čo sa mu nepozdáva? ... Čo si vlastne o mne myslí?"

Hnev a pýcha však nijako nezahlušili bôľ, ktorý v nej vyvolalo toto nečakané druhé stretnutie. Martha Ann sa vykúpala, vyhladila si jediné šaty a keď sa zahľadela do zrkadla na pyšné jantárové oči a zlatisté vlasy, uvedomila si, že sa nemusí hanbiť za svoj výzor. Uvidí ju Bonning? Býva v tomto hoteli? Rozochvená kráčala dolu schodmi a pritom sa zlostila na seba. George ju čakal a predstavil ju milému starcovi.

Uznanlivo hľadel na Marthu Ann žiarivými belasými očami. Hneď sa dovätípila, že George mu o nej rozprával.

„No, slečna Martha, tuto George mi povedal, že u nás prenocujete."

„Áno, prenocujem."

„Dnes sa o vás dobre postaráme, ale neviem, či vás neoskalpujú Indiáni, keď sa dostanete do Čiernych hôr."

„Panebože! Aj vy ma strašíte tými Čiernymi horami!"

„Nuž, možno sa táde prešmyknete. Ale nemali by ste ísť peši... Hybajte sa navečerať, George. Ja raz-dva prídem."

Osud nežičil Marthe Ann. Keď vchádzala do jedálne s Georgeom pod pazuchou, pri ktoromsi stole uvidela Bonninga. Mal na sebe ešte vždy tie isté handry, ale napriek tomu nevyzeral na nádenníka. Keď prechádzali okolo neho, zdvihol hlavu a hoci nepreriekol ani slovo, Martha vedela, čo si myslí - že flirtuje s mladým Nebraskaňanom a nachádza v tom vzrušenie. Martha Ann by mu najradšej bola vylepila zaucho. Zauznamenila si, že ho vyprovokuje, aby si ju všimol.

„Zdravím vás, Hiram Perkins," zatiahla, keď prechádzala popri ňom. „Dúfam, že vám píš z Missouri." „Dobrý večer, pochabá Wyominčanka," odvetil. Vstal a uklonil sa jej.

Mladý Proctor sa začudovaný otočil, ale nepovedal nič, dokiaľ nezaviedol Marthu Ann k stolu a nesadol si. „Vy ste sa rozprávali s tým chlapom. Oslovil vás Wyominčanka!"

„Áno. Stretli sme sa v Norfolku. Také priateľstvo z cesty."

„Aha, chápem. Načisto mi to vyrazilo dych... Nuž, odporúčal by som vám naše vyprážené kurča."

Martha Ann sedela zoči-voči Bonningovi a musela čeliť jeho pohľadu. Odrazu ju zaliala horúca krv. Nepochybovala, že mu číta v tmavých očiach sklamanie a pohrdanie. Mal na ňu taký istý nevysvetliteľný vplyv ako pri prvom stretnutí. Martha si zauznamenila, že viac naňho ani nepozrie a odvážne zahŕňala mladého Proctora všetkou ženskou koketnosťou, akej bola schopná. Flirtovala s ním očami, perami, úsmevmi i šibalskými slovami. Bonning odrazu vstal od stola a vyšiel von. Dnu vošiel Georgeov strýko a zachránil Marthu Ann v háklivej situácii.

Pri večeri sa však cítila dobre a neskôršie, keď starý Nebraskaňan začal rozprávať príbehy zo života na hraniciach, Martha úplne zabudla na Bonninga. Keď sa však vrátila do svojej izby a balila si parádne šaty, spomenula si naňho.

Uvedomila si, že myslí na ten večer, keď mladý silák zastal medzi ňou a strašným osudom. Zaujímalo ju, či ho uvidí zajtra alebo inokedy na ceste a táto predstava ju bolela i hriala. Kým sa uložila do postele, takmer zabudla, že mladý muž si zjavne neželal znovu sa s ňou stretnúť vonku na ceste.

O šiestej ráno sa rozlúčila s Proctorovcami a opäť zamierila na sever. Hoci sa jej srdce rozbúšilo zakaždým, keď začula zvuk blížiaceho sa auta, neopovážila sa obrátiť sa obzrieť si vodiča. No postupne, ako ju autá rad-radom predbiehali, pripustila, že čaká, či v niektorom nebude sedieť Andrew Bonning a či ju zase nezvezie. Prešiel by popri nej bez toho, že by si ju všimol?

Svieže voňavé pastviny, oblé zelené i pusté kopce, lákavá cesta a hrejúce slnko - to všetko akosi strácalo v očiach utečenky časť pôvabu. Martha Ann to nechápala a čudovala sa, prečo ju krásne ráno neočarúva tak ako inokedy. Kráčala neprestajne až do deviatej. Keď sa slnko dvíhalo čoraz vyššie, všimla si, že cesta sa zužuje a farmárske domy sú redšie.

Spoza chrbtu začula hrkot voza a kopýt.

Keď sa priblížil, obzrela sa a videla starodávny voz. Na vysokom kozlíku sedel akýsi chlap a piati malí chlapci sa nahýbali ponad bočnice.

„Čujte, dievča, môžeme vás odviesť?" ohlásil sa pohonič a zastavil povoz pri nej.

„Pravdaže," potešila sa Martha.

„Vylezte hore. Chlapci, urobte jej miesto ... A kamže to idete?"

„Do Wyomingu."

„Hádám len nie peši?"

„Dúfam, že nie, ak budem stretávať takých ochotných ľudí, ako ste vy."

„Nuž, na benzín nejdeme, ale ste vítaná. Ponúknete sa z tých jabĺk a urobte si pohodlie na päť kilometrov."

Martha Ann hrýzla šťavnaté červené jablká a rozprávala sa s piatimi živými farmárskymi chlapcami. Bol to zatiaľ najpríjemnejší zážitok na ceste. Skončil sa však priskoro. Znovu bola odkázaná na vlastné nohy.

V priebehu nasledujúcej hodiny ju predbehlo iba jedno auto. Bolo plné a nezastalo. Slnko pripekalo sťa v tródoch a

šaty jej zvlhli od potu. Celé hodiny nevidela farmársky dom. K ustatosti sa onedlho pridružili obavy a zaujímal ju, ako je asi ďaleko do najbližšieho mesta. Všade samé polia! Nebolo im konca-kraja. No po čase polia vystriedala kamenistá pustatina. Rástla tam len vysoká burina.

O štvrtej sa Martha Ann ešte vždy plahočila po ceste. Hrdlo sa jej zovrelo a krajina sa neraz rozplývala v jej zaslepených ustatých očiach. Jednotaj si opakovala, že jej neprekáža, keď musí ísť peši, hoci jej to prichodilo sťa večnosť. Aj pred týmto dobrodružným výletom si uvedomovala, že prejde peši veľa, veľa kilometrov. Obavami ju naplňala neistota, kde nájde prístrešok, a blížiac sa noc.

Martha Ann sa potýkala na zablatenej ceste a neraz takmer spadla. Mala pocit, akoby jej srdce i nohy oťaželi olovom. Zrazu jej doletel do uší zvuk namáhaného motora. Zastala a načúvala. Znovu začula ten zvuk - po ceste zavýjalo auto. Onedlho sa ukázalo. Má zakývať? Nemôže zostať celú noc na ceste! Kojoty, hady ... a možno aj tuláci! Zúfalo zamávala. Auto zastalo. Martha sa chytrou rozbehla k nemu a vykrikla:

„Prosím vás, vezmite ma do najbližšieho mesta.“

V aute sedeli černosi, muž a žena. Martha od úžasu preglgla. Aj oni sa zjavne čudovali. Martha preskúmala dvojicu prenikavým pohľadom, ale videli sa jej statoční a milí.

„Slečna, ak vám neprekáža, že sa povezieme s nami, radi vás vezmeme,“ zatiahla žena južanským prízvukom.

„Ďakujem vám. Rada sa odveziem,“ odvetila Martha a nastúpila. „Netušila som, že do najbližšieho mesta je tak ďaleko.“

„Aj my sme zabúdili. Jakživ som nevidela taký pustý kút zeme.“

„Ani ja,“ prisvedčila Martha.

Zakiaľ muž riadil, jeho príjemná žena rozprávala. Boli zo St. Louisu a išli na západ. Hľadali robotu a domov. Slnko zapadlo a ešte vždy cestovali, ale o siedmej už boli na okraji akéhosi mesta. Martha vystúpila na námestí, poďakovala sa a zažehlala im veľa šťastia. Zastavila sa v neveľkej reštaurácii na skromnú večeru a pobrala sa do jediného hotela v doline. Hneď si ľahla do postele. Na únavu si už zvykla, ale tejto noci sa prvý raz cítila opustená a cnelo sa jej za domovom. Myslela na domov a na matku a mrzelo ju, že neposlala telegram ani list. Už to nesmie odkladať ani o jediný deň.

Ráno bola taká dolámaná a ubolená, že sa horko-tážko pozviechala. Čo jej prinesie nový deň?

Vždy sa zobúdzala s touto myšlienkou. No v toto ráno ju opustil zmysel pre humor i túžba po dobrodružstve, ktorá by jej bola zlepšila klesajúcu náladu. Po prvý raz zakúsila bolestné výčitky svedomia z úteku.

A preto, len čo zišla dolu, napísala list matke. Zistila však, že vôľa napísať ho je jedna vec, ale nevedela, čo napísať.

Nakoniec si uvedomila, že musí pokračovať v klamstve, s ktorým sa vydala na cestu. Slzy jej kvapkali na papier, keď písala, že prišla s Alicou McGinnisovou do Omahy a Alicin strýko ju pozval na výlet do Čiernych hôr.

„A vieš, moja milá mamička, ako som vždy túžila po západe, tak sa na mňa nehnevaj ... a odpusť mi, že som neposlušná.“

Uľavilo sa jej, keď list odoslala, ale výčitky svedomia neumlčala. Ako odčini klamstvo, ktorým sa previnila voči rodine a najmä voči matke? Prvá lož ju zatiahla do situácie, ktorá si vyžaduje nové a nové lži a klamstvá. Kde sa to všetko skončí?

V to ráno nebola Martha Ann na ceste ešte ani desať minút, keď prešla popri nej limuzína s illinoisťou poznávacou značkou. Vpredu sedeli dvaja muži v stredných rokoch. Spomalili, usmiali sa, zakývali jej a išli ďalej. Onedlho sa teperilo hore svahom nákladné auto a zastalo na vrchole stúpania.

„Hohó,“ zadunel hlboký, zvučný hlas. Chlapček na sedadle pri šoférovi sa zohol s drobnými rúčkami robil pohyby, akoby pomáhal zastaviť auto.

„Hej, pútnička, nechcete sa s nami zviezt? ozval sa ten istý hlboký hlas.“

Martha pozrela na čudnú dvojicu - na muža v belasej košeli, rozopätej na bronzovom krku, s úprimnou červenou tvárou a bez ľavého predlaktia a na chlapčeka v drobných montérkach, ktorý vyzeral sťa zadumaný malý elf.

„Veľmi rada sa odveziem, ak vám nezaberiem priveľa miesta,“ odvetila Martha.

„Miesta je tu až-až,“ zadunel.

Vyliezla na vysoké sedadlo vedľa chlapca. Usmial sa na ňu a ona zopätovala úsmev. Marthe sa rojili v hlave stovky otázok, ktoré ju zaujímali.

Po čase sa šofér rozhovoril. Pochádzal z Detroitu a o ruku prišiel vo vojne. Po návrate z Francúzska mu lekári povedali, že trpí pľúcnou chorobou a nebude dlho žiť, ak sa neodst'ahuje na západ. Odišiel do Nebrasky a o sedem mesiacov vyzdravel. Potom sa dal na farmárčenie a darilo sa mu dobre. Vraj za značnú časť úspechov vďačí svojej ohromnej žene, ktorú si našiel na západe.

„Mám aj staršieho syna,“ dodal s ospravedlniteľnou pýchou. „Ale bez tohto“ mládenca sa jednoducho nezaobídeme. Je mojou ľavou rukou.“

Pri tomto vtipe sa obidvaja, otec a syn, šťastne zasmiali. Konečne Martha natrafila na dokaličeného vojnového veterána, ktorý sa v živote uplatnil. Široká pustá krajina bola k cudzincom pohostinná. Martha doplnila rastúci zoznam o nový dôvod, pre ktorý hodno milovať západ.

Viezli sa ďalej a veselo sa zhovárali, dokiaľ ju nevysadili na ceste odbočujúcej na juh. Martha zakývala na rozlúčku gavalierskemu veteránovi a milému chlapcovi.

„Hm,“ povedala si Martha Ann, „na takomto výlete vlastne človek iba chodí, vozí sa a stretáva sa zväčša so sympatickými...a sem-tam aj s nesympatickými ľuďmi.“

Spomenula si na Andrewa Bonninga. Sťa by sa strácal v minulosti a táto pravda ju zaboľela. Ako by mohla zabudnúť na gavaliersku službu, ktorú jej preukázal? No pokladal ju za obyčajnú ľahkovážnu ženu.

„Och, veď už ho isto nestretnem," vzdychla si.

Krajina bola čoraz divšia. Pretínali ju reťaze pustých pohorí a príznaky civilizácie boli čoraz vzácnejšie. Stromov tu rástlo viac a boli vyššie. Vzduch bol lahodnejší a ostrejší. Vlieval jej nových síl. Martha Ann cítila, že by vydržala kráčať večne. Postupne, keď sa rozhýbala, zistila, že meravosť sa rozplýva. Dúfala, že navečer príde do najbližšieho mesta. Keby tie vzdialenosti medzi mestami neboli také veľké, nebála by sa natoľko, že ju nik nezvezie. Ako si vykračovala, preskakujúc v duchu z jednej myšlienky na druhú, z domova na strýkov domnelý ranč, zozadu sa ozvalo vrčanie blížiacej sa športovej fordky. Zaškrípali brzdy a auto zastalo pár krokov za ňou.

„Ako sa vám vodi, papuľka?" opýtal sa mladý muž spoza volanta. Bol tam sám a mal opálenú bezočivú tvár.

„Nie veľmi dobre," úsečne odvetila Martha Ann. Auto sa pomaly šinulo popri nej, ako kráčala.

„Do Bartonu je to pekný kus," poznamenal veľavýznamne a zastavil fordku.

Nijaké iné slová by nezapôsobili hlbšie na ukonanú turistku. Všimla si, že premávka na tejto ceste je veľmi riedka a náramne túžila dostať sa čo najďalej. Zastala. Chápavo sa na ňu usmial, akoby bol navyknutý na zhovievavosť k svojhlavej dievčine, ktorá sa nakoniec nevyhnutne vzdá. Keď otvoril dvere, vrátila sa jej stará nedôvera a nastúpila. Urobila to, hoci okamžite pocítila inštinktívny odpor k prehnane sebavedomému mládencovi. Azda ten odpor pramenil zväčša z toho, že ju oslovil papuľka. Jednou rukou naštartoval auto a druhou jej podal tabatierku.

„Nezapálite si?"

„Nie, ďakujem."

„Naozaj nefajčíte, alebo sa len robíte?"

Oči mal zasadené priveľmi blízko a keď si obzeral jej štíhlu postavu, zažiarili mu čudným svetlom.

„Naozaj neznášam cigarety ... Ako ďaleko idete?"

„Ešte pár kilometrov. Musím odbočiť. Idem na návštevu k jednému farmárovi. A vy máte kam namierené, papuľka?"

„Do Wyomingu," odsekla, lebo sa jej protivilo oslovenie, ktoré používal tak samozrejme. Začínala sa obávať, či sa nedopustila omylu, keď prijala mládencovu ponuku.

„Hohó! Dáma by nešla sama tak ďaleko. Však sa neponáhľate, papuľka?"

„Ba veru áno. Veľmi sa ponáhľam," odmerane vyhlásila Martha Ann. Nevedela, či mu jej odpoveď prenikla do vedomia. Zdalo sa však, že sa neurazil.

„Zúčastnili ste sa už na indiánskej porade?"

„N... nie."

„Večer bude porada a tanec v Lagrange. Nešli by ste so mnou? Budete sa ohromne zabávať."

„Večer na mňa v Bartone čakajú príbuzní."

„To rozprávajte svojej starej mame," odvetil a uškrnul sa. „Ste predsa stopárka. A tie sa všetky rady zabavia. Viem to... No tak, papuľka. Z Lagrange si môžete zavolať. Povedzte, že ste sa oneskorili. Ja sa o vás dobre postarám."

„Ľutujem, ale nemôžem si to dovoliť," odporovala Martha. Cítila jeho pohľad, keď hľadel na stúpajúcu ručičku tachometra.

„Zelenáčka? Bojíte sa rýchlosti?"

„Nebojím," odvrkla pohľadovo. „Len hútam, či sa ženiete do pekla."

Zasmial sa a položil si behavú ruku na Marthino koleno. „A možno sa bojíte mňa, papuľka?"

„Hm! Ešteže čo!" odsekla. Potom mu rozhodne a veľmi rozvážne i rázne odložila ruku.

„Viete, papuľka, mohol by som vám kurizovať aj okázalejšie," poznamenal presvedčivo.

„Pripúšťam. Ale neunúvajte sa. Spomaľte, ja vystúpim a pôjdem peši."

„Ach, nebudte taká. Veď ste ešte len nastúpili. Som ozaj taký zlý?"

„Čušte!" znechutene ho zahriakla Martha Ann. „Ja nie som váš typ."

„Chcete sa vy'ahovať?" „Zastavte a nechajte ma vystúpiť!" „Ale prestaňte, maličká, už sme skoro tam." Fordka uháňala po ceste stodvadsiatkou. Martha sa začínala báť rýchlosti, ak už nie mamľasa, ktorý viedol auto. Smrť v troskách - to by bol hlúpy koniec jej sna! Prečo sa vlastne dala nahovoriť na túto bláznivú jazdu? Ostro vykrikla, aby ju pustil.

Zdvihol nohu z plynového pedálu a prudko odbočil doprava na trávnatú cestu, lemovanú stromami, ktoré sa šúchali o auto. V zákrute Martha stratila rovnováhu a oprela sa o vodiča. Ten spustil jednu ruku z volanta a chytil ju okolo pásu. Potom spomalil, aby nezbehol z hrbolatej cesty do krovia. Pokúsil sa pritiahnuť dievča k sebe.

„Co si to dovoľujete? Pust'ťe ma... vy surovec!" zvolala Martha Ann a z celej sily sa odtiahla.

„Už je neskoro, papuľka!" Auto sa už ledva hýbalo. „No tak, buďte dobrá. Čoho sa bojíte?"

„Ničoho! A najmenej vás!" dychčala Martha a vzpierala sa. „Nechajte ma ... pust'ťe ma z auta .. lebo vás udám."

„Čo myslíš, krásavica, kde si? Nablízku nie je šerif."

„Mám tu ... príbuzných, dosť blízko nato... aby vám poriadne podkúrili... Pust'ťe ma von!"

Pohľadovo sa zasmial. „Viete čo, milostivá, tu ste tak ďaleko od šerifa a od ostatných, že to ani nie je smiešne. Nikto vás nebude počuť, ak začnete kričať. Majte už rozum. Skrát'ťe ten výstup. Som až taký zlý?"

„Môj vkus sa nezhoduje s vašim. Typ ako vy ma jednoducho nezaujímá."

„Čo to tárate! Musím vás presvedčiť. Ostatne, mám rád prudké ženy."

S týmito slovami pustil volant a pritiahol ju k sebe. Martha sa mu takmer vyšmykla. Na okamih ju fascinovali jeho malé pilkovité zuby, zažltnuté od tabaku. Po prvý raz v živote okúsila dotyk surovej, bezohľadnej, živelnéj sily. Vtom sa priblížili k nej jeho hrubé pery. Táto zvieracia črta zatienila zvyšok tváre. Zaplavila ju strašná zlosť a lomcovala ňou. Ten naničhodný, podlý surovec! Uvedomovala si, že by daromne kričala. Musela si šetriť dych. Mohla sa spoliehať

iba na vlastnú duchapritomnosť a silu. Auto vrazilo do akéhosi pňa, naklonilo sa a sunulo sa po okraji poľnej cesty. Chvíľu sa bála, že sa prevráti. Vodič sa usiloval dostať čo najďalej od hlavnej cesty. Martha si uvedomovala, že si nemôže dovoliť ešte viac sa vzdialiť od hradskej.

Jednou rukou ju pevne objímal okolo pleca a druhú špinavú ruku jej zrazu pritisol na prsia. Z celej sily ho kopla. Ťažkou turistickou vibramkou ho kopla do holene. Zvrieskol od bolesti, ale ešte tuhšie ju stisol a voľnou rukou sa pokúšal riadiť. Chcel zísť čo najďalej po opustenej poľnej ceste, aby z hradskej nebolo nič vidieť ani počuť. Prudký úder, ktorý Martha zasadila vodičovi fordky, jej ukázal jediné východisko. Pochopila, že najväčšiu silu má v nohách, a tak znovu zaútočila obidvoma nohami. Konečne sa vymanila z objatia, zdvojnásobila silu a kopla ho obidvoma topánkami do slabín. Chrapľavo vykrikol a pustil volant. Martha sa chytrou zohla, vypla zapalovanie a odhodila kľúč ďaleko do vysokej trávy.

„Prekliata čertica!“ zreval. Tvár sa mu skrivila od hnevu a bolesti.

Marthina zlosť nepoznala hraníc. Ak sa predtým bála, teraz ju strach prešiel. Chrbtom sa oprela do kúta, zdvihla nohy a vytrvalo ho kopala do celého tela rýchlymi tvrdými údermi ťažkých vibramiek. Dva razy ju chytil za pohybujúce sa nohy, ale neudržal ich. Nebol natoľko silný - Martha si to všimla a divošky jasala. Nemohol ju znásilniť. Hocikedy by ho premohla. Ľavou nohou ho prudko kopla do žalúdka a pravou ešte prudšie do nosa.

„Prestaňte ... vy diabolská divá mačka,“ zreval.

Martha Ann hlučne spustila topánky, sadla si a siahla po batohu. Potom otvorila dvere a vyklzla von. Vodič si zakrýval dlaňami nos. Krv mu stekala pomedzi prsty po zápästiach na rukávy košele.

„Nabudúce ... keď sa zotavíte ...,“ dychčala, „zvezte dievča vašej triedy a veľkosti... vy tučný surovec!“

Bez dychu kráčala po poľnej ceste k hradskej - rozzúrená, ale triumfujúca mladá žena. Povznesená nálada jej však vydržala len pár okamihov. Dostavila sa reakcia, zalomcovala ňou triaška a rozplakala sa. Neudržala sa na nohách. Dotackala sa k priekope, sadla si a namočila do vody vreckovku, aby si poumývala tvár a ruky. Tesne pri nej zahučalo auto. Neženie sa za ňou zase ten surovec? Panebože, už by nenašla sil na nový zápas. No hukot sa neozýval z poľnej cesty. Zjavilo sa auto. Spoznala illinoisý buick, ktorý ju už raz predbehol. Sedeli v ňom dvaja muži sympatického výzoru. Odbočili k priekope a keď ju uvideli, zastali.

„Haló ... to ste zase vy?“ zvolal ktorýsi.

„Co sa vám stalo, dievčatko?“ chytrou sa opýtal druhý a vystúpil.

Láskavý hlas v tej strašnej pustatine ešte väčšmi rozjatil Marthu. Vzlyky zosilneli. Nevedela odpovedať na otázky, ktoré jej kládli. Vytiahli poľnú fľašu a ponúkli jej vodu. Nakoniec sa natoľko spamätala, že mohla súvisle rozprávať.

„Zviezla som sa ... s mladým mužom ... fordkou ... hnal to stodvadsiatkou__ Odbočil... tamto na poľnú cestu a vrhol sa na mňa ... Och, bol hnusný ... ale striasla som sa ho ... zostal tam.“

„Mizerný podliak!“ zaškrípala muž. „Biston, postaraj sa o ňu a ja vyhl'adám toho chlapa!“

Odišiel a hodnú chvíľu sa nevracal. Druhý gentleman zatiaľ upokojoval Marthu a ubezpečoval ju, že on a Mr.Madison, jeho spoločník, ju ochotne zvezú do najbližšieho mesta.

Martha sedela v aute na zadnom sedadle a ako-tak sa utišila, keď sa vrátil Mr.Madison.

„No, slečna ...“ začal veselo.

„Dixonová,“ doložila Martha.

„Našiel som násilníka a z jeho výzoru som usúdil, že ste uspokojivo zodpovedali otázku, ktorú sme pred chvíľou pretriasali s Bistonom - či sa to dievča vie o seba postarať. No aj ja som mu ešte pridal, aby sa necítil ukrivdený.“

3

Andrew Bonning usúdil, že čosi sa robí, keď ho lokaj James vyrušil zo zvyčajného čítania nedeľného čísla New York Times a oznámil mu, že otec ho pozýva do knižnice.

„Nuž, ani ma to neprekvapilo,“ zašomral Andrew. Tušil ultimátum, ktoré mu už dávno hrozilo a vyvrcholilo Raymondovým posledným výčinom. Zamyslený kráčal dolu schodmi na prvé poschodie a stiesňujúca atmosféra domu doliehala naňho väčšmi ako hocikedy predtým.

Raymond bol už tam, tak ako predpokladal. Stál a z jeho pekného zjavu vyžarovala elegancia a nonšalantnosť, ako vždy. Plavú hlavu nachýlil a hľadel na papier, ktorý držal v rukách. Mr.Bonning sedel za stolom. Tváril sa chladnokrvne a rozhodne.

„To je posledný, Raymond,“ vravel. „Odtiaľ si odkázaný sám na seba.“

„V poriadku, otec,“ odvetil Raymond a zdvihol pohľad od šeku. „Samozrejme, ďakujem ti. Toľko som ani nečakal... A mám vypadnúť.“

„My so sestrou si najmeme byť... tam nebude miesta pre vás chlapcov.“

„Dobré ráno, Andy,“ pozdravil Raymond. „Odchádzam. Majte sa obidvaja dobre.“ Vykročil a zatrepotal šekom v bielej ruke.

„Otec, akiste sa nemusím pýtať, čo si chcel,“ prehovoril Andrew a zasmial sa.

„Nesadneš si?“ zdvorilo sa opýtal otec.

„Nie, ďakujem. A povedz to, prosím ťa, stručne a milo.“

„Prírodzene,“ prisvedčil Bonning starší. „Bezpochyby je ti známe, ako tvrdo ma postihol posledný krach na Wall Streete. Dúfal som, že sa zachránim. Ale... no načo zabiehať do podrobností... Tu máš šek.“

Andrew ho prevzal, ale nepozrel na sumu. „Otec, mrzí ma to," začal váhavo. „V tvojom veku je to trpké. Synovia ti, nepomôžu ... a Gloria ..."

„Tvoja sestra má príjem," prerušil ho Mr.Bonning. „Našťastie nerozhádzala väčšiu časť peňazí, ktoré jej zanechala matka. A dobre sa vydá. O seba sa ako-tak postarám. Ale vy dvaja s Raymondom sa musíte pretĺkať sami."

„Dovtípil som sa, otec," zamyslene poznamenal Andrew. Ešte vždy mal rád otca. Pred touto skutočnosťou sa odrazu rozplynuli všetky nedorozumenia a urážky posledných rokov.

„Raymondovi som sa neunúval povedať, čo si o ňom myslím," pokračoval Mr.Bonning, „ale ak dovoľíš, teraz by som rád poznamenal, že som sa v tebe trpkosť sklamal."

„Otec, videlo sa mi, že si mi to už naznačil... a nie raz," smutne odpovedal Andrew. „No ak sa ti uľaví, pokračuj."

„Z vysokej školy si odišiel v prvom semestri druhého ročníka."

„No a? Ved som sa tam nič nenaučil," netrpelivo odvrkol Andrew.

„Nevynikol si ani v rugby - hoci si mal na to všetky predpoklady okrem odvahy," pohrdavo poznamenal otec. „Statný, ťažký, rýchlonohý - mohol si sa presláviť!"

„Aha! Čerta starého som mohol," vzbĺkol Andrew. „Vari som nehral v prvoročiackom družstve a neľahalo som ho celé dva roky dopredu? Tréneri sa nadchýnali, ale kapitán Higgins a atletický vedúci presadzovali svojich obľúbencov.

Prestalo ma to baviť a nakoniec som sa na to vykašlal."

„Áno, to je pravda. Ale čo, keby si bol vydržal?" „Otec, neprekvapilo ťa, keď si sa odo mňa dozvedel, že na vysokej je priveľa rugby, priveľa rýchlych áut a priveľa peňazí na to, aby sa tam dalo študovať?"

„Nie, to ma neprekvapilo. Výhovorku si nájdeš raz-dva. Skutočnosťou zostáva, že sa ti nepodarilo vyštudovať."

Neuplatnil si sa v športe ani v kultúre. A naostatok si sa neuplatnil ani v obchode."

„Otec, to posledné uznávam," ľútostivo prikývol Andrew. „Sklamal som v každej robote, ktorú si mi prideliť. Usiloval som sa. Čestné slovo, usiloval som sa. Nedá sa povedať, že by som bol chumaj. Iba v počtoch som slabý. Nevydržím za písacím stolom. Záväzky ma akosi škrtia... A ak mám byť úprimný, otec, protivia sa mi moderné podnikateľské metódy."

„Vďaka aspoň za úprimnosť," vyhlásil Mr.Bonning. „Mohol si predísť nejednej trenici i smútku."

Andrew pomaly roztrhol šek na dve polovice a položil ich pred otca.

„Otec, o mňa si už nemusíš robiť starosti."

„Čože? Ty si ho nevezmeš?"

„Nie."

„Prečo?"

„Pretože ty ho budeš potrebovať viac ako ja... A zobudil si ma. Teraz sa hanbím. No jednako sa necítim celkom vinný za svoje neúspechy. Svet je hore nohami, alebo doň jednoducho nepasujem. Nenašiel som robotu, ktorú by som chcel alebo mohol vykonávať. To je všetko ... Zbohom, otec!"

Andrew vyšiel z knižnice so vztýčenou hlavou a rozhodným krokom, hoci otec ho volal späť. Hore na odpočívadle stretol sestru Gloriu. Opierala sa o zábradlie. Mala na sebe belasý župan.

„Andy!"

„Dobré ráno, Gloria! Prečo sa rozohŕňuješ a dramatizuješ? Vždy si bola tragédkou, ale teraz si to zveličila ... Čo na to povieš? Prečo sa nedáš k filmu, Gloria. Môže byť niečo lepšie ako ...

„Začula som," šepla, keď ho zatiahla do svojej izby a zatvorila dvere. Potom sa opýtala vážne: „Otec ťa vykázal spod rodičovskej strechy?"

„Dalo by sa to povedať aj tak, sestrička, hoci ak som mu dobre porozumel, o túto strechu sme prišli všetci."

„Andy, mňa to vôbec nemrzí," vyhrkla prudko.

„Ray je ničomník. A z teba urobí tento zlom chlapa."

„Vďaka, sestra. Vlievaš mi nádej. Gloria, ty jediná si mi vlastne vždy ako-tak verila. To ti nezabudnem. Ešte aj Constance ma vždy pokladala za babráka."

„Veru, a keď sa dozvie, čo sa stalo, pošle ťa k vode," veľavýznamne vyhlásila Gloria. „Mám chuť nasledovať ťa."

„Veď nie sme zasnúbení - a úprimne povedané, už nestojím o ňu viac ako ona o mňa. Jednoducho sme chodili spolu prv, ako som sa zapísal na vysokú."

„Čo budeš robiť, Andy?" opýtala sa a zahľadela sa naňho tmavými očami.

„Zmiznem!" vybuchol, akoby ho zrazu posadla nejaká myšlienka.

„Kam?"

„Neviem. Voľakam ďaleko ... kde je dost' miesta... širých priestorov ... a kde sa neobchoduje."

„Na západ?" blyslo jej.

„Miláčik, azda si nemyslíš, že pôjdem do cudziny?"

„Andy, mal si si vziať otcov šek."

„Nie."

„Dám ti päťtisíc."

„Nič mi nedávaj! Ďakujem ti, sestra. Ešte mi zostalo okolo dvanásťtisíc z peňazí, čo mi odkázala matka. To je viac ako dost'."

„Ďaleký západ," uvažovala sestra a oči jej zažiarili. „Bola som v Yellowstone, Andy. Wyoming je úžasný! Chod' ta ... Andy, vieš, že zavše, hoci zriedka, mávam čudné predtuchy."

„Dobre. Pôjdem do Wyomingu," odvetil Andrew. Vydýchol si, že voľakto sa rozhodol zaňho.

„Tam sa z teba stane chlap," pokračovala. „Andy, tu by si sa nikdy neuchytil. New York ťa už nevzrušuje."

„Nevzrušuje! To slovo nenávidím," vyhlásil podráždene. „Dnes sa tuším každý ženie len za vzrušením."

„Všetci sa za ním ženieme," odpovedala pochmúrne. „Myslím, že prítomnosti neunikneme. Jednoducho... Vyskúšala som všetko na svete okrem manželstva - a aj to by som skúsila, keby som bola presvedčená, že bude dostatočne zaujímavé."

Andrew si zahryzol do pery, aby sa zdržal ostrej odpovede. Napriek niektorým nedostatkom pokladal Gloriu za veľkorysú ženu. Vždy mu bola oddaná a v tejto chvíli bola oddanosť dôležitá.

„Už sa rozhodni Gloria," poznamenal. „Vydaj sa za Ellertona alebo hoci za Blacksona. Ich peniaze ti neposkytnú veľa vzrušenia, ale zabezpečíš sa."

„Andy, si staromódny. A v tom sa dopúšťaš chyby. Predstav si, že dievčina v dvadsiatom storočí sa vydá, lebo sa chce zabezpečiť, usadiť, zaopatríť! Nezmysly! Kto túži po bezpečí?"

„Sestra, ty by si sa vedela o seba postarať," zasmial sa Andrew.

„No, idem sa zbaliť, zakiaľ si to nerozmyslím."

„Chod'. Ak teraz stratíš odvahu, si navždy stratený. No prv ako zmizneš, príď sa so mnou rozlúčiť."

Andrew sa vliekol hore schodmi do svojej izby, posadnutý impulzívnym rozhodnutím. Lomcovali ním pocity, aké nepoznal od chlapčenských rokov. Mal dvadsaťštyri rokov. A teraz ho znepokojovala neodbytná otázka, prečo neprišiel na túto myšlienku prv. Hodil sa na posteľ a uvedomil si, že udelila prevratná hodina v jeho živote. V jeho zbytočnej existencii nadišlo obdobie ľahostajnosti, keď si už nevedel predstaviť, že zažije niečo pozoruhodné. No teraz pochopil, že nezažil nič preto, lebo sa o to neusiloval. Ešte pred šiestimi mesiacmi prijímal túto neschopnosť v dobrej nálade a zmieril sa s ňou. Jednoducho bol babrák. Neskoršie prišla nespokojnosť, mrzutosť, a tá viedla k terajšej úprimnej sklesnutosti. Skúsená a múdra sestra to všetko v okamihu zmenila niekoľkými slovami - zobudila ho z nečinnosti. Odrazu si uvedomil, že budúcnosť mu ponúka šancu a hádže mu rukavicu.

V duchu však cítil, že ešte neskoncoval rázne so starým životom. Veľké moderné mesto vyhovuje mladým ľuďom, čo kráčajú s duchom času. Andrew sa nehnal za rýchlosťou, alkoholom, rozkošami ani peniazmi, ale čosi mu chýbalo.

„Veď môžem dorabať obilie," odpovedal si na výčitky, „opravovať autá, stať sa lesníkom... alebo niečím iným, doparoma!"

Čo podnikne ako prvý krok, rozhodný a neodvolateľný? Najprv zatelefonuje Constance. Naisto vedel, ako zareaguje, a zvedavý vytočil jej číslo. A zakiaľ čakal, v duchu si predstavoval jej plavú hlavu na bielom vankúši.

„Haló," ozvala sa rýchlo. Ospanlivý, sýty spokojný hlas, ktorý tak dobre poznal.

„Dobré ráno, Connie. Tu je Andy," odvetil.

„Ach, to si ty, silák? Čo sa robí, že mi voláš v takomto nevhodnom čase?" opýtala sa koketne.

„Všetciho Connie," prerušil ju. „Otec skrachoval. Vydedil ma... vyhodil... som odkázaný sám na seba!"

„Andy! Nedramatizuj! Alebo žartuješ?"

Slávnostne ju ubezpečil, že je to, žiaľ, pravda a že ho to napodiv teší. „Vieš, Connie, že tu v meste som nič nedokázal."

Nasledovala odmlka, taká dlhá, že Andrew sa musel premáhať, aby ju neprerušil.

„Ach, Andy - to je strašné. Úprimne ma to mrzí, drahý," vyriekla nakoniec a tá odpoveď mu poskytla úľavu, ktorú hľadal.

„Akiste ťa to mrzí, Connie. Ale srdce ti nepukne, však?"

„Či mi nepukne srdce? Andy, maj rozum!"

„Drahá, ja mám rozum. Iba som ti chcel povedať, že ... ak pokladáš naše - naše priateľstvo ... Ach, do čerta, Connie, ak ma chceš ..."

„Môj milý Andy! Ty si také dečko!" odpovedala Constance a lahodne sa zasmiala. „Počúvaj! Nikdy by som sa za teba nebola vydala a nazdala som sa, že si to uvedomuješ? Iba sme boli dobrí kamoši."

„Ak sa nemýlim, už si mi to kedysi povedala. No chcel som hrať túto hru čestne."

„Andy, miláčik, ty si priveľmi jemný, jednoduchý a ťarbavý pre toto bláznivé mesto ... Čo budeš robiť?"

„Zmiznem na západ."

„Kam?"

„Do divého Wyomingu."

„Do Wyomingu? Môj ty bože! Nie je azda St. Louis dosť ďaleko?"

„Kašlem na ten bláznivý virvar, Connie."

„Miláčik, aj ty si trochu bláznivý. To sa mi na tebe vždy páčilo."

„Ja sa hodím medzi vysoké stromy a do pustých hôr!"

„Blúzniš!... Aspoň nájdeš v tom nejaké vzrušenie. Závidím ti!"

„Netáraj, dobre?" odsekol Andrew. „A počúvaj. Pred chvíľočkou mi to vnukla Gloria." A Andrew jej presne rozpovedal, čo mu poradila Gloria. Počul, ako sa Connie ticho, lenivo smeje. Potom dodala: „Povedz Glorii, že to nie je také strašné."

„Dobre, poviem jej ... Tak, moja milá Connie, zbohom."

„Zbohom. Andy - a veľa šťastia!"

Andrew pomaly položil slúchadlo. Uvedomoval si, ako nesmierne sa mu uľavilo, a súčasne sa ho zmocnil nejasný smútok. V duchu sa vracal do mnohých veselých dní, ktoré prežil spolu s Connie a s Gloriou. Lúčil sa s tými nezodpovednými časmi, ale netrúfal ho pocit nenahraditeľnej straty.

Zadumaný chvíľku stál pri obluku. Ulica bola prázdna a vládlo v nej ticho, ktoré vždy charakterizovalo nedeľu. Za rožným domom videl Centrálny park. Javory, buky a duby začínali svietiť sviežou zeleňou. Opäť prišla jar. A odrazu naňho s takmer dusivou neodbytnosťou doľahlo vedomie, že čoskoro bude vonku, bude môcť dýchať, uvidí oblohu, oveje ho čerstvý vietor, do chrčta sa mu bude opierať horúce slnko a zacíti pach zeme.

Tento prechavý pocit spôsobil, že Andrew bol azda prvý raz v živote presvedčený o správnosti toho, čo sa chystá

urobiť.

Balenie bolo posledným dejstvom rozluky, ťažkým a trochu smutným, lebo si musel z hojnosti vybrať málo. Nabalil si dva kufre a cestovnú tašku. Vzal si iba obľúbené veci. A keď si všetko povybíral a schystal, užasnutý si uvedomil, že už je čoskoro po nedeli. Prezliekol sa do ľahkého cestovného obleku, zavolať si taxík a odišiel z domu. Otca ani Gloriu už nevidel. S ňou by sa bol rozlúčil, keby nebola preč.

Andrew sa pobral do hotela Manhorgan, objednal si izbu, navečeral sa a zaskočil na centrálnu stanicu. Rezervoval si lôžko na pondelok ráno. Potom zamieril po Štyridsatej druhej ulici do zábavnej štvrte a v hrudi cítil hlboký pokoj. Všetko bolo rozhodnuté. Kúpil si vstupenku na kovbojku. Bola to jeho labutia pieseň na rozlúčku s newyorským životom.

Film bol napínavý, malebný a mal spád, Bol hlučný a zápletky pôsobila melodramatickým dojmom. Hrdina sa pričasto ukazoval kamere z profilu a hrdinka okato vypínala prívleky nápadnú hrud'. Andrew vôbec nesledoval dejovú niť. Sedel tam však v tme a kochal sa v hornej krajine, v bielych štítoch v naháňačkách, v kovbojoch odhadzujúcich pištole a v chudých indiánskych jazdcov. Také filmy v ňom vždy vyvolávali tajný pôžitok a zvykol si chodiť na ne sám. Teraz plne vychutnával tie výjavy. Dej filmu sa náhodou odohrával blízko Tetonsu, vo Wyomingu. Andrew zostal aj na ďalšie predstavenie a odchádzal z kina nadšený s ňou chlapec. Takéto filmy sa natáčali pre ľudí jeho druhu. Človek si musel zvyknúť na nadutých hercov a zmieriť sa s peknými hviezdami pre ich mladosť a pôvab, ale hlavné nepopierateľné čaro spočívalo v kvalitnom obraze, v koňoch a v ľudskej odvahe, zasadené do divého a malebného pozadia.

Ráno Andrew Bonning speňažil všetky cenné papiere. Deväť desiatín si vybral vo veľkých bankovkách. Uložil ich do nevelkého koženého vrečka, ktoré si zavesil pod košeľu. Tie peniaze mu musia vydržať veľmi dlho. Lístok druhej triedy si kúpil do Omahy v Nebrasku. Hoci sa dosiaľ nikdy nezamyslel nad hodnotou dolára, teraz bol rozhodnutý dobre vynaložiť každý cent.

„Pozrite, šéfko. Tridsaťpäť dolárov za túto predpotopnú káru, to je obyčajné zlodejstvo," vyhlásil Bonning. Mocnou rukou schmatol roztrasenú starú fordku a pomykal ňou.

Tento výjav sa odohrával na prázdnom pozemku ďaleko od obchodného centra Omahy. Andrew Bonning cítil, že sa vžíva do novej role keď si obliekol belasé texasky, ktoré si práve kúpil. Akiste to naňho hlboko zapôsobilo, lebo sa nepamätal, že by sa bol voľakedy jednal o cenu nejakého tovaru.

„To je tu najlacnejšia fordka, vážený," odvetil majiteľ autobazáru. „Čo vlastne hľadáte?"

„Chcem starú káru, ktorou nik nepohne. Aby som sa mohol s ňou pohrať," odvetil Andrew.

„Ja sa zbláznim," zavrčal obchodník a uškrnul sa.

„Myslím, že sa nedohodneme. Všetky moje autá idú ako hodinky. Vypočujte si, ako pradiť táto fordka."

Ochotný majiteľ si chytrý sadol do auta, zapol zapaľovanie a pokúsil sa naštartovať. Nič. Stláčal pedál, mykal kľúčom, ale daromne. Očervenel v tvári a trochu nespokoľne pozrel na Andrewa.

„Nepobabrali ste v tom voľáčo, človeče?"

„Ako? Veď ste sa ani raz neobrátili chrbtom!... Nemôžete naštartovať?"

„Doparoma, nie. Bude studený. No o minútku ho rozhýbem."

Uplynulo niekoľko minút a obchodník stratil veľkú dávku sebaistoty. Andrew vystihol vhodnú chvíľku, keď sa majiteľ nazlostil.

„Ak pridáte tamtie staré handry, kúpim od vás túto rachotinu."

„Berte ho," zavrčal obchodník a kývol rukou. „Ste horší ako Jesse James."

Andrew sa stal majiteľom auta. Nenáhľivo začal hľadať v motore chybu. Bol technický talent. O necelých desiat minút zistil, že nasávací hadica karburátora bola upchatá od špiny.

„Hej, už som objavil, čo mu chýba," vykrikoval na priekupníka.

„Áno? A čo?"

„Bola nepriaznivá konštelácia hviezd," zažartoval Andrew.

„Ach, nestrieľajte si zo mňa," odvetil obchodník. „Stavím sa, že vy do tých montérok nepatríte." „Nie. A vy patríte na Wall Street. Aký je ten svet zmotaný... Do videnia!"

Cestou do nocľahárne, kde si Andrew nechal batožinu, zastavil sa v potravinárskom obchode a nakúpil si ovocie a potraviny. Onedlho opúšťal Omahu a poslednú zastávku urobil pri benzínovej pumpe na predmestí. Tu sa zásobil benzínom, olejom a automapami. Potom zamieril na sever a uvedomil si, že konečne začína nový život.

V mysli sa mu spustila sivá opona a zakryla všetky minulé neúspechy. Bol sám úplne slobodný a uháňal po otvorenej ceste do neznámych končín. Polia, pasúce sa kravy, kvitnúce jablone, krdle čiernych drozdov, dlhé reťazce lastovičiek na telefónnych drôtoch, to všetko boli skutočnosti, s ktorými sa po prvý raz dostal do bezprostredného styku.

Dychtivým zrakom sledoval rybníky lemované šachorinou, po ktorých plávali kačice, kľukaté potoky s vrbami na brehoch, skupinky dubov, jelší a iných neznámych stromov. V duchu sa vracal do dávnych letných návštev v Novom Anglicku a ožívali v ňom hmlisté spomienky na ešte hlbšiu minulosť.

Zaplavila ho tichá radosť. Nikde sa nehnať a ani sa prívleky nezapodievať touto novou náladou. Keď si však predstavoval západné pohoria, cítil, že sa akosi mení. Víťal túto zmenu. Dal zbohom New Yorku a bude musieť zapustiť korene voľakde na západe. No zatiaľ sa ešte Andrew nevelmi zaujímal o to, ako sa táto zmena uskutoční. Unášal sa však začiatkom procesu, v ktorom sa mal prerodiť.

Na poludnie prechádzal cez dedinu, ktorá sa pýšila niekoľkými kriľavými reklamami benzínových čerpadiel na obidvoch okrajoch. Andrew si predsavzal, že pociťuje až do končín, kde nebude cítiť pach benzínu.

Šiel iba päťdesiatkou. Vďaka slimačiemu tempu ho vytláčali na krajnicu druhej vozidlá, ktoré sa chceli predbiehať.

Veľká blýskavá limuzína naňho netrpezlivo zatrúbila a keď ho predbiehala, červenolící vodič v košeli s krátkymi

rukávmi, zjavne turista, čosi pokrikoval o plechovej rachotine.

„Len sa žeň ďalej," preriekol Andrew nahlas. „V mojich očiach predstavuješ to, čomu som ukázal chrbát - rýchlosť, luxus, zhon, záhaľku, vysoký tlak - egyptské masné hrnce."

Hodiny plynuli priveľmi rýchlo pre Andrewa Bonninga. Západ slnka ho prikvačil na temene kopca. Zastavil sa tam a obdivoval prírodnú scenériu. Zakrátko sa pohol ďalej a spúšťal sa dolu kopcom po kľukatej ceste. Na úpätí vybral zákrutu zatienenú stromami, kde bol súmrak ešte hustejší.

Andrew si všimol táborový oheň. V mihotavom svetle rozoznal dve tmavé neogabané postavy. Svetlá mu nesvietili, a preto napredoval iba pomaly po mäkkej ceste. Keď prechádzal okolo ohňa, Andrewove bystré uši začuli výkrik. Na pozadí večernej oblohy zazrel obrysy chlapa zápasiaceho s chlapcom. Andrew zastavil auto. Bolo to jeho prvé dobrodružstvo.

„Pusť toho chlapca," vykrikoval Andrew a vyskočil z auta. Zamieril k tým dvom a opýtal sa, čo sa robí. Chlap cúvol a odvetil, že len žartoval.

„Ach, n-nie, pane," zvolal mládenec hlasom, ktorý Andrewa ohromil. „Chcel ma ... okradnúť ... a ktovie čo ešte. ... keď videl, že som dievča!"

Za Andrewovým začudovaným výkrikom nasledoval rýchly skok, výpad a úder, ktorého silu si nevyrátal. Chlap preletel cez krajnicu sť a vrece a zmizol. Andrew zreval na tulákových kumpánov, aby sa pratali.

„Ste naozaj dievča?" opýtal sa a obrátil sa k postavičke uprostred cesty. A keď sa zahľadel do bielej oválnej tváre a veľkých tmavých očí, presvedčil sa, že to bola zbytočná otázka.

Dievčina prisvedčila a poznamenala, že to zavše ľutuje. Andrew jej položil pár otázok a dozvedel sa, že nie je tunajšia a cestuje stopom. Ako tam stála a hľadela naňho, Andrew Bonning zistil, že ním zmietajú dva dojmy. Prvý bol obdiv a galantnosť k peknej dievčine, ktorá zabídlá do nebezpečnej situácie, a druhý - náhle trpké vedomie nerestí moderných žien a skutočnosť, že ešte aj na krásnej nebraskej ceste stretne dievčinu, čo sa ženie za vzrušením. Druhý dojem prevládá nad prvým. Andrew navrhol dievčine, že ju zvezie do Norfolk. Pomohol jej dnu, sadol si za volant a pokračoval v ceste.

Nejasne ju videl v blednúcom večernom svite, hoci sa zdalo, že si ju nevšíma. Horko-t'ažko premáhal zvedavosť. Mala štíhle hnedé ruky, pekne tvarované, a nervózne nimi stískala batoh, ktorý držala na kolenách. Tušil, že sa s ním chce rozprávať a nakoniec aj prehovorila. Potom v krátkom rozhovore prezradil, ako sa volá. Mrzel sa sám na seba, že ho tá stopárka zaujíma, a preto sa nerozhovoril. Ona sa však nepredstavila a Andrew jej zarátal túto chybu. Nakoniec prišli do Norfolk. Upozornil ju na to a všimol si, že sa nadchýna hýrivým osvetlením.

„Tu nájdete nové vzrušenie," poznamenal a spomaľoval.

„Vzrušenie?" zopakovala a pochybovačne uprela naňho zvláštne žiarivé oči. Slovu rozumela, ale nechápala, kam mieri. Andrew by bol odprisahal nielen to, že je nevinná, ale aj to, že takú peknú dievčinu ešte jakživ nevidel.

„Áno, vzrušenie," odvetil úsečne, nazlostený sám na seba. Potom sa zasmial. „Za čím sa teda ženiete? Nemyslia na to dnes všetky dievčatá?"

Neodpovedala a zdalo sa, že ju táto poznámka urazila.

„Vyložte ma tu, prosím," obrátila sa naňho a ukázala na skromný hotel.

Zastavili a on vystúpil, aby jej pomohol. Potom váhavo poznamenala: „Ďakujem vám, Mr. Bonning za... za všetko."

Odvetil, že jej ochotne pomohol, a dúfal, že na ďalšom úseku cesty bude mať viac šťastia. „Zabudli ste sa mi predstaviť."

„Nezabudla. Som..."

Zaváhala nepochybné preto, lebo Andrew si všimol iniciálky MAD na batohu. Vytiahol jej ho z auta a vyvaloval naň oči.

„Pochabá!" vyriekol. „Pochabá Wyominčanka!" zasmial sa. „To vám pristane lepšie ako hocikaké meno. A pretože ste také nezabudnuteľné dievča, budem si vás podľa toho pamätať ... Dúfam, že sa už nestretneme. Zbohom."

Stála na krajnici s batohom v ruke. Nechápavo, placho obrátila dohora peknú tvár a pomaly si uvedomovala, že bol k nej hrubý. Andrew si sadol do auta a odfrčal preč. Bolo mu jasné, že ním zmietajú protichodné city. Na najbližšom rohu pri benzínovej pumpe zastal a nabral si benzín. Potom zamieril k druhému hotelu na ulici a rozhodol sa tam prenocovať.

Andrew si nedal takú skromnú večeru, ako mal v úmysle. Nijako si nelámaval hlavu cestovnými plánmi. Bol v čudnom rozpoložení mysle. Po večeri prešiel dva razy okolo hotela, kde sa ubytovala stopárka, a takmer podľahol túžbe zájsť ta a opýtať sa na ňu. Potom sa zatáral pred kino a chvíľu tam stál ako hlúpy. Dúfal, že azda príde. Vošiel dnu, ale čoskoro sa pobral preč. Poprechádzal sa po nevelkom mestskom parku a nakoniec sa vrátil do hotelovej izby.

„Hm, moje prvé dobrodružstvo bolo čudné," šomral si pod nos Andrew, keď sa vyzliekal. Musel sa priznať, že záchrana malej stopárky s veľkými očami prežíval ako vzrušujúci zážitok. Zhrozil sa, keď stretol ledva šestnásťročnú dievčinu, lebo viac jej nerátal, na vidieckej ceste samotnú a po zotmení. Jej výčin sa mu videl pochabý. Odpudzovala ho opätovná roztrpčenosť, ktorá v ňom živila myšlienku, že je to vrtošivá dievčina, čo sa ženie za dobrodružstvom. Pod tlakom tejto myšlienky sa dopustil náhlejšie hrubosti.

„Nezabudnuteľné dievča? Táraniny!" usúdil a zhasol svetlo. Svet je plný lákavých, zvodných, neodolateľných žien. Aká šanca sa mu naskytuje? Pochabá Wyominčanka? Osud sa k nemu ešte nikdy nezachoval tak čudne. „Čo ak znovu stretnem tú dievčinu? Bude to zábavné. Haha!... Ani nie!... To predsa nie je slušné dievča!" Nato ho však akýsi vnútorný hlas preklínal pre prefikanosť, podozrievavosť a zatrpknutosť človeka, ktorý nechápe, že sa stretol s nevinnosťou.

„Panebože!" zašomral ohromený. „Čo by mi povedala Connie alebo Gloria? Že aj ja blazniem za Wyomingom." Posmech však nebol presvedčivý. V tom novom hlase klíčiło semeno vzbury.

Vo dne Andrew sedel zas za volantom fordky. Vyrázil rýchlo, akoby tu chcel čosi zabudnúť. Z tej starej rachotiny však nevytĺkol viac ako päťdesiatku či šesťdesiatku a onedlho ho začali predbiehať autá. Vo vlastnom záujme si všimol, kto sa v nich vieže. To sa mu však zriedka podarilo, ak sa nezahladel pozorne do áut, čo frčali popri ňom. Pôvabná drobná postavička, hútal, akiste stopuje celý deň voľakde na tejto ceste, ak sa práve s niekým nevezie. Znepokojovali ho jej oči, nie preto, že boli také veľké a žiarivé - ani nevedel, akej sú farby - ale preto, že hľadeli tak záduňavo. Krivdil jej? Hodil ju do jedného vreca s ľahkými dievčiskami, čo sa zháňajú za flirtami a zážitkami iba preto, lebo ju našiel na opustenej ceste, keď ju prepadli tuláci? Pripúšťal, že to nemuselo byť spravodlivé. Andrew Bonning bol v hĺbke srdca nenapraviteľný gavalier a jeho veselý priateľky sa mu za to často posmievali.

Andrew sa v ten deň zastavil iba pri benzínovej pumpe na akejsi križovatke. Podvečer sa najedol v neveľkej dedinke pri ceste a pár kilometrov odtiaľ prespal v aute. Celý nasledujúci deň ho trápil motor: konečne sa uskutočnila jeho dávna túžba - mohol do sýtosti opravovať. Pre menšiu opravu sa zdržal aj v Sidonii.

Stál pred jediným hotelom, pozoroval premávku a čakal na večeru. Vtom sa k chodníku pomaly priblížilo akési auto. Viedla ho dievčina, o ktorej toľko rozmýšľal. Sprevádzal ju tunajší mládenec, ktorý to pokladal za znamenitú príležitosť. Keď Andrew spoznal stopárku, pozrela mu rovno do očí. Náhlý záblesk a ľahký úsmev sa rozplynul v sýtej červeni. Andrew vošiel do hotela a akosi ho potešilo, že dievčina sa vie červenáť. Prichytil ju pri čine, pomyslel si pohľadovo. Cestou splašila tohto vidieckeho neotesanca a krátka alebo dlhá, pravdepodobne dlhá cesta sa skončila tak, že si sadla za volant; akiste preto, aby on mal voľnejšie ruky. Andrew bol trochu rozmrzený, lebo čudný záchvat gavalierskosti takmer rozhodol jeho vnútorný zápas v jej prospech. Dúfal, že sa zjaví v jedálni prv, ako on odíde. Chcel sa na ňu ešte raz pozrieť a nič viac.

Už sa vzdával nádeje a dojedal, keď vošla dnu v sprievode mladého muža. Bol náramne zdvorilý a zjavne aj sebavedomý. Andrewa veľmi prekvapil jej zjav - iba vyvažoval oči.

Z chlapčenských stopárskych handár sa prezliekla do pekných belasých šiat, ktoré zdôrazňovali jej ženskosť. Na krásnych nohách mala obuté drobné lakové topánky.

Vošla s vysoko zdvihnutou pôvabnou hlavou, prostovlasá, jej vlnisté zlaté vlasy zachytávali a odrážali svetlo. To všetko Andrew zistil jedným pohľadom prv, ako uprela naňho zrak. Opálová, trošku ohorená tvár jemne očervenela. Keď prechádzala popri ňom, utrúsila poznámku, ktorá sa mu zdala bezočivá.

„Ako sa máte, Hiram Perkins. Dúfam, že vám písali z Missouri.“

„Dobrý večer, pochabá Wyominčanka,“ odvetil. Vstal a uklonil sa jej.

Spoločník ju zaviedol k neďalekému stolu a zjavne mu víťalo hlavou, že sa pozdravili. Čosi mu povedala na vysvetlenie a zľahčujúco kývla rukou. Mladý muž sa očividne upokojil.

„Vie v tom chodiť,“ zamrmľal si Andrew pod nos. Zhlboka sa nadýchol ako človek, ktorého idú mučiť, a pozrel jej rovno do očí. Zistil, že dievčina naňho uprene hľadí. Hodnú chvíľu si hľadeli do očí. Andrewovi prebysla hlavou čudná myšlienka - keby sa v tých úžasných očiach zjavil čo len záblesk nežnosti, čo len náznak pokory, nevedel by sa za seba zaručiť. Videl v nich však iba hrdosť a opovrhnutie. Tieto dojmy si uvedomil, až keď odvrátila tvár.

Potom sa mu naskytla príležitosť a on ju využil. Pekná? Krásna? Tieto prívlastky neboli výstižné. Bola pôvabná.

Andrew, zaujatý pozorovaním, si sprvoti neuvedomil jednu znechucujúcu skutočnosť. Pohoršujúco flirtovala so svojím spoločníkom. Andrewa už neobdarila ani jediným pohľadom. Jej obraz sa mu v duchu zase pokrivil, hoci sa správala len ako veselá mladá dievčina s novým známym pri príjemnej večeri. Andrew to vedel, ale zaujatá myseľ to odmietala. Predstavoval si ich v tienistom parku - nie - na vidieckej ceste, ako uháňajú pri mesiačiku na dajaké odľahlé miesto. Hnevľivo pokrútil hlavou. Odrazu si Andrew uvedomil, že to dievča nenávidí.

Prudko vstal, zákuska sa ani nedotkol a vytackal sa von. „Každú minútu sa narodí jeden človek!“ zahundral si a trpkododal na adresu vlastnej pochybovačnosti: „Connie, moja milá, tuším si mi prekazila stať sa chlapcom!“

Nasadol do auta a polovicu noci strávil za volantom. Potom zastal a pozoroval mesiac, ako zachádza za západný obzor.

4

O týždeň sa Andrew utáboril pri neveľkom wyominskom mestečku zvanom Split Rock. Ležalo na starej oregonskej ceste, ktorú sledoval už od Torringtonu na nebraskej hranici.

Zaujímal ho mnohé miesta na slávnej starej ceste, po ktorej chodili trapperi, bádatelia, indiánski bojovníci a priekopníci. Takmer by sa tu bol zdržal nejaký čas.

No hoci sa nadchýnal vlniacou trávnatou prériou, Andrew pokračoval v ceste. Za jasných rán vídaval biele zubaté hory, strácajúce sa v belasom obzore. A tie ho lákali. Tri razy táboril na brehu rieky Platte, kým ju neopustil v Alcove. Prešiel cez Štrkáčie pohorie a keď v zlatistom svite zapadajúceho slnka prišiel do Split Rocku, po pravici uvidel Žulové a po ľavici Zelené hory. A na západe v približne dvestokilometrovej vzdialenosti sa vypínalo Kontinentálne rozvodie, veľká hradba Skalistých hôr, hmlistá, ale predsa ružovobiela pri zachádzajúcom slnku.

Andrew odstavil auto v húštine pri ceste a rozhodol sa, že ten kilometer do Split Rocku prejde peši, aby sa rozhýbal. Presvedčil sa, že okoloidúci si auto ťažko všimnú a zamieril do mesta, lebo si musel kadečo nakúpiť.

Andrew si už zvykol na wyominské dediny popri ceste. Osada Casper bola pomerne veľká. Ostatné mestá, od stredného až po západný Wyoming, cestovateľa málo priťahovali. Poniektoré vyzerali ako staré hraničné mestečka so širokými ulicami a doštenými domami, zmodernizované iba vďaka dnešným benzínovým pumpám. Zistil však, že mestečko Split Rock malo o čosi bližšie k minulosti.

A naozaj, Andrewove všímavé oči tu videli viac kovbojov ako šoférov nákladných áut či automechanikov. Načúval útržkom rozhovorov a po stý raz uspokojoval svoju žiadostivú túžbu po západe. Zaumienil si, že zajtra sa povypytuje na okolitý hornatý kraj, a vrátil sa k autu.

Medzitým sa celkom zotmelo. Nádherný svit ešte vždy blšal na západe, odkiaľ povieval studený, pichľavý a prenikavý vietor. Voňal lesom a horami. Andrew zhlboka dýchal a sníval v samote, čo ho obklopovala. Potešilo ho, že v poslednom čase ho v tábore navštevujú kojoty. Nevedel sa nasýtiť štekotu, skučania a zavýjania týchto divých prírodných psov. Andrew hádzal plachým dravcom aj zvyšky jedla.

Nazbieral za otiepku suchého raždia a trávy, ale vtom ho upútal dupot kopýt. Po ceste cválal jazdec. Zastal oproti Andrewovi, zapálil si cigaretu, pohlol koňa kúsok ďalej a opäť sa vrátil. Bolo zjavné, že na voľakoho čaká. Andrew by nerád bol vyzradil svoju skrýšu, preto si sadol, dával pozor a natrčal uši.

Jazdec bol očividne netrpezlivý. Andrew počul, ako štrngá ostrohami. Cigaretu vyfajčil len dopoly a zapálil si druhú. Bujný kôň nevydržal stáť na mieste. A noc bola tichá, vzduch taký čistý, že jazdcov hlas doliehal Andrewovi do napätých uší.

„Sprepadené konisko, nevydržíš stáť na predných nohách?“ zatiahol jazdec. Po ďalšej cigarete sa strhol, prikrčil sa a zahľadel na cestu vedúcu do mesta. Andrew začul, že sa odtiaľ ozývajú rýchle kroky.

„Si to ty, McCall?“ opýtal sa jazdec príkrým hlasom, rozliehajúcim sa po okolí. „Áno, ja som to,“ znela odpoveď.

„Zbehní z cesty hentam,“ nakazoval jazdec a zamieril s koňom do húštiny, zakrývajúcej Andrewovo auto.

Jazdec a chodec sa stretli na polceste a prišli k veľkej skale, ledva desať metrov od miesta, kde sa za krovím krčil Andrew. Tam obidvaja zastali a chodec sa usalašil na skale.

„Tex, hľadal som ťa na ranči,“ začal. „Náhodou som dnes zaskočil do mesta a ty si mi voľačo sľúbil.“

„No jasné, že by som sa bol rozbehol rovno za tebou, keby si nebol prišiel dnes večer,“ odsekol jazdec. „Mac, chcem prachy.“

„Toto je všetko, čo mám,“ chvatne odvetil druhý a podal čosi jazdcovi. „Musíš počkať, dokiaľ nevyexpedujem ďalší statok.“

„Hm, večne len vyčkávať,“ zašomral mladší. „Nič nevidím. Koľko je tu toho?“ „Čosi vyše dvesto.“

„No, to mi postačí. Ale len na chvíľu. Tuším sa nehodím na túto robotu. Musím to nechať tak, Mac, zväčša mám doťahovačky len pre tvoj statok.“

„Ale Texas, veď to nie je pravda. Povrávalo sa o tebe už predtým, ako si pracoval pre mňa.“

„Pravdaže. Ale týkalo sa to žien a strelby z koltu - a nie vypaľovania tvojej značky na telce,“ odsekol kovboj takým chladným a čudným hlasom, že Andrewovi prebehli zimomriavky po chrbte.

„Ako chceš, Texas. Nebudem sa s tebou škriepiť. No dopyčul som sa, že šerif Slade uvalil na teba podozrenie. Rovno pred šiestimi chovateľmi statku. Bol medzi nimi aj Jeff Little, pre ktorého si kedysi robil.“

„Aha, a čo povedal Jeff?“

„Vývracal to. Spomínal, že si divoch, len čo je pravda, ale čestný chlap. A on, Slade, vraj nechápe, že pochádzaš zo starého texaského rodu.“

„Bodaj sa ten lotrovský šerif prepadol!“ zahrešil kovboj. „A sám by sa neodhodil, keby mu čosi kvaplo. Viem ... rátam s tým, že voľaktorú noc budem musieť po ňom vypáliť.“

„Tex, ty voľakoho zabiješ,“ ustráchno vyhlásil McCall.

„Ani by som sa nečudoval. Len si daj dobrý pozor, Mac, aby si to nebol ty... Kedy navališ ostatné prachy?“

„Rátam, že čoskoro. Tex, mám dobrý kšeft.“

„Hm. Tak sem s ním.“

„Jeden starý chren, volá sa Nick Bligh, sem prihnal tisíc kráv, nejaké jalovice a hŕbu teliec. Dotrepal sa sem z Randallu, voľakde od Montanských hôr. Ten rančer nemá nijakých chasníkov, akurát jedného postaršieho chlapa, čo mu vypomáha opatrovať ten statok. No a prv ako začne poletovať sneh, začne tu vyblakovať pár stoviek neoznačovaných teliec.“

„Hm. Ako to, že ten Nick Bligh nemá nijakých chlapov?“

„Ak je to západniar, potom len z jednej príčiny. Nemá peniaze.“

„Nuž, zato by sa ešte našiel dobrý kovboj, čo by mu pomohol. Ja som to robil. Všetko závisí od rančera.“

„Tex, vnukol si mi nápad. Čo keby si sa dal najatť tomu Blighovi?“

„Hm, hm, Mac. Pár neociachovaných teliec by som označoval. Zákon to pripúšťa. Aj vtedy, keď chovateľ vie, že nie sú jeho ... označuje ich. Robili to všetci rančeri... začínali tak. Ale to, čo mi ty navrhuješ, je krádež.“

„Doparoma, je, ak budeš nad tým rozumovať!“ vybuchol McCall.

„Prijmám, budem vypaľovať tvoju značku na zablúdené telce.“

„Lenže, Tex, na tom veľa nezarobíme,“ presviedčal ho ten druhý. „Dvesto teliat by vynieslo za rok okolo štyridsať až päťdesiat dolárov na hlavu.“

„Mac, to mi pripomína krádeže za starých čias,“ vyčítavo poznamenal kovboj.

„Počúvaj, chlapče. Mal by si vedieť, že vo Wyomingu sa dnes veselo kradne.“

„Jasné. Ale čo záleží majiteľovi desaťtisícového stáda na niekoľkých kravách? Mac, je to bezpečné, dokiaľ sa to robí v malom. Chceš si ma najatť na podvody. A bol by som trufo, keby som ti na to naletel.“

Po kovbojovej presvedčivej poznámke nasledovalo ticho. Andrew ledva dýchal od zvedavosti i od strachu, že ho nájdu.

Kovboj škrtol zápalkou a zapálil si cigaretu. V tom svetle zazrel Andrew mladistvú, ľahkomyselnú, výnimočne peknú tvár, skoro takú červenú ako jeho ohnivé vlasy.

„Tex, Smoky Reedovi veľmi nedôverujem,“ konečne sa ohlásil McCall.

„Nuž, Smoky je na úrovni. Ak budeš chcieť, aby tomu nešťastníkovi potiahol všetky kravy, ten chumaj to urobí. Smoky mi povedal, že na ranči K-Bar prerobil a že odchádza k Trom zástavám. Myslím, že tu nevydrží dlho, nie dlhšie ako ja.“

„Netlmočil by si Smokymu moju ponuku?“

„No, odovzdám mu odkaz. Ale zapamätaj si, McCall, že ja nechcem mať so Smokyho robotou nič spoločné.“

„To je v poriadku, Tex. Neplaš sa.“

„Tento kšeft s Blighom nestojí zavela. Dobré ti radím, Mac. Ak sa do toho pustiš tak veľkoryso, môžeš na to doplatiť. Viem si to predstaviť. Keď príde na lámanie chleba, zvalíš to na niekoľkých kovbojov.“

„Tex, nikoho nevyzradím.“

„Čerta starého nevyzradíš,“ odvrkol kovboj. „Vyzradíš, keď ti pôjde o kožu a povieš viac, ako bude potrebné. Ja sa o seba postarám, ale myslím na Smokyho.“

„Najbezpečnejší spôsob je,“ pokračoval McCall, akoby Texasa ani nebol počul, zahnať kravy i teľce do chrastia či do húštiny alebo do skalnej rokliny ... kravy pozabíjať, teľce ociachovať a vyvieť ich odtiaľ. Kojoty a luniaky si so zdochlinami hravo poradia. A staval by som na jednu k tisícke, že Bligh si nevšimne stratu, dokiaľ nebude po všetkom.“

„Hej, zdá sa to byť bezpečné, ale mne sa to akosi prieči, McCall,“ znechutene dodal kovboj.

„O to mi nejde. Poradiš to Smokymu?“

„Jasné, poradím. A vykonám svoje. No prv, ako sa do toho vrhneš, Mac, voľačo ti poviem. O Nickovi Blighovi som nikdy nepočul. Pravdepodobne je to chudobný chovateľ, prihnal stádo na západ a chce sa tu usadiť. Dajme tomu, že sa to všetko uskutoční. Povedzme, že sa dáš do kšeftu, a vtedy si nájde spoločníka, čo bude mať toľko peňazí, že kúpi viac statku a najme si pár ozajstných kovbojov - čo potom?“

„Ha! Tex, takéto zázraky sa dnes nestávajú!“

„Čerta starého sa nestávajú! Všetko sa môže stať, človeče. Kam si podel rozum? Mne je to jedno, iba mi je ľúto starého Bligha. Len toľko som ti chcel povedať.“

„Tex, tuším strácaš odvahu, alebo si začínaš dávať veľký pozor.“

Pravdaže, keď ma nahováraš na čosi také ... Kde sa usadil ten Bligh?“

„Dolu za Sladkou riekou,“ ochotne odpovedal McCall. „Kúpil alebo si najal starý bosemanovský ranč na južnom brehu rieky, medzi Antilopami a Zelenými kopcami. Výborná pastva, keď je dobrá tráva. A tejto jari sa ukazuje bujná tráva.“

„Hm. Ten ranč poznám,“ nahlas rozmýšľal Texas. „Neraz som naň pozeral túžobným okom. Lenže človek by potreboval hrbu prachov, keby sa tam chcel uchýtiť.“

„O to nám teraz nejde. Nechaj si to pre seba a pre Smokyho. Veľké pastviny južne od Sladkej rieky obhospodarujú tri firmy. Cross Bar, čo patrí bratom Cheneyovcom, Trojuholník X, ktorý vedie Hale Smith, a Wyominské dobytkárske združenie, čo spravuje ranč W.C. Všetky tri pasú až po úpätia Zelených hôr a ten, kto sa ta opováži, musí mať oči dokorán. Chápeš?“

„Jasné, že chápem. Slade je v tom Wyominskom dobytkárskom združení,“ zamyslene odvetil Texas. „Chápeš, ale nie všetko. Slade je v tom len naoko.“ McCall sa zošuchol zo skaly. „Na dnešok by to hádam stačilo.“

„No, chvíľu s tým vydržím, Mac,“ zatiahol kovboj. - „Nezabúdaj na moju predtuchu. Ahoj.“

Kovboj zakýval rukou a pohnal koňa na cestu. Zamieril preč od mesta a čoskoro zmizol v tme. McCall ho sledoval zrakom, dokiaľ sa mu nestratil z dohľadu, a načúval slabnúcemu dupotu kopýt.

„Doparoma, ten Texas mi ešte vyparati dajakú neprijemnosť, ak mu neprejdem cez rozum,“ zašomral si, luskol prstami a vykročil do mesta.

Keď aj on zmizol, Andrew vstal a povystieral si stuhnuté nohy. Tvár mu zalial pot a srdce mu prudko tlklo. Musel sa zasmiať svojmu prvému dotyku so západniarskou drámou, ktorá nebola ani zďaleka vymyslená.

„Čo ty o tom vieš, Andy?“ opýtal sa v duchu. „Namojdušu, ten červenovlasý kovboj sa mi páčil. Staval by som sa, že je to fajn chlap. Ale McCall mu dáva návrhy, s akými sa človek stretne hocikde medzi lotrami. A Bligh je jednoducho obeť, ktorú oškľbú. Rád by som vedel, čo tu vlastne hľadám.“

Andrew takmer zabudol, že premrzol a je hladný. Po chvíli rozmýšľania rozložil oheň. Keby sa náhodou kovboj alebo McCall vrátil - hoci to bolo vonkoncom nepravdepodobné - bude tvrdiť, že práve pricestoval, a tak vyvráti prípadné podozrenie. Andrew sa čoraz radšej spoliehal na vlastné sily, ale zatiaľ sa nedalo tvrdiť, že by vynikal v kuchárstve. Pripekol šunku i zemiaky a káva mu vyvrela. Napriek tomu však schuti zjedol, čo si navaril.

Rozhodol sa, že túto noc nestrávi v aute. K starým otrhaným šatám pridal zo dve deky a ustlal si na zemi pri ohni. Potom pozbieral všetko drevo na blízkom okolí, vyzul si topánky a ľahol si. Spánok zdolal Andrewa raz-dva a držal ho do polnoci. Prebral sa stuhnutý od zimy, vstal a rozdúchal pahrebu. Hoci to bolo nepohodlné, cestovateľ usúdil, že život v prírode má svoje prednosti. Andrew poznal táborový život, ale iba ako rekreáciu. Keď si sadol k ohníku a zohrieval si ruky i nohy, uvedomil si, že sa zžil s týmto krajom, kde rastie fialová šalvia.

Obloha bola sýtobelasá, posiatá nespočetnými hviezdami. Z húštiny vyčnievali drsné, ostré čierne skaly. Vôkol vládlo úplné ticho. Len listie jemne šuchorilo v nočnom vetríku.

Od tých čias sa zavše zobúdzal, dokiaľ tmu nevystriedalo šero. Vtedy na niekoľko hodín hlboko zaspal. Keď vyšlo slnko, pobral sa do mesta. Naraňajkoval sa pri stánku, do ktorého chodili chlapi v zaprášených čizmách, doplnil si pri pumpe benzín, nakúpil do zásoby potravín v obchode a obstaral si krásny kovbojský výstroj z druhej ruky. A súčasne dával ľuďom smiešne, bezmyšlienkovité zelenáčske otázky. O všeličom sa dozvedel a už sa chystal odísť do mesta, ale náhodou si spomenul, že sa neopýtal na cestu k Sladkej rieke a k Blighovmu ranču.

Vyklonil sa z auta a oslovil západniara, čo išiel okolo. Bol to šesťdesiatnik, sivý a vetrom ošľahaný človek. Čizmy i šaty zreteľne dokazovali, že často prichádza do styku so zemou.

„Prepáčte, prosím," začal Andrew. „Neukázali by ste mi cestu k Sladkej rieke?"

„Dobré ráno, chlapče," odvetil západniar a zastal. „Stále rovno, dákych päťdesiat kilometrov."

„Vďaka. A ako sa dostanem na ranč Nicka Bligha?"

Andrew si uvedomil, že sa naňho upierajú zvedavé belasé oči.

„Vy poznáte Nicka?"

„Žiaľ, nepoznám ho, ale rád by som sa s ním zoznámil," úprimne odpovedal Andrew.

„Predávate železiarsky tovar, životné poistky, bleskovody - alebo pašovanú whisky?" smelo sa opýtal starec.

„Nie. Rád by som predal seba."

„Hľadáte robotu, čo?"

„Áno, robotu."

„Kto vám poradil Nicka Bligha?"

„Náhodou som sa dopočul, že nedávno prišiel do týchto končín so statkom a bez kovbojov. A tak som si pomyslel, že ma azda bude potrebovať."

„Nuž, chlapče, náhodou viem, že Nick potrebuje kovbojov. Lenže teraz je v tiesni. Pýtate veľký plat?"

„Budem robiť za stravu," ochotne vyhlásil Andrew.

„Odkiaľ ste?"

„Z východu."

„Myslel som si to. Lenže východ siaha od Missouri až po Atlantik."

„No dobre, povedzme z Missouri. Nechcem tu roztrubovať, že som výletník."

„Myslím, že Nick sa s vami rád porozpráva - Cez riekú neprechádzajte. Zabočte doľava a prídete na jeho ranč. Pomýliť sa nemôžete, je tam len jeden. Ak nebude Nick doma, počkajte."

„Som vám veľmi vďačný. Poslúchnem vás," veselo sa poďakoval Andrew.

Západniar sa otočil, znovu vykročil a takmer vrazil do vysokého chlapa so širokým sombrero.

„Ráno, Slade," pozdravil krátko a šiel ďalej.

„Dobré, Nick," zatiahol ten druhý. Potom pristúpil k Andrewovi a skúmavo si ho premeral zvedavými žltými očami. Andrew hneď zbadal strieborný odznak, špolovice ho zakrývala vesta. Slade nemal kabát. Tvár mal umastenú a pod nosom dlhé ovisnuté fúzy. Andrewovi sa trochu zrýchlil pulz, keď si uvedomil, že stojí zoči-voči šerifovi Sladovi.

„Ste tu cudzí?" opýtal sa Slade.

„Na to sa môžete spoľahnúť," celkom prívetivo odpovedal Andrew.

„Agent?"

„Ešteže čo. Obyčajný tulák, čo hľadá robotu."

„Na to ste sa pýtali Nicka Bligha?"

„Koho?"

„No toho chlapa, čo ste sa s ním práve zhovárali," odsekol šerif.

„Ach ... to bol on? Bol to Nick Bligh?"

„Naozaj ste to nevedeli?"

„Vidím, že veziete hľbu kovbojského výstroja. Ktovie, čo máte pod ním ... Vystúpte!"

„Ste šerif?" opáčil Andrew a zošuchol sa zo sedadla.

„Teší ma, že vás spoznávam."

Slade dôkladne prezeral auto. Medzitým sa tu zhromaždil menší zástup. Andrew predstieral, že sa hnevá.

„Som tu cudzí, bez roboty, idem na západ - a pre nič za nič ma tu zadržia," rozhorčene sa ponosoval okolostojacim.

Slade mlčky pokračoval v prehliadke. Nakoniec zabuchol dvere a prehovoril: „Quién sabe? Človek nikdy nevie, kto preváža alkohol."

„Veď ja sa neurážam," veselo poznamenal Andrew. „Chápem, proti čomu sa západ bráni... Veru, šerif Slade, ktovie, či aj vy nepašujete!" Andrew vrhol na šerifa chladný pohľad a pri tlmil ho úsmevom.

„Nebudte bezočivý, chlapče," zahundral šerif Slade. Podráždil ho smiech, čo sa ozval medzi okolostojacími. „Berte sa preč!"

Andrew zamieril k autu. „Západné mestá zväčša vítajú cestujúcich a nádejných usadlíkov. Čo je to s vami?"

„Nuž, my Wyominčania si dávame veľký pozor na svoje cajchy," zatiahol šerif.

„Lenže nie na teľa, ktoré značkujete," odsekol Andrew a šliapol na plyn. „Doparoma!" zašomral si. „Takto to nepôjde. Musím sa naučiť držať jazyk za zubami a krotiť sa. Ale toho žltookého pokrytca by som bol najradšej tresol!"

Za mestom spomalil na svoju najobľúbenejšiu rýchlosť, takže sa bezmála vliekol. Odkedy bol vo Wyomingu, kochal sa v čoraz úchvatnejších scenériách. Nevedel sa nasýtiť rozľahlých, šírych pastvísk. Tu sa však ocitol medzi nízkymi kopcami na severe a vyššími, divšími horami na juhu, vzdialenými niekoľko kilometrov.

Nateraz Andrew odložil úvahy o niektorých stránkach svojho najnovšieho dobrodružstva. Zauzmiel si, že sa k nim vráti, keď bude na ranči pri Sladkej rieke. Ktovie, prečo sa mu Nick Bligh nepriznal, hútal.

Po dvoch hodinách hrboľatej cesty prešiel cez Žulové hory. Odtiaľ na sever sa rozprestierala nekonečná zvlnená rovina. Všimol si kľukatú čiaru stromov. Pravdepodobne rástli popri toku rieky. Na pastvískach sa popásali početné kravy, ale boli také roztrúsené, že sa ich ani toľko nezdalo. Raz zazrel na hrebeni osamoteného jazdca a tento pohľad Andrewa nevysvetliteľne vzrušoval.

Čierne fliačky na zelenom pozadí, nepočetné a riedke, boli ranče. Vzdialenosť k najbližšiemu ranču odhadoval približne na dvadsať kilometrov. Vzdialenosti postupne rástli, ranče redli a nakoniec nevidel ani jediný dom.

Po dlhom miernom svahu dorazil až k rieke. Prišiel na miesto, kde hradská pretínala riekú a na juh odbočovala biedna

cesta. Bola to veľká chvíľa.

Sladká rieka bola krásna na pohľad a akiste bola dôležitá pre nesmierne pastviny, cez ktoré pretekala. Vinula sa pomedzi zalesnené brehy. Raz pretekala po plytkých štrkových nánosoch, raz zasa vytvárala dlhé hlboké úseky a inokedy sa rozvetvovala do niekoľkých ramien a obtekala ostrovy, porastené vrbami. Na protiahlom brehu stáli kojoty a pozorovali Andrewa. Po plytčinách sa rozprchli divé kačice a rýchlo odlietali proti prúdu rieky. Na juhu Andrewovi zatarasovali výhľad úpätia Zelených hôr, ktoré dosahovali až k riečnej nive. Cestujúci sa dlho opájal nádherným pohľadom a potom zamieril na vedľajšiu cestu s pocitom, že necháva za sebou mosty, ak ich rovno nespája. Cesta viedla po brehu rieky a bola taká zlá, že si nemohol dovoliť kochať sa v scenérii, ale musel sa venovať opatrnému riadeniu. Po čase dorazil na miesto, kde sa úpätia kopcov blížili až k potoku. Pokračoval v ceste popri nich, až dosiahol posledné. Tu spočinul jeho pohľad na topoľovom hájiku, ktorý sa práve začal zelenáť, a na vysokom osamelom kopčeku, odkiaľ sa nepochybne otváral pohľad široko-dáľeko. Andrew si nevyberal. Túžil po jednom i po druhom, a zamieril do topoľového hájika.

Košatý ozrutný strom ho lákal k oddychu. V hájiku sa striedali trávnaté čistiny s piesčinami až po vysokú burinu, biele sedmokrásy a hradbu vrb.

„Úžasné!“ zvolal Andrew a zhlboka si vzdychol. Nevedel presne, ako to myslí, ale bol to hlboký cit. Vyložil škatule s potravinami; na obed si vybral sucháre, sardinky a konzervované broskyne. Bola to hotová hostina. Poľnú fľašu mal plnú sladkej vody, ale rozhodol sa, že zbehne dolu k rieke.

Kráčal po chodníku, kade chodieval statok, vyšiel z hájika a pomedzi vysoké slnečnice a vrby zamieril k rieke, ktorá žblnkala a zurčala po štrkovitej plytčine. Andrew vošiel do vody a nabral do dlani vody. Bola chutná a studená. Rád by bol vedel, odkiaľ tečie, a usiloval sa predstaviť si prameň medzi skalami.

Vrátil sa po vlastných stopách a idúcky si natrhal lístkov a pár sedmokrások. Potom naložil škatule do auta a zamieril ku kopčeku.

A znovu sa dal pomýliť vzdialenosťou a výškou. Ukázalo sa, že kopček nie je veľmi blízko a je oveľa vyšší, ako predpokladal. Musel ho zdolať najmiernejšou cestou, a tak sa dostal na severný svah. A keď vystúpil na temeno, ocitol sa zoči-voči ranču, na ktorý bol taký zvedavý. Na takýto výhľad však vôbec nebol pripravený.

„Panebože!“ hlesol, ohromený hýrivou malebnosťou a nesmiernou veľkoleposťou scenérie.

Vejárovitě sa pod ním rozprestierala obrovská panoráma. Vpravo sa vinula trblietavá rieka lemovaná zelenou a vľavo sa týčili rozoklané horské stráne. Vytvárali akúsi bránu, ktorá viedla do fialovastej priepasti, a kdesi v diaľke vrcholili hradbou, belasou na spodku a bielou na hrebeni.

„Ach, Wyoming, zľutuj sa!“ zvolal Andrew. „Čo mi to dávaš? ... Si skutočnosť, alebo sa mi o tebe len prisnilo?“

Stál tam a vyvaloval oči. Po prvý raz sa mu naskytl neobmedzený výhľad. Zvlnené prérie, kopce a doliny, horské reťaze v diaľave - takéto pôsobivé scény ho v posledných dňoch cesty čoraz častejšie ohromovali. No kraj, ktorý sa pred ním rozprestieral teraz, zatlačil do úzadia všetko, čo dosiaľ videl.

„Nie, toto je zázrak. Je to skutočnosť ... Namôjveru, toto je jediné miesto na svete, ktoré som hľadal,“ zvolal.

Na západe sledoval čierne a zelené riečne dno i trblietavú vodu až po nízku pahorkatinu, pozostávajúcu zo súmerných kopcov. Na mape sa volali Antilopie kopce. O pár míľ ďalej zočil ranč. Bol to akiste ranč Nicka Bligha. Na juh od Sladkej rieky naozaj nebolo vidieť iný ranč. Jeho poloha cestovateľovi vyhovovala. Rieka tiekla do diaľky, bola čoraz hmlistejšia, javila sa mu sťa obyčajná nitka a strácala sa v belasom opare. Z neho sa dvíhali Skalisté hory, sprvoti nejasné ako oblačné masy a neskôr jasno-belasé. Veľkolepo sa vypínali a prebodávali oblohu snehobielymi štítmi. To bolo pevninské rozvodie, chrbtica západu, okraj Veľkých planín, železná hradba pevne zasadená do zeme a ukazujúca ostré zuby oblohe.

Antilopie kopce zatarasovali prostriedok brány vedúcej na juh. V slnečnom svite hrali bielymi, sivými a ružovými farbami. Niektoré boli ovenčené čiernym lemom, kde-tu sa medzi kupolami otvárali čierne rozsadliny a viaceré vyzerali skalnaté a drsné, na úpätí porastené lesmi.

No Andrewov pohľad púťali pastviny, ktoré sa vejárovitě rozširovali na juh. Cítil sa sťa trpaslík. Celý život sa tak stiesňoval! New York by vyzeral uprostred toho fialového nesmierného priestranstva sťa ledva viditeľná bodka. Keby sa tu našli tie milióny plahočiacich a dusiacich sa nešťastníkov - otrokov! Andrew si uvedomil, že sa mu neobyčajne zlepšila nálada. Inštinkt ho neoklamal. Ešte vždy nechápal jeho zdroj ani význam, ale bolo mu jasné, že objavil neznáme dedičstvo, pretože sa pustil za jeho hlasom.

Bol natoľko uveličený, že zabudol na poľný ďalekohľad, ktorý si vzal hore na kopec. Teraz si naň spomenul a zaciľil ho doprostred tajomného fialovastého priestranstva.

Vlnovky, bledšie fliačky, hmlisté škvrny a medzery, zahalené do rozličných odtieňov fialovej farby, sa premenili na nekonečné reťaze pahorkov sťa atoly na pokojnom mori, na nesmierne roviny, holé a pusté, a na široké zelené doliny, kde-tu sedeli nepatrné ranče, vzdialené od seba na míle.

Východniar schádzal dolu obrovskými kročiskami. Pokiaľ sa pamätal, ešte mu srdce nejasalo tak ako v tejto chvíli. Hoci ho sem zaviedla iba náhoda, bude jej žehnať až do smrti. Doterajšie neúspechy mu prichodili ako stupienky, ktoré viedli k novému životu. V duchu si prorokoval, že na týchto pastvinách sa s láskou podujme na hocikakú námahu a všetko sa mu podarí. Úprimne sa tešil zo svojej doterajšej neschopnosti nájsť si miesto v kancelárii, predávať akcie alebo hrať na burze. Tešil sa z výčítiek, nepochopenia, z trpkých porážok i z otcovho finančného krachu, ktorý ho vyhnal do Wyomingu.

Andrew Bonning dorazil k Blighovmu ranču v tejto takmer zbožnej nálade, ktorá azda dodávala osobitný lesk nízkkej, nevzhľadnej chyži so špinavou strechou a najmä väčšej stavbe na brehu rieky.

Bola to opustená chalupa s rozzevenými oknami, s vybielenými sivými a práchnivejúcimi brvnami a so žltým komínom. Na dôkladnejšiu prehliadku nemal čas, lebo odrazu sa zozadu z bližšej chalupy vynoril starec, s ktorým sa zhováral v

meste.

„Prekvapili ste ma, Mr.Bligh," usmial sa Andrew.

„Áno, zazrel som vaše auto, keď som prechádzal popod topole. Odkiaľ viete, ako sa volám?"

Belasé oči mu svietili vľúdnyim svitom. Andrew vyčítal z nich, že je mu sympatický. Bronzová chudá tvár, vráskavá sť a zoschnutý pergamen, svedčila o namáhavom a tvrdom živote.

„Šerif Slade spomenul vaše meno ... Predstavte si, zadržal ma a prekutal mi auto, či nepašujem alkohol - ten žltooký chumaj! Neurobil som si o ňom vysokú mienku, Mr.Bligh."

„Našiel vám voľačo?" opýtal sa rančer. Prenikavé oči prezrádzali, že to nie je náhodná otázka.

„Nenašiel. Dotklo sa ma, že sa mi prehrabával v osobných veciach. A vystrelil som si z neho dosť nerozvážnym spôsobom. No okolostojaci sa zasmiali."

„Áno? Čo ste povedali Sladovi?"

„Povedal som mu, že ktovie či vlastne aj on nepašuje."

„Hm. To ste povedali Sladovi? Mládenče, kroťte si jazyk ... Ale teraz zoskočte a vstúpte dnu."

„To som ešte nepočul," vyhlásil Andrew. „Zoskočte a vstúpte dnu! Tak sa zdraví ľudia na préríi, však?" „Áno, na pastvisku motory nikdy nenahradia kone." „Vďaka, Mr. Bligh. No prv ako vystúpim - či zoskočím - prezradte mi, prosím vás, či mám u vás nádej na robotu. Tamto som vyšiel na kopec a poobzeral som sa po kraji. Jednoducho som sa doňho zaľúbil. Budem si tu musieť nájsť robotu. Hocičo by som robil... A som človek, akého potrebujete, Mr.Bligh."

„Páči sa mi váš zápal. Ako sa voláte?"

„Andrew Bonning."

„Odkiaľ?"

„Už som vám povedal - z východu. Raz vám porozprávam o sebe viac. Zatiaľ nech vám stačí, že prichádzam s čistými rukami." A Andrew odpovedal na skúmaný pohľad miernych belasých očí tak, že pozrel rovno do nich.

„Bonning, my dobytkári často najímame chlapov bez mena, domova či minulosti. Tu záleží na tom, čo ste, čo viete robiť."

„Nuž v takom prípade človek môže iba požiadať o príležitosť, aby sa ukázal." „O to ide."

„Dáte mi príležitosť, Mr.Bligh?" „Myslím, že áno, za istých okolností." „Za akých?"

„Ponúkali ste sa, že budete pracovať za stravu, však?"

„Áno, veľmi rád. Vidíte, kúpil som si obnosený kovbojský výstroj."

„Synku, také veci si všimne každý dobytkár... Moja podmienka pozostáva v tom - že budete pracovať za stravu, dokiaľ si nebudem môcť dovoliť vyplácať vám ozajstnú mzdu - pravda, ak budeme dobre vychádzať."

„Okay. To mi vyhovuje a som vám veľmi zaviazaný. Budem sa úprimne usilovať, aby ste boli so mnou spokojný - a pevne verím, že vám pomôžem."

„Viete jazdiť?"

„Áno."

„A hádzate lasom?"

„Nie."

„Strieľate z koltu?"

„Nie, ale dobre strieľam z pušky."

„Viete variť?"

„Nie hoci som si to myslel. Dva týždne som však jedol, čo som si sám navaril, a preto som zmenil názor."

„Rátate dobre?"

„Božeuchovaj! Keby som mal desať ráz rátať jeden a ten istý stĺpec číslíc, zakaždým by som dostal iný výsledok."

„Aj ja. Veď tu toho veľa nenarátame... Bonning, páči sa mi váš pohľad a vaša reč. Ešte jednu otázku a sme dohovorení."

„Máte výdrž?"

„Výdrž?" zopakoval Andrew.

„Po vašom odvahu. Hore na severe mi rozkradli vyše polovice statku. Mal som ranč na rieke Belle Fourche pri Alladine. Povedal som si, že to riskujem a skúsím šťastie na novom ranči. Napríklad na tomto krásnom. No dnes som sa dozvedel, že aj tu sa kradne statok, takisto ako na všetkých wyominských pastviskách."

„Kto vám to povedal, Mr.Bligh?"

„Istý dobytkár. Volá s McCall. Sympatický chlap. Z vlastného popudu sa so mnou zoznámil. Overil som si tú správu. Vysmiali sa mi. Jeden starý rančer mi povedal: Či sa tu kradne? Dočerta, áno, natoľko, že to udržuje chovateľstvo na úrovni. Keď sa vo Wyomingu prestane kraďnúť, to bude koniec dobytkárov!"

„Nuž, o tomto názore budem musieť porozmýšľať!"

„No, zato sa neznepokojujete. Ale ja vám to poviem otvorene, tak ako si to myslím. Ak ste jemnocitný či mäkký, alebo nedajbože bojazlivý, jednoducho to nepôjde. Mám na ranči len jedného chlapa. Našiel som ho náhodou pri Belle Fourche. Pochádza z Arizony, život na pastvinách pozná skrz-naskrz, je zmračený, a preto si ťažko hľadá robotu, ale je to chlap na mieste. Mimočodom, je ženatý, vzal si chutnú drobnú žienku, a je to dobrá gazdiná. Predtým som ešte nemal na ranči ženu. A kyslastý chlieb, ktorý som si sám piekol, ma takmer pripravil o život... No, volá sa Jim Fenner a ak sa s ním zohráte, rátam, že sa moje stádo rozrastie."

„Som len nováčik," odvetil Andrew. Napriek nadšeniu sa cítil znechutený. Bligh mal okolo úst výrazné tvrdé vrásky.

„Nemusíte mi to hovoriť. V istom zmysle je to klad. Ide o to... či sa naučíte tvrdé pravidlá kovbojskej hry, či budete bojovať, biť sa za moje záujmy a či mi zostanete verný. Ak áno, možno zbohatnete. Dávam vám tvrdé podmienky, lebo

chcem, aby ste vyhlásili, že aj vy ste tvrdý chlap."

„Dobre, Mr.Bligh," zvučne odvetil Andrew a prijal ponúkanú ruku. „Chápem, že je to ťažká, zdĺhavá robota - a nijaké povalovanie. Naskytla sa mi príležitosť vyrásť v chlapa. Budem sa čertovsky usilovať!"

5

Martha Ann rýchlo reagovala na veselý a vľúdny záujem dvoch cestovateľov, čo nadábili na ňu na ceste, hneď po nepeknej príhode so surovcom vo fordke. Cestovali na rybačku do severnej Nebrasky.

Už nespomínali tú trápnu udalosť a Marthe Ann sa čoskoro vrátila dobrá nálada, lebo mali znamenitý zmysel pre humor a živo rozprávali o svojich zážitkoch.

Cestovali rovnakým tempom celý deň. Zastavili sa len na ľahkú večeru a o pol deviatej dorazili do mestečka Colfax. Chlapí sa utáborili na noc pri ceste a Marthu nechali v hostinci. Sľúbili, že ráno sa po ňu zastavia.

Krátko po svitaní boli už všetci traja preč. Do Bentonu prišli práve na obed. Tam museli odbočiť na vedľajšiu cestu, vedúcu na sever. Lutovali, že Martha Ann nemôže ďalej cestovať s nimi. Smutná sa s nimi rozlúčila a sľúbila, že im pošle pohľadnicu, keď príde živá a zdravá na miesto určenia.

Martha Ann zostala opäť na ceste sama. Cítila sa akási stratená. Už sa jej videlo tak dávno, čo musela kráčať peši, hoci len kúsok. Mysľou jej znovu vírili staré obavy. No pri pohľade na veľké čierne horské hrebene, ktoré sa dvíhali na obzore a ktoré očividne už neboli veľmi vzdialené, začínala sa jej vracat' niekdajšia dobrodružná nálada. Boli to Čierne hory. Vzrušovali ju, a súčasne jej naháňali strach. Nevarovali ju, že cez tieto opustené hory neprejde živá?

Dvojica v packarde zostala pri utečenke stáť a žena v aute sa jej opýtala, či sa nechce zviezť. Martha Ann sa vďačne usmiala. Keď sa vodič načiahol dozadu a otvoril jej dvere, sadla si na zadné sedadlo.

Predstavili sa ako manželia Corbettovci z Chicaga. Martha im povedala svoje meno, ale na adresu zabudla.

„Stavím sa, že máte namierené do Hollywoodu," zasmial sa Mr.Corbett.

Keď im vysvetlila, že cestuje do Wyomingu, nie do Hollywoodu, muž poznamenal: „Keby som si naozaj myslel, že sa ženiete za vidinami z filmového plátna, odovzdal by som vás úradom a poslal vás domov."

Martha Ann si uvedomovala, že by sa jej to ľahko mohlo stať. Nijako im nemohla dokázať, že má už osemnásť preč.

Vážne vysvetľovala, že ide na návštevu k strýkovi do Wyomingu. Stopuje pre zábavu a aby usporila peniaze.

„V poriadku, slečna, beriem vás za slovo," odvetil Mr.Corbett. „Hoci som pri filme, teší ma, že som stretol dievča, ktoré netuží stať sa hviezdou."

Do najbližšieho mesta prišli podvečer a Martha sa vybrala s nimi do kina. Hrali akýsi western. Vystupoval v ňom Tom Mix a jeho kôň Tony. Bol to romantický príbeh, ktorý zanechal v chicagskej dievčine byľku smútku. Jej sa veru nikdy nestane čosi také ako v tom filme! Na dlhej ceste zažila iba jedinú romantickú príhodu, keď ju Andrew Bonning zachránil z pazúrov tuláka. Spomienka na tú príhodu ju vždy hriala pri srdci. On ju však drsne zaradil medzi dievčatá, akými opovrhovala, takže z tej príhody sa nemohol vyvinúť nijaký román. Ktovie, kde je teraz? Už dávno prefíchal popri nej a možno mu bola taká ľahostajná, že ju ani nepozval do auta.

Ráno Martha vyrazila peši, lebo Corbettovci zostávali v meste kvôli akejsi väčšej oprave.

Vzdych bol studený a mladej cestovateľke sa videl veľmi ostrý. Pripisovala to výške. Predpoludním sa tri razy odviezla, ale nezažila nič pozoruhodné. Dostala sa však do zalesnených kopcov. Keď Martha Ann prechádzala okolo krásneho hotela v Springs, zachcelo sa jej stráviť tu pár dní. Turisti, prechádzajúci sa po verandách, vyzerali tak bezstarostne a šťastne. Rada by bola vedela, či si voľaktori musia zarábať na živobytie, alebo či vedia, čo sú to starosti. Zamierila do hostinca pri ceste, naobedovala sa a znovu vykročila na cestu, čo sa vinula s ňou biela stuha pomedzi čierne jedle. Tieto voňavé stromy jej vyrážali dych a zaplavovali jej myseľ nadšením. Kedy-tedy prešlo auto, ale inak bola cesta pustá. Nik tu nestopoval ani netáboril. Odrazu Martha začula, že v húštine čosi šuchlo. Na čistinu vyšla srnka. Zastala, natrčila uši a ostrážito ju pozorovala. Aký krásny a divý sa jej zdal tento lesný tvor - prvý, ktorého v živote videla. Najradšej by bola odbočila z cesty a vyliezla hore strmým svahom. Rástli tam vysoké, tmavé jedle, rovné a končisté ako šípy. Sadla si na skalu a pozorovala pstruhy v priezračnej vode. Zlatisté slnečné lúče prenikali cez ihličie a vo výške šumel vetrík. Sedela si tam v mlčanlivej pohode a z myšlienok ju vytrhol bzukot motora. Ten zvuk ju takmer naplnil ľútosťou. Keď vstala a pohla sa ďalej, zaumienila si, že raz vo wyominskej divočine nájde dokonalú samotu, v ktorej ju nevyruší z myšlienok ani motor ani človek.

Dohonila ju obrovská limuzína a zastala. Teriér zúrivo štekal a detské hlasy vykrikovali: „Odvezte sa s nami. Otecko vraví, aby sme vás pozvali."

Martha sa obrátila a ocitla sa zoči-voči prívetivej rodine. Otec a matka sedeli vpredu, chlapec, dievča a pes vzadu. Boli takí priateľskí, toľko ju vyvolávali, že Martha ich nemohla odmietnuť. No keď si sadla medzi deti, zistila, že sú zrazu akési plaché.

„Ako sa vám páčia Čierne hory?" opýtala sa usmievavá žena vpredu.

„Och, som do nich zaľúbená!" zvolal Martha. „A tak som sa ich bála. Ľudia na ceste mi vešteli všelijaké nepríjemnosti."

„Nezmysel! Tu vám nik neublíži. Často sem chodievame ... Porozprávajte nám, odkiaľ ste a kam idete. Stopárka! Umierame od zvedavosti."

„Volám sa Martha Ann Dixonová. Bývam v Chicagu a idem do Wyomingu za strýkom."

„Kam presnejšie?"

„Do Randallu."

„Nepoznám. Isto je to ďaleko... Stopujete až z Chicaga?"

Ach, nie. Do Omahy som sa odviezla vlakom." "Aha. Prečo ste necestovali stopom až z Chicaga?" "Lebo som nechcela, aby ma videl niekto známy!"

"Nezbedné dievčisko!" poznamenala žena. „Chodíte do školy?"

„Áno, na univerzitu.

"Zaujímalo by ma, čo by povedali profesori, keby videli, že ich študentka sa potuluje po Čiernych horách," ohlásil sa muž a usmial sa na ženu, akoby obidvaja poznali univerzitu i prednášateľov.

Auto prekonávalo stúpanie. Vzduch bol redší a chladnejší. Marthe sa trochu točila hlava. Keď si všimla popri ceste kôpky snehu, uvedomila si, že súhlasí s deťmi, ktoré chceli vystúpiť z auta. Stúpali ďalej, dokiaľ neuvideli dolu zelené svahy, pokryté v hĺbke pestrou mozaikou polí. Vodič zastavil auto pri obrovskom záveji. Oznámil, že v chladiči vrie voda a budú musieť počkať, dokiaľ sa neochladí.

Martha obdivovala krásne biele snehové záveje po oboch stranách cesty, ktoré sa tiahli až po hradbu jedlí. Z miesta, na ktorom sedela, jej oko zabľúdilo kamsi do hĺbky na sivú a zelenú zem.

„Nečudujem sa, že sem často chodievate," vzdychla si Martha.

Krátko nato musela rodina odbočiť do tábora. Deti tam mali prísť na leto. Marthe poradili, aby išla k chate a tam nasadla na autobus do Rapid City.

Dva kilometre k chate prešla pešo. Čakala, že chatu nájde na temene vrchu, ale stála pri brehu krásneho jazierka, pod vznešenou sivou, miestami zasneženou skalou, ktorá sa týčila sť a veža. Po chvíľke čakania na studenej verande chaty zistila, že autobus sa chystá na odchod. Kým autobus prišiel do Rapid City, zotmelo sa a Martha sa potešila, keď našla útulný hotel. Navečerala sa a hneď si ľahla spať.

Ráno pred odchodom zaskočila do kancelárie a opýtala sa troch usmievavých úradníkov, ako sa najľahšie a najrýchlejšie dostane do Belle Fourche. „Odtiaľto rovno do Deadwoodu a potom do Spearfishu," odvetil jeden úradník a rozprestrel mapu na Pulte. „Odkiaľ prichádzate?"

„Z Chicaga."

Zasypali ju otázkami. Martha odpovedala na ne dobromyseľne a úprimne. A keď sa dozvedeli, že cestuje až do Wyomingu, zahrnuli ju rozličnými ponukami.

„Slečna," ohlásil sa ktorýsi, „ak dovoľíte, upravím vám batoh tak, aby sa vám ľahšie niesol. S batohmi mám skúsenosti. A tento vám dobre nesedí."

„Budem vám do smrti vďačná," odpovedala Martha a zložila batoh.

Odskočil do susednej miestnosti a vrátil sa s remencami, prackami a nástrojmi. Potom začal upravovať remence na batohu a pridávať ďalšie. Druhí dvaja muži mu jednoducho radili, nakoniec upravili batoh tak, že všetkým sedel, a potom ho vyskúšali na návštevníčke.

„Zadusím sa. Remence sú privysoko," bránila sa Martha.

„Nie, to sa vám len zdá. Necítite, že teraz je ľahší?"

„Myslím, že áno."

„Do Deadwoodu by ste chceli doraziť dnes večer?"

„Pravdaže, skúsím to. Beztak už meškám."

„Azda vám pomôžem. Môj známy, čestný človek, sa zberá do Deadwoodu. Mám mu zavolať?"

Martha vďačne súhlasila a dostala telefonický prísľub, že ju odvezú. Sadla si a čakala. Hútať pritom, koľko je tu láskavých a milých ľudí. Onedlho vošli dnu dvaja muži a Martha si spomenula, že ich včera videla hore v chate.

Odniesli Marthinu batožinu do auta, usadili ju vzadu a vyrazili.

„Slečna, rád by som vám položil pár otázok," začal ten, čo nešoféroval.

„Pár? To bude ľahké. Zvyčajne ich musím zodpovedať aspoň sto. A mám celú zásobu prichystaných odpovedí."

„Súhlasili vaši rodičia, aby ste podnikli sama takúto dlhú cestu?"

„Nuž, nie," priznala sa Martha.

„Na túto otázku ani nemusíte odpovedať: Máte revolver?"

„Ach, kdeže."

„Ani inú zbraň?"

Obávam sa, že nemám nič také, čo by ste mohli pokladať za zbraň. Iba malé nožničky."

Muž sa zasmial a šťuchol svojho spoločníka do rebier. „Počul si to, Jim Dawson?"

Jasné, počul... Namôjveru, my dvaja sme ale Čertovsky odvážni chlapci."

Obidvaja sa hlasno a dlho smiali. Ten prvý sa nakoniec znovu obrátil na Marthu: „Slečna, vám to možno nezdá smiešne. Lenže nám áno. Vybrali sme sa na menší výlet do hôr. Kúpili sme si dve brokovnice, jeden revolver, sekerku, obušok a dva strašné mäsiarske nože. Obidvaja vážime po deväťdesiat kil... A tu naďabíme na krehkú dievčinu, krásnu sť a filmová hviezda, čo cestuje sama stopom a na obranu má iba nožničky! Neuveriteľné!"

„Aha, zabudla som na svoje vibramky," skromne dodala Martha.

Za všeobecného smiechu sa všetci spriatelili a Martha zaradila tento úsek medzi najlepšie počas celého výletu. V Deadwoode nástojili na tom, aby sa s nimi navečerala a ľuďom v hoteli ukázala, že má priateľov. Ba čo viac, včasráno jej poslali odkaz do izby, že jej zabezpečili cestu so starými manželmi, ktorí majú namierené do Wyomingu. Víťaná správa urýchlila Marthinu toaletu. Čím ďalej prenikala na západ, tým väčšmi sa začínala báť samoty na ceste, V hale ju oslovili starší manželia, jednoduchí, statoční ľudia. Dôverovala im na prvý pohľad. Muž vyzeral na penzionovaného vidieckeho obchodníka a žena na dobrú matku. Marthe sa videlo, že má dosť smutnú milú tvár. Vysvetľovali, že ju radi zvezú do Randallu.

„Ste veľmi láskaví," dojato odvetila Martha. „Mám št'astie."

Nepadlo ani slovo o stopovaní, rodičoch či úteku. Vedno sa naraňajkovali a zakiaľ Mr. Jones odbehol do garáže po auto, Martha pomohla jeho žene prichystať obed.

Čoskoro vyrazili do jasného veselého rána. Na obzore sa črtali čierne wyominské kopce. Táto cesta Marthe Ann takmer navždy vzala chuť chodiť peši.

Auto bolo pohodlné, starký šoféroval nenáhlivo a jeho žena si zjavne pokladala za povinnosť zabávať Marthu. Tej noci, keď sa zastavili v kempingu, Mrs. Jonesová Marthu takmer nespustila z očí. Dokonca prišla za ňou do chatky a napravila jej paplón. Mladú stopárku to uviedlo do rozpakov a súčasne ju to hlboko dojalo.

„Akiste máte doma dievčatko," placho poznamenala Martha.

„Moja milá, nikdy sme neboli požehnaní dieťaťom."

Ráno pred odchodom z kempingu Martha prekvapila svojich spoločníkov vo vážnom rozhovore. Po jej príchode náhle zmĺkli a dovtipila sa, že sa rozprávali o nej. A na poludnie, keď sa naobedovali pri ceste a Martha sa prechádzala hore-dolu, aby si povystierala nohy, manželia zjavne pokračovali vo vážnom rozhovore. Utvrdila sa v tom večer, keď sa zastavili v Aladdine. Martha začula, že Mr. Jones súhlasil s čímisi, o čom ho žena vážne presviedčala. „Ale opýtaj sa jej na to až ráno," varoval ju.

To všetko náramne napínalo Marthinu zvedavosť. Váhala, či by nemala vstať skoro ráno a odísť do Randallu bez rozlúčky. Sama nechápala, prečo to chcela urobiť, ale zavrhla to ako nevďačnosť. Po raňajkách, keď Mr. Jones odišiel po auto, Martha si uvedomila, že udrela rozhodujúca chvíľa.

„Moja milá, chcela by som sa s vami vážne pozhovárať," začala Mrs. Jonesová a jemne chytila Marthu za ruku.

„Vypočujte ma, prosím, a neurážajte sa. Som bezdetná stará žena, ale poznala som stovky dievčat. Pracovala som ako učiteľka. My s Johnom sme neverili historke, ktorú nám rozprávali vaši poslední spoločníci. Viem, že tento váš výlet nie je obyčajný žart. Vy ste ušli z domu. Od rodiny vás odlúčilo nejaké nedorozumenie. Ste odvážne, zanovité dievča, ale som presvedčená, že ste neskúsená. A ste mimoriadne pôvabná. Budete priťahovať každého, koho stretnete. No táto priťahivosť vás bude ešte väčšmi ohrozovať na takom nerozvážnom, dobrodružnom výlete. John súhlasil, aby som sa vás opýtala, či by ste nešli s nami. Vybrali sme sa na návštevu k príbuzným na ranči. Potom pôjdeme na západ, do Kalifornie, a budeme sa zastavovať, kde

a kedy sa nám zapáči. Poďte s nami, Martha. Ak si nás obľúbite tak ako my vás a ak sa nám to podarí zariadiť s vašimi príbuznými, adoptujeme si vás za vlastnú dcéru."

Martha Ann reagovala na ponuku prekvapujúco. Znevrady ju zaliali slzy. „Ach, ja... ja som také veľké decko," plakala Martha a usilovala sa ovládať. „Tak... tak ma zlostí, že ma ľudia pokladajú za dobré dievča, hoci som taká zlá...."

Oklamala som mamu! A je to najlepšia matka na svete... Nikdy mi neodpustí... No ako sa vám a Mr. Jonesovi poďakovať za toľkú láskavosť? Je to od vás ohromná poklona, Mrs. Jonesová. Chcela by som byť vašou dcérou.

Viem, že by som vás ľúbila... No ja musím pokračovať v tomto bláznivom dobrodružstve - a bohvie, čo so mnou bude." Martha sa konečne dostala do Randallu! V rozrušení z toho, že dosiahla svoj cieľ, zabudla na všetko ostatné. Ani sa len nepoďakovala farmárovi, ktorý ju zviezol na poslednom úseku.

Bolo jedenásť hodín. Martha sa naraňajkovala veľmi zavčasu a rozhodla sa naobedovať. Keď si zajedia, vybrala sa hľadať strýka. Prvý človek, ktorého sa opýtala, nepoznal Nicka Bligha. Martha usúdila, že automechanik alebo obchodník istotne bude poznať jej strýka. Mládenec v servise jej poradil, aby sa opýtala v obchode u Tollera, kde nakupujú všetci rančeri z okolia. O chvíľu Martha Ann vkročila do obchodíku a pýtala sa na Mr. Tollera. Poslali ju dozađu za drobným vychudnutým sivovlasým mužom.

„Mr. Toller, poznáte Nicholasa Bligha?" opýtala sa.

„Nuž, poznám, slečna," odvetil obchodník a premeral si neznáme dievča priateľským pohľadom.

„Som jeho neter ... Martha Ann Dixonová ... z Chicaga. Prišla som ho navštíviť. Nemohli by ste mi ukázať cestu k jeho ranču?"

„Nuž, neviem, či robíte dobre," poznamenal Mr. Toller. „Nick netušil, že pridete, to vám môžem odprisahať."

„Nie. Ja... ja som ho chcela prekvapiť," vyjachtala Martha Ann a srdce jej v hrudi oťaželo ako olovo.

„No, slečna Dixonová, váš strýko odišiel z ranču na Belle Fourche pred niekoľkými mesiacmi. Len čo sa roztopil sneh. Zahnal dobytok na nové pastviny na juhozápade!"

„Odišiel? Ach, prečo opustil ranč?" vykrikla Martha Ann a slzy mala na krajíčku.

„Nuž, prenasledovala ho smola. Nick sa nevyznal v kovbojoch a prišiel o stádo. Statok mu pohynul v pieskoch, alebo mu ho rozkradli. Napálil sa a zmizol. Myslím, že to bol rozumný krok."

„Kam odišiel?" opýtala sa Martha Ann. „Dolu po Sladkej rieke... na najlepšie pastviny v celom Wyomingu," odvetil Mr. Toller. „Nechal tu adresu. Posledná pošta Split Rock." „Ako je to ďaleko?"

„Bude to dákych päťsto kilometrov, slečna." „Tak ďaleko?" Martha takmer zhĺkla. Päťsto kilometrov v tomto drsnom kraji jej trvalo dlhé dni, lebo časť cesty musela prejsť peši. Bolo to zúfale! V poslednom čase Marthe žičilo št'astie, a preto nebola pripravená na taký úder.

„Veru je to hodný kus cesty a poriadna okľuka. Sú to však samé štátne cesty s výnimkou niekoľkých krátkych úsekov ako napríklad odtiaľto do Benlahu. Budete tam za deň - ak si najmete auto." „Išla som peši... a stopovala som."

„Slečna, tu nebudete môcť stopovať. Nie je to bezpečné. Nemali by ste kde nocovať."

„Lenže ja budem musieť ísť peši. Nemám peniaze - na auto," vyjachtala Martha a v očiach sa jej zachveli slzy sklamaní.

„Potom musíte voľakoho požiadať, aby vás zviezol, slečna Dixonová. Možno ja -"

„Ďakujem," šepla Martha. Chvatne vyšla z obchodu od strachu, aby sa nezrútila pred Mr. Tollerom a predavačmi. Co si teraz počne? Prirodzene, môže iba pokračovať v ceste ako dosiaľ, ale vzdialenosť bola taká veľká a sklamanie také

trpké, že chvíľu si jednoducho nevedela rady. Slepá od slz kráčala pomaly k lavici pri benzínovej pumpe a tam si sadla. Úprimne ľutovala sama seba. Práve sa chystala, že sa vráti do Tollerovho obchodu, keď k nej pribehol akýsi mladý muž.

„Slečna Dixonová, poslal ma Mr.Toller," vysvetľoval. „Našiel vám človeka, čo vás odvezie rovno do Split Rocku. Máte náramné šťastie, slečna. Chytrá a dajte mi batoh."

Martha čosi nesúvisle zašomrala, uvoľnila remence a pohla sa za mládencom. Zaviedol ju späť k Tollerovmu obchodu. Stálo tam dlhé nízke auto, celé zaprášené a zablatené. Bolo to silné auto a motor mu bežal hladko.

„Toto je Blighova neter?" opýtal sa opálený muž za volantom Tollera, ktorý stál obďaleč.

„Áno. Slečna Dixonová, našli sme vám vodiča. Zoznámte sa. To je Mr.Lee Todd. Dnes večer okolo desiatej - jedenástej vás vyloží v Split Rocku."

„Ach, Mr.Toller ... Mr.Todd ..." Martha sa na viac nezmohla.

„Teší ma, slečna. Poznám Nicka Bligha. Sol' zeme... Neprekáža vám rýchla jazda?"

Martha pokrútila hlavou.

„Ešte predpoludním musím byť v Lauder. Rád vás zveziem - ak sa nebojíte."

„Nebojím," chrapľavo odvetila Martha.

„Sadnite si vedľa mňa. Polož jej veci dozadu... Maj sa, Sol. Uvidíme sa o týždeň."

Auto zaškrípalo a nachýlilo sa. Mr.Tollerove slová na rozlúčku zanikli v rachote. Martha zakývala jemu i sympatickému mládenčovi. Obchody a benzínová pumpa sa len tak mihli a Martha Ann si uvedomila, že sa dala na jazdu smrti.

„Zakiaľ riadim, nerozprávajte sa so mnou!" vykrikoval Mr.Todd, aby ho bolo počuť v rachote motora.

Martha sa pohodlne usadila a privrela oči. Nezáležalo jej na tom, ako rýchlo sa ženie. Čím rýchlejšie, tým lepšie!

Zachovala sa ani hlúpe decko, keď podľahla sklamaniu a túžbe za domovom. Dosiaľ sa všetko dobre skončilo. Šťastie jej náramne žičilo. Martha jednoducho zaklonila hlavu a dlho oddychovala.

Nakoniec, keď slabosť pominula, otvorila oči a videla, ako uháňajú krajinou. Sivá cesta pretínala zvlnenú rovinu, ktorá sa ťahala pred nimi ešte veľa kilometrov. No v diaľke sa črtali kopce a za nimi nízke, tmavé horské reťaze. Bolo tu málo rolí a farmárske domy v skupinách tu. Jej videli ešte redšie ako v Nebraske. Kým sa Martha spamätala, prešli cez Beulah a našli sa na Custerovej vojnovj ceste. Postupne prechádzali cez Sundance, Carlisle a Moorcroft, a to tak rýchlo, že sa jej zdalo, akoby tieto mestá ležali v tesnej blízkosti. V Moorcrofte vodič prešiel cez riekú Belle Fourche a odbočil z hlavnej cesty na Newcastle. Tak veľmi sa hnal, že Martha sa nemohla do vôle pokochať scenériou ani mestami. V Newcastle Mr.Todd zastavil pri benzínovej pumpe.

„Benzín, olej, vodu," rozkázal, keď vystúpil von. „Slečna Dixonová, tu si pár minút odpočinieme. Vystúpte a povystierajte sa. Donesiem dajaké chlebičky a koláče."

Martha Ann využila zastávku na menšiu rozcvičku. Rada by sa bola na kadečo poopytovala i poprechádzala, ale pretože obidvoje nemohla, rozhodla sa pre to druhé. Mr.Todd sa čoskoro vrátil a doniesol dve papierové vrecká a položil ich na predné sedadlo. Martha sa náhlivo vrátila k autu.

„Ako ste sa cítili?" usmial sa.

„Výborne. Ste najlepší chlap, aký ma kedy viezol počas celej cesty na západ."

„Vďaka. Tu máte dačo na zahryznutie a mlieko. Sadajte a ideme. Najbližšia zastávka je Lusk. Okolo stotridsať kilometrov. Budeme tam za hodinu. V Lusku vyjdeme na Yellowstonskú autostrádu a až tam to poriadne rozhybeme."

„Aj tak sa mi zdalo, že ste dobre hnali," zasmiala sa Martha. „Ani som si nemohla obzrieť krajinu."

„No, tu ste oveľa neprišli. Samá pustatina. Ale pri Sladkej rieke je krásne."

„Čo budete obedovať?" opýtala sa Martha a nakukla do vrecák.

„Trochu som si zahryzol a poriadne vypil. Ak vám to neprekáža, zafajčím si."

„Nie, kdeže!"

„Akosi som predpokladal, že vy nefajčíte," poznamenal a ponúkol jej škatuľku cigariet.

„Nefajčím"

„Výborne! Sem-tam sa ešte vyskytnú aj staromódne dievčence. Rozlúčte sa s Newcastle."

Pre Marthu to bola novinka obedovať v takej rýchlosti. V automobilových pretekoch ani pretekároch sa nevyznala, ale tomuto bronzovému západniarovi dôverovala. Aj Mr.Toller sa jej páčil. Strýko Nick žije na západe vyše tridsať rokov a istotne je z neho pravý západniar. Martha dumala a pomaly jedla. Prešli cez Clifton a Todd spomalil natoľko, že zazrela poštu. Po Cliftone nasledoval Mule Creek, Hatereek a potom Lusk.

Mestá na autostráde za Luskom boli početnejšie a vyzerali zámožnejšie. A v Douglase prešli cez riekú North Platte.

Todd jej povedal, že je to jedna zo slávnych riek západu. Martha ju kde-tu zazrela, keď uháňali na západ. Opájala sa šírými piesčninami, pasúcim sa statkom a zelenými mokraďami, kde rástli vŕby a topole.

Krajina za riekou ju neraz uchvátila. Martha v nej videla prísľub nadchádzajúcich tajomných a úžasných vecí. Možno sa tým smerom tiahli strýkove nové pastviny.

Keď sa zmrákalo, dofrčali do Caspera. Martha, obyvateľka mesta, prekvapená zistila, že je to pomerne veľká osada.

Široká cesta s elektrickým osvetlením bola prepchatá autami a na chodníkoch sa tiesnili ľudia, čo sa vybrali na večerné nákupy. Zakiaľ si Mr.Todd kadečo vybavoval, zostala v aute a dojedala zvyšky obeda.

A vyplatilo sa jej to. K autu sa priplachtil štíhly mládenec so širokým sombrero na hlave a so šibalským výrazom v hladkej počernej tvári.

„Ako sa máte dievčatko? Nevystúpite tu dnes večer?" opýtal sa usmievavo.

„Rada by som," duchapritomne odvetila Martha. V taký úžasný deň by ju ťažko niekto dokázal uraziť.

„Ten plecnatý šofér je váš fešák?"

„Áno a najväčšiu radosť má z toho, keď môže zbiť kovboja.“
„Namôjdušu, vyzeral na to,“ zbabelo prisvedčil mládenec. „Teda nebude z toho nič, srdiečko. Ibaže by ste zdupkali. Čo vy na to?“
„Nepodari sa mi to, Lancelot. Už som to neraz skúšala.“
„Lancelot? Čo je to za chlapa?“ pochybovačne sa opýtal kovboj.
„Lancelot bol skvelý chlap. Žil v stredoveku. Dejiny tvrdia, že bol úžasný milovník.“
„Vy si zo mňa strieľate, však?“
Martha sa veselo rozosmiala. „Utekaj, kovboj. Ide môj fešák.“
Mr. Todd prišiel a stal sa svedkom kovbojovho náhliveho odchodu.
„Čo sa tu poneviera ten kovboj?“
„Myslím, že ma chce odvieť so sebou. Oslovil ma srdiečko. Obávam sa, že naši chlapci nemusia vašim západniarom vyčítovať pomalosť. Povedala som tomu mládenčovi, že ste môj fešák a ohromne rád bijete kovbojov. Náramne to zapôsobilo.“
Rančerovi sa zjavne zapáčil Marthin žart. „Doparoma! Bodaj by som bol vašim fešákom... no, teraz ich nakŕmime prachom.“
„Ktorou cestou pôjdeme z Caspera?“
„Starou oregonskou cestou - jednou z prvých a najväčších ciest, ktorá otvorila západ. Škoda, že je noc.“
„Kedy budeme v Split Rocku?“ zvedavo sa opýtala Martha.
„Nuž, ak nechytíme defekt alebo inú poruchu, budeme tam okolo desiatej.“
Výrazili. Červené a biele svetlá zostali za nimi a vnorili sa do čiernej prázdnoty. Nočný vzduch bol studený. Kazajka chránila Marthu iba nedostatočne - aspoň z tej strany, odkiaľ na ňu fúkalo. Auto bzučalo sťa ozrutná osa. Utečenka sa trochu zošuchla na sedadle a zaspala. Strhla sa zo sna, v ktorom zápasila s tulákmi. Mr. Todd ju mykal za ruku.
„Hm, spali ste ani zabitá,“ poznamenal. „Isto ste si dobre zdriemli. Podaril sa nám slušný výkon. Ste na mieste a tu je váš hotel. Vedie ho sympatická žena, dobre sa tu je a posteľ sú čisté. Veru, automobil zmenil západ.“
Ujal sa batožiny, objednal jej izbu, vysvetlil majiteľke, kto je Martha, a zdôraznil, aby sa o ňu dobre starala.
„Slečna, pozdravujte strýka. Želám vám veľa šťastia a do videnia.“
„Mr. Todd, takú rýchlu a šťastnú jazdu som ešte nezažila! Ani neviem, ako sa vám poďakovať. Do videnia.“

6

Ráno zobudil Marthu Ann zvučný barytón, spievajúci La Palomu. Spevák bol akiste dolu vo dvore, za hostincom. Slnko stálo vysoko na oblohe. Začudovala sa, že tak dlho spí, rezko vyskočila z postele a zistila, že vzduch je tu studený. Ticho rušila iba mierne nosová interpretácia La Palomy dolu na dvore.
„Smoky, veď nevieš spievať,“ vyčítavo a veľmi pomaly zatiahol hlas s výrazným južanským prízvukom. „Ostatne ani milovať.“
„Aha. Teda ja som dobrý len pre kone,“ odvetil druhý, celkom inakšie sfarbený hlas.
„Nuž, celkom dobre sa zvrtaš medzi kovbojmi.“
„Dobre, Texas Jack. Vyhral si. Pravdaže mám...“
„Hej, vy chudí hladoši,“ prerušil ho tenký ženský hlas.
„Maw vám odkazuje, aby ste sa prišli najesť.“ Rýchle kroky sprevádzané akýmsi cvengotom dokazovali, aké dôležité bolo toto pozvanie na raňajky. Martha chvíľu nevedela, čo je to za zvučný, kovový štrngot. „Veď sú to ostrohy!“ vyhrkla o chvíľu. „Kovboji! Panebože, som predsa vo Wyomingu!“ Vtom tíška zjačala, lebo namočila ruky do umývadla so studenou wyominskou vodou.
Uvedomila si, že sa jej akosi nechce ísť dolu. Ešte sa nepamätala, že by odkladala raňajky. Hoci sa tešila bola nedočkavá, zvedavá, radšej by sa s kovbojmi nebola stretla, najmä nie s tým, čo tak zaťahoval a očividne sa pokladal za Lotharia.
Nakoniec sa predsa len zbalila a schystala. Už sa nemala na čo vyhovárať. Zdvihla batoh a vykročila dolu schodmi. V prednej miestnosti, ktorá vyzerala ako kancelária, nebol nik. Martha položila batoh na stoličku a zamierila cez halu do jedálne. Lahko sa dovtipila, kde je. Keď vstúpila do miestnosti, takmer sa potkla o čiusi nohu.
„Chlapče, dívajte sa kade chodíte,“ zavrčal drsný hlas. „Mám otlak.“
„Máte čosi viac, pane ... dve obrovské nohy,“ odvetila Martha a z veľikánskych zaprášených číziem prešla pohľadom do chudej tvrdej tváre plavovlasého kovboja. Ten zmeravel od náhleho úžasu.
„Smoky, ty si pekný neotesanec,“ zatiahol hlas, ktorý bol Marthe známy. „Pusť tú slečnu.“
Vystrela sa dlhá ruka a odtiahla ohromeného Smokyho spreď dverí. Vtedy si Martha všimla druhého kovboja a pri pohľade naňho div neskamenela. Bol to najdivší a najnádhernejší tvor, akého kedy videla.
„Dobré ráno, slečna Dixonová,“ pozdravila Mrs. Glenmová, majiteľka. Pomohla Marthe a zaviedla ju k stolíku pri obluku. „Dúfam, že ste si dobre odpočinuli.“
„Spala som ani drevo. Myslím, že by som sa ani nebola zobudila, keby nie toho strašného spevu v záhrade.“
Jedáleň bola malá a Marthin vysoký mladistvý hlas sa v nej jasne rozliehal. Z haly sa ozval dupot číziem a hneď nato:
„Ho, ho, ho!“

„To je moja dcéra Nellie," pokračovala Mrs. Glemmová, keď vstúpila do miestnosti buclatá dievčina s príjemnými črtami tváre. „Dcéčka, toto je slečna Dixonová. Prišla na západ za strýkom... A teraz vám, slečna, prichystá Nellie chutné raňajky. Som k vašim službám."

„Nemohli by ste mi nájsť človeka, čo by ma zaviezol k strýkovi - Nicholasovi Blighovi?" dychtivo sa opýtala Martha.

„Ale áno, pravdaže. Hneď tu bude auto."

Martha sa páčila západniarske raňajky i rozhovor so slečnou Glemmovou. Mala pekné hnedé oči a ružové líca. Martha ju zasypala otázkami o počasí, meste, o dobytkárstve, o kine, o spoločenskom živote v Split Rocku a na všetky otázky dostala presné a veselé odpovede. V Split Rocku bolo zjavne celkom živo.

Keď sa Martha Ann naraňajkovala a zaplatila účet, oznámili jej, že ju už čaká šofér s autom. Mrs. Glemmová jej odniesla batožinu do rozheganej fordky. Vodič, milý mládenec, vyskočil, aby jej pomohol. „Sim, už si zistil, kde je ranč Mr. Bligha?" „Nie, pani. Je tu nový. Ale Sam Johnson to bude vedieť."

„Nezabudni u Sama natankovať... Do videnia, slečna. Dúfam, že sa tu zdržíte dlho a budete sa dobre cítiť. Vy sa na východ nevrátite... s vašimi očami." Mládenec zamieril do širokej ulice. Červené nápisy a kriľavé priečelia sa tu vynímali ako veľká zriedkavosť. Všade bolo plno koní, vozov, áut, prachu a ľudí. Martha Ann si všimla, že Split Rock je nevelké, ale rušné mestečko. Zastavili pri benzínovej pumpe. „Sam, natankuj mi tento autobus a povedz mi, kde nájdem Nicholasa Bligha," ozval sa mladý šofér.

„Neviem, Sim, ale viem, kto ti to povie. Zbehní za Jedom Pricom. On ti to vysvetlí."

Ledva mládenec odišiel, zo zasklenej kancelárie sa vynoril vrtký vysoký mladý muž. Martha ho spoznala hneď, ako si ho všimla, a uvedomila si, že tam na ňu striehol. Keď sa nenáhľivo približoval k autu, obzrela si ho dôkladnejšie. Na pekných nohách mal obuté vysoké cifrované, akiste nepohodlné čizmy. Ostrohy sa mu vláčili po štrku. Aj texasky boli ufúľané a staré. Nad úzkymi bokmi sa mu ligotal vybíjaný opasok. Okolo krku mu povieval žltý šál. Tvár mal červenú a čistú sta dieťa, belasé oči výrazné a živé a vlasy ohnivé ani plameň. Trčali mu sťa hriva. V ruke zvieral obrovské staré sombrero hnedastej farby.

„Ráno, slečna Dixonová," zatiahol a usmial sa úsmevom, ktorý by sa nebol zdal príjemný nijakej dievčine, ani takej, čo bola zbláznená do západu oveľa menej ako Martha.

„Dobré ráno," odvetila chladne. Tohto kovboja nebolo radno povzbudzovať.

„Dúfam, že ten neotesaný kovboj vám neublížil, keď vás kopol hen u Glemmovcov."

„Nie. Myslím, že ja som kopla jeho." Nachýlil sa do oblôčika zo šoférovej strany a mocnými hnedými prstami stískal okraj sombrera. Prenikavými očami si premeral Marthu od hlavy po päty a od piat po hlavu. Páčil sa jej, hoci sa správal takmer bezočivo.

„Tuším stopárka a celkom sama. Doparoma, ale mne sa páčia dievčence, čo sa neboja."

„Čoho sa mám báť vo Wyomingu?"

„No, všeličoho, slečna. Poneviera sa tu hŕba tvrdých kovbojov."

„Naozaj? Pokiaľ viem, videla som len dvoch."

Skúmvé oči nezažmurkali ani raz. „Nech už idete hocikam, potrebujete sprievod."

„Azda sa nemôžem spoľahnúť na tohto mládencu?"

„Nie, Sim je fajn. Lenže je to decko. Potrebujete chlapa."

„Áno? Potom, žiaľ, musím riskovať. Nemám peňazí nazvyš."

„Od ženy predsa neprijmem peniaze."

„Ste naozaj veľmi láskavý. Myslím však, že sa zaobídeme aj bez sprievodu. Čoho sa mám báť?"

„No, tvrdých kovbojov, Indiánov, zlodějov koní, pašerákov, vydieračov, hlúpeho šerifa, čo si myslí, že mu neodolá nijaká žena - spomínam len pár príčin, pre ktoré by ste nemali chodiť sama."

„Hm, znie to nebezpečne. No odkiaľ môžem vedieť, Mr. Texas, či aj vy nepatríte medzi nich?"

„Panebože, slečna, vyzerám na to?" odporoval.

„Nie. Vyzeráte veľmi neškodne... takmer nevinné."

„Čože?" opýtal sa a zažiaril úsmevom.

„A odkiaľ viete, že sa volám Texas Haynes?"

„Ja to neviem. Začula som len vaše krstné meno. A vy ste, prirodzene, vyčítali moje meno z hotelovej knihy."

„Pravdaže, slečna Martha. Dúfam, že ste sa neurazili. Viete, také dievča ako vy zablúdi do tohto mesta len raz za život."

„Je to poklona?" šibalsky sa opýtala Martha.

„Nuž, ak chcete počuť pravdu, taká krásavica ešte..."

„Ďakujem, to stačí. Je to poklona."

Chladne si ju premeral. „Mňa nevyvediete z rovnováhy. Stavím sa, že vás na tej dlhej ceste, niekto vystraší, obťažoval a urazil, však?"

„Áno, bohužiaľ."

„Lenže to nebol Texasan... Slečna, v Texase sa ešte nenarodil kovboj, čo by ublížil dievčaťu," zatiahol pomaly a z hlasu mu zvučala takmer vášnivá pýcha.

„To rada počujem. Vari nie sú kovboji z Wyomingu rovnako ... gavalierski?"

„O tom sa presvedčíte sama. A veľmi rýchlo, ak mi nedovoliťe odprevadiť vás." „Riskujem to." „Kam máte namierené?"

„Sama presne neviem. Môj strýko býva pri Sladkej rieke. Šofér išiel zistiť kde."

„Slečna Dixonová, nebudete ma pokladať za všetečníka, ak sa opýtam na strýkovo meno?" pokračoval Haynes. V žiarivých belasých očiach sa mu zračila prudká zmena myšlienok. „Volá sa Nicholas Bligh."

„Bligh!" zopakoval kovboj. Odstúpil od auta a gavaliersky sa uklonil. „Už som počul o Nickovi Blighovi. Je nový v týchto končinách. Bohužiaľ som preňho nepracoval... Do videnia, slečna Dixonová."

Nasadil si obrovské sombrero a vykročil cez ulicu. Mal pôvabnú postavu, iba nohy mal trochu krivé. Ani sa neobzrel. Martha Ann hľadela za ním a nešla jej do hlavy tá náhla nebadaná zmena v správaní i výraze, keď začul strýkovo meno. Vtom pribehol mládenec, čo mal za úlohu odviezť Marthu, a naskočil do auta. „Už som to zistil, slečna. Je to hračka! A ani to nie je ďaleko. Budeme tam možno za tri hodiny. Odbočíme pri moste cez Sladkú rieku. Pomýliť sa nemôžeme, je to jediný ranč poniže rieky.“

„Dobrá správa. Nemusíme sa báť?“

„Báť? Myslíte na tú fordku?“

„Nie, na cestu. Ten červenovlasý kovboj ma strašil.“

„Tex Haynes? Ten lotor! Čo vám natáral?“

Martha vysypala celý zoznam pohrôm, ktoré jej predpovedal Haynes.

„Stavím sa, že vás ta chcel odviezť.“

Nie celkom. Chcel ísť so mnou.“ Aha. Ten chlap sa bude uchádzať u vášho strýka miesto. Voľačo vám poradím, slečna, ale nesmiete ma vyzradiť. Povedzte strýkovi, aby nenajímali Texa.“

„Ďakujem. A prečo?“

„No, Tex začína mať zlé meno. Dokaličil zopár kovbojov. Zavreli ho za bitkárstvo. Ale to by nebolo nič. Kadečo sa o ňom povráva. Nevieť čo. A je to škoda, namôjveru. Tex je úžasný kovboj. Vyhrál všetky rodeá v Cheyenne. A človek ho musí mať rád.“

Martha musela pripustiť, že mládenec iba rozniť jej záujem o Texasa Haynesa. Jej spurná myseľ sa vždy prikláňala k opaku. A navyše. Tex ňou neopovrhoval za to, že cestuje stopom.

„Kto je Smoky?“ opýtala sa Chicagčanka, keď vyšli z mesta.

„Smoky Reed? Dosť nevydarený kovboj. Blaznie sa za Nell Glemmovou. A Nell sníva o Texovi. Počul som, že Smoky prišiel o miesto. A Tex nepracuje už roky. Hoci by mohol. Hoci ktorý chovateľ by Texa ochotne prijal.“

„Porozprávajte mi o tomto kraji. Podľa vás západniarov sú to pastviny. Och, ja tu vidím samé odporné kopce.“

„Tu sme v takej úžľabine, slečna. Veď počkajte, keď prideme k Sladkej rieke.“

„Čakám... Nepovedali ste mi, ako sa voláte.“

„Sim Glemm. Sim mi vravia miesto Simpson. Som synovec Mr. Glemmovej.“

Martha Ann popustila uzdu svojej všetečnej mysli a pretože na krajine nebolo nič pekné ani zaujímavé, vytrvalo zasypávala zhovorčivého vodiča otázkami. Po dvoch hodinách jazdy dosiahli miesto, odkiaľ bolo vidieť rieku. Do tých čias získala nesmierne znalosti o Wyomingu, dejinách i ľuďoch a dozvedela sa všelijaké klebety. Niektoré však nebrala vážne. Sim bol výrečný typ, ktorý sa vždy usiloval šíriť pravdu a zvyčajne sa mu to podarilo.

No za zákrutou, keď sa vynorili spoza pochmúrneho pohoria, ktoré im zacláňalo výhľad na juh i na západ, Martha Ann sa narovnala a vyvalila oči.

„Tu je rieka,“ ukázal chlapec. „Ligoce sa s ňou stužka,

však? A je tu plno rýb. Pozrite sa na tie zelené vrby, čo sa vinú popod tie belasé hory. Slečna, teraz nehládte na oblohu, ale na wyominské pastviny. Vidíte tie okrúhle ružové a červené hrbolčeky? Sú to nízke hory a volajú sa Antilopie kopce. Strýkov ranč sa rozprestiera rovno pred nimi. A isto by vám chýbali tie zubaté biele štíty tamto ... Sú poriadne vysoké, slečna. To sú zasnežené Skalisté hory ... Tak čo povieť na Wyoming?“

„Nádhera!“ vykrikla Martha.

„To si myslím,“ pyšne prisvedčil mladý západniar. Cestou k rieke a k mostu Martha Ann čoskoro stratila široký rozhľad. Už sa jej nezdalo, že pozerá cez farebné okuliare, ktoré všetko zväčšujú a okrášľujú. Za Sladkou riekou jej však nič neprekážalo vo výhľade na míle ďaleko. Nič tam nebolo - nič, iba nekonečná pestrá krajina, v ktorej prevládala nachová hmla. Črtali sa tam nedohľadné hektáre ornej zeme, zvlnené pohoria, temné doliny, až po mihotavý obzor. Cítila, že ak chce pochopiť túto úžasnú krajinu, ak ju chce náležite oceniť, musí začať od detailov, v prvom rade od blízkych a dôverne známych. A keď ich preskúma, raz pochopí celú tú nesmiernu šíravu, čo sa rozprestiera do diaľav. Prvá bola rieka. Naozaj vyzerala s ňou jasná stuha, kde-tu ako viaceré stuhy, pretekajúce pomedzi piesčité ostrovy a zelené topoľové sítě. Zarážalo ju však, že v takom širokánskom koryte tečie tak málo vody. Vzdialenosť medzi brehmi bola veľká. Za povodni Sladká rieka akiste pôsobila hrozivým dojmom.

Zelené brehy a ostrovy, trblietavá biela a jantárová voda živo kontrastovala s tmavými trávnatými a šalvióvymi pastvinami. Martha Ann vytušila, že osihotená rieka je životodarnou tepnou uprostred veľkolepých pastvín.

„Nevidím však ani jediného živého tvora! Vybuchla.“

„Viete čo, slečna zelenáčka? Mali ste si vziať ďalekohľad,“ poznamenal vodič. „Vidíte tie fliačky?“

„Á-áno, tuším áno.“

„Statok,“ vyhlásil rozhodne. Statok bol cieľom a zmyslom tejto nesmiernej krajiny.

Pred mostom odbočil Sim doľava a Martha Ann čoskoro stratila rozhľad po celom tom širom kraji. Cesta bola hrbolatá, takže po brehu rieky museli napredovať pomaly. V koryte rieky rástli skupinky topoľov a vrby.

„Vidíte hen dolu ten strom?“ opýtal sa sprievodca a ukázal na urastený košatý topoľ. „Otecko pomáhal, keď tam vešali zlodejov.“

„Ach, to je strašné ... Akých zlodejov?“

„Takých, čo kradnú statok.“

„Ako ho kradnú?“

„Ha, ha, ha!“ zaburácal Sim a prepukol v smiech.

„Viem, že som zelenáčka. No ako sa mám poučiť, ak mi nikto nič nevysvetlí?“

„Kovboji sa budú na vás zabávať. Ale keď sa nad tým zamyslím, vy im raz-dva ukážete.“

„Konečne počujem dobrú správu. A ako to, že im ukážem?“

„Ste taká strašne pekná, že sa neopovážia trápiť vás ani si z vás strieľať.“

„Nechápem, ako by som mohla... ako by ma to mohlo ochrániť?“

„Hohó! Len počkajte.“

„Budem čakať trpezlivo priateľko. No vysvetlite mi, ako je to s tým kradnutím.“

„Odhánajú statok. Kradnú ho. Teľce, kravy, jednoročné, dvojročné, všelijaké. Na našich pastvinách sú ešte zloději. Pravda, nestoja ani za štvrtník. Ale otec tvrdí, že vo Wyomingu sa vždy kradlo.“

„Štvrtník? A čo je to?“

„Štvrtník je dvadsaťpäť centov.“

Cesta sa na kuse zlepšila a posledný úsek pred Blighovým rančom vyzeral inakšie. Po ľavej strane sa dvíhal mierny svah až ku krásnym holým pestrofarebným kopcom. A odrazu si Martha Ann uvedomila, ako sa priblížila veľkolepá panoráma, ktorá ju uchvátila štyridsať kilometrov odtiaľ. Tu bola zreteľnejšia, bližšia, nápadnejšia i úžasnejšia. Marthin pohľad však upútal blížiaci sa ranč. Všimla si dlhú nízku pričupenú budovu, bez stopy zelene nablízku. Za ňou stáli kôlne, výbehy a ploty. Všetko volalo po oprave. A potom, keď sa auto pohlo ďalej, zbadala sivú starú drevenicu. Vetchá stavba sa malebne vynímala v samote na brehu rieky a obloky mala obrátené na západ.

Rastúce vzrušenie odrazu povolilo a Marthe sa zovrela hrdlo. Namáhavo preglgala a uvedomila si, že sa jej ťažko dýcha. Hoci bola pochabá od túžby po Wyomingu a cesta ju stála veľa obetí, teraz cítila, že inštinkt ju nesklamal. Samota ju priťahovala, divočina v nej vyvolávala čosi hlboké a podvedomé a srdce ju bolelo od žiaľu pri pohľade na toľkú krásu. Teraz sa však nesmie poddať citom, keď už je tu. Nesmie sa uviesť pred strýkom Nickom ako ufnúkané, sentimentálne dievča.

Šofér jednostaj čosi rapotal, ale Martha ho nepočúvala. Zazrela žrebca. Vystrkoval ponad plot zvedavú chudú hlavu. Všimla si dve vrtké štence, čo sa ešte ledva držali na nohách, a potom veľkého žltosrstého psa so zúrivými očami.

Zrazu si uvedomila, že auto stojí.

„Hej, ľudia! Ste doma?“ vykrikoval šofér bujarým mladistvým hlasom.

„Nekričte. Pôjdem dnu.“ „Nie. To žlté psisko gáni na vás.“ Marthe sa rozochvela hrud' radostnou predtuchou, keď zbadala, že spoza domu vyšiel drobný chudý sivovlasý chlap. Bolo vidno, že patrí do toho obydli. Zľahka kopol žltého psa a Martha si všimla, že má krivé nohy. Lenže viac alebo menej krivé nohy mali všetci západniari. Už predtým otvorila dvere a teraz sa rozbehla za drobným človečikom.

„Strýko Nick ... ja som vaša neter ... prišla som...“ zvolala. Hlas jej zlyhal, hodila sa mu okolo krku a chytro ho bozkala na líce.

„Panebože!“ vykrikoval krotko a jemne sa vymanil. „Dievča moje, úprimne ľutujem, ale ja nie som váš strýko Nick.“

„Ach... Prepáčte. Isto si o mne myslíte, že som sa zbláznila ... Ale ja som ho nikdy nevidela,“ vysypala krásna návštevníčka a k vzrušeniu pribudli rozpaky.

„Hej, Nick, hybaj sem,“ zvolal drobný človečik.

Z dverí sa vynoril vysoký muž, sivovlasý, ošľahaný v tvári, a zastal na prahu. Ledva spočinul užasnutými belasými očami na dievčine, vyhlkol: „Martha Dixonová!“

„Áno,“ vykrikla Martha a rozbehla sa k nemu. „Martha Ann ... Vaša neter.“

Pudký prechod od úžasu k zjavnej radosti a rýchle objatie spôsobilo, že dievčina sa zbavila hrôzy, ktorá ju stravovala. Strýko Nick jej pripomínal starú mamu. Laskavé, živé belasé oči sa mu zaplňali slzami.

„Moja neter? Dobrý bože! Dieťa, ani neviem, kam z konopí... Kto prišiel s tebou? Ako si sem pricestovala? Čo...“

„Sama som prišla. Kus cesty som prešla peši. Stopovala som __aby som ušetrila peniaze ... A tu __zostanem.“

„Martha, ty si ušla z domu.“

„Aj ty, strýko Nick... Ja... ja som ti chcela pomôcť.“

Pritisol ju k sebe a sklonil vráskavú tvár tesne k nej.

„Nikdy som nemyslel, že ešte uvidím voľakoho z príbuzenstva,“ poznamenal rozochveným hlasom. „A ani by sa mi nebolo prisnilo, že Marthin dcéra ujde z domu pre mňa.“

„Neušla som ... celkom kvôli tebe, strýko. Blaznela som za západom.“

„Nepochybne. Čosi také som ešte nepočul. Sama sa potuluje a stopuje! Jim, čo ty na to?“

„Nuž, Nick, ja to nechápem,“ uškrnul sa drobný človečik.

„Pod' ďalej, Martha. Všetkým nám o tom porozprávaš,“ poznamenal strýko. „Jim, odnes jej batožinu.“

„Ach, aby som nezabudla zaplatiť Simovi,“ zvolala Martha a rozbehla sa opäť k autu.

„Voľáčो vám poviem, slečna. Nepotrvať dlho a odvezú vás zadarmo všade, kam budete chcieť,“ povedal Sim a strčil si peniaze do vrečka.

Strýko zaviedol Marthu do domu a ospravedlňoval sa za skromný príbytok. Nečakal, že ho poctí návštevou taká krásavica. Martha preletela pohľadom po vnútornú drsného domu a presvedčila sa, že vyzerá celkom inakšie, ako čakala. Izba bola pomerne veľká. Hrubo omietnuté steny boli poprikryvané kožami a indiánskymi relikviami. Nad otvoreným krbom ležali pušky na srnčích parohoch. Dlážka bola drevená a holá, s výnimkou niekoľkých indiánskych koberčekov. Stál tam stôl, olejová lampa, staré hojdacie kreslo a pohovka. Cez jediný veľký oblok vnikalo svetlo.

„Pod'ťe ďalej, Mrs.Fennerová. Pozrite, kto je tu,“ zvolal Bligh cez otvorené dvere.

„Veď som sa dívala,“ odvetil ženský hlas. Dnu vcupkala ako vtáča drobná žena. Veselé čierne oči jej žiarili v drobnej príjemnej tvári, hoci sa v nej zračili strasti ťažkého, osamelého života.

„Mrs.Fennerová, toto je moja neter Martha Ann Dixonová,“ hrdó zahlaholil Bligh. „Martha, zoznám sa s Jimovou manželkou.“

Marthe sa táto drobná žena zapáčila prv, ako sa stihli pozdraviť. Potom vošiel Jim s Marthinou batožinou.

„Sadni si, Martha, a cíť sa ako doma," vyzval ju Bligh a pritiahol jej hojdiacie kreslo. „Mrs.Fennerová, myslím, že túto izbu budeme musieť dať Marthe."

„Ach, predsa vám neobsadím obývaciu izbu," odporovala dievčina.

„Nuž, budeš musieť, lebo druhej tu niet. A musíme ju zariadiť. Mrs.Fennerová, čo budeme potrebovať?"

„Umývadlo, zrkadlo, bielizník, dáke vešiaky na šaty, zopár kobercov na dlážku a záclonu na oblok," vecne vysvetľovala Mrs.Fennerová.

„Nájde sa tu azda všetko, len bielizník nie. Ten si obstaráme v meste. Hneď to zariadime... Martha, teraz nám povedz, ako si sa sem vlastne dostala, sama sta prst."

Zvedaví, začudovaní poslucháči natoľko nadchli a rozohnili Marthu, že im porozprávala o najprijemnejšej časti výletu.

„A nič iné sa ti neprihodilo?" opýtal sa strýko.

„Skoro nič. Tuláci sa ma pokúsili okradnúť a dvaja mladí muži ma zachránili. No vcelku to bola nudná cesta."

„Nick, to je nemožné," vážne poznamenal Jim Fenner.

„Dobry bože!" dodala Mrs.Fennerová.

„Nuž, je tu a povedal by som, že zázraky sa stávajú aj dnes... Poďme, pozháňajme, čo sa dá, nech to tu má pohodlnejšie."

Celí rozrušení odišli. Jej nečakaný príchod ich zjavne ohromil, ale nepochybne sa tešili. A Marthino srdce spievalo od radosti. Začala si vybaľovať veci, ale často ju vyrušovali, a preto jej to chvíľu trvalo. Nakoniec sa všetkým štyrom podarilo celkom obstojne zariadiť obývaciu izbu.

„No, už to ako-tak vyzerá," vyhlásil Bligh a obzeral si výsledky ich úsilia. „Zajtra pošlem Jima alebo Andrewa do mesta, nech obstarajú všetko, na čo si ešte spomenieme ... Mrs.Fennerová, neprichystali by ste nám obed? Si hladná, dievča?"

„Veru som!" vykrikla Martha.

„Nuž, moje oči sa tešia, že ťa vidím," poznamenal strýko a chytil ju za ruku. „Tak veľmi sa ponášaš na svoju matku! Sprvoti som sa nazdal, že to prišla ona ... Diet'a, ani neviem, čo ti povedať."

„Nehreš ma, strýko," modlikala. „Už som tu."

„Ušla si?"

„Áno. Oklamala som mamu. 'Strašne ma to mrzí. Najmä teraz.'"

„Už si jej napísala?"

„Raz. Napísala som jej, že som s priateľkou, ktorej strýko nás chce vziať do Čiernych hôr."

„Mama by mala vedieť pravdu."

„Áno ... ale ... ale netreba sa ponáhľať ... Ach, čo jej mám napísať?"

„Martha, prišla si ku mne na návštevu?"

„Na dlhú návštevu... možno navždy," odvetila Martha a odvrátila zrak.

„Trápilo ťa niečo, dievča?"

„Ach, všetko."

„Nešťastná láska?" smutne sa usmial strýko.

„Nie. Zunovali sa mi chlapci i muži, Čo do mňa jednostaj dotierajú ... Potom sa mi sprotivilo mesto - hluk, špina, zhon... a chudoba. Chodila som na vysokú a pracovala - platila som si štúdium - voľačo som ušetrila na cestu... Strýko, až v Čiernych horách som pochopila, po čom vlastne túžim a čo potrebujem. Zmenu, voľnosť, samotu. Samostatnosť!"

„Koľko máš rokov, Martha?"

„Vo februári som mala devätnásť."

„Vyzeráš mladšie ... Pozri, moja milá, zaujímalo by ma, ako chce takéto krehké dievčatko pomáhať chudobnému starému rančerovi."

„Strýko Nick, počkaj, kým spoznáš túto modernú vysokoškolačku! Budem ti pomáhať tisícorakým spôsobom ...

Povedz, strýko, ako sa ti vodí?"

„Nuž, zdravie som si tu poriadne upevnil. Je to vysoko nad morom. Pokiaľ ide o svetské bohatstvo, diet'a, zaveľa to nestojí. Prišiel som sem, mám posledných tisíc kusov dobytky, čo som si udržal na Belle Fourche. Musím ti vysvetliť, že pred odchodom som si dopisoval s chovateľom, čo má pasienky pri Sladkej rieke. Naviedol ma, aby som sa s ním spojil - žiaľ, Jimovi Fennerovi to nevonía."

„Na čom ste sa dohodli?"

„Ja som mal dodať statok a on chlapov, takže by mi ušetril výdavky na kovbojov."

„Ako ste sa mali deliť?"

„Napoly. No keď som prišiel sem, začal špekulovať. Rátal som, že dostanem rovnaký diel z jeho statku, ale on tvrdí, že mne patrí iba zisk za môj vlastný statok, ktorý on predá."

„Aké stádo má ten človek?"

„Nuž, o čosi menšie ako ja."

„Myslím, že ťa podviedol."

„Aj ja si to myslím. Lenže teraz odmieta hovoriť o dohode. Tvrdí, že to má odo mňa čierne na bielom. A ak nesúhlasím, vraj pôjde so zmluvou na súd."

„Ako sa volá?"

„McCall. A čo je horšie, tvrdí, že má záložné právo na túto usadlosť. Kedysi tu býval istý Boseman, ale nikdy nedokázal, že mu to patrí. Ten opustil farmu a usadili sa tu ďalší dobytkári, no ani jeden nezískali výmer na usadlosť."

„Vrazil si do toho veľa peňazí?"

„Len som čo-to vylepšil.“
„Koľko?“
„Ani neviem. Zatiaľ nie veľa.“
„Teda by si nestratil veľa, keby si sa odtiaľto musel pobrať.“
„Nie. Lenže mne sa toto miesto páči. Pramenitá voda tu obsahuje dajaké nerastné látky. Osožia mi. Rád by som tu zostal.“
„Potom môžeš dať krk na to, že tu zostaneme,“ vyhlásila Martha Ann.
Strýko Nick plesol rukami. „Raz za dlhý čas sa mi stáva, že mám predtuchu ... Napríklad teraz.“
„Akú, strýko?“ usmievavo sa opýtala Martha.
„Priniesla si mi šťastie.“
„No prirodzene. Načo by som sa sem inakšie bola ustávala?“
„Akiste ťa poslali nebesá. Keď sa nad tým zamyslím, Martha, verím, že si spomenuli, ako som sa lopotil a chudobnel na pasienkoch. Zoslali mi pomoc. Ten človek, Jim Fenner, je Arizončan. Nepridal sa ku mne pre vyhliadky na zisk, ale pretože ma obidvaja majú radi. Všeličo poskusoval, odkedy sa dokaličil a nemohol vykonávať riadnu kovbojskú robotu. Potom mi prišiel šikovný mladý muž - pracuje za stravu, a teraz prichádzaš ty ...“
„Strýko rozbehnem sa von, kde sa môžem vyplakať!“ Martha Ann sa rozbehla, utekala tak rýchlo, že skoro ani nevidela, kam sa rúti. Bezhlavo odbočila za roh stodoly a tak prudko vrazila do kohosi, že sa posadila, až to zadunelo. Klobúk jej zletel a vlasy sa jej nahrnuli do čela. Oprela sa obidvoma dlaňami o zem, že sa zodvihne, ale človek, do ktorého vrazila, vydal čudný výkrik.
„Patrí vám tu všetka zem?“ štiplavo sa opýtala Martha.
Striasla si vlasy z očí a uvidela vysokého, plecnatého mladého muža v belasých texaskách. Tá tvár jej bola povedomá. Všimla si, že hnedé líca mu zrazu zastrel oblak červene. Priam ju prevrátil pohľadom.
„Vy!“ vybuchol.
„A čo ste si mysleli?“
„Pochabá Wyominčanka!“ A zalomil rukami.
Vtedy ho Martha Ann spoznala. Akosi sa zmenil, schudol, zhnedol. Jednako len to bol jediný ozajstný hrdina, akého stretla počas cesty, záchranca, ktorý ju tak drsne odsúdil a na ktorého nikdy nezabudla - bol to Andrew Bonning.
„Vy!“ zvolala ticho a najradšej by bola zaliezla do diery, keby tam nejaká bola, aby zakryla rumenec.
„Ako sa máte, bohyňa vzrušenia... A čo ste si mysleli?“
„Tu ... vo Wyomingu ... na strýkovom ranči?“
„Jasné. Nevidíte ma?“
„Vy ste ten nový ... šikovný človek ... čo pracuje za stravu?“
„Veru ten, pochabá Wyominčanka,“ odvetil Bonning a uklonil sa.
Martha Ann vyskočila. „Tak ste prepustený!“ vykrikla.

7

Andrew Bonning sa oprel o bránu na ohrade. Zmietali ním protichodné pocity - údiv, zlosť, posmech a váhavý obdiv. Tá samostatná stopárka, čo mu celé týždne vrtala v hlave, sa opäť zjavila za ešte zložitejších a prekvapujúcejších okolností. Dalo sa čakať, že sa voľak ktorý deň ukáže.
„Áno? Som prepustený?“ pomaly sa opýtal.
„Na to môžete dať krk,“ odvrkla.
„Kto ma prepúšťa?“
„Ja.“
Andrew si premieval dievča. Naozaj sa zlostila i čudovala. V tvári zbledla, oči jej blčali. Také zvláštne, krásne oči si nevšimol ani u jednej ženy a hoci si ich pamätal, minulý dojem sa úplne rozplýval pri pohľade zblízka a pri žiarivom slnečnom svetle. Spaľovali ho jasným jantárovým svetlom. Mala červené pery a teraz ich rozhodne zatínala.
„Kto ste?“ opýtal sa Andrew.
„Som Martha Ann Dixonová. Mr. Bligh je môj strýko. A prišla som na západ, lebo mu chcem vypomáhať na ranči.“
Andrew sa zasmial. „Slečna Martha Ann Dixonová,“ poznamenal. „Teraz chápem tie iniciály ... Nuž, akiste nám bolo súdené stretnúť sa. Prepáčte, ale... chcete na Blighovom ranči gazdovať, alebo odháňať chlapov, čo sa nezohnú, keď vám spadne klobúk?“
„Mr. Bonning, povedala som iba toľko, že vás tu nechcem,“ vzbĺkla.
„Rozumiem. Nuž, keby išlo len o mňa, nezostal by som. Lenže Mr. Bligh ma náhodou potrebuje.“
„Istotne nie väčšmi ako hocikoho druhého.“ „Ba veru áno ... viac ako hocikoho, koho by ste mu našli.“
„Ohó, vy naozaj o sebe zle zmýšľate.“
„Lenže zjavne nie horšie ako vy. Smiem sa opýtať, prečo vám moja prítomnosť na ranči tak prekáža?“
„Keby ste mali úroveň, nepýtali by ste sa.“
„To je to posledné, po nemám, slečna Dixonová,“ odvetil chladne. „A ak tá vaša náramná hrdosť či urazená dôstojnosť nie je strojená, vysvetlite mi, prečo si myslíte, že nemám úroveň.“
„Nemáte ... lebo ste ma ... urazili.“

„Nič také som neurobil," vyhlásil Andrew.“

„A veru áno! Bola som vám ohromne zviazaná, keď ste ma zachránili pred tými tulákmi. Ale vy ste si to pokazili, keď ste ma pokladali za obyčajnú... za takú, aká nie som."

„Slečna Dixonová, ten váš bláznivý výmysel stopovať sama, naháňať sa za vzrušením, dať sa od hocikoho pozvať, vás vystavoval ..."

„Ja som sa nenaháňala za vzrušením," prerušila ho takmer so slzami. „Nedala som sa od hocikoho pozvať ..."

„Teraz zase vy nemáte úroveň," odsekol a z hlasu mu zaznieval zjavný posmech. Hnev v ňom zápasil s hlbším citom. „Ja mám úroveň, lenže sa mi nechce dokázať vám to," odsekla a očervenela v tvári. „Jednoducho mi nezáleží na tom, čo si myslíte. Záležalo mi, ale teraz už nie... Čo ja viem, či nie ste vlastne podvodník, zlodej - alebo ktovie čo, hoci sa vydávate za nádeňníka z Missouri?"

„Možno, ale nie som. Vám ani nikomu inému predsa nemôže záležať na tom, čo som alebo kto som. Som čestný človek a rozhodol som sa, že zadarmo ponúknem svoje služby vášmu strýkovi, lebo ja som potreboval domov a on čestného chlapa. To je všetko. A vy máte na mňa ťažké srdce, lebo vám vidím až do žalúdka."

„Nevidíte."

„Pochabá Wyominčanka, pochopíte ma lepšie, ak vám poviem, že ste ma veľmi nepresvedčili."

Obeleli jej ešte i jasnočervené pery. „Andrew Bonning, pokladali ste ma za spustenú, samopašnú ženu, však?" opýtala sa zlostne.

„Mohol som si pomyslieť niečo iné?" opýtal sa.

„Vyhlásili ste, že som nezabudnuteľné dievča, však?"

„Uznávam."

„Prečo som taká?"

„Ste celkom pekná a rozhodne originálna," odvetil tak, že jeho slová ani nevyznali ako poklona.

„Ale plávam sa pod nesprávnou zástavou?"

„Netvrdil by som, že ste naozaj skazená. Pôsobíte na mňa ako chameleón, slečna Dixonová. Meníte farbu - alebo taktiku - a prispôbujete sa jednotlivcovi, ktorého chcete ohromiť."

„Vy si myslíte, že som flirtovala s tým mládencom, čo ma pozval na večeru?"

„Veď som vás videl. A usúdil som, že pracujete rýchlo - najmä ak ide o takých neogabancov, ako bol on."

„Vy si myslíte, že som... ešte... horšia?" vyjachtala priduseným hlasom.

„Mrzí ma to, ale priznávam sa, že som si to myslel. Povolil som uzdu fantázii... a predstavoval som si vás s ním v parku alebo v aute."

„Och, ste takisto odporný ako ostatní muži!" vykrikla a znovu sa rozzúrila. „Keď ide o ženy, myslíte len na jedno a to isté. Akú ste to mali sestru alebo priateľku? Vari ani jeden chlap nepochopí, že dievča môže zatúžiť po slobode... po dobrodružstve... po sebapoznaní ... po samote? Ach, aký je svet skazený! Dúfala som, že tomu všetkému uniknem... tu vo Wyomingu."

„Aj ja, slečna Dixonová," odvetil a prekvapenie vystriedala roztrpčenosť.

„Straťte sa do pekla," vyhlásila rozhodne a odvrátila sa.

„Ďakujem. Najprv ste ma prepustili a teraz ma posielate do pekla. Máte zjavne prívetivú, nežnú, milú povahu," odsekol a kráčaľ za ňou okolo stodoly. „Tu je váš strýko. Poviem mu to."

Bolo zjavné, že slečna Dixonová sa chce vyhnúť tomuto stretnutiu.

„Haló, tu ste," zvolal Bligh a zadržal ich. „Už ste sa zoznámili? ... Martha, toto je Andrew ..."

„Strýko, my sa už, žiaľ, poznáme," ľadovo ho prerušila dievčina.

„Ha? Čože? No a?"

„Mr. Bligh, zoznámili sme sa kdesi v Nebraske," chytro zasiahol Andrew. „Urobil som jej drobnú službu. Lenže som ju urazil, lebo som odsudzoval mladé dievča, ktoré cestuje samé stopom - a vyberá si chlapov, s ktorými sa chce zviezť. Mrzí ma to, ale nazdávam sa, že je to veľká ľahkomyselnosť aj v dnešných moderných časoch. Nemal som právo kritizovať ju a za to sa ospravedlňujem. No už sa stalo ... a ona si neželá, aby som zostal na ranči."

„Strýko, prepustila som ho," zvolala Martha. „Dúfam, že so mnou súhlasiš!"

„Prepustila si ho!... Dieťa, o čom to vlastne rozprávaš? Prirodzene, nedržal by som tu človeka ... ale maj rozum. Súhlasím s Andrewom, že tvoj výlet bol poriadne bláznovstvo. Mala si šťastie, Martha... a čo sa týka Andrewa - netešilo by ma, keby odišiel. Martha, ja si ťažko vyberám kovbojov. Pijú a utekajú z ranča. A Andrew je spoľahlivý. Celkom inakší. Hodí sa sem. Najmä Fenner ho má rád. Nemôžeme dajako urovnať tú škriepku?"

„Nie, strýko. No ak má Mr. Bonning pre teba takú cenu, odvolávam svoje výhrady," odvetila dievčina a vzdialila sa s hrdou vztýčenou hlavou.

„Nuž, Andrew, dnešný deň mi prináša samé prekvapenia," poznamenal rančer. „Čudné, že vy dvaja ste sa stretli na ceste a potom zase tu. Zdá sa, že je náramne prudká ... Ktorý z vás to zavinil?"

„Ja," presvedčivo odvetil Andrew. „Prísne som ju pokarhal za to stopárske bláznovstvo. A nič ma do toho nebolo."

„Myslím, že ste to trochu zveličili. Martha je iba dievča plné života. Ako kedysi jej matka a stará matka ... Pochádza z usporiadanej rodiny - z Campbellovcov. Teraz sú chudobní a možno preto Martha ušla. Ja som ušiel pred tridsiatimi rokmi... A čo vy?"

„Nuž, aj ja som ušiel pred niečím, to je isté. Azda pred vlastnými nezdravými myšlienkami."

„Všetko sa urovná. Ale nie hneď. Campbellovci neodpúšťajú ľahko ... Chcela vás prepustiť, to je smiešne. No odvolala svoje výhrady. Dúfam, že tým sa to skončilo."

Andrew o tom pochyboval. Keď kráčaľ do svojej izby, uvedomil si, že horúca hlava mu ochladla a začína si robiť výčitky. Na Marthine vecné otázky odpovedal chladne a urážlivo. Každú bystrejšiu mladú ženu by pobúrili jeho reči a

bola by sa bránila. Ona zašla ďalej. Potom si spomenul na jej vášnivé slová a hlboko sa zahanbil. Odrazu sa zhrozil pri predstave, že ju azda nesprávne posudzoval. Ako úprimne odporovala a opovrhovala všetkými chlapmi! Zmocnili sa ho rozpaky. Mala svätú pravdu. Mohla však čakať od chlapov niečo iné?

Andrewovi sa videlo, že sa správala priam vyzývavo. Bol svedkom všelijakých výčinov a vedel si predstaviť všelijaké bláznovstvá, ale stopársky výlet tejto krásnej dievčiny na západ pokladal azda za najodvážnejší a najpochybnější. Zdala sa mu bystrá, múdra, kultivovaná. Bligh sa zaručil za jej dobrý pôvod. O to väčšmi ju podozrieval! Tento nepokoj dvadsiateho storočia, trúfalosť typická pre súčasnosť, smäd po napätí, ktorý sa doma nedá uhasiť, túžobné sklony minulosti prepletajúce sa s novodobou túžbou zoznamovať sa a ohromovať neznámych mužov - toto všetko akiste vyhnalo Marthu Ann Dixonovú z dobrého domova. Bola to škoda. Starý Bligh nikdy nebude vidieť tejto prešibanej potvorke do žalúdka.

„Lenže mňa neokabáti,“ upokojoval sa. „Veru nie! Tá v tom vie chodiť. Moju sestru a Connie by strčila do vrečka. Lebo tie dve hrali s otvorenými kartami.“

Andrew predložil takéto ultimátum vlastnej urazenej mysli a vstúpil do starej chalupy, ktorú si vybral za príbytok. Táto prastará spustnutá chyža začínala preňho veľa znamenať. Inicialky vyrezané do brvien, značky nakreslené uhľom na kamennom krbe, dlhoročný pach usadený na krove, priateľské myši a veveričky, ktoré ho sprvoti pokladali za votrelca, vyblednuté parohy, stará priehňa z konárov, čierne fľaky od dymu na komíne, diery v streche, ktoré ešte nestihol opraviť - tieto veci a celá priestranná miestnosť vyvolávali v ňom náladu dávnych pionierskych čias. Vo voľnom čase si Andrew spríjemňoval chalupu. Prv ako začne snežiť, bude chalupa útulná, suchá a pohodlná. Teraz nemal v nej nič, iba deky, batožinu a sedlo. Predstavoval si, ako bude vysedávať pri pahrebe v zime, za temných večerov, keď zavýja metelica. Bude hľadiť na červené uhličky a snívať v samote. Za letného počasia rád vysedával na priedomí. Bolo odtiaľ vidieť riekú a veľkolepú nachovú a zlatistú reťaz Skalistých hôr.

Priedomie podávalo rovnako výrečné svedectvo o minulých dňoch ako veľká izba. Takisto volalo po viacerých opravách. Andrew si však zaumienil, že diery po guľkách, ktoré prevŕtali stĺpy i stenu za niekdajších šarvátok so zlodejskými kovbojmi, nesmú zmiznúť po nijakých opravách. Smerom k rieke sa zem zvažovala a dlážka verandy bola od nej dosť vysoko. Široké schody, vedúce dolu, spráchniveli a boli nebezpečné. Andrew klesol na starú hrubú stoličku a odhodil sombrero. Čelo i vlasy mal mokré. Hoci slnko páliło, v tieni bolo vždy chladno. Blighov dobytok sa popásal popri brehoch rieky a v nížine. Čoskoro začne spásť trávu na svahoch. Až potom bude Andrew jazdiť na koni. Kone boli vonku na trávnom svahu.

Zrazu Andrewovi preblyso hlavou, že v jeho novom a príjemnom spôsobe života sa zjavila trhlinka. Nemusel hádať, aká. Tá dievčina s jantárovými očami! Nazdal sa, že už zabudol na ňu a na znepokojujúce myšlienky, ktoré v ňom vyvolávala s posmešnou rozhodnosťou. A hľa, zase na ňu myslel!

„Aké pôvabné, pekné dievča!“ húpala ľútostivo. „Všetko tu obrátil hore nohami... Doparoma, páči sa mi! Hoci ona možno predom mnou nepadla na kolená. Oči a pery! Na tie oči nikdy nezabudnem... Keby to bolo statočné dievča, skočil... skočil by som pre ňu aj do ohňa.“

Andrew pripustil túto ohromujúcu možnosť. A uvedomoval si, že sa ocitol v mimoriadne prístupnom a nezvyčajnom rozpoložení mysle. Prerušil staré zväzky. Odcestoval ďaleko a každý kilometer akoby hojil jeho bolesť a zatrpknutosť. Na týchto šírych pastviskách sa mu ľahšie dýchalo. Teraz sa mu zdalo, že jeho nové ja sa dostalo do konfliktu so starým.

Zakiaľ sa Andrew v duchu takto spovedal, prikrivkal do chalupy drobný Arizončan Jim Fenner.

„Kde si, Andrew?“

„Pod sem, Jim.“

„Bligh chce, aby som mu doviezol z mesta voľajaké veci. Nezaviezol by si ma ta? To nákladné auto sa mi sprotivilo. Minule mi nechcelo naskočiť.“

„Jim, ja ho rozhybem, aj keby ho nik nenaštartoval.“

„Hm, bodaj by ťa kone tak poslúchali. Lenže tu nemáme ani poriadnu kobyľu.“

„Jim, koľko by stál dobrý kôň?“

„Okolo päťdesiat. Dobré, že si mi to pripomenul. Tá malá čertica, čo práve dohrmela, sa vypytovala na kone. Andrew, nemáme koňa, ktorý by bol pre ňu bezpečný. A Bligh si nemôže dovoliť kúpiť nového.“

„Je. na tom veľmi zle, Jim?“ zamyslene sa opýtal Andrew.

„Veľmi zle nie je výstižné slovo. No som rád, že mu prišla tá neter. Vleje do nás trochu života, Andrew.“

„Života? Keby len toho!“

„Počuj, bol som v stodole, keď si sa s Marthou pochytil,“ priznal sa Arizončan.

„Áno? ... Teda si počul, ako ma vyhadzovala?“

„Nuž áno a posielal ťa do pekla... Andrew, my dvaja sme sa zhodli hneď od začiatku. Budeme spolu vychádzať. Možno mi to nedáva právo vyzvedať sa. No jednako... Nechodil si s Marthou prv, ako si zakotvil na západe?“

„Nie. Spoznali sme sa raz večer na ceste. Ohrozoval ju tulák, a tak som mu jednu vrazil. Potom sme sa stretli ešte raz.“

„A čo sa stalo?“

„Nič. Až do dnešného dňa sme si vymenili iba pár slov. No potom ich padla hľba, ver mi.“

„Dovtipil som sa, že si si utvoril o nej zlú mienku a ju to škrelo.“ „Áno.“

„Nakoľko zlú, Bonning?“

Andrew pokrútil hlavou, akoby si sám nechcel položiť túto otázku. „Obávam sa, že veľmi zlú, Jim.“ „Nuž, keď poznáš túto modernú mládež. Dnes je veru celá spochabená. Uznávam, že to dievča vyparilo veľkú hlúposť, keď ušlo z domova a prišlo sem samo.“ Andrew namosúrene prikývol.

„Ale je statočná, Andrew.“

„Statočná?“ chytro zopakoval Andrew.

„No, poctivá. Hoci bola pochabá, je to slušné dievča. Sabe, Señor?“ Arizončanovo úsečné vyhlásenie škrela Andrewa takisto ako narážka na nedostatok gavalierskosti.

„Jim, ja som predsa nepochyboval...“

„No, to ma teší,“ z mosta doprosta ho prerušil Jim. „Tento názor mám od svojej ženy. Sue sa ešte nikdy nepomýlila, keď išlo o dievča. Hneď prilipla k tejto malej nešťastnej utečenke. A ja takisto. No a z Bligha urobí nového človeka. Vravím ti to preto, Andrew, lebo si želim, aby si stál na našej strane plota.“

„Vďaka, Jim... Panebože, veď nie som až taký úbožiak... Počúvaj, starý, aj ja ti musím voľačo povedať. Znepokojuje ma to.“

„Tak von s tým,“ súril ho Arizončan, oprel sa o stĺp a uprel na Andrewa prenikavý pohľad.

„Počúvaj. Večer pred príchodom do mesta som táboril v húštine,“ rýchlo začal Andrew. „Vybral som sa peši do mesta po potraviny. Keď som sa vrátil, bola už tma. Z cesty nebolo vidieť moje auto. Práve som sa chystal rozložiť oheň, keď od poľa prichádzal jazdec. Potom prišiel chodec z mesta. Stretli sa a poodišli z cesty skoro až ta, kde som sa učupil. Slovom, ten jazdec bol kovboj a volal sa Texas. Ten druhý bol chovateľ dobytky. Dlhoval kovbojovi peniaze za značkovanie kráv. Volal sa McCall. Rozprával Texasovi o tom, že Bligh nedávno prišiel na tunajšie pastviská, prihnal sem toľko a toľko kráv a navádzal Texasa na krádež vo veľkom. Texas odmietol. Súhlasil, že bude značkovať kravy ako dosiaľ a odovzdá McCallovi odkaz druhému kovbojovi, akémusi Smokymu Reedovi. Ten mal oškľbať Bligha ... Zreteľne som vypočul celý rozhovor. Keď Texas odcválal, mal som pocit, že McCall sa kovboja bojí.“

„Hm, nevrav!“ zadumano podotkol Jim.

„Zabudol som ešte spomenúť pár trefných poznámok o šerifovi Sladovi. Akiste prijíma úplatky od pašerákov a Texas o tom vie. Na druhý deň ráno, keď som sa zberal sem, šerif mi prekutal auto. Zhrčil sa tam dosť veľký zástup a ja som povedal Sladovi do očí, že možno aj on je pašerák.“

„Andy, to sa ti podarilo,“ sucho poznamenal Jim. A Andrew sa dovätľil, že Jim mu vystrúhal väčšiu poklonu, ako sám tuší. „No, mal by som si zafajčiť... Počuj, a prečo si sa nezdôveril s touto vecou Blighovi?“

„Chcel som. No usúdil som, že má beztak dosť starostí. Nerád by som mu pridával nové.“

„Usudzoval si správne. Starému radšej nič nehovor. Ten prípad budeme musieť urovnať my dvaja.“

„Jim, to mi lahodí,“ ochotne prikývol Andrew. „Predstav si, bol som taký blázon, že som sa chcel pustiť do toho sám. Prirodzene, bol to nezmysel, ale uvažoval som o tom.“

„No, my dvaja to zatiaľ zvládneme. Či aj neskôršie, to neviem.“

„Čo by si navrhol, Jim?“

„Prichytiť tých kovbojov pri čine.“

„A potom?“

„Myslím, že najlepšie by bolo vytľčiť z nich to zlodejstvo. Prirodzene, voľakedy sme zlodejov vešali. Dnes ich akurát strčia do basy, aj to nie nadhlo.“

„Hm. Texas by sa ani nedal stľčiť. Ten by strieľal, Jim. Mal som dojem, že je to tvrdý chlap.“

„Nuž, ak príde k strieľačke, dostaneš sa do úzkych.“

„Z pušky strieľam obstojne.“

„To je dobré, pokiaľ nepôjde o strelbu zblízka.“

„Jim, budeš ma musieť pocvičiť... Ako si to myslel, keď si tvrdil, že nevieš, čo si počneme neskôršie?“

„Nuž, Andy, ak Bligh stratí veľa kráv alebo ak ho McCall prekabáti - a obidvoje sa môže stať - potrvá dlho, dokiaľ sa opäť postaví na nohy. Nerád by som bol, keby nepochodil v tomto kraji. Presviedčal som Bligha, aby sa nedal. Už sa dostáva do rokov a konečný krach by ťažko znášal.“

„Jim, lenže ako odvrátíme pohromu?“

„Nijako. To je to strašné na dobytkárstve. Dobrá tráva a dobrá voda nie je zavše o nič lepšia ako zlé sucho. Lebo ukradnú človeku všetky telce. Hľadať ukradnuté telce nie je ľahká vec. Jednoducho sa to nedá, ak neprichytiš cajchovača so železom.“

„Myslíš, že sa tu vyplatí chovať dobytok?“

„Či sa vyplatí? Do čerta, tu by človek získal aspoň dvadsať percent.“

„Ako by si viedol tento ranč, aby dosiahol taký vysoký zisk?“

„Nuž, chlapče, potreboval by si peniaze. Kravy polacneli. Dostaneš ich za facku. Keby Bligh mohol doplniť stádo o dákych dvetisíc kusov rozličného pôvodu a keby si najal pár arizonských kovbojov, zdvojnásobil by si kapitál, len čo by stúpili ceny.“

„Teda v tom je háčik? Bligh nemá prostriedky na doplnenie stáda ... Nemôže si požičať?“

„Banky jednoducho nikomu nepožičajú, ak nemajú pevné záruky.“

„A prečo najímať arizonských kovbojov?“

„Nuž, pravdaže, nie sú o nič lepší ako wyominskí. No usilovali by sa. Správali by sa ako svorka loveckých psov. Bola to moja stará taktika rozoštvávať proti sebe kovbojov. Kedysi som zúčtoval s Mäsiarskym Nožom a s jeho chlapmi. Ešte vždy nosím v sebe ich olovo.“

„Čo to boli zač?“

„Najlepší jazdci, pijani, strelci a zavše i zlodeji v celej Arizone.“

„Raz mi o tom musíš porozprávať... To znamená, Jim, že náš starý nemá dosť peňazí a to nám kazí robotu.“

„Tak je, Andy. Ale načo toľko rečí? Všetci sme na dne. Buďme radi, ak zarobíme na holé živobytie seba a Blighovi. Andy, keby sme si pýtali plat, nedostali by sme vôbec nijakú robotu.“

„Pracuješ za travu tak ako ja?“

„Pravdaže a som spokojný. Vieš, chlapče, mne na tom nezáleží, ale mrzí ma, že nemôžem dať Sue všelijaké tie pekné drobnosti, ktoré sa ženám tak páčia.“

„Počkaj, Jim,“ vyhrkol odrazu Andrew. Odbehol dnu a vrátil sa s náprsnou taškou v ruke. „Mám nejaké peniaze - a požičiam ti ich, Jim.“

„Ešteže čo!“

„A veru požičiam. Tie prachy ma znepokojujú. Na, tu máš dvesto dolárov. Utratil by som ich v meste. Ešte mi voľačo zostalo, Jim. Chcel by som nakúpiť zopár harabúrd a nástrojov, aby som si to tu mohol dať do poriadku.“

Arizončan stískal šuchorivé bankovky a oči mu žiarili hrejivým svetlom, keď pozeral na Andrewa.

„Chlapče, veď ma nepoznáš.“

„No aj tak to riskujem.“

Jim poskladal zelené bankovky a starostlivo ich vopchal do náprsného vrečka.

„Nuž, v živote som poznal dva typy ľudí. Jeden núti človeka boriť sa a dúfať... Podme sa naobedovať. Počul som zvonit.“

„Ja sa najem až v meste,“ chytro odvetil Andrew. „Kedy budeš hotový?“

„Hneď. Vieš, ak sa ti podarí naštartovať ten nákladiak.“

O pol hodiny Andrew zatiahol s autom pred dom a zatrúbil. Ukázal sa Jim so ženou, obidvaja rozžiarení, a po nich Bligh s neterou. Len čo ju Andrew znovu uvidel, pochopil, prečo sa vyhýbal obedu, hoci bol hladný. Martha sa prezliekla zo sivej blúzky do bielej košeľe a voľačo urobila s vlasmi. Vnili sa jej a svietili ako zo zlata.

„Všetko v poriadku,“ spevavo oznámil Andrew. „Mrs.Fennerová, nepôjdete radšej s Jimom? Neručím, že sa vráti triezvy.“

„Nuž, ja áno,“ vyhlásil Jim a vyliezol do auta.

Andrewovi odrazu čosi zišlo na um a opýtal sa: „Slečna Dixonová, našlo by sa miesto aj pre vás. Nepôjdete s nami? Bude to vzrušujúca jazda, keď vás poveziem.“

„Mr.Bonning, veď viete, že pre vzrušenie by som obetovala všetko na svete - len nie jazdu s vami,“ odvetila chladne.

„Nuž, Sue, vy tu radšej na nás počkajte,“ zasiahol Jim.

„Už roky som na teba nečakala, ale dnes to urobím,“ odvetila žena a zažiarila tajomným šťastím.

„Mr.Bligh, čo vám mám doniesť?“ opýtal sa Andrew len tak mimochodom.

„Jim má zoznam.“

„Neopovázte sa zabudnúť na môj,“ šibalsky podotkla Martha. „Chodte do obchodu s textilom a opýtajte sa, čo stoja tie veci, ktoré chcem. Všetko som starostlivo rozpisala. Ak to bude stáť vyše pätnásť dolárov, vynechajte podčiarknuté veci. Zapamätáte si toľké pokyny?“

„Andrew, počul si ich, budeš mi pomáhať, keby som na niečo zabudol.“

„Ak zabudneme alebo stratíme zoznam, nakúpime lízanky, žuvačku, cukríky, zopár filmových časopisov a kazetu s tuctom džezových platní,“ zažartoval Andrew.

Martha Dixonová sa nezasmiala s ostatnými, ale uprela na Andrewa nevyspytateľný pohľad. Ak by mal človek súdiť podľa pohľadu, ktorým ho obdarila, buď ho nenávidela, alebo ľúbila.

„Mr.Bonning sa bude čudovať, keď sa presvedčí, že si viem ušit šaty,“ poznamenala dievčina.

Andrew strávil v meste namáhavé a rušné odpoľudnie. Vďaka Jimovým zásobám a jeho vlastným rozsiahlym nákupom boli poriadne naložení, keď sa chystali na návrat. Vyrazili po večeri a ráťali, že spiatočná cesta im bude trvať niekoľko hodín. No Jim poučoval nováčika, a tak im cesta rýchle ubiehala. Andrew hltal všetko, čo mu Arizončan rozprával, a nevedel si predstaviť, že by sa o tunajších pomeroch dalo povedať aj niečo iné okrem toho, čo mu vysvetlil Jim.

„Veru sa mi páčili obidva kone, čo si kúpil,“ spomenul Jim. „Ten hnedák má dobré vlastnosti a grošák je pekné zviera.“

Myslím, že sa s ním natrápiš na ranči a to ešte... Kone sú na pastvinách ohromne dôležité. A keď budeš hore-dolu jazdiť, cvič s lasom. Už ti to ide celkom obstojne, ale cvič. Hádz lasom po všetkom. A vystrel do každého kráľika a kojota, ktorého zočíš. Už sa rozoznávajú stopy na zemi. Keď budeš poznať stopy svojho koňa a iných koní na ranči, či už sú čerstvé alebo staré, postrehneš na pastvinách cudzie stopy. Preskúmaš napríklad vlastnú čerstvú stopu. A potom staršiu. Všimneš si, čo sa s ňou porobilo - navialo do nej trochu prachu, natieklo vody, alebo ju prekryla druhá stopa. Vieš, kedy vznikli, a ak ich budeš v duchu porovnávať, čoskoro nadobudneš stopársky ňuch. Nech ti nič neunikne, Andrew. Oči maj otvorené, máš ďalekohľad. Použi ho, ak si nebudeš istý, alebo ak budeš príďaleko. Keď spozoruješ neznámych jazdcov, drž sa im z dohľadu. Schoval sa do krovia alebo medzi stromy, za kopec alebo za okraj kaňonu. Ak cváľaš po rovine, jazdi smelo, akoby si nič nevidel. Keď statok začne spásť úpäť kopcov - a to sa stane v najbližších dňoch - vyraz na úsvite, nájdi si skryšiu a striehni. Časť dňa budem tráviť s tebou a poviem ti, ako sa máš pozeráť a čo si máš všimnúť. No je jasné, že budeš často sám. A stane sa to, keď budeš sám. Tí dvaja McCallovi zloodeji budú prefikani a budú sa držať v ústraní. Ale neraz odoženú kravu i s teľat'om z roviny medzi kopce. Načúvaj, či nezačuješ výstrel, a pozeraj, či neuvidíš dym. A ak voľaktorého prichytiš, zacieľ naňho puškou. Rozkáž mu zdvihnúť ruky a obrátiť sa chrbtom. Potom ho odzbroj a zaveď okamžite k starému.“

Andrew vstal na svitaní. Koľko rokov odspal krásne hodiny od úsvitu do východu slnka! Mäkká hmla nad riekou, kačice poletujúce nad piesčninami, pastviny, odrazu a zázračne sa vynárajúce zo súmraku, zjasňujúce sa obrisy hôr - tieto nové príznaky rána ho jednoducho nadchýnali. Potom sivá farba ustúpila ružovej a nakoniec slnečnému jasu.

Poskladal veci z auta a vlastné nákupy uložil v starej chyži. Objavil v sebe záľubu v nástrojoch a nešikovné ruky, ktoré sa vyznali iba v automobiloch. Rána a večery venoval príjemnej povinnosti - upravoval svoje nové obydlie tak, aby bolo svetlé, suché, teplé a na pohľad menej pusté. Nenakúpil však nijaké prepychové predmety. Andrew sa zjavne usiloval o drsnú, primitívnu jednoduchosť.

Jedával s Jimom v kuchyni a do domu sa prichádzal iba najesť. Zriedka vídal Marthu Ann Dixonovú. Jej prítomnosť

však bolo cítiť všade. Strýkovi a manželom z Arizony sa stala náplňou života. Zrazu prežívali čosi radostné. Andrew ju pozoroval z diaľky a zavše si rozpačito uvedomil, že ho pritom prichytila. Jednako nechápal, ako ho mohla prichytiť, keď si ho nevšímala. Počúval Jimove reči o tom, ako ju zaujímajú kone, ranč, všetko a všetci s výnimkou Andrewa Bonninga. V nedeľu prišlo za Blighom viac hostí ako za celý čas, odkedy sa usadil pri Sladkej rieke. Niektorí boli kovboji, vyobliekani do najlepších sviatočných šiat. Čižmy sa im ligotali nemenej ako vlasy. Raz podvečer sa Andrew vracal z pastvín. Keď prišiel do širokej plytkej doliny, zbadal osedlaného koňa bez jazdca. Cválal do protihľého svahu, smerom k ranču. Priveľká vzdialenosť mu nedovolila rozoznať, či je to kôň. Zviera zmizlo prv, ako si priložil k očiam ďalekohľad.

Andrew cválal rýchlo dolu a prešiel iba kúsok po brehu, keď zbadal na piesku čosi svetlé. Popohnal koňa a vběhol do vyschnutého potoka. Jeho obavy sa potvrdili. Našiel tam Marthu Ann Dixonovú. Sedela na piesku, tvár jej zbelela a skrivila sa od bolesti a ruky sa jej chveli. Usilovala sa rozšnúrovať jednu čižmu. Andrew zoskočil z koňa a rozbehol sa k nej.

„Slečna Dixonová, spadli ste z koňa?“ ustarostene sa opýtal.

„Áno,“ prisvedčila a ani naňho nepozrela.

„Videl som vášho koňa. Cválal domov ... Vyhodil vás zo sedla?“

„Tá stará mrcina sa potkla na piesku.“

„Dúfam, že ste si vážnejšie neublížili,“ starostlivo pokračoval Andrew. „Na líci máte krv.“

„To je rúž... Nerada vás o to žiadam, Mr. Bonning - ale zabehnite, prosím vás, domov a pošlite Jima alebo strýka.“

„Hlúposti. Trvalo by to dlho a vy tak trpíte. Ukážte, tuším ste si vytkli členok.“ Andrew si kľakol a opatrne sa dotkol rukami čižmy, ktorú spoločne rozšnúrovala.

„Ďakujem ... nechajte,“ zašomrala a odtiahla nohu. „Ja to vydržím. Zavolajte mi pomoc.“

„Veď aj ja vám môžem pomôcť, slečna Dixonová,“ povedal a pozrel do zamračenej tváre. Oči jej stemneli od bolesti.

„Ja si to neželám.“

„Veď ide o bežnú láskavosť.“

„Radšej tu zostanem a zomriem, ako by som vám dovolila pomôcť mi,“ odsekla a odvrátila pohľad. No Andrew si ešte stihol všimnúť, že sa jej chvejú pery.

„To vidím. Jednako len vám nedovolím obetovať sa... Dajte preč ruky.“ Odtiahol jej ich, rozšnúroval čižmu a hoci ju vyzúval opatrne, bolelo ju to.

„Och, vy násilník... Veľký, vysoký, silný surovec!“

„Opuchol vám členok. Neradím vám chodiť pešo.“

„Mr. Bonning, vy sa tuším dokonale vyznáte v členkoch...“

„Na vysokej som pestoval atletiku,“ odpovedal odmerane.

Horko-ľážko sa pozviechala a pokúsila sa vykročiť zranenou nohou, ale zatackala sa. Zastonala a klesla na piesčité dno vyschnutého potoka.

„Vy tvrdohlavá malá hlupaňa, čo som vám vravel?“ vybuchol. Lutoval ju, ale ešte väčšmi sa nazlostil.

„Chodte mi... voľakoho zavolať,“ hlesla.

„Ešteže čo. Odniesiem vás domov.“

„Neodnesiete!“

„Veď uvidíte!“ Koňa priviedol pod nízky breh, odkiaľ mohol ľahko nasadnúť do sedla. Potom sa vrátil k dievčine.

„Neopovázte sa ma dotknúť,“ vybuchla.

„Martha Ann Dixonová, to by vás predsa malo vzrušovať,“ odsekol a uškrnul sa.

„Vy ste ozajstný násilník, však?“

Hoci sa vzpierala, zdvihol ju. Kopala nohami, ale odrazu vykrikla a stíchla.

„Tak vám treba. Nehýbte sa!“ A jemne ňou zalomcoval. „Akiste si namýšľate, že vás chcem uniesť v náručí.“

Nemusíte sa znepokojsť, nechcem.“

„Nechcete, lebo si namýšľate, že ja to chcem.. že som si to všetko vymyslela,“ odvrkla.

„Ja nikdy nepovoľujem uzdu vlastnej predstavivosti“ odvetil chladne. Pristúpil ku koňovi, okríkol ho a vysadol naň.

„Zabudol som na vašu čižmu. No, veď sa po ňu môžem vrátiť neskoršie. Tak. Cítite sa dobre?“

„Nikdy som sa necítila tak mizerne v náručí chlapa,“ odvetila a uhla pohľadom.

„Nemusíte mi pripomínať, že pre vás to nie je nevšedný zážitok.“

Objal ju ľavou rukou a jej hlavu si oprel o plece. Pravú ruku jej podstrčil pod kolená a súčasne ňou držal uzdu. Hľadel dolu do bledej tváre, opierajúcej sa mu o plece, a uvedomoval si, aká je pôvabná i nebezpečná. Pozorovala ho pohľadom, ktorému nerozumel. No ten pohľad v ňom vzbudzoval triašku. Oči mala jasnoantárové, veľké, žiarivé, farby žltohnedých sirôtok či topásu. Andrewa však dojímal skôr ich výraz ako krása. Uvedomoval si, že v minulosti podliehal ženskému čaru. Teraz spoznal tie príznaky vo zveličenej podobe a zaumienil si, že nepripustí, aby sa to znovu stalo.

„Nenávidím ... vás,“ vzdychla.

„To je očividné,“ odvetil a sklonil hlavu. „A ohromuje ma to. Zjavne je mi súdené pomáhať vám a nevypočúť si za to ani slovo vďaka. Keby ste dodržali svoje zvyky, využili by ste tento okamih - na vlastné svojrázne potešenie.“

„Vy ste jednoducho strašný.“

„Prečo? Pretože vám vravím pravdu? Martha Dixonová, vy ste naozaj najkrajšia žena, aká kedy chodila po svete. A poburujú ma, že taká ľúbezňá, svieža, mladá inteligentná stvora, z ktorej sa strýko, Jim a Sue tak veľmi tešia, všetkých podvádza.“

„Ja nikoho ... nepodvádzam,“ vykrikla.

„Veru podvádzate a možno ste ešte aj bezočivá. Vari som vás nevidel, ako ste viedli auto toho mládenca? Nevidel som vás vyfintenú pri večeri, ako s ním nehanebne flirtujete?"

„Áno, videli ste ma. Ibaže ja som to urobila preto, lebo ste to čakali. Keby ste boli hoci len spolovice taký múdry, za akého sa pokladáte, boli by ste sa dovtípili, prečo to robím. Dotkli ste sa mojich citov. Rozzúrila som sa... Správala som sa podľa vašich predstáv...a bola som natoľko hlúpa, že som si želala, aby ste žiarlili."

„Panebože! Kam viete, tam plášť. Martha, vy vôbec neuvažujete. Vo všetkom sa spoliehate na svoj výzor. Nuž, právom. Lenže mňa neopijete rožkom"

„Ani nechcem," vykrikla a pokúsila sa vymaniť.

„Chcel som povedať, že mňa nedostanete, drahá," doložil posmešne.

„Prepáčte, ale pre vás som slečna Dixonová."

„A čo ste boli pre toho mládenca v hoteli?"

„Prírodzene miláčik, ale do toho vás nič."

„Hm. Ste taká istá ako Connie - ba ešte horšia, lebo ona sa hnala iba za peniazmi. Ušli ste z domu - od dobrej matky. Chcete sa dostať ta, kde nik nebude vedieť, kto ste, a kde nikomu nebude záležať na tom, čo robíte. A vy zbalíte takého trula - sadnete si za volant, aby vás mohol obľapať - večeriate s ním - dovoľíte, aby vás cudzí človek bozkával - dovoľíte..."

„To stačí," okríkla ho zápalisto. „Takto sa so mnou nik nebude rozprávať. Nevie, kto je Connie, ale stavím sa, že sa k vám zachovala tak, ako ste si zaslúžili."

„Svätá pravda," odvetil. „Mrzí ma, že sa s vami takto rozprávam. Nemám právo spytovať sa vás, ale... boli ste večer s ním?"

„Nie!"

„Dovolili ste mu, aby vás bozkal?"

„Nie."

„Martha, myslím, že ste malá klamárka," šepol.

„Stavím sa, že ešte aj ja vás bozkám a nič sa mi nestane. Aby som vám to dokázal..."

Pod tlakom náhleho podnetu sa nachýlil tesne nad jej tvár. Vlastne ani nechcel uskutočniť svoju hrozbu. No odrazu sa ocitol pod vplyvom jej rozšírených očí. Pôvabné červené pery boli tak blízko, že sa nevedel zdržať. Vtisol jej na pery bozk, ktorý sa začal u nej vzdorom a uňho pohrdaním, ale pretiahol sa do náruživého bozku. Prudko sa narovnal ohrozený vlastným činom a zahanbený, že sa poddal svojim ozajstným citom, hoci sa jej chcel iba vysmiať.

„Ja vás - zabijem!" šepol chrapľavo.

„Tak vám treba, Martha. Ale neubližujte mi... No, už sme na dohľad od domova."

„Vidí nás strýko. A tamto je váš kôň, priviazaný k plotu."

„Jim! Sue! Utekajte sem," vykrikoval Bligh, keď Andrew zastal. „Bože, azda len nie je vážne zranená!"

„Zhodil ju kôň, vytkla si členok. Ale o týždeň môže tancovať ... Tak. Opatrne. Držala sa statočne."

Keď ju Andrew podával ochotným rukám, naposledy sa pozrel do bielej napätej tváre a veľkých očí. Stemneli od citového pohnutia, keď ich odvrátila. Prenasledovali ho až po vyschnutý potok. Vrátil sa ta po jej čizmu.

Rugbyový tréning na vysokej škole bol oddychom v porovnaní s lopotnou námahou, akú si vyžadovala Andrewova práca na ranči. Andrew kopal jamy na stĺpy, staval ploty, opravoval stodoly a ohrady, kladol vodovodné potrubie z kopcov a vykonával nesčíselné drobné roboty. Navyše si upravoval vlastnú chyžu. Celé hodiny trávil v sedle a zavše chodieval nákladným alebo osobným autom do mesta. Do roboty sa púšťal na svitaní a končil dlho po zotmení. Za posledných pár týždňov si nadobudol mozolnaté ruky, opálenú tvár a ubolené svaly. Schudol na osemdesiat kilo, vážil podstatne menej, ako mu predpisovali tréneri. Neprestajná tvrdá fyzická práca, to bolo pre Andrewa čosi úplne nové. Do postele si líhal s ťa klát; sprvoti preto, lebo pociťoval obyčajné telesné nepohodlie, a neskoršie pre ozajstnú bolesť a únavu. Napriek lopote, na akú nebol zvyknutý, zostal veselý a strasti sa ho aspoň navonok nedotýkali. No skúšobným kameňom sa mu stalo až celodenné a každodenné jazdenie po pasienkoch, v slnečnej páľave, v prachu, krupobití či v daždi. Kovbojské sedlo bolo preňho novinkou. Najväčšie telesné muky prežíval bezpochyby vtedy, keď musel jazdiť, hoci sa mu chcelo odpočívať. Uprostred leta musel Andrew naháňať statok po úpätiach kopcov. Zavše sa k nemu pridali Jim a vtedy nocovávali medzi cédrami alebo pod širým nebom. Za prvý úmorný týždeň v sedle Andrew Bonning vypotil zo seba všetku ľahostajnosť i lenivosť a zväčša i sklúčenosť. Tešil sa tejto skúške a ani na okamih sa nevzdával. Od samého začiatku tušil v tomto dotyku so živlami, v tomto duševnom i telesnom vypätí, úžasne liečivé účinky. Jednoducho sa držal a nevelmi o sebe rozmýšľal. Uvedomoval si, že jedného dňa sa celkom pretvorí. Postupom času bol Andrew čoraz tvrdší, mocnejší a odolnejší. Nepozorovane podľahol radosti z práce a námahy. Šťastie sa mu ešte vždy vyhýbalo a zavše mu tiesnila dušu čudná melanchólia. Kedy-tedy, hoci čoraz zriedkavejšie, sa mu vracali staré trpké, posmešné nálady. Martha Dixonová ešte vždy vedela zarážajúcim a ponižujúcim spôsobom vyburcovať v ňom staré, takmer zabudnuté sklony. Vonku na pastvinách sa mu zdalo, že striasol zo seba niekdajšiu chmúrnosť, lebo ju nevidel, ako sa motká hore-dolu, sadí kvety, kŕmi kravy, ktoré si obľúbila, nosí sa na koni a robí všetko možné, trebárs stojí ako socha a pozoruje západ slnka. Vonku nemal kedy dumať o takých veciach. Tam musel

človek zápasíť, konať podvedome, bez rozmýšľania. Martha Dixonová nepatrila na západ o nič viac ako on a pochyboval o tom, že si úplne zvykla. A jednako sa mu zdalo, že je to najveselšia, najšťastnejšia dievčina, akú kedy stretol. V nedeľu prichádzali kovboji. Každý týždeň ich bolo viac. Andrew musel uznať, že Martha sa v tejto situácii správa inakšie, ako predpokladal.

Andrew vedel, že západ kladie naň nároky. Dovtedy však nestál zoči-voči tejto skutočnosti. Ani sa mu nechcelo veriť, že je to pravda. Predpokladal, že si nájde robotu, bude sa potulovať z miesta na miesto, dokiaľ sa neusadí, ale prichodilo mu priamo ako zázrak, že si tu tak zvykol, obľúbil si prírodu, samotu a najmä ľudský zápas s divou prírodou, z ktorej si mal vynútiť domov a živobytie. A tento zápas ho úplne pohlcoval.

Na týchto pastvinách voľakedy žili milióny bizónov. Zorať sa nedali, iba ak popri vodných tokoch a okolo prameňov. Uživili sa tam kravy a kone. Usúdil, že tie človeku budú vždy prinášať osoh a zisk. Tieto roviny, oblé pahorky, čierne i sivé úbočia kopcov, nesmierne fialové porasty šalvie a trávy na pozadí bielych hôr sa nikdy výraznejšie nezmenia. Táto istota mu prinášala nevysvetliteľnú útechu.

„Andy, kade si včera jazdil?“ opýtal sa Arizončan raz ráno.

„Na juhu. Popod kopce smerom na Stone Tank.“

„Ani sa nečudujem, že som ťa nestretol. Akiste si kde-tu videl náš statok.“

„Videl a hodne. Označkoval som tri teľce. Kravy začínajú divočiť. Videl som veľa dobytky z rančov Trojuholník X a Cross Bar.“

„Nezbadal si nejakých jazdcov?“

„Nie a nenadával som na nijaké stopy.“

„Nuž, ja som mal väčšie šťastie či smolu, ako sa to vezme. Vyrzil som na západ popri rieke, zamieril k potoku, čo do nej vteká osemnásť kilometrov nižšie, a potom som sa vybral k západnému koncu Antilopích kopcov. Precválal som iste takmer päťdesiat kilometrov. Korytá potokov sú hrboľaté a porastené chrastím. Všade plno vody a trávy. Videl som tuším dvetisíc kráv. Všimol som si háje a našiel som tri zdochnuté kravy. To je najdôležitejšie, Andy. No musíš sa dobre obzerať.“

„Zdochnuté kravy?“ zopakoval Andrew. „Prečo?“

„Sekané olovo, chlapče. A čo si myslel? Vybral som jednu guľku. Tuším ráže štyridsaťpäť. Dal som ju starému. Zostal celý bez seba. Po tieto dni je nedôtklivý, lebo McCall naňho vykonáva nátlak.“

„Jim, znamená to, že sa to už začalo?“

„Začalo? Kamarát, trvá to týždne. Stavím sa, že sme stratili stovku teliat. A teda rovnaký počet kráv.“

„Dvesto kusov!“ vykrikoval Andrew, zhrozený Arizončanovým odhadom.

„Nuž, je to čertovsky rozľahlý kraj. Náš statok sa rozliezol po ňom, takisto ako statok z ostatných rančov. Neudržali by sme ho na očiach, ani keby sme mali tucet jazdcov. Zistil som, kde voľaktorý chytrák zahrabal popol z ohňa, na ktorom rozpaľoval ciachovacie železo. Stopoval som ho asi kilometer a potom som stratil stopu. Predpokladám, že uviazal teľce v húštine a po ztomení ich odviezol.“

„Kam ich odviezol?“

„Ťažká otázka. Azda za riekou alebo okľukou do voľaktorého kaňonu, kde boli kravy označované železom, ktoré rozpaľoval. A možno ich zahnal na dakťorý odľahlý koniec pastvín. Dokiaľ ho neprichytíme, sme bezmocní. A potom, ak tu účinkujú viacerí zloději... Doparoma, to nie je hračka, ako poznamenala Martha.“

„Jim, povedz mi, kde to bolo. Uďaj mi orientačný bod,“ naliehal Andrew.

„Nuž, zamier k západnému koncu Antilopích hôr. Voľakde k vyschnutým potokom. Budeme musieť otvárať oči na južných stráňach. Lenže je to poriadne ďaleko. Potrvá ti to celú noc.“

„To mi neprekáža. Pôjdeš so mnou?“

„Dnes nemôžem. Možno sa vyberiem za tebou zajtra. Dobré sa divaj, Bonning. Najprv musíš tých chlapov vystriechnuť a potom ich zadržať. Ináč - neviem, či sa vrátiš. Minulej jari zastrelili dvoch ciachovačov a jeden je ešte vždy nezvestný. Zvaľujú to na banditov. Lenže ja o tom pochybujem. Dávaj pozor. Nemal by som ťa púšťať samého, ale starý ma tu potrebuje.“

„Neboj sa, Jim, budem opatrný,“ odvetil Andrew a obrátil sa. V kuchynských dverách stála Martha Ann Dixonová. Z jej očí vyčítal, že začula Jimove slová. Andrew sa tomu potešil. Jej oči mu neraz pomútili hlavu, ale teraz nepochyboval, že v nich zazrel letný záblesk obáv.

„Dobré ráno. Nie je tu pani Sue? Trochu by som si zajedol,“ poznamenal veselo a pristúpil bližšie k dievčine.

„Upratuje.“

Andrew si všimol, že Martha si vyhrnula rukávy až nad štiehle, okrúhle predlaktia. Ruky sa jej beleli od múky. Mala na sebe pestrú bavlnenú zásteru, ktorá celkom nezakrývala jej ladnú postavu. V tvári už nadobudla zlatistú farbu. Zlaté vlasy sa jej spúrne vlnili. Keď mu padol zrak na jej šťavnaté ústa, spomenul si na ukradnutý bozk, ktorý v ňom zanechal pocit hanby a rozpakov.

„Čo robíte?“ opýtal sa strmo.

„Zarábam cesto!“

„Zarábate? A nie peniaze?“ uškrnul sa.

„Vy neviete osloviť človeka bez toho, že by ste nepovedali niečo urážlivé?“

„Martha Dixonová, krivdíte mi. Vy jednotaj ... Prirodzene, že som sa začudoval, keď som vám uvidel múku na rukách. Lenže uraziť som vás nechcel. Dokonca som sa usiloval byť vtipný. Preblyslo mi hlavou, akú nepohodlne peknú žienku by vo vás našiel dáky kovboj ... možno.“

„Ešteže čo!“ odsekla výsmešne. Ale na krku a na lícach sa jej zjavila červeň.

„Nemohli by ste mi prichystať pár obložených chlebičkov?“ poprosil ju.

„Prečo nie," odvetila a odišla do kuchyne.

Andrew vošiel dnu a sadol si. Martha si ho nevšímala. Mlčky ju pozoroval a bol si istý len tým, že je príjemné na ňu hľadiet'. Zaumienil si, že jej už nepovie nič urážlivé. O chvíľu sa obrátila a podala mu nevelký hnedý balíček.

„Ďakujem," preriekol a vstal, akoby sa chystal odísť. Ale neodišiel.

„Ako vyzerá váš členok?"

„Už je v poriadku."

„Natoľko, že by ste si mohli zatancovať... na rodeu?"

„Ale áno." Videla sa mu roztržitá a Andrewovi udrelo do očí, že nie je taká duchaplná a bodrá ako zvyčajne. No uvedomil si, že je nedôsledný. Správal sa smiešne, keď ju odsudzoval, pochyboval o nej, urážal ju a potom sa cítil dotknutý, že nereaguje tak, akoby sa tešila z jeho prítomnosti.

„Zatancujete si so mnou, ak ta pôjdem?" opýtal sa nevdojak, navonok chladne a ľahostajne, ale v duchu cítil neistotu a obavy.

„Vy viete tancovať?" opýtala sa, akoby ju to veľmi prekvapilo.

„Pravdaže."

„Nazdala som sa, že odsudzujete tanec ako nemravnosť."

„Pokladáte ma za mravokárcu?"

„Pokladám vás za viktoriánskeho puritána."

„Nuž aj to je lepšie ako moderný parketový lev... Neodpovedali ste, či si so mnou zatancujete."

„Nezatancujem."

„Teda, dobre... len som sa pýtal," odvetil chabo a vyšiel von. Odmietla jeho nerozmyslenú priateľskú ponuku.

Zabolelo ho to. Jednako sa z akejsi záhadnej príčiny, ktorú nechápal, tešil, že sa odhodlal na taký krok. Keď o pár minút vyviedol koňa z ohrady, obzrel sa na dom a bol presvedčený, že ho pozoruje spoza záclony. Bolo to od nej čudné, ak ním z hĺbky duše opovrhovala. Zamyslel sa. Azda ju zaujímal iba jeho výlet... z ktorého sa možno nevráti! To ho pohlo, aby zakričal na Jima. Ten vyšiel von s Blighom.

„Hej, Jim, istotne sa vrátim zajtra večer - ak sa mi nestane niečo neočakávané."

V tej chvíli pocítil chlapčenské nutkanie zostať ešte o noc dlhšie, aby vyplašil Marthu Dixonovú. Pochyboval však o tom, či by si vôbec všimla, že neprišiel. Vyskočil do sedla a odeváľal na západ.

Zamieril popri rieke po chodníku udupanom kravami, ktorý sa vinul pomedzi topole až na šire pastviny. Andrew už dávno poznal svojho koňa a každý deň ho mal radšej. Bol to hneďak s bielymi škvrnami a pásmi. Andrew ho premenoval na Zebra. Zakrátko zistil, že Zebra je rýchla, neúnavná, ohnivá, ale poslušná pod jeho miernou rukou. Ako cváľal ďalej, myšlienky na dievčinu a na jej čudnú príťažlivosť postupne ustupovali bezprostrednejším dojmom - jeho pozornosť upútal, kôň, rieka, šalviová vôňa, dlhý svah, stúpajúci až k Antilopím horám. Napäto sledil za všetkým, čo sa pohybovalo. Pred zrakom sa mu mihali králiky, kojoty, srnky. Andrewovi čas letel na takomto výlete, ktorý ho priam pohlcoval. Úprimne sa usiloval uplatniť všetko, čo sa naučil od Arizončana. Najprv vnímal vždy veľkosť a šíravu, potom úžasnú silu pastvín ako voľáča, čo si treba podmaniť. Tento kôň, tieto pastviny, táto divočina, to je robota. Dovtedy sa nikdy neuplatnil. Teraz sa vybičovával k najväčším výkonom. Musí vyhrať. Popoludní Andrew dosiahol úpätia hôr na západnom okraji pastvín. Medzi kopcami sa tiahli korytá potokov, hlboké takmer ako kaňony, zovreté skalami a cédrmi. Boli suché ani prach a sálala z nich páľava, hoci od kopcov povieľal vetrik. Oveľa vyššie sa v kamenistých korytách udržali mláky vody. Hore svahmi viedli chodníky vydupané statkom. Pretínali spleť úzkych srnčích chodníčkov a kľukatili sa cez húštinu.

Tráva mu siahala po kolená. V priesekoch a na čistinách bola spálená do biela, ale v tieni stromov bola ešte zelená.

Vzduch voňal štipľavou miešatinou suchej šalvie, suchých cédrov a horúcej zeme.

Andrew si prekliesnil cestu na trávnatú čistinu. Dolu úzkou úžľabinou stekala tenká stužka vody a kde-tu vytvárala plytké mláky. Odsedlal koňa, spýtal mu nohy, zavesil si poľnú fľašu i jedlo na konár a s puškou v ruke vykročil po chodníku.

Opatrnosť, s akou postupoval, sa mu zdala takmer smiešna. Zaumienil si však, že dodrží toto predsavzatie, a tak sa obzeral, načúval, vetril, hmatal. Uplatňoval všetky zmysly, ktoré sa naučil používať. Zakaždým, keď prišiel na piesčinu, holú zem alebo prašný úsek chodníka, hľadal stopy. Nezaujímal ho staré stopy, ktoré sa naučil rozoznávať na prvý pohľad. Zato ho však priťahovali čerstvé stopy a onedlho začul v húštine šuchot, bľakot teliat a bučanie kráv. Pretože popoludnie bolo veľmi tiché, sadol si a načúval s puškou v ruke. Tie nepočetné konské stopy, ktoré našiel, boli staré a zanechali ich nepodkuté kone.

Kedy-tedy vstal a zakrádal sa hore potokom, ktorý bol čoraz divší a neschodnejší. Prekvapilo ho, aké sú tu zdivočené kravy. Keď nad'abil na čriedu, zvieratá zastali a načúvali s' a srny. Len čo ho zvetrili, s lomozom sa rozbehli do húštiny. Vzápäti si uvedomil, že zlodeji dobytka - keby tu nejakí boli - by si istotne všimli túto výstrahu a zutekali by. Azda by urobil lepšie, keby sa schoval pri prístupe k voľaktorému širšiemu potoku a čakal.

Zebra sa pokojne pásala, ale predsa ho vyňuchala alebo začula. Zdvihla ušľachtilú hlavu a pozerala naňho. Andrew k nej uznanlivo prikrčil, ako človek, ktorý si uvedomuje, čo preňho znamená kôň v prírode. Mal by mať aj psa. Na čistinu sa zakrádal súmrak a vzduch sa ochladzoval. Suchého dreva tu však bolo nadostač a to mu zabezpečovalo pohodlnú noc. Najprv poodtínal zopár náručí cédrových haluzí na lôžko. Potom nazbieral suchého raždia do zásoby a založil si oheň. Medzitým sa zotmelo.

Poskladal si sedlové deky, pušku položil na dosah a rozbalil si balíček, ktorý mu prichystala Martha

Dixonová. Keď ho otvoril, náramne sa začudoval bohatému obsahu. Kam pozeral, keď mu to dievča balilo jedlo? Kam? Pochybovačne zavrtil hlavou. „Chodím po tenkom ľade. Chlapa nepriťahuje na ženu jej charakter," zamrmľal. „Hm, nech sa prepadnem!"

Martha ho zjavne pokladala za turistu. Prosil ju, aby mu prichystala obložené chlebičky. Ona mu nabalila aj pečivo, koláč, syr, a do osobitného balíčka, ktorý si takmer nevšimol, mu pribalila kus cukru. Cukru! Ešte dobre, že mu nedala jablčný pretlak alebo kaviár. Cukríky pre milého!

Tento objav však neodobral Andrewovi chuť do jedla. Keď sa navečeral, pritiahol si sedlo pod chrbát a usalašil sa pred oheň. Sedel tam, pozoroval žiariace uhličky a posledné červené plamene a nešlo mu do hlavy, že toto všetko by ešte pred niekoľkými mesiacmi nebolo možné. Noc bola čierna, obloha zatiahnutá a ticho stiesňujúce. Po chvíli divé vytie kojota ešte väčšmi zdôraznilo samotu pustatiny. Dlhé roky sa tu znovu a znovu odohrával výjav, v ktorom vystupoval osamelý jazdec s koňom pri táborovom ohni v horách. Indián, kňaz, kuriér, traper, bádateľ, zlatokop, hraničiar, vojak, lovec, rančer, kovboj, zlodej, bandita i vyvrhel - títo všetci a im podobní sedávali v pustatine pri táborovom ohni. Bol to významný výjav v dejinách západu.

Keď tam sedel a pozoroval uhličky, uvedomil si, že jeho miesto nie je v dave, v kancelárii ani v obchodných jednách s ľuďmi. Obklopoval ho pokoj.

Ľahol si na deku, druhou sa zakryl a nohy vystrel k pahrebe, na ktorú priložil dreva. Hlavu si oprel o sedlo. Ľahol si a hoci rátať, že celé hodiny nezaspí, zistil, že mu oťažievajú viečka, telo mu nehybne a myšlienky sa vzdávajú. Keď sa zobudil, premrznutý až do kostí, oheň bol vyhasnutý. Znovu ho založil. ohrial si ruky, nohy i chrbát a zas sa uložil spať. Hýbať sa začal až za sivého, studeného rána.

Chytil koňa za uzdu a zamieril dolu holým svahom. Popri cédroch zišiel až pod kopce. Prešiel cez niekoľko potokov, popri ktorých sa pásol dobytok.

Andrew neuvidel východ slnka, lebo obišiel kopce zo západnej strany. No jas a zore sa šírili po nesmiernej prérii až k horám. Tieto pastviny si treba podmaniť! Takýto pocit vyvolávali v Andrewovi. Vydržať, bojovať, uživiť sa - to je hra hodná chlapa!

Vstúpil do nového kaňonu s rozoklanými stenami. Zašiel do húštiny, skryl tam koňa a kráčal ďalej. Najprv strávil niekoľko hodín hore na brehu a pozoroval sivý svah, klesajúci k rieke. Z tohto stanoviska narátal vyše stovky kráv, bližšie i ďalej. Potom zostúpil dolu a skúmal kaňon. Pohľad na bučiace kravy bez teliec s plnými vemenami, z ktorých im kvapkalo mlieko, ho naplňal hlbokým hnevom. Zjavne v tom mal prsty Smoky Reed alebo voľaktor z jeho paholkov. Keď Andrew natrafil na zvyšky nevelkého ohníka, ohmatal ho. Bol však studený. Medzi týmto miestom a začiatkom kaňonu našiel ešte tri také pahreby. Súdiac podľa nevelkej plochy, ktorú preskúmal, ciachovač teliat si tu počínal úspešne. Nechápal však, čo porobil s telcami. Rančeri zhromažďujú statok na jar a na jeseň. Vtedy preratávajú stáda a značkujú ich. Táto hra Andrewa náramne priťahovala a vzrušovala. Videl len málo z Blighovho stáda a nenašiel ani zabíť kravu či konskú stopu.

Deň mu rýchlo uplynul. Noc ho prikvačila prv, ako sa vrátil na miesto, kde nechal koňa. Utáboril sa a zjedol zvyšujúce suché chlebičky. Jeden si nechal na ďalší deň. Čo si pomyslí Jim Fenner a Bligh o jeho neprítomnosti? Budú sa znepokojovať. Čo si pomyslí Martha Dixonová? Andrew ľutoval, že to urobil, pokiaľ to urobil pre ňu. Tej noci mu bolo teplejšie.

Na svitaní príváľal k širokému vstupu do najväčšieho kaňonu, aký dosiaľ objavil. Bol to vlastne začiatok doliny vedúcej do hôr. Po stránach sa kde-tu pásol dobytok.

Andrew sa rozhodol, že bude strážiť vstup do doliny v prvých ranných hodinách. Vrátil sa k skupinke cédrov, asi kilometer nazad po ceste, ktorou prišiel, a Zebra nechal v tieni. Potom si vzal ďalekohľad i pušku a vykročil peši. Keď znovu dosiahol široký kaňon, stráne, pastviny i kopce stratili sivý nádych a zafarbili sa jasom vychádzajúceho slnka. Za skrýšou si vyvilil vyčnievajúce skaly na svahu, odkiaľ mal najbližšie ku koňovi. Zaujal postavenie a obzeral ďalekohľadom dvadsaťkilometrovú šalvióvu strán medzi kopcami a riekou. V polovici svahu zočil dva pohybujúce sa body.

„Do čerta, jazdci!“ zamrmľal rozrušený. Voľným okom ich horko-ťažko rozoznal. No poľným ďalekohľadom zistil, že sa približujú rýchlym cvalom. Dalo sa čakať, že hocikedy uvidí voľakde na pastvinách kovbojov. Zväčša pracujú statočne, to znamená, že sú bez viny, dokiaľ ich niekto neusvedčí. Kravy sa značkovali deň čo deň. A nijako nemohol predpokladať, že všetky telce patria Blighovi. Nepatrí mu ani desatina! Ibaže zlodeji, ktorých si najal McCall, sa sústreďovali na Blighov dobytok, lebo tu im jednoducho nehrozilo veľké riziko. Musel by pristihnúť voľaktorého, ako značkuje teľa, ktorého mater má vypálené iniciály N.B. Bola to háklivá robota a v duchu zvažoval všetky Jimove rady. Zatiaľ sa jazdci priblížili a zamierili rovno k širokému vstupu do kaňonu. Ich kone splývali so šalvióvm porastom, takže si nebol istý, či ich spozná.

Ďalekohľadom videl, že zastali pred húštinou a dôkladne preskúmajú pastviny medzi kopcami a riekou, ale i ďalej na sever. Jeden si strhol sombrero a odhalil ryšavoplavú hlavu i červenú tvár. Bol to istotne kovboj Texas a nik iný. Druhý jazdec mal čierne sombrero, ktoré mu zakrývalo tvár. Všimol si na ňom len sivočiernu pásikavú košeľu, zreteľne viditeľnú ďalekohľadom.

Po krátkom rozhovore sa rozišli. Jazdec v pásikavej košeli zamieril na ľavú stranu doliny a Texas sa dal vpravo.

Andrew počul pukot suchých konárov a cvengot kovu udierajúceho o kameň. O chvíľu zase všetko stíchlo.

„Tak a sú tu,“ povedal si Andrew. Nahmatal si zrýchlený tep. „Smoky Reed je ten v pásikavej košeli, na to by som dal krk. Je nepravdepodobné, že by sa Texas spojil s druhým kovbojom... Obidvaja sú ničomníci. A čo teraz?“

Na otázku odpovedal okamžitým skutkom. Zamieril vyššie a neriskoval pritom, že ho zbadajú. Ďalekohľad si prehodil cez plece a postupoval ďalej. Napínal sluch i zrak. Zakrátko dosiahol miesto, kde vstúpil do kaňonu prvý jazdec.

Raz-dva našiel Čerstvú konskú stopu a vydal sa za ňou. Lomcovalo ním napätie, aké ešte v živote nezakúsil. Bol na stope ničomného kovboja a chystal sa ho usvedčiť ako zločínca.

Až po polhodinu si uvedomil, že napreduje priveľmi pomaly. Osmelil sa a zrýchlil krok. Onedlho začul z diaľky pukot chrastia a kravské bučanie. Nevedel však určiť, odkiaľ tie zvuky prichádzajú. Dolu kaňonom sa hrnul statok, ale boli

to zväčša býky a jednoročné kravy. Andrew sa učupil do húštiny, dokiaľ neprešli. Potom kráčal ďalej. V doline už nevládlo ticho, a to mu dodávalo odvalu. Napredoval však iba vtedy, keď si bol istý, že je krytý. Prichodilo mu stále ťažšie zachovávať potrebnú opatrnosť. Čistiny sa rozrastali a cédry i húštiny mu poskytovali čoraz menšiu ochranu. Kdesi vpredu medzi skalami žblnkotala voda.

Odrazu sťa bič zahrmel kolt. Andrew zdrevenel od úžasu. Na tvár mu vystúpil studený pot. Potom si uvedomil, že s tým mal rátať. Reed pracoval tak, že kravu zahnal do húštiny alebo do skalnej úľabiny, zabil ju a potom označoval teľa.

Andrew sa zakrádal vpred čo naj nehluchejšie a onedlho si uvedomil, že tvrdá kovbojská čižma je zlým pomocníkom pri takomto pátraní. O chvíľu zazrel, ako za trávnatou čistinou a niekoľkými cédrmi stúpa tenký stĺpik belasého dymu.

Andrew vedel, že sa musí poponáhľať, ak chce prichytiť zlodēja pri čine, ale pochyboval, že by konal múdro, keby prešiel cez čistinu. Zamieril ta okľukou a potom zabudol, odkiaľ stúpil dym. Načúval. Ďaleko za kaňonom víril prach a počul slabý dupot. Tam sa akiste číní Texas. Na tejto strane vládlo pomerné ticho. V tej chvíli si Andrew neveľmi všimol pohyb vyrušeného statku. Do nozdier mu udieral štipľavý pach priškvŕknutej srsti.

Priblížil sa ku skupine cédrov a zrazu zbadal, že na pozadí svetelných škvŕn sa čosi pohybuje. Mihlo sa to cez neveľkú osvetlenú medzeru v listí. Bol to sivočierny pásikavý flak! Pri tomto pohľade Andrew znervóznel. Tušil, že zloděj ho začul, ale nevedel, či ho aj zbadal. Zmocnila sa ho túžba vystreliť a v tej napätej chvíli jej ťažko odolával.

V nasledujúcom okamihu sa mu rozprskli cédrové konáriky tesne pri hlave. Úlomky mu takmer vleteli do tváre. Vzápätí zahrmel kolt. Andrew zalapal po vzduchu a prikrčil sa. Vtedy si uvedomil, že zloděj po ňom vystrelil a guľke unikol iba o vlások. Zlostne zdvihol winchestrovku a vypálil doprostred cédrovej húštiny, kde zazrel sivočierny predmet. Rýchla strela preletela pomedzi konáre a odrazila sa od skál. Zadeneli kopytá a poskočil kôň, buď uviazaný alebo zadržiatvaný mocnou rukou. Poskytol tak Andrewovi nový terč. Do húštiny vypálil ďalšiu guľku, čo najrýchlejšie natiahol uzáver a vystrelil ešte tri razy. Nárazy guľiek ho naplňali veľkým zadosťučinením. Potom natiahol pušku a čakal.

Šuchot a pukot blízky i vzdialený, kradmé kroky i ťažký dupot kopýt - to všetko vyvádžalo Andrewa z miery a rozpaľovalo jeho hnev. Rozhodol sa porátať s chlapom, čo sa ho pokúsil zabiť, a nerozvážne vybehol spoza stromu, ktorý ho kryl.

Nad sluchou pocítil akoby úder bičom, potom sa dostavila prenikavá bolesť a prudký náraz ho pritisol k stromu. Klesol na kolená. Pochopil, že dostal zásah, a uvedomil si, že mu po líci steká horúca krv. Vedel, že nestratil vedomie a má vôľu i silu zabiť útočníka. Čakal, kedy sa ukáže. Lenže sivozelená lesná stena sa nerozostúpila a nevyšiel z nej nik. Rýchly vrzgot čižiem, ostrohy či železného strmeňa, pukot v húštine a dupot kopýt prezradil Andrewovi, že kovboj, ku ktorému sa zakrádal, uteká preč.

„Myslí si... že ma dostal," zavrčal Andrew a sadol si. „Možno áno. Pozrimeže na tú prekliatu krv!"

Strhol si sombrero a zistil, že guľka mu prešla cez stužku. Andrew musel pozbierať odvalu, keď sa chcel prstom dotknúť rany, z ktorej mu tiekla krv. Na okamih sa nazdal, že s Andrewom Bonningom je koniec. Nad uchom si našiel plytkú priehlbinku.

„Ušiel som len o vlások, ale ešte sa držím hore koncom. Smoky Reed, ak sa dostaneš do mojich rúk... beda ti!"

Poskladal si šatku a pevne si obviazal ranu. Vtom, počul, že po pravej strane sa prudkým cvalom prehnať kôň. Akiste to bol Texas na úteku. Andrew načúval, dokiaľ zvuky neutíchli, potom vstal a poutieral si zakrvavené ruky o cédrové listie. Predral sa cez húštinu na čistinku, z ktorej naňho strieľal zloděj. Ohník z cédrového raždia ešte veselo blál. Na zemi ležalo značkovacie železo. Ešte sa z neho dymilo a páchlo priškvŕknutou srst'ou. No teľa zmizlo. Andrew prehľadal húšťavu za čistinou a našiel tam mŕtvu kravu so značkou N.B. na boku.

„Nuž, môžem dokázať, že zabil Blighovu kravu, označoval teľa a postrelil ma ... ale to je všetko. Musím vyhľadať Smokyho Reeda a pokúsím sa pritísnuť ho k stene."

Andrew sa vrátil po značkovacie železo a keď ho ochladil v mláke, rozbehol sa dolu kaňonom. Pri vstupe doň hľadal ďalekohľadom jazdcov, ale daromne. O chvíľu sa vrátil k stromu, kde uviazal Zebru, nasadol na koňa a vyrazil na miesto, odkiaľ bolo vidno ranč. Hlava sa mu už nekrútila a okrem tupej bolesti nepocíťoval nijaké nepríjemnejšie následky po nedávnom zážitku. Andrew pomaly klusal a v hlave mu popri rozhodnutí odhaliť útočníka vírili bujnejšie predstavy o tom, ako ho uvítajú doma. Musel sa smiať vlastnej detinskosti. Pokiaľ mu siahala panäť, stalo sa to prvý raz, že zatúžil po dramatizácii. No spomenul si na sľub Blighovi a usmial sa v očakávaní Jimových žartovných poznámok na okraj skúseností s guľkou. Ani sa nevedel dočkať, kedy ho už Martha Dixonová uvidí na koni celého zakrvaveného.

Tvrdý chodník dolu kopcom a kôň uháňajúci domov ho zvädzal na rýchly návrat k ranču. Lenže cesta bola ďaleká, slnko horúce, a Andrew sa necítil tak dobre, ako predpokladal. Zjavne stratil veľa krvi. Keď po trojhodinovej jazde pricválal k ranču, cítil, že prišiel v najvyšší čas. Pri stodole sa ani nezastavil, lebo vedel, že by sa zrútil, a chcel sa dostať pred dom, aby ho videli.

Jim však bol na verande, privolať ženu, Bligha a Marthu a rozbehli sa mu v ústrety.

„No, veď si samá krv," poznamenal stroho a rezko vykročil k Andrewovmu koňovi.

„Andrew, čo sa ti stalo?" nechápavo vykrikol Bligh.

„Voľakto ma postrelil," odvetil Andrew. Predstieral ľahostajnosť, ale hlas mu znel veľmi slabo. Zdalo sa mu, že ho opúšťajú všetky zmysly. Keď sa zakolísal v sedle, slabnúci zrak mu spočinul na Marthiných veľkých tmavých očiach, rozšírených od ľaku. Prevrátil sa a začul, že vykrikla, akoby z veľkej diaľky; „Och, to je strašná!"

Andrew stratil rovnováhu, ale neupadol celkom do bezvedomia. Nejasne cítil, že ho podopreli a potom zložili do chladnej trávy. Voľakto mu nadvihol hlavu a do tváre mu chrstol studenej vody. Vtedy sa prebral a počúval, čo rozprávajú, hoci neotvoril oči.

„Obyčajný škranec," poznamenal Jim a zjavne si vydýchol. „Poumývaj mu ranu a obviaž ho. Isto veľmi krvácal a tá

dlhá jazda ..."

„Pôjdem do mesta po lekára," ponúkla sa Martha Dixonová. Ona mu držala hlavu.

„Škoda námahy i peňazí," upokojoval ju Arizončan. „To nič nie je. Zajtra bude zase zdravý."

„Sue, ja mu to obvižem," zvolala Martha. „Prvú pomoc mám v malíčku."

Andrew zostal nehybný, dokiaľ mu neobvižala ranu. Bola to bolestivá i príjemná procedúra - keď sa skončila, otvoril oči a posadil sa. Martha i Sue kľáčali pri ňom, chlapi stáli obďaleč a prizerali sa. Jim vytiahol zo sedlovej kapsy Andrewovu pušku a obzeral ju. „Ďakujem vám, ľudkovia," prehovoril Andrew. „Tuším som bol chvíľu bez seba. Teraz som už v poriadku ... Aha, veď máte na rukách krv!"

Martha si pozrela na ruky. „Áno," prisvedčila jednoducho. Odvrátila tvár, vstala a odišla do kuchyne.

„Andy, ty si strieľal z tejto pušky," podotkol Jim.

„Áno. Tri či štyri razy," odvetil Andrew a zdvihol sa na nohy.

„Do koho?" strmo sa opýtal Jim.

„Nuž, do chlapa, čo strieľal po mne."

„Potom, keď ťa zasiahol?"

„Nie. Prvý raz netrafil. Zbadal som ho, ako sa pohol. Skrýval sa v húštine," odpovedal Andrew a stručne vyrozprával, čo zažil.

„No, mela sa začať," precedil Jim a prižmúril oči.

„Andrew, nedával si pozor," zamiešal sa Bligh.

„Veru nie. Nick. Prehnal som to. Ver mi, bola to pre mňa príučka."

„Jim, ide to dolu kopcom," pochmúrne vyhlásil rančér.

„Nuž, tak to býva."

„Čo podnikneme?"

„Nechaj to na Andyho a na mňa, starký. No zúčtovať s McCallom - to je iná pesnička."

„Dozvedeli ste sa niečo nové, odkedy som odišiel?" opýtal sa Andrew.

„McCall mi odkázal, že jeho chlapi by prehnali moje stádo cez Sladkú rieku aby sa spojilo s jeho statkom, ako sme sa dohodli. Nezostáva mi iné, len vyhovieť tejto požiadavke. Má môj list a ten sa rovná zmluve!"

„Kašľať na list! McCall nedostane nič," zavrčal Jim.

„Ak ma postaví pred súd ..."

„Preňho by to bola pohroma, Mr.Bligh," rýchlo zasiahol Andrew. „V tejto veci sa spoľahneme na Jimov úsudok... Na McCallovi mi čosi nevonia."

„Jim, súhlasíš s tým?"

„Jasné! Voľačo tu nevonia... nie je to celkom v poriadku."

„Aj ja čosi šípim."

„Starký, vezmeš Marthu na rodeo. Bude tam McCall. Povedz mu, že je podvodník. Vysvetli mu, že tá zmluva ti už nevyhovuje a nesplníš ju."

„Človeče, lenže ja sa teraz nemôžem postaviť pred súd," odporoval Bligh.

„Pred súd sa nebudeš musieť stavať."

„McCall tvrdí, že najal nových chlapov, postavil zrub nad Vrbinou a dal ta navoziť drevo i zásoby. Má proti mne výhrady."

„Nuž, aj my proti nemu a poriadne."

„Potom chytíme býka za rohy."

Zavolali Andrewa na večeru. Po jeho odchode pred dvoma dňami premiestnili jedálenský stôl na zadnú verandu. Tam mala spoločne jedávať celá Blighova domácnosť. Počas večere Andrew vycítil, že jeho vzťah k Marthe Dixonovej sa akosi zmenil. Jej prítomnosť ho vždy vyvádzała z miery, ale teraz sa už naňho zjavne nehnevala. Tušil budúce komplikácie. Po večeri ho Jim našiel na verande jeho chyže. „Nad čím si lámeš hlavu, chlapče?" „Nad Marthou Ann Dixonovou," priznal sa Andrew.

„Nuž, to je pekné a zaslúžiš si to. Lenže ja myslím na to, čo si zažil v kopcoch. Nepovedal si všetko ani Blighovi ani mne."

„Nie. Nazdal som sa, že to bude rozumnejšie. Ale tebe to poviem, Jim." A Andrew mu podrobne porozprával o celom dobrodružstve a na záver uviedol vlastné dohady.

„Nuž, nech bol ten kovboj hocikto, isto sa nazdal, že ťa zložil. Ak sa mu postavíš zoči-voči a prekvapiš ho, prezradí sa, ak ťa spozná."

„Jim, to je moja vec. Viem, že to bol Smoky Reed." „Aha. Lenže nemáš dôkazy, iba tú pásikavú košeľu. Kto vie, či nenosia takú dvaja kovboji. Tak či onak, je to dobrý kľúč, aj to značkovacie železo. Čo podnikneš, ak ho usvedčíš?"

„Starký, odstavím ho na istý čas." „Znie to dobre... to slovo, ale nerozumiem ti... Andy, neviem, kto je ten chlapík, ale bude tam s kamarátmi. Budú neľútostní. Zosmiešnia ťa pred dievčatami. Kovboji nepoznajú súcit so zelenáčmi. Na rodeu budeš musieť voľačo ukázať. A poskytnieš im príležitosť, aby ťa ešte väčšmi ponížili. Aj sebe poskytnieš príležitosť... rozzúriť sa."

„Jim, ja ju nepotrebujem. Už teraz som rozzúrený... na každého, pre koho pracuje ten kovboj v pásikavej košeli."

„Budeš musieť bojovať so všetkými." „Okay."

„Andy, naľakal si sa v horách - keď si začul tú strelu?"

„To si myslím. Od ľaku som stuhol," vyhlásil Andrew a zasmial sa.

„Naľakáš sa, keď stretneš tých chlapov na rodeu?" zvedavo sa opýtal Jim.

„Budú mať kolty?"

„Nie. Na rodeu sa to nesmie.“

„To je ohromné.“

„Hm. Nevieť, chlapče. Veru to nie je zábava, postaviť sa proti hŕstke zákerných kovbojov.“

„Jim, vonku na pastvinách, na koni, alebo sám v kopcoch zaveľa nestojím,“ odvetil Andrew. „No keď pevne stojím na nohách - zoči-voči skupine neozbrojených chlapov - to je už čosi inšie. Môžem povedať, že som si neraz ubránil svoje i v riadnej tlačnici. Ha!“

„Hm. Áno? Nuž veru som nevidel chlapa, čo by dvíhal päťdesiatkilové vrecia ovsu tak ako ty. Budem pri tom, keď sa stretneš s tými kovbojmi. Nájdem si človeka, čo ma tu na pár dní zastúpi. Ale starému nič nepovedz.“

Na druhý deň zranená hlava Andrewa už tak nebolela a o desať dní odhodil obvaz zo sluchy. Keby sa bol voľakto bližšie zaujímal o to, čo mladý muž robil po tieto dni, bol by zistil čosi, čo sa na ranči nestáva. Naplnil nevelké plátané vrece pieskom a zavesil si ho do stodoly na krov, vo výške tváre. Potom si natiahol jelenicové rukavice a trieskal päšťami do vreca. Po každom zásahu vrece vydalo tupý zvuk.

„Ujde to,“ zašomral si, keď skončil poslednú rozcvičku. Bolo to v ten deň, keď ho Bligh požiadal, aby odskočil autom do mesta.

Martha vyšla z domu posledná. Andrew si už dávno všimol, že je to jedna z jej chýb. Jednoducho sa nevedela načas vychystať. No keď sa ukázala, vyzerala očarujúco v pôvabných belasých šatách, ktoré si sama ušila. Na pekne formovaných nohách mala iba ponožky, zhrnuté až na topánky s plochými podpätkami. Klobúky už zjavne nenosila. Andrew odvrátil pohľad. Bolo to čudné, ale táto mladá žena ho začínala znepokojovať.

„Smieť si zašoférovať?“ opýtala sa a nachýlila sa ku dverám z Andrewovej strany. Túto žiadosť by bol azda aj odmietol, ale ktorý chlap by odolal prosebnému pohľadu jantárových očí?“

„No ... hmm ... pravdaže,“ zajachtal Andrew a chytro si presadol na pravé predné sedadlo.

Martha hodila kabelku na sedadlo a nasadla. Vrtkou rukou zaradila rýchlosť, uprela zrak na palubnú dosku a poznamenala len tak mimochodom: „Vždy si rada zašoférujem, keď sa veziem s pekným mladým mužom.“

„Áno, už som si všimol,“ odsekol Andrew a pozrel ponad pastviny na kopce. Jej poznámky mu pripomenuli staré nepriateľstvo. No pohľad, akým ho prosila, sa mu vryl do pamäti. Roznýšľal o krásnom výraze jantárových očí. Bola to iba mladistvá dychtivá túžba viesť auto? Tie oči ho vždy vyvádžali z miery. Boli to nebezpečné oči, lebo každý nešťastný, hlúpy, zadubený chlap z nich vyčítal nepomerne viac, ako v nich naozaj bolo. Ich výnimočný svit, čudná farba i neopísateľný pôvab jej bol vrodený, a preto klamlivý. Videl, ako blčali pohrdaním, a na čosi také sa nezabúda. Vtedy neklamali. No do akej miery ihrali, menili sa a lákali vedome v ten večer, keď tak poburujúco flirtovala s tým zelenáčom v hoteli? Spomienka na túto príhodu ho mrzela a páčila. Jim by povedal, že mu „vrta v hlave.“ Ale žena môže nevdojak pôsobiť dojmom, akoby flirtovala i vtedy, keď sa správa celkom nevinné a neuvedomuje si to. Stislo mu srdce, lebo pochopil, že podobné výhovorky si vymýšľa pri všetkom, čo urobila Martha Ann Dixonová. Tej myšlienky sa však nezabavil, ba pridružil sa k nej neodbytný, vtieravý pocit - pokúsil sa predstaviť si, ako nádherne by jej žiarili oči, keby ich rozpaľovala ozajstná nesebecká láska.

Martha šoférovala až do Split Rocku a neprehovorila s Andrewom ani slovo. V meste, len čo zastali, zmocnili sa jej Glemmovie dievčence i s priateľkami a odviezli ju vo svojom aute na rodeo. Andrew si vydýchol. Keby sem nebol prišiel vo vážnej veci, bol by sa vrátil na ranč. Bligh sa dopyčul, že McCall odcestoval do Casperu. O pár minút sa znovu vydali na cestu. Šoféroval Andrew.

Vzdialenosť z ranča do Split Rocku bola krátka, ale do Casperu im to trvalo nekonečne dlho, hoci hnal starú káru, ako vládla. Prišli ta večer. Andrew sa nevelmi pamätal na Casper. Zdalo sa, že je to veľké mesto, a hlavná ulica vítala hostí jasom. Obišli dva hotely, kým sa im podarilo zabezpečiť nocľah. Mesto zaplnili návštevníci, turisti, kovboji i rančeri a na každého chlapa pripadali dve dievčatá.

Hotel, do ktorého Bligh zaviedol Sue a Andrewa, vyzeral na druhú triedu a bolo v ňom plno hlučných kovbojov. Východniarovi sa to hodilo a hneď ožil. Bligh vzal Sue na večeru a Bonning zatiaľ zhodil zo seba jednoduché oblečenie. Keď zišiel dolu, hala i jedáleň bola natrieskaná hlučnými, fajčiacimi, rečníckimi hlúčkami kovbojov. Všetci boli mladí a niektorí popíjajú, ale napriek tomu sa Andrewovi páčili.

Po večeri si prisadol k jednoduchému vetrom ošľahanému drobnému rančerovi a prihovoril sa mu.

„Ste tu cudzí?“ ledabolo sa opýtal rančer.

„Áno, myslím, že áno, hoci som už chvíľu na západe.“

„Aha, východniar.“

„Bol som. Volám sa Bonning.“

„Ja som Jeff Little. Prišli ste sem akiste na rodeo ako všetci.“

„Pravdaže. Rodeo som ešte nikdy nevidel. Čo je to vlastne?“

„Kovbojský cirkus. To je všetko. V Casperi to býva celkom zaujímavé. Ale to je nič oproti Cheyenne alebo Kalispelu. Hoci aj tu sa nájde nejaký ten profesionál.“

„Čo sú to profesionáli?“

„Kovboji a dievčatá, čo žijú z rodea. Krasojazdci. Pravda, máme aj domáce talenty, a tí sa nezahanbia pred druhými jazdcami. Niektorých mám i na vlastnom ranči.“

„Zaujímavé. Kde máte pasienky, Mr. Little?“

„Dolu na Platte, južne od Stopárskej rezervácie.“

„Ako sa vám darí pri chove statku?“

„Kvitneme. Mám okolo štyridsaťtisíc kusov dobytky a tohto roku nepredávam. Mám nos.“

„Štyridsaťtisíc. Zamestnávate veľa kovbojov?“

„Teraz len dva oddiely, ale sú dobrí. Zlých jazdcov neberiem. Myslím, že u mňa pracovali už všetci kovboji zo

stredného Wyomingu."

„Robil u vás aj ten ryšavec Texas? Priezvisko nepoznám."

„Pravdaže, a na toho tak ľahko nezabudnem. Milý chlapec, znamenitý jazdec, s lasom narába ani kúzelník, ale nespoľahlivý, ak rozumiete, ako to myslím. Pyšný, neskrotný, texaská krv. Jeho priezvisko nepoznám. Mimochodom, je tu. Dnes som ho videl. Veľký sukničkář."

„Nie sú všetci rovnakí?" opýtal sa Andrew a usmial sa. „Počkajte. V Split Rocku som počul o ďalšom kovbojovi. Smoky..."

„Reed. Poznáš ho. Kedysi u mňa robil - asi jeden deň," odvetil rančer stručne. Andrewovi to neušlo.

„Vďaka. Hádám pôjdem von a poobzerám si ich," povedal Bonning a vstal.

„Páči sa vám vo Wyomingu?"

„Som doňho zbláznený!"

„Nepomýšľate na dobytkárstvo?" prefikane sa opýtal starký.

„Nuž, pohrával som sa s touto myšlienkou."

„Potom kúpte statok, už na jeseň. O rok zdvojnásobíte svoj kapitál."

Andrew zamyslene vykráčal do ulice. Zvažoval v duchu rančrove slová. Ak sa má dať na chov dobytky, teraz je na to najvhodnejšia chvíľa. Na jednom rušnom mieste sa zastavil. Bol to hýrivo osvetlený rožný bufet, kde podávali zmrzlinu, sódu a iné občerstvenie. Nahrnulo sa tam toľko stálych mladých zákazníkov, že ho ani neobslúžili. Potom sa vybral do kina, v ktorom už bolo iba miesto na státie. Film ho nudil, a tak sa vrátil do hotela a ľahol si. Bol k sebe veľmi úprimný, priznal si, že sa cítil sklamaný, keď nestretol Marthu Dixonovú. Morila ho melanchólia a nezmyselná ľútosť.

Ráno sa Andrew vytiahol do kovbojského oblečenia a vyšiel v ústrety dňu, o ktorom tušil, že bude preňho pamätný. Zopár hodín sa ponevierať po uliciach, obchodoch i hoteloch, počúval a prizeral sa. Nejednen posmeškársky kovboj ho podráždil, hoci nie štipľavou či zlomyseľnou poznámkou, ale preto, lebo nevedel v sebe potlačiť zelenáča. Štedro mu to vynahrádzovali jednoznačne šibalské a lichotivé pohľady, akými ho obdarili viaceré pekné dievčence. Mesto nimi priam oplývalo. Vo všetkých výkladoch boli povylepované plagáty oznamujúce zábavné programy pri príležitosti rodea. Andrew snoril po troch ľuďoch - po Marthe Dixonovej, po Texasovi a po Smokym Reedovi.

Na ulici, v hotelovej hale alebo pri stánku, všade, kde sa stretol s kovbojmi narazil zväčša na dobrácky západniarsky vtíp a iba výnimočne na zlomyseľnosť. Zavčas sa vybral na trh, kde sa malo konať rodeo. Onedlho sa našiel za vysokým plotom, mimo hlučného davu a posmeškárskych kovbojov. V ruke držal lístok, ktorý ho oprávňoval zúčastniť sa na všetkých súťažiach. Úvodné súťaže sa odohrávali pred poloprázdnu tribúnou a Andrew si uvedomil, že čoskoro prekoná trému. Zašiel k oblôčiku, ku ktorému ho ktosi poslal, a zakrátko sa ocitol pred kruhovitým plotom chrániacim dostihovú dráhu. Preteky boli v plnom prúde, ale povedali mu, čo má urobiť, a kým sa spamätal, už aj liezol do neveľkej ohrady. Zhrozený zistil, že dnu nie je kôň, ale divo vyzerajúci býk s dlhými rohmi, akého Andrew ešte nevidel. Okolo tela mal omotaný povraz, akiste pre jazdca.

„Sadaj, kovboj," úsečne vykrikol zriadenec.

Andrew sa rozkročmo posadil na býka, uchopil povraz, stisol mohutné telo nohami a zúfalo sa držal. Brána sa otvorila, divý bizón či aký tvor zaručal a vyrazil von. Úžasná sila mykla Andrewom a nohy mu vyleteli vysoko do vzduchu. Povraz však nepustil a bolestivo dopadol zvieratú na chrbát. Opäť vyletel do výšky sťa pierko. Diváci burácali od smiechu a Andrew bol presvedčený, že pozerajú naňho.

Poskakoval hore a dolu, hore a dolu a rozzúrený zver trielil rýchlejšie ako hociktorý kôň, na ktorom Andrew jazdil. Skackal ako zajac po oválnom ohradenom priestranstve, krútil sa, vzpierať sa, vzpierať a pri každom skoku nadhodil Andrewa. Už dávno nedopadal na býka obkročmo. Nakoniec sa už Andrew neudržiaval, naposledy vyletel do výšky a zrútil sa na trávnik. Pád mu otriasol zubami až do koreňov, ale nezabil sa ani nedokaličil. Úžasný si uvedomil, že diváci nešetria potleskom. Bonning odkrival a zaprisahával sa, že ctižiadosti stať sa hviezdou rodea je úplne odzvonené. Pri bráne natrafil na Jima, ktorý ho ťahal dnu.

„Ako sa ti to páčilo?" mierne sa opýtal Arizončan.

„Človeče boží! Nikdy viac!" vzdychol Andrew a ohmatával si kosti, či ich má celé.

„Neporanil si sa?"

„Myslím, že nie."

„No, nemusíš sa rozčuľovať. Jazdil si na tom býkovi lepšie ako všetci kovboji, ktorých som videl. Fakt! A ľudia ti tliekali."

„Prestaň žartovať, Jim."

„Čestné slovo. Bolo to smiešne... jazdil si dolu hlavou. Ale na spôsobe jazdy nezáleží. Dôležité je, koľko vydržíš. Stavím sa, že vyhráš cenu."

„Nie!"

„Nuž, Martha Ann je na tribúne s hrbou dievčat. Mal si počuť, ako jačali."

„Dobre, Jim. Si skvelý chlap, že ma povzbudzuješ," vyhlásil Andrew, zjavne polichotený. „Ešte by som sa na niečo dal."

„No uvidíme. Hybaj so mnou, Andy. Našiel som pásikavú košeľu a má ju na sebe Smoky Reed."

Cítil, ako mu stuhli svaly pod dotykom priateľovej ruky. „Aha," zavrčal a zaškútil na počerný, ľahostajný Arizončanov profil.

„Postáva tu plno kovbojov, čakajú, kedy príde na nich rad a dívajú sa," vysvetľoval Jim. „Niektorí si už aj vypili."

Rátam, že Reeda hravo vyprovokuješ, ak ťa spozná. V takom prípade budeš vedieť, kto je to, a hneď môžeš zaútočiť."

Tam je. Vysoký, pehavý, konopné vlasy, pásikavá košeľa. Prechádzaj sa hore-dolu pred ním a pred jeho kumpánmi.

Ja sa budem držať v úzadí a pozorovať."

Andrew zočil dlhú kôľňu vpredu otvorenú, obrátenú do arény v bezprostrednej blízkosti kruhovitého plotu. O kone a kovbojov tu nebola núdza. Chlapi postávali zväčša v skupinkách, pofajčievali, zhovárali sa a smiali. Lavice oddeľoval od plotu dost široký priechod. Andrew si obzrel štyroch kovbojov, ktorých mu ukázal Jim, a vykročil k nim. Súčasne zašmátral po jelenicových rukaviciach a zistil, že si ich nestiahol

z rúk. Červenovlasý kovboj nestál v tej štvorici. Najbližšie k nemu bol zrelý chlap zavalitej postavy, guľaté brucho mu trčalo nad opaskom. Druhí dvaja boli chudí mladenci s drsnými tvármi a štvrtý bol kovboj, ktorého mu opísal Jim.

Vyzeral svalnatý, ale nie silný. Belasé oči mu vyzývavo žiarili spod hustého obočia. Tvár mal žltkastú, pehavú a trochu mu očervenela od alkoholu. Keď Andrew zočil sivočiernu pásikavú košeľu, srdce sa mu rozbúšilo a nepochyboval, že ho spoznal. No spomenul si na Jimove pokyny, ovládol sa a prešiel popri štyroch chlapoch. Dôkladne si ich premeral. Potom sa otočil a vrátil sa späť. Teraz oblažil skúmaným pohľadom Reeda.

Kovboj vyvalil naňho oči, ale ani nezažmurkal. Keby bol čo len tušíl, že Andrew je ten človek, ktorého sa vedome usiloval zabiť a nechal ho tam mŕtveho alebo raneného, nebol by vedel zakryť úžas a bol by sa prezradil.

Andrew bol však skalopevne presvedčený, že našiel, koho hľadal. Nepochyboval o McCallovej ponuke, o Texasovom sľube, že dohodne zlodejský kšeft, ani o skutočnosti, že tí dvaja pricválali do kaňonu v Antilopích kopcoch.

„Hej, kovboj, ty si jazdil na tom býkovi?" zvolal ktorýsi zo štvorice.

„Áno, ale do toho ťa nič nie je," odvrkol Andrew. „Chceš sa mi posmievať, há?"

„Kdeže. Nebolo to zlé... na zelenáča z východu."

Andrew zagánil na nízkeho, územčitého chlapa. Svojou odpoveďou upútal pozornosť ostatných na Andrewa. Bolo očividné, že si hneď všimli, ako príhodne ho pokrstil. Bonning sa pred nimi prechádzal a držal sa náramne sebavedome. A oni začali trúsiť poznámky. Zelenáč sa robil, že si ich nevšima, no bystrými ušami zaznamenával všetko. Takmer dosiahol svoj cieľ, ale ešte zhodnotil pohľadom situáciu. Medzi tribúnou a kôľňou, pod ktorou stáli chlapi, sa rozkladalo otvorené priestranstvo. Diváci videli rovno naň. Vpravo bol stánok, pri ktorom čakal rad ľudí. Návštevníci sa trúsili hore-dolu cez brány. Jim postával obďaleč, opieral sa o plot a sledoval úvodné vystúpenia na štadióne.

„Jasné, že je to Yankee," zatiahol ten istý. „A aký prchký," doložil druhý.

„Pekný sukničkář. Parádny stetson, elegantné čižmy, jelenicové rukavice a ktovie čo ešte."

„Vyfintný zelenáč," odvrkol Reed tak hlasno, aby ho počuli kovboji z druhých skupín. Okamžite sa ozval smiech. Zdalo sa, že sa z toho vyvinie veľká zábava. No iba Andrew vedel, aká bude z toho zábava. A čosi tušíl azda i Jim, ktorý sa teraz opieral chrbtom o plot. Andrewovi doliehala do uší ozvena kovbojských posmeškov. Nedal na sebe poznať, že volaco počuje, iba sa prechádzal hore-dolu.

„Aha, aký ukážkový kovboj!"

„Hmhm. Vyparádený turista."

„Kde zohnal ten výstroj?"

„Hej, krásavec, máš hrubé sklo," pohrdavo vykrikol Reed. „Ak sa nemýlim, ty si ten fešácky zelenáč, čo rozváža tú stopársku kráľovnú."

„Tie poznámky patria mne?" opýtal sa Andrew a zvrtol sa. Nezvýšil hlas, ale vyriekol tie slová s takým podtónom, že vrava zmĺkla a všetci si ho všimli. Nasledovala chvíľa užasnutého mlčania. Náhla zelenáčova opovážlivosť vyrazila kovbojom dych.

„Jasné," veselo odvetil starší chlap. „Vtipkovali sme."

„Vtipkovali, doparoma! Ak ste neurazili mňa, isto ste urazili dámu!"

„No, dobre, ak to tak chceš," odsekol druhý, zjavne podráždený.

„Chápem to tak," zavrčal Andrew. „Pravdaže som zelenáč. Prišiel som sem z východu. Ešte som si nezvykol na kovbojský humor. Lenže vtip od urážky rozoznám. A žiadam vás, aby ste sa mi ospravedlnili!"

„Hohó!"

„Počuj, výletník, prestaň sa tu rozdrapovať."

Andrew natrčil prst najstaršiemu pod nos.

„Hovorte po jednom, dobre?" vykrikol. „Ty sa ponášaš na človeka. Odpovedz mi na toto. Keby východniarsky zelenáč vynadal takým západniarom, ako ste vy... keby im šťavnato vynadal a donútil ich buď to zhltnúť, alebo sa biť - čo by sa stalo?"

„Nuž, obávam sa, že by zelenáča zbili ako hada a dali by mu nažrat prachu."

„V poriadku, teda počúvajte. Ste banda špinavých, podlých potkanov. Štyria všivaví kovboji! Kojoti, skunkovia a všetka préríjňá chamraď dovedna. A navyše možno aj zlodeji."

„Cudzinec, my nie sme hluchí," precedil najstarší a očervenel v tvári ako reďkovka.

„Viete vy traja, s kým sa zabávate?" opýtal sa Andrew a pohrdavo ukázal na užasnutého Smokyho Reeda, ktorému už akiste pomaly začínalo svitať.

„Keď sa zabávame, to neznamena, že pracujeme spolu, ty privandrovalec," tvrdo odsekol a zbledol v tvári.

„Potom vy traja ste iba chamraď, ale tento pásikavý je navyše aj zbabelec. A teraz, préríjňí gentlemani, ráčte nastúpiť, pekne po jednom, nech vidím to západné cesto, z akého ste umiesení."

„Aj jeden postačí, ty uvrieskaný fičúr" zreval územčistý chlap a skočil.

Andrew mu pravačkou zasadil prudký úder do vypučeného brucha. Nešťastník vydal chrapľavý zvuk, skrútil sa, okrúhla tvár sa mu znetvorila, vyvalil oči, otvoril ústa a zalapal po vzduchu. Klesol na kolená a kŕčovito si stiskal brucho.

Bonning vyrázil vpred a sťal had tresol ľavačkou druhého kovboja do otvorených úst a pravačkou tretieho do žalúdka. Zvalili sa ako kolky.

„Hybaj sem, Smoky, ty tchor, aby si neobišiel nasucho," zručal Andrew, schmatol kovboja za pásikavú košeľu a prudko ho vysotil spod strechy na otvorené priestranstvo pred tribúnou. Vzrušené výkriky prilákali divákov z tribúny k zábradliu.

„Nedotýkaj sa ma, ty mäsiar! Už idem," zachrčal Reed.

Bonning odhodil sombrero a ukázal si na červený škrabanec po guľke na sluche.

„Vidíš to, Reed? To je tvoja robota! Ty si na mňa strieľal! Spoza chrastia, ako pravý zbabelec!"

Kovboj zbledol a siahol po kolte, hoci nijaký nemal.

„Ty špinavý, podlý zloď kráv!" vykrikol Andrew mocným hlasom, aby ho počuli až na tribúne. „Toto nie je strieľačka." Potom sa vrhol na kovboja, prerazil jeho obranu a tľkol ho ľavačkou i pravačkou. Bol by z neho azda vytľkol dušu, keby nebol zasiahol ktorýsi zhrozený divák.

„Prestaň, počuješ!" zahučal drsný hlas a čiási ruka chytila rozzúreného východniara za plecía. Ten sa zvrtol ako blesk a vylepil mu jednu, hoci ani dobre nevidel, kto je to.

„Ty si ma udrel?" zručal napajedený. Pozviechal sa a rukou si zakrýval krvácajúci nos.

„Nie, ale ťa udriem, ak sa ma ešte raz dotkneš," zafučal Andrew.

„Ty si ten Blighov zelenáč. Zatykam ťa. Za výtržníctvo a bitkárstvo... a za kladenie odporu vrchnosti!"

Vtedy si Andrew všimol, že ten chlap je šerif Slade.

„Dobre. Nedbám, ak zatknete aj Reeda."

„Koho?"

„Smokyho Reeda, kovboja, ktorého som práve vyplácal, keď ste ma prerušili."

Dotľčený kovboj očividne využil príležitosť a vytratil sa do zástupu. Slade sa však nijako neusiloval nájsť ho.

„Vystrite ruky," rozkázal Slade a vytiahol putá.

„Idem s vami," chytro odvetil Andrew, keď sa ľudia zhrčili okolo nich.

„Vystrite ruky, vravím vám!"

„Nie!"

Na scénu vystúpil Jim Fenner. Pery mu stuhli a premeral šerifa studenými zúženými očami.

„Slade, to divadlo skoncuje," zahriakol ho Arizončan. „Ja ti za toho chlapca ručím."

„Kto si, doparoma?" opýtal sa Slade.

„Navštívenku som nechal pri vchode," veľavýznamne odvetil Jim. „Ak si na ňu zvedavý, môžeme sa tam cestou zastaviť."

„Panebože, títo cudzinci si už začínajú dovoľovať... Poďte."

Odviedli Andrewa z tlačnice. Keď prechádzal okolo tribúny, pozrel hore. O zábradlie sa opieral rad dievčat a uprostred stála Martha Dixonová, biela s ťa kvet, a nespúšťala z neho veľavýznamný pohľad.

9

Dve príhody - bezočivé dvorenie kovboja, ktorý sa volal Reed, a zatknutie Andrewa Bonninga - pokazili Marthe Ann nádherný deň.

V to isté ráno, keď odchádzala na rodeo, dostala Martha od matky list. Matka jej nielen odpúšťala pochabý výčin, ku ktorému sa priznala, ale priložila i šek, aby si mohla zaplatiť cestu domov. Martha pricestovala do Casperu s novými priateľkami vzrušená a šťastná. Náladu jej pokazilo neotesané dvorenie kovboja, o ktorom glemmovské dievčence vedeli, že ju obťažoval, akiste sa dopyčul, že stopovala, a pokladal to za dostatočný dôvod na ponuky, ktoré musela jednoznačne odmietnuť. Potom ju mimovoľne uchvátila Andrewova pozoruhodná, hoci groteskná jazda na býkovi. Na všetko zabudla v ovzduší rodea, pri pohľade na nádherné kone a odvážnych krasojazdcov, dokiaľ jej nepokazila radosť Andrewova bitka a zatknutie.

Náhodou bola svedkom obidvoch udalostí. Nellie Glemmová sa zodvihla zo sedadla a zamierila hore schodmi za akýmisi priateľkami. Zdržala sa pri nich a pozerala ponad zábradlie. Dolu sa zjavne čosi robilo.

Ľudia opúšťali lavice. Varéne sa práve nič nedialo. Zrazu sa Nellie obrátila a kývala na sestru, Marthu i na druhé dve dievčence.

„Tamto je Smoky Reed," poznamenala Nellie a ukázala prstom. „Cal Brice a Hazelettovci... Uľahujú si z toho mládenca, čo ťa priviezol do mesta. Pracuje u Bligha, však?"

„Áno. Je to Andrew... Volá sa Andrew Bonning," odvetila Martha Ann.

„Už som ho videla," ozvala sa voľaktorá dievčina.

„Fešák," dodala Nellie.

„Aha, ako sa produkuje! Tých Briceových chlapcov si ani nevšímame."

„Dievčatá, veď on sa naschvál ukazuje... dráždi ich," chytro zasiahla Martha. „Andrew nie je ani trochu namyslený."

„Tu sa voľáčo zomelie," odvetila Nellie.

„Ten má veru odvahu. Briceovi chlapi sú ničomníci."

Zvada a bitka, ktorá nasledovala, šerifov zásah a Andrewovo zatknutie pripravilo Marthu Ann o všetku radosť z rodea. „Zdá sa, že tvoj silák vyprovokoval bitku so Smokyho kamarátmi," veľavýznamne vyhlásila Nellie Glemmová, keď sa vrátili do hotela.

„Nie je môj," odsekla Martha Ann a vzápätí si uvedomila, že sa jej rozpaľujú líca.

„Nuž, Smokyho dotíkol ani hrušku. Nebolo to nádherné, keď vrazil Calovi Briceovi jednu pod pupok?"

„Nechajú ho... vo väzení?" znepokojene sa opýtala Martha.

„Pravdaže, ak nezaplatí pokutu."

„Ísiel s ním Jim Fenner. Dúfam, že majú dosť peňazí."

Martha Ann sa cítila ako na ihlách. Nevedela, ako sa striasť týchto veselých západniarskych dievčat, ktoré sa ju náramne usilovali zabávať a už nepomýšľali na to, že jej záleží na Andrewovi. Napriek tomu však musela zistiť, či ho prepustili. Nezniesla predstavu, že by mal stráviť noc vo väznici. Úplne zabudla na Reedove urážlivé slová, keď videla, ako strašne ho Andrew zbil. Nechápala, prečo odrazu drží stranu Andrewovi, prečo sa tak úprimne teší pri pohľade na hrubého surového kovboja, stojaceho bezmocne pred divo útočiacim Andrewom, a prečo ju tak nerozumne vykoľajilo jeho zatknutie. Srdcom jej zmietali rozličné pocity. V útulnom prítomí vlastnej izby si už dávno vyčítala, že sa priveľmi zaoberá Andrewom Bonningom, ale za bieleho dňa sa z tohto priznania iba smiala.

Dnu vošiel Mr. Bligh, Jim a Sue a vyslobodili Marthu Ann z myšlienkového zmätku.

„Ahoj, Martha, zháňame sa po tebe," oslovil ju strýko. „Ako sa ti dnes vodilo? Vyzeráš rozrušená."

„Ach, strýko Nick!... Vodilo sa mi... vodilo ... sa mi ohromne," zvolala Martha a zháčila sa.

„Bývaš tu s dievčatami?"

„Áno. Izby máme vedľa seba... Večer idem s kamarátkami na zábavu. Strýko, už vieš, čo je s Andrewom, však?"

„Áno. Práve prichádzame z väzenia."

„Nepustili ho?" zajachtala Martha.

„Dievča, ten podliak Slade zavrel Andyho a žiada stodolárovú pokutu," vyhlásil Jim bez zvyčajného suchého humoru.

„Andy povedal, že má peniaze, ale nemôže sa k nim dostať. Nevie, ako to myslel. A tak som sa rozbehol za Mr. Blighom."

„Len si to predstav, Martha!" rozžialene zvolal Bligh.

„Ani Jim, ani Sue, ani ja nenaškríabeme toľko peňazí, aby sme Andrewa dostali von."

„Ja ho dostanem," natešene sa ohlásila Martha a rozopla kabelku. „Dnes mi prišiel od mamy šek. Môžete ho zmeniť?"

„Pravdaže, aj tu. Len ho podpíš."

Martha Ann si uvedomila, že sa podpísala akosi trasľavo. Nebol to ani zďaleka jej zvyčajný úhladný, pevný rukopis.

„Pekelné svinstvo!" zahrešil strýko, keď prevzal šek. „Sto dolárov pokuty za obyčajnú bitku."

„Nuž, Andy vrazil jednu šerifovi Sladovi," zamiešal sa Jim. „Celé mesto si o tom rozpráva. Casperčania nemajú Slada veľmi radi."

„To nič, strýko. Stojí to za tých sto dolárov - hoci som tie peniaze dostala na to, aby som sa vrátila domov. Teraz sa už nemôžem."

„Andy ti ich vráti. No ak chceš odísť, dúfam, že mu to nepotrvá dlho."

„Veď ja neodchádzam, strýko," rozohnila sa Martha.

„Martha, videla si tú bitku?" zvedavo sa opýtal Jim.

„Pravdaže. Kristepane, najprv som sa bála - a potom som sa zabávala."

„Andy mal čosi za lubom, však?"

„Áno, Jim. Vyzeralo to tak, že bitku s tými kovbojmi vyvolal náročky. Ten chlap, ktorého tak strašne vyplatil, je Smoky Reed. Glemmovie dievčence ho poznajú. Predstavili mi ho hneď, ako som sem prišla. A okamžite si začal dovoľovať."

Arizončan skúmal Marthu Ann bystrými, prenikavými očami, akoby jej čítal v mysli.

„Teda preto sa Andrew tak rozzúril," zatiahol. Marthe Ann preblysla hlavou myšlienka, ktorá ju súčasne prekvapovala, bolela i hriala. „Jim... A-Andrew o tom vedel?"

„Zdá sa mi, že áno, dievča."

„Zbil toho ničomníka ... pre mňa?"

„Jasné. Pre čo inšie?"

„No ako na to prišiel?"

„Počul som, keď sa Reed o tebe zľahčujúco vyjadroval pred Andym."

Bligh sa vrátil s peniazmi a vtisol ich Jimovi do dlani. „Chytrý hybaj po Andrewa."

„Jim, nepovedz Andrewovi..." vykrikla Martha, ale Jim ju už nepočul.

„Navečeriaš sa s nami, Martha?" opýtal sa Bligh.

„Nie som hladná," odvetila Martha chladnokrvne. .

„A navyše si musím prichystať šaty na tancovačku."

„Povedz mi, ako ťa urazil Smoky Reed," vyzval ju Bligh.

„Stalo sa to u Glemmovcov. Stravuje sa tam. Zoznámila som sa s ním aj s niekoľkými druhými kovbojmi. Reed si uhol. Ísiel za mnou k autu a chytil ma za ruku. - Miláčik, - povedal, - ty si taká rozkošná stopárka. Nešla by si dnes so mnou? - Odmietla som a nasadla do auta. Nedal sa odbyť. - Som najprítulnejší mládenec v kraji. - Nechceš sa o tom presvedčiť? - Tu ho prerušila Nellie Glemmová - Čuš, Smoky. Si podpitý. Keď sa už nevieš správať, aspoň sa pokús byť slušný. - Reed ustúpil k pätníku a zammlal: - Doparoma, veď to hľadá, nie?"

„Martha, čakal som, že o tvojom stopárskom výčine budú klebetiť všetci," smutne poznamenal Bligh.

„Strýko, uznávam že som urobila chybu," odvetila Martha Ann a zachveli sa jej pery. „Ale musela som prísť. A ináč by som sa sem nebola dostala. Nezáleží mi na tom, čo si myslia o mne zlomyseľníci."

„Netráp sa, dieťa. Jim tvrdí, že Andrew týmto ráznym zásahom aspoň skoncuje s kovbojskými klebetami."

Martha Ann sa ospravedlnila dievčatám a utiahla sa do svojej izby. Keď sa zamkla, aby ju nik nerušil, zamierila k zrkadlu, zastala tam a obzrela si tvár. Pri tomto pohľade si uvedomila, že z nej spadla škrupina pretvácky. V ten večer si po Jimových Fennerových slovách uvedomila bolestnú ohromujúcu pravdu. Teraz si priznala, že ľúbi Andrewa

Bonninga. Teraz si uvedomila, že je doňho beznádejne, strašne, vášnivo zaľúbená.

„Zaľúbená do neho?... Do Andrewa Bonninga? Do chlapa, ktorý ma pokladá za ľahkú ženu voľných mravov... Panebože, to už je priveľa!" Oči sa jej zaliali vzdorovitými slzami. Prechádzala sa hore-dolu po neveľkej izbe a päst'ou si ťkla do dlane. Ktosi zaklopal na dvere a až vtedy si uvedomila, kde je a koľko je hodín.

„Kto je tam?"

„Len ja," veselo zvolala Nellie Glemmová. „Zostáva ti hodina na toaletu. Vyparád' sa, Martha. Nech sa dnes Wyominčania spochabia!"

„Pousilujem sa," odpovedala Martha Ann. Usilovala sa, aby to vyznelo veselo. Nech sa Wyominčania spochabia! Bola to výzva do boja. Chytrý sa vyzliekla, poumývala a pokúsila sa učesať si vlasy do ladných vĺn. Potom si natiahla pančuchy a belasé poltopánky a nakoniec si obliekla tenké belasé šaty.

Vzrkadla jej hľadela do jantárových očí nová, zdržanlivá Martha Ann Dixonová. Kde sa podela jej zlatistá plet'? Tvár mala bledú ako mramor. No líčidlo to zakrylo, aspoň na perách a lícach. Ale čo s tými očami? Marthe sa zdalo, že sa z nich vytratil všetok niekdajší šibalský, nezbedný svit. To, čo videla teraz, nezakryje nijaká pýcha. Oči sa jej premenili na priezračné jantárové oblôčky, z ktorých jej nezakryto žiarila láska. A znezhady užasnúť pochopila, že nikdy v živote nevyzerala tak dobre. Príde Andrew na zábavu? Uvidí ju a bude sa mu páčiť?

A napriek všetkým výčitkám jasala pri tej predstave. Varovné spomienky by azda boli zaraz rozptýlili túto predstavu, keby sa neboli ozvali z chodby veselé hlasy a keby na dvere neboli zabúchali netrepezlivé ruky. Poskytovali Marthe záruku, že nebude sama, aspoň dokiaľ sa neskončí zábava.

Otvorila dvere. Dievčence sa vrhli k nej a ťahal ju dolu schodmi. Vrátila sa jej dobrá nálada, pod prirodzeným vplyvom veselia, hýrivých farieb a pobiehajúcich mladých ľudí. To všetko ju naplňalo životom a radosťou. V hotelovej hale postávalo veľa mládencov a dievčienec. Glemmovie dievčatá chceli zoznámiť Marthu so všetkými. Boli to samé zdravé červenolice dievčatá, statoční opálení chlapci. Napospol nevyzerali ako kovboji. Marthu odprevadili pár blokov po hlavnej ulici a hore širokými schodmi na najvyššie poschodie veľkej budovy. Tu museli prejsť uličkou divákov, aby sa dostali do sály.

Bola to veľkánska prázdna miestnosť, vyzdobená zástavkami a všelijakými rodeovými rekvizitami, ktoré už Martha videla v ten pamätný deň. Blýskavá podlaha bola ešte pustá, ba popri stenách postávali alebo posedávali mladí ľudia a veselo sa zhovárali. Na opačnom konci sály bolo široké pódium. Sedeli tam hudobníci a ladili nástroje. Klenuté dvere na jednej strane ústili na balkón. Martha bystrým pohľadom zaznamenala všetky tieto podrobnosti a všimla si aj tú zjavnú skutočnosť, že mládencov je oveľa viac ako dievčat.

Keď už bola Martha dnu, zoznámila sa s mnohými ďalšími mladými mužmi, vrátane niekoľkých kovbojov.

Nezapamätala si veľa mien. Títo západniari boli slobodní a nenútení ľudia, ktorí si neveľmi potrpeli na obradnosť.

Páčila sa jej ich jednoduchosť a úprimnosť. A musela si priznať, že tu na ňu menej vyvalovali oči ako na univerzitnej zábave. Už sa nazdala, že zažije príjemný večer - ale zrazu si uvedomila, že sa obzerá po sále a hľadá kohosi, kto tam nie je.

„Martha, tu je Texas," šepala Nellie Glemmová.

„Pamätáš sa na toho kovboja, čo ťa chcel odviesť na ranč? To je on. Taký fešák! A je aj gavalier! Škoda, že je taký divoch."

Martha zdvihla pohľad a okamžite spoznala ryšavého kovboja.

„Ako sa máš, Nell? Naozaj sa teším, že vás všetky vidím," zatiahol.

„Vitaj," milo odvetili Glemmovie dievčence a obrátili sa k Marthe. „Predstavujem ti jedného z našich naozajstných kovbojov, Texasa Haynesa - Tex, toto je slečna Martha Ann Dixonová."

Texas vystrúhal ladnú poklonu a uprel na ňu obdivný pohľad žiarivých očí.

„Dobrý večer, slečna. Už sme sa zoznámili, ale nie podľa bontónu," zatiahol.

„Dobrý večer, Mr. Texas Haynes," odvetila Martha Ann a usmiala sa. „Tuším sa na vás trochu pamätám."

„Nuž, to robia akiste tie ryšavé vlasy. Doparoma, nechápem, prečo nemám plavú alebo inakšiu šticu."

„Nie, ja nenarážam na vaše vlasy."

„Už ste tancovali s kovbojom?" opýtal sa.

„Ešte nie."

„Dovolíte aby som ja bol ten prvý?"

„Pravdaže, ak ma o to žiadate!"

„Ďakujem. Prosím vás teda o otvárací tanec a ak vám neposkáčem po nohách, možno si dovoľm poprosiť vás aj o ďalší."

„Neviem, či mám s vami tancovať dva razy," pochybovačne odpovedala Martha. „Opýtam sa Nellie. Vaše priezvisko je Haynes, však?"

„Áno, ale nepoužívam ho veľmi často," usmial sa Texas. „Slečna Martha, popravde som ho skoro zabudol."

„Aha."

„Meno Tex sa mi vôbec nepáči, ale tešilo by ma, keby ste ma oslovovali Jack."

„Tu vo Wyomingu sa dost' ponáhľate, však?"

„Jasné a aj teraz sa musím poponáhľať. Poďme tancovať, kým sa sem nedohrnú druhí šviháci."

Výviedol ju a trochu hanblivo ju objal rukou. Ten dotyk Marthe stačil a usúdila, že je to slušný mládenec a že sa pred týmito kovbojom nemusí mať na pozore. Držal ju zľahka a s odstupom. Tanec bral vážne a takmer nerozprával. Podľa Marthiných meradiel bol náramne slabý tanečník. Keď dohrali prvú skladbu, odviedol ju späť k priateľkám. Bol to svojím spôsobom zaujímavý, milý a zdvorilý človek.

„Namôjdušu, tak nádherne som si ešte nezatancoval," poznamenal vďačne a obdivne sa zahľadel na ňu tmavobelasy

očami.

„Vlani v lete som bol v Cody, kde majú ranče pre výletníkov. A zoznámil som sa tam s dievčinou z východu. Jazdievala a tancovala so mnou - keď nesplašila niekoho druhého. Jasně, že som bol do nej celý pobláznený. No vravím vám, že sa vám nemôže ani čo do výzoru, ani v tanci rovnať.“

„Mr. Jack, tuším ste pobozkali blarneyský kameň, keď ste taký výrečný,“ zasmiala sa Martha.

„Kdeže. Nič som nepobozkal. Nehádzte ma do jedného vreca s ostatnými kovbojmi, slečna Dixonová,“ odvetil úsečne.

„Len som vám chcel naznačiť, aký som pyšný a šťastný, že som si s vami zatancoval.“

„Ďakujem. To je milá poklona,“ odpovedala a rýchlo v ňom vycítila nespútanú hrdosť. „Aspoň nezabudnem na svoj prvý tanec s kovbojom.“

„Nuž, to mi dodáva odvalu ...“

„Zdravím vás. Ako sa tu zabávate?“ prerušila ich Nellie Glemmová a skúmala ich úprimným pohľadom.

„Ja ohromne, Nell. Strašne rád by som poprosil...“

„O ďalší tanec? Ty si dovoľuješ, Tex!“

„Nellie, rada si s ním zatancujem, ak myslíš, že na tom nič nie je,“ chytro sa ohlásila Martha. Všimla si dvojicu na parkete a usúdila, že Texas je viac ako prijateľný tanečník.

„Ty si ale šťastný kovboj! Dobre, uvidíme. Ja teda rozdávam tieto maškrtky veľmi váhavo, ver mi,“ poznamenala Nellie a pozrela sa do programu. „Môžeš prísť po ňu na šiesty tanec.“

„Gracias, señorita, istotne si pridem zatancovať na vašu svadbu,“ zatiahol a opäť vystrúhal poklonu, ktorá mu tak svedčala. „Nezabudnite, slečna,“ pripomenul Marthe. „Druhý raz budem tancovať lepšie.“

Uvoľnil cestu druhým uchádzačom. Od tej chvíle sa zoznámila a zatancovala si s piatimi mladými západniarmi. Všetci boli v tanci zbehlší a štyria zvýšili jej radosť z večera. No piaty, vysoký počerný mládenec, jej pripomenul, že sa nemôže nevinne tešiť z každého tanca.

„Držite ma priveľmi tuho,“ upozornila neznámeho dlháňa, len čo vkročila na parket. Zasmial sa a uvoľnil stisk. V kole sa jej zdálo, že skutočnosťou, že sem odskočil z Cody, pozrieť sa na rodeo.

„Všimla som si, že nevyzeráte na západniara,“ odvetila Martha a o chvíľu, keď ju znovu trochu pritisol k sebe, poznamenala, že je ustatá a chce si oddýchnuť.“

„Zľutujte sa, miláčik,“ vyčítal jej. „Ako sa to ku mne správate?“

Martha ho nechala stáť pri vchode do toalety. Začala sa upravovať a do sály sa vrátila, až keď stíchla hudba.

Nevidela Nellie s ostatnými dievčatami. Nedostala sa ďaleko, keď ju pristavil Texas Jack.

„Tak tu som,“ prihovoral sa šťastne. „Díval som sa na váš tanec s tým posledným mládencom a nemôžem povedať, že sa mi páčil.“

„Ani ja, Mr. Texas. No striasla som sa ho, len čo to bolo možné,“ odvetila a usmiala sa naňho.

„Všimol som si, že sa usiloval objímať vás a vy ste mu uhýbali,“ pokračoval vecne. „Ten sem nepatrí, slečna Martha. A ak sa pokúsil voľačo si dovoľovať...“

„On sa nepokúsil, on si jednoducho dovoľoval.“

„Po tomto tanci ho vyhladáam.“

„Prečo?“ chytro sa opýtala Martha. Chladný tón a belasá hrozba v očiach ju odrazu vyviedla z miery.

„Slečna Martha, v kraji, odkiaľ pochádzam, sa dievčatám nik takto nevnučuje.“

„Prírodzene myslíte na Texas. A prečo sa Texas tak odlišuje od ostatných štátov?“

Uprostred tanca ich voľakto zastavil. „Prepáčte,“ ozval sa príjemný hlboký hlas. Martha ho spoznala a strhla sa.

Pozrela Andrewovi Bonningovi do tváre. Mal na sebe tmavý oblek, ktorý zakrýval jeho svalnatú postavu a dodával mu nádych distingvovanosti. Rýchlo sklopila pohľad zo strachu, aby sa neprehradila, že ho ľúbi. „Dobrý večer, slečna Dixonová. Zdržal som sa. Dúfam, že som nezmeškal tanec.“

„Bo-bojím sa, že áno,“ odvetila Martha, zjavne v rozpakoch.

Bonning prešiel temným pohľadom na jej spoločníka.

„Haló, Texas,“ pozdravil ho ako známeho.

„Človeče, vy ste ma dostali,“ odvetil kovboj.

„To teda áno. No dúfam, že mi prepustíte tento tanec bez toho, aby som vám musel niečo vysvetľovať.“

„Čo?“ opýtal sa Texas z mosta doprosta.

„Ako som vás dostal.“

„Povedzte, kto ... kto ste?“

„Andrew Bonning. Pracujem u Bligha.“

„Aha. Už som počul, čo ste tu porobili,“ zatiahol kovboj a jeho výraz sa takmer nebadateľne zmenil. „Vy ste ten chlapík, čo vyvolal tú paseku vonku na rodeu?“

„Áno.“

„Nuž, to ešte neznamená, že ste ma dostali. Cal Brice ani Smoky Reed nie sú moji spoločníci.“

„Nie, ale čo ak vám pripomeniem ten večer, keď ste sa pred niekoľkými týždňami stretli s McCallom?“

„S McCallom!“ zopakoval kovboj a trochu zbledol.

„Áno, s McCallom. Pamätáte sa?“

„To nemôžem povedať, Bonning,“ opatrne poznamenal Texas a poobzeral sa. Martha Ann čosi šípila a po chrbte jej prebehli zimomriavky. Aj Andrew sa akosi čudne zmenil, zostal chladný, uštipavý a gánil.

„Texas, vy nevyzeráte ako luhár.“

„Nadávať mi do luhárov?“

„Ešte nie. Iba vám niečo pripomínam.“

„Čo?“

„Večer, keď ste takmer pricválali až do Split Rocku. A stretli ste sa s chodcom. S McCallom. Vraví vám to niečo?“

„Nuž, myslím, že áno.“

„Buďte teda taký láskavý a prepust'ťte mi tento tanec so slečnou Dixonovou.“

„Bonning, neviem, či som taký láskavý, ale vyhoviem vám už len zato, že tu nechcem rozmazávať vaše výmysly - a nechcem uvádzať túto slečnu do rozpakov. Jasný?“

„Dobre. Môžete to urobiť inokedy a inde.“

Texas sa obrátil na Marthu so smutným a utrápeným výrazom v tvári: „Slečna Dixonová, strašne nerád sa vzdávam tohto tanca.“

„Prečo sa ho teda vzdávate?“ opýtala sa Martha, keď sa jej vrátil hlas. „Ja to od vás veru nežiadam.“

„Nuž, váš kovboj pošpinil moje dobré meno a nechcem ho tu pred vami... Adios.“

Zdvihol do výšky ryšavú hlavu, odišiel preč a opustil sálu. Martha Ann ho vyprevádzala pohľadom, akoby jeho odchod naštrbil radosť z toho večera.

„Martha, jedine tak som to mohol zatrhnúť.“

„Čo zatrhnúť?“

Tváril sa rozpačito, čelo sa mu zachmúrilo a prísne jej hľadel do očí. Uvoľnila sa pri predstave o tom, na čo teraz zjavne myslel. V nasledujúcom okamihu mohla byť zase ľahkomyselná, ale teraz stál priveľmi blízko a bol to nesporne muž, ktorý si podmanil jej srdce, či sa jej to páčilo alebo nie. „To aby ste sa s ním ťahalí ďalej.“ „Áno? Prosím vás, vysvetlite mi, čo znamená ťahať sa, dobre?“

„Jednoducho vám nedovolím flirtovať s tým kovbojom.“

„Nedovolíte?“ opýtala sa výsmešne sladko a myseľ sa jej vzbúrila pri tomto samozvaneckom pokuse. „Budem si flirtovať a ťahať sa a...a... s kým sa mi bude chcieť, Andrew Bonning.“

„Smoky Reed sa volá kovboj, čo ma postrelil. A Texas Jack tam bol vtedy s ním.“

„Och!“ vykrikla Martha a odrazu zoslabla, lebo krv sa jej nahrnula k srdcu. „Smoky Reed! Ale Texas povedal, že sa nepriatelí s... Andrew, azda nechcete tvrdiť... azda si nemyslíte, že bol spolupáchateľom pri tom pokuse o vraždu?“

„Tak ďaleko by som nezachádzal. Ale bol s Reedom. Videl som ho.“

„Ten milý, slušný, staromódny mládenec!... Andrew, mne sa to jednoducho nechce veriť. Bol to iba nízky trik, ako ho obráť o tanec.“

„Dobrý bože! Nechcel som s vami tancovať. No predpokladám, že teraz budem musieť, už pre formu. Tie Glemmovie dievčence nás pozorujú.“

„Netrápte sa. Čo mne záleží na forme?“

„Poďte,“ vyzval ju, keď sa ozvala zvodná hudba a odtancoval s ňou.

Telesne bola natoľko meravá, ako bola duchom poddajná. Akiste sa zmieril s tým, že ho nenávidí za jeho myšlienky. No znevrady si uvedomila, že takého úžasného tanečníka ešte nestretla. Pred týmto prekvapením sa strácali všetky ostatné pocity a podvedome našla odpoveď. Strýkov kovboj! Odrazu sa prestala zaoberať sama sebou, svojou hanbou a potupou. Martha Ann nepretancovala s ním ešte ani polovicu sály, keď sa ubezpečila, že prenikla do tejto maškarády. Tulák z Missouri, ešteže čo! Mocný a jednako ľahký dotyk, akým ju držal, dokonale zladené a zložené kroky, pôvabný vzlet, s akým ju vykrúcal - to všetko prezrádzalo vzdelanej Marthe Ann, že je to uhladený človek. Vysvetľovalo to mnohé činy, ktoré akosi nešli dovedna s kovbojom v hrubých šatách a ťažkých čizmách. Nebol ani kovbojom ani automechanikom, ničím, za čo sa vydával. Dnes mal pôvab a švih vysokoškolského atléta.

„Pekne ste si z nás vystrelili však, Mr.Andrew Bonning?“ poznamenala, lebo už nevládala držať jazyk za zubami.

„Čo ste vlastne, babrák, blazeovaný muž zo spoločnosti, potulný realista či utečenec pred zákonom?“ opýtala sa posmešne.

„Vydedenec, Martha Ann.“

Zachvela sa mu v náručí a prestala naňho útočiť. Oddala sa čistej, zmyselnej radosti z tanca a vedela, že by sa jej zakrútila hlava, keby to trvalo ďalej. No hudba dohrala prv, ako prezradila svoje pravé city.

„Poďme sa nadýchať čerstvého vzduchu,“ navrhol a odviedol ju cez klenuté dvere na balkón. Mesiac jasne svietil.

Párik sa nakláňali ponad drevené zábradlie.

„Smiem si zafajčiť?“ opýtal sa, ale neponúkol jej cigaretu. Všimla si to.

„Áno.“

„Našiel som ich medzi odloženým šatstvom - sú to pozostatky z minulosti.“

Martha Ann sa usilovala byť odvážna ako kedysi, usilovala sa byť stopárkou, ktorá sa nezľakne nijakej cesty ani chlapa. Želala si, aby pred Andrewom vyzerala taká, za akú sa v hĺbke duše naozaj pokladala. Lenže sa jej nevracal ani vtip ani ľahkomyselnosť ani koketnosť. Takisto sa nezahrávala očami ani úsmevmi, ktorými voľakedy zahŕňovala vidieckeho mládenca, keď cestovala na západ.

„Tancujete krásne. U koho ste študovali balet?“

„Mala som desaťtisíc učiteľov.“

„Panebože, zo mňa si uťahovali odborníci. Herečky, bohaté dedičky, dobrodružné ženy. V nočných kluboch by ste sa takto nenaučili tancovať.“

„Ani vy... v Missouri,“ odvetila. Zasmial sa a oklepal popol z cigarety. Dnes pôsobil úplne prirodzeným dojmom. Do ničoho sa nesilil, nebol náladový ani zamračený.

„Ktovie, čo by povedala Connie.“

„Kto je Connie?“

„Dievčina, o ktorej som si kedysi myslel, že ju ľúbim - ale neľúbil som ju.“

„Ona vás ľúbila?"

„Martha Ann, ešte som sa vám nepoďakoval, že ste ma dostali z väzenia," poznamenal a otázku prešiel mlčaním. „Bolo to od vás pekné. Celú noc by som bol musel stráviť v tej špinavej diere."

„Teraz sme všetci na suchu."

„Nie, nie celkom. Mne ešte čosi zostalo a keď sa vrátíme domov, zaplatím vám."

„Ať ja sa vám musím za čosi poďakovať," šepľala a sklonila tvár. „Nechápem však, prečo ste to urobili?"

„Čo?"

„Prečo ste zbili toho Reeda?"

„Dlhoval som mu to, Martha Ann. No za tie posmešné reči o vás by som ho bol zabil. Ešte dobre, že ma priateľ Slade od neho odtrhol."

„Povedal vám Jim, že ma Reed dnes ráno urazil u Glemmovcov?"

„Nie, nepovedal."

„Títo západniari sú čudní ľudia."

„Však? Keď som sudcovi povedal, že ma postrelil zlodej a bol to kovboj Smoky Reed, chcel vedieť, či som ho dolapil pri čine. Priznal som sa, že nie. Poradil mi, aby som si spomenul, ako som si postrelil bradu, keď som sa ponevieraľ po okolí. A šerif ma znovu prehľadal, či nepašujem whisky."

„Sme východniari - zelenáci."

Potom zmĺkli. Martha Ann nevedela, na čom je. Prečo sa neodhodlal ani na jedno, ani na druhé - prečo nevyrukoval s ponukou, zodpovedajúcou jeho nelichotivej mienke o nej, alebo prečo jej teda nepovie, aký bol nesmierne hlúpy, keď ju posudzoval podľa zovňajšku? Ako by sa bola potešila urážke! Lenže on bol natoľko galantný, že nereagoval na zdanlivú výzvu, a natoľko hlúpy, že nechápal dievčinu, ktorá pohľadá istými konvenciami túži po slobodnom dvorení a súčasne je slušná. Keď sa znovu ozvala hudba, odvrátila sa od zábradlia, Andrew odhodil cigaretu.

„Je to škoda, však, Martha Ann?" opýtal sa a uprel jej do tváre zastretý pohľad.

„Áno ... ktovie, či myslíte na to isté ako ja?"

„Kdeže. Poďme, milá, už vás pridlho okupujem."

Vošli dnu. Na všetkých stranách sa vykrúcali dvojice. Martha Ann dúfala, že Andrew ju opäť zavedie medzi ne, a prezradila svoju túžbu plachým pohľadom.

„Martha Ann, ste natoľko krásna dievčina a natoľko dobrá tanečnica, že strácate so mnou čas," podotkol.

„Nezmysly! Nepokladáte ma ani za peknú, ani za dobrú, za nič, iba za..." nedokončila tú vášnivú vetu, ale veľmi zreteľne mu dala očami najavo mlčanlivý hnev.

„Nedajte sa pomýliť. Človek je čudný tvor. Pri tomto paridovskom súde vám podávam..."

„Citrón," skočila mu do reči a samopašne sa zasmiala. Ako hravo ju vedel usadiť! Ako bolestne túžila po jeho úcte.

Boli si cudzí - vzdialení ani póly - on, viktoriánsky puritán, a ona, sirota ciest. „Dovoľujem si poprosiť vás, aby ste sa do ničoho nemiešali, keď ma nabudúce uvidíte s Texom...Do videnia!"

Možno čakala, že bude namietat', ale on mlčal. Odviedol ju k neveľkej skupinke, ktorá na ňu čakala. Vystrúhal elegantnú poklonu, pri ktorej sa Martha cítila takmer ako uličnica, poďakoval sa za tanec a zaželel jej dobrú noc. Tvár Nellie Glemmovej prezrádzala nevyslovenú zvedavosť. Bolo zjavné, že ona i jej priateľky by sa boli rady zoznámili s Andrewom Bonningom.

Zvyšok zábavy prichodil Marthe Ann ako ťažký sen. Nevedela, s kým tancuje, a ani ju to nezaujímal. Bola by sa potešila Texasovi Jackovi, ba i Smokymu Reedovi, keby ten tanec znovu prilákal Andrewa. Škrela ju, že sa správala tak, aby vyhovovala jeho predstavám. Veru tak. Pokazila si večer. V ústach cítila pachut' odporného prachu i horkého popola.

Po polnoci sa vrátila do hotela a zaliezla do postele. Nohy jej zdreveneli, srdce ju bolelo a v mozgu jej vírili protichodné myšlienky. Rozplakala sa a zaspala.

10

Raz podvečer, týždeň po rodeu, Martha Ann zočila Jima Fennera. Približoval sa k jej obľúbenému miestu pod tónistým stromom na brehu rieky. Pre Marthu to bolo bolestné obdobie neistoty, po prvé vzhľadom na jej vlastný nerozhodný a zmätený stav mysle a po druhé vzhľadom na rastúce strýkove ťažkosti.

Jim prekríval cez cestu, opatrne našľapujúc na dokaličenú nohu, a sadol si do trávy vedľa nej. Bol horúci augustový deň. Jeho chudá tvár, s ťa bronzová maska, nijako neprezrádzala, čo cíti, ale v orechových očiach mu sedel akýsi tieň.

„Hľadáte Andyho?" opýtal sa a prešiel pohľadom nachový svah až po kopce.

„Jim, mám vás veľmi rada," odvetila. „No ak neprestanete hovoriť o Andym, siahnem vám na život. Už toľko ráz som vám vysvetľovala, že sem chodievam ... že sem chodievam pre tento neohraničený a nádherný výhľad, pretože tu vidieť rieku vinúcu sa do diaľky, celú prériu i hory za ňou."

„Nuž, zaiste. Je to veľkolepý pohľad. Skoro taký skvostný ako v niektorých kútoch Arizony. Lenže nijaká scenéria nestojí za veľa, ak v nej nielo života."

„Vidím kone, statok, kde-tu jazdca, kráľiky, divé kačice, orly a raz som videla lietadlo. Čo ešte chcete?"

„Nuž, akosi som dúfal, že azda vyzeráte Andyho," jednoducho odpovedal Arizončan. „Viete, Martha, veci sa majú takto. Všetci sme ožili, keď ste prišli vy dvaja mladí. Blighovi sa nedarilo ani v inom, nielen v chove dobytká. A my so

Sue sme nikdy nemali dieťa, hoci sme vždy po ňom túžili. Akoby sme sa znovu narodili. Prirodzene, že sa o vás ohromne zaujímate.

Obidvaja ste takí mladí, živí a plní ohňa. Nezazlievajte nám to, dievča. Starneme a sme celkom sami."

„Prepáčte mi, Jim. Mrzí ma to," odvetila Martha a podvedome mu podala drobnú rúčku. „Som protivná, nafúkaná, nevďačná potvora. Nezaslúžim si váš záujem a láskavosť... Lenže vy sa mi nezdáte starý, Jim."

„Nuž, som o desať rokov starší ako Bligh a ten sa už blíži k šesťdesiatke."

„Neuveriteľné," vzdychla Martha. „Máte zlé správy, Jim?"

„Veru tak, dievča. Dúfali sme, že sa nám podarí dohodnúť s McCallom. Ale je to podliak. Nepomohlo nám, ani keď sme sa odvolali na Wyominské dobytčárske združenie. A bratia Cheneyovci nám nepožičajú ani cent. Peňazí je ešte vždy málo a ceny statku iba začínajú stúpať. McCall sa zubami-nechtami drží pôvodnej zmluvy, o ktorej teraz nechceme ani počuť. Chystal som sa povedať mu, že v Arizone by jeho zmluvy vyzerali náramne podozrivo, ale váš strýko ma umlčal. A dobre robil, lebo McCall celý očervenel. Zmluvu sme predložili sudcovi. A Bligh rozhodne, či sa dá do spolku s McCallom, alebo poženie prípad pred súd."

„Čo ste mu poradili, Jim?"

„Ja by som bol za súd. Ten McCall nie je nijaký veľký dobytkár. Nemá ani dobrú povesť. Do tých čias by sme azda naňho niečo našli."

„No čo ak nenájdem?"

„Tak prehráme, to je všetko."

„Znamenalo by to pre strýka bankrot?"

„Áno, v chove statku. Pochybujem, že by mohol začať odznova, v jeho veku a bez kapitálu. Farma je to však dobrá a vyžili by sme z nej."

„Aspoň zrnko útechy. Ach, dúfajme, že to nebude také zlé, ako sa obávate."

„Martha, čo urobíte?"

„Ja?" začudovala sa Martha.

„Áno. Zostanete pri strýkovi? Koľko sme si so Sue nalámali hlavu nad tým! Pekná bystrá dievčina ako vy - taká by sa mohla dať do hocikakej roboty a istotne by sa mohla dobre vydať, keby o to stála - a príde na pustú prériu. No vyzerali ste taká šťastná až donedávna, chytali ste sa každej roboty. A boli ste celá zbláznená do koní a do prírody. Nazdali sme sa, že toto je život pre vás. Čo podľa vás priviedlo na západ pionierov? Toto, Martha - šíra préria, doliny, kopce, hory, všetko nedotknuté a slobodné. Nuž, aj vo vás drieme ten pioniersky duch a dúfam, že o tom viete."

„Och, Jim, naozaj si to myslíte?" šepla dievčina, hlboko dojatá.

„Pravdaže. Ukážte mi tie drobné rúčky."

Martha Ann vystrela drobné hnedé ruky a usmiala sa, keď videla, ako vážne jej ich pohladil a obrátil dlaňami hore.

„Pácia sa mi väčšmi, ako keď boli také biele a jemné ... Veď robota nikomu neublíži. A jednako, dievča, nerád by som vás videl rúbať drevo, orať pole a kydať z maštale. Andy povedal nedávno to isté."

„Dobrotivý bože! To je od neho milé... Súhlasím s vami. Ale vravím vám úprimne, Jim, rada pečiem, šijem, dojím kravy, hoci doma som nenávidela domáce práce."

„Nuž, musíte si to poriadne rozmyslieť, dcéra moja. Chcem vás iba čestne upozorniť, že sa môžeme dostať z dažďa pod odkvap. My so Sue zostaneme u vášho strýka. Spytoval som sa aj Andyho a ten mi dobre vynadal, ako som si mohol myslieť, že ho opustí za to, že trie núdzu."

„Naozaj? ... To bolo od neho pekné," zamrmala.

„Andy to nevidí v takom čiernom svetle," pokračoval Jim. „Tvrdí, že sa porátame s McCallom i s jeho kovbojmi."

Voľačo sa pritrafi. Nuž, Bonning je mladý, prekypuje nádejou - a istotne aj láskou."

„Láskou? Neverím. Je priveľmi... priveľmi..." odporovala Martha.

„Mládenci sa za vami priam bláznia."

„Nevšímala som si to, Jim... Naozaj ste sa nenajedli tej bláznivej arizonskej byliny, o ktorej ste mi rozprávali?"

„Dieťa, bláznivú bylinu žerú kone a statok. Ja som si azda len zafajčil. No som presvedčený, že Andrew Bonning sa do vás bezhlavo zaľúbil!"

„Jim!"

„No, veď nemusíte na mňa tak kričať _ Očerveneli ste... potom zbledli - aj teraz ste bledá. Uvedomujete si to, však?"

„Nie," šepla Martha a odvrátila tvár.

„Vari sa za vami mládenci neblaznejú?"

„Nie."

„Nezaľúbil sa do vás ten... Texas Jack, čo sem v nedeľu pricválal?"

„Kovbojské rečičky," rozochvene odpovedala Martha a premáhala city, čo jej búrili v hrudi.

„Smiešne, dievča. To je vaše vlastné slovo. Neraz som ho počul. Smiešne!... Nevyznám sa vo vás, Martha. Ste ešte veľmi mladučká. Ste čerstvá ako jasný deň. Ale v tejto jedinej veci vám nerozumiem. Obávam sa, že ..."

„Jim Fenner, ak držíte s mojimi rodičmi, s príbuznými a so všetkými starými frľoškami... a s Andrewom Bonningom... už... už sa s vami nebudem nikdy rozprávať," vykrikla Martha Ann a v očiach sa jej zjavili slzy.

„Dobre. Sme dohodnutí," zmierlivo poznamenal Fenner. „Odteraz vás beriem za slovo. Držím s vami, Martha. A to znamená, že aj Sue. Ak vám my dvaja nerozumieme, aspoň s vami cítime a ľúbime vás. Myslím, že doma ani inde ste to nemali ľahké. Z vás mal byť chlapec. A namiesto toho vyrástla z vás tá najpôvabnejšia dievčina, aká sa kedy narodila, aby vábila chlapov. Je to ťažké, keď sa dievča na muža pozrie či usmeje a ten si hneď myslí bohviečo."

„Presne tak, Jim," odvetila prerývane. „Doma to bolo tak ... a tu je to o málo lepšie."

„Martha, aj Andrew je taký?"

„Nie, on nie.“
„Nuž, to hovorí v jeho prospech. Nevie si predstaviť Andrewa, že by naháňal dievčence.“
„Ach, ani on by nebol inakší - keby bol presvedčený, že je jediný.“
„Ste si tým istá, Martha?“
„Nuž, nie. Ale poznala som takých chlapcov. Chlapcov, ktorí chcú dievča len a len pre seba - a znenávidia ju, ak sa pozrie na niekoho iného. Všetci sa mi zunovali.“
„Počúvajte, Martha. Krívdite Andymu," vážne pokračoval Jim. „Nie je ten, za koho sa vydáva. A vlastne ani neviem, čo predstiera. Sue vraví, že sa vždy akosi čudne cíti, keď jej Andrew pristaví stoličku, alebo vstane, keď vojde dnu - ženy si všimajú také veci. Ale je to voľakto.“
„Na rodeu o ňom rozprávali ako o najlepšom bitkárovi," poznamenala Martha a čudne sa zasmiala.
„Nuž, zúril ako tornádo. Dodnes neprestávam žasnúť nad tou melou... Nie, Andrew Bonning nie je obyčajný človek. Nevie, čo ho sem vyhnalo, ale nebol to nijaký pochybný čin. Celý život som sa stýkal s ľuďmi, čo museli kadečo tajiť. Andy nemusí. No je strašne smutný a mlčanlivý.“
„Bude v tom žena," naznačila Martha Ann trochu žiarlivo.
„Dievča!... Martha, keď ste prišli, Andy bol sprvoti na vás dosť zlý. Napomenul som ho a odvtedy o tom už nehovoril. Nazdávam sa, že o vašom stopárskom výlete zmýšľa ešte vždy rovnako. Nezazlieval som to Andymu. Sám som si myslel, že na takú pochabosť by sa nedalo azda nijaké dievča. Lenže teraz vidím veci inakšie. Všetci sme sa mylili. Bola to prirodzená a nevinná myšlienka, lebo ste to vy.“
Martha Ann si oprela hlavu o Jimovo plece. „Jim, z vás by bol ohromný otec," vzdychla si.
„Do čerta, veď nič nie je stratené. Ale nemýľte ma, dievča. Myslím to smrteľne vážne. Nech vás Andy hocikako odsudzoval, nech si o vás myslel hocičo, jednako sa neubránil a zaľúbil sa do vás. A ľúbi vás zo dňa na deň viac.“
„Prečo ... si myslíte, že on ... on ...?“
„Nuž, Sue si to všimla prvá a verte mi, Martha, tá žena sa nikdy nemýli... Keď ma na to upozornila, pozoroval som Andyho a sto ráz som sa o tom presvedčil.“
„Dajte mi aspoň jeden dôkaz, prosím vás," ozvala sa dievčina a líca jej očerveneli.
„Počkajte. Ono je to čertovsky ťažké, vybrať akurát jeden... Pamätáte sa na deň, keď vás tamto dolu zhodil kôň do piesku?“
„Áno.“
„Až neskôršie som pochopil, o čo tu išlo. No keď sa Andrew vrátil po vašu čizmu, náhodou som cválal po brehu. Zazrel som ho, ako zoskočil, zdvihol čosi a sadol si na piesok. Držal ten predmet v ruke a náramne milo si ho obzeral. Prisahám, že som to videl. Pravda, už sa takmer zmrákalo a ja som sentimentálny starý chumaj. No on si tam sedel a pozoroval západ slnka. Obzeral si prériu akosi smutne a opustene. Ani som ho neoslovil. Potom som sa ho opýtal, kde bol, a on mi odvetil, že odskočil po vašu stratenú čizmu... Tak, čo dievča, znie to presvedčivo?“
„Kdeže!... Máte dobrú predstavivosť, Jim. Povedzte mi ešte volačo.“
„Nuž, napríklad to, ako zbil Smokyho Reeda," poznamenal Fenner.
„Veď sa aj tak naňho strojil.“
„Teda to rodeo. Nevidel nijaké iné dievča - tancoval iba s jedinou. A dievčence veru po ňom pokukovali. To by si bol všimol aj slepý.“
„Povedzme, že to je dôkaz," podotkla zamyslene. „Ale mňa nepresvedčí. Prehrali ste, Jim, ak si nevyberiete z tej stovky lepši dôkaz." Odtiahla sa od jeho pleca a vrhla naňho vážny pohľad.
„No, jednoducho po vás snorí a ledva sa ukážete voľakde na tejto prérii, už vás zočí.“
„Chlapecká zvedavosť a fixná idea, že musí pokoriť dajakú ženu. Nič viac," vyhlásila Martha.
„Sue tvrdí, že ona vidí čosi na Andym, hocikeď sa k nemu priblížite.“
„Ale ja to nevidím.“
„Potom teda nie ste z mäsa a krvi... Martha, vravím vám, že je do vás zaľúbený, viem to. A nebolo by pekné, keby som sa mu do toho plietol. Ale budem to musieť urobiť. Lebo vy ste schopná naschvál mu niečo vyparatiť. Preto vám to vravím. Andy nosí pri sebe váš obrázok, taký okrúhly a malý. Všimol som si, že sa na niečo pozerá, a keď som vošiel do tábora, chytro si to strčil do náprsného vrečka. Po večeri sa išiel poumývať na potok. Pripíchlil som sa k jeho šatám a z vrečka na košeli som vylovil ten obrázok.“
„Och, ten... ten... Zistila som, že ho nemám, v ten deň, keď sme sa vybrali na rodeo. Šoférovala som ... On mi držal kabelku na kolenách. Obrázok vypadol, alebo mi ho ukradol.“ „No, je to dôkaz?“
„Jim, je to naozaj veľmi čudné, ak si ho vzal, ponechal a pozeral naň - len aby videl, ako vyzerá zlé dievča ... A jednako nie som si istá.“
„Vy si chcete byť istá?“ opýtal sa náhle, akoby mu bola vydaná na milosť a nemilosť.
„Jim!... Vy... ja... ach, áno!" Vykrikla a zdalo sa, že stráca rozvahu.
„Videl som, ako bozkával ten obrázok," víťazoslávne zvolal Jim.
„Klamete, Jim Fenner! On to neurobil... nie. Andrew nie.“
„Prisahám, že som to videl.“
„Ste ukrutník, Jim. Mučíte ma už týždne. Ale dnes sa správate ako hotový diabol.“
„Netešíte sa, že som vám to povedal?“ opýtal sa s úsmevom.
„Chodte preč!“
„Dobre, už sa pracem," odvetil a namáhavo vstal. „No ešte ste mi nepovedali, či zostanete u strýka a vydržíte až do konca.“
„Vydržím až do konca, Jim," odvetila jednoducho.

„No, to je ohromné! Rátal som s vami. Raz sa vyberiete domov na návštevu ... alebo si sem pozvete vašich. Všetko sa skončí dobre.“

„Chodte preč!“ vykrikla Martha Ann. „Lebo.. . lebo vás bozkám!“

„No, hádam sa radšej poberiem, pretože nechcem, aby mi ten siláčisko jednu zavalil.“

Martha Ann sa oprela o strom. Zostane a vydrží až do konca. Dušou jej lomcoval smútok i nadšenie. Akými čudnými cestičkami si nakoniec našla miesto v živote. Zajtra odcvála ďaleko hore nachovým svahom a vyhľadá dajaké osamelé miestečko, kde bude svedkom jej radosti iba pustatina.

Zlaté a červené slnko klesalo za Skalisté hory. Rieka lemovaná zeleňou sa kľukatila a mizla v červenkastom opare prérie. Veľké ružové a perleťové oblaky sa dvíhali až po zenit. Vyzerali majestátne a pokojne. Šalvia sa vlnila stále more, až po oblé kopce.

V Marthinom zornom poli sa neukázal ani jediný živý tvor. Aké púste boli tieto nesmierne priestranstvá! Boli také večné z geologického hľadiska, milióny rokov, odkedy ustúpil severný ľadový prikrov. Čo jej tu upokojovalo dušu, čo jej pripomínalo akési miesto, ktoré poznala prv, ako sa narodila? Pokoj v jej srdci súvisel aj s tým, čo jej Jim rozprával o čudných spôsoboch muža, ktorý našiel stratený medailón.

V tej chvíli sa v diaľke zjavil osamotený jazdec, čierny bod, ktorý sa ledva pohyboval. Oživil scenériu. Nič iné tu nechýbalo! Pre Marthu Ann však znamenal nesmierne veľa. Ruky si pritlačila pevne na hrud', pozerala, pozerala a oči sa jej pomaly zahmlievali.

Schýľovalo sa na poludnie a Marthin kôň striedavo klusal a šiel krokom hore nekonečnou nachovou stráňou. Ešte nikdy sa neodvážila sama do takej diaľky. Dnes však cítila potrebu vyhľadať samotu. Ako ľahko sa rozmýšľa v sedle, keď cvála sama po prérii, vietor jej šľahá do tváre, slnko svieti a samota volá!

Mierila k Antilopím kopcom. Už sa týčili pred ňou. Počká, ovládne sa, odloží tento zápas so svojím druhým ja, dokiaľ nenájde ideálne miestečko, na akom si ešte nijaká druhá žena nevylievala srdce.

Onedlho cválala pomedzi stromy. V riedkom háji bolo sucho a príjemne. Okrem šalvie tam rástla strieborná tráva a zlaté kvety. Keď sa obzrela na dlhú stráň, ohromila ju nádherna svahu tiahnuceho sa až po vzdialenú stuhu rieky a po ranč, ktorý sa scvrkol na bodku.

Prišla do priehlbiny porostenej striebristou trávou a obklopanej roztrúsenými stromami. Bola to opustená odľahlá čistina, utajená všetkým očiam s výnimkou orlov. Bola pokojná a tichá a jagala sa ako oltár jej sebazaprenia. Lebo z rozjímajúc v tejto samote sa už nevráti niekdajšia nespútaná, neznášanlivá, hrdá a sebecká dievčina.

Martha uviazala koňa a na oddych si vybrala nízky rozkošatený strom. Zem prikrýval hrubý voňavý hnedý koberec drobných ihličiek. Sadla si pod akúsi borovicu. Nazbierala si do lona ihličia a presýpala ho cez dlane.

Uvedomila si, že sa nevie nasýtiť vôňe a pohľadu na tento osamotený koberec a nechce sa jej zaoberať myšlienkami, s ktorými sa musí vyrovnáť. Po prvý raz spoznala pocit, aké je to úžasné vôbec nerozmýšľať a oddávať sa iba vlastným zmyslom! Azda ju lákal do Wyomingu ten zdedený inštinkt. Kto to pochopí, ak nikdy nepocítil to očarenie?

Martha Ann si o chvíľu ľahla na ihličnaté lôžko a dala voľný priebeh myšlienkam. „Teda on ukradol môj obrázok!...

Drahý! Och, ak ma ľúbiš ... strašne budeš trpieť, kým ti dokážem, že nie som taká, za akú ma pokladáš ... Och, nie, nie!... Radšej zomriem!“

Nečakaný zvuk vyrušil dievčinu z bôľnosladkých dúm. Najprv nechápala, aký je to zvuk. Martha sa vyplašila a roztriasla. Dupot silnel. Kopytá! Odviazal sa jej kôň. Nie, dupot sa rozliehal z opačnej strany nevelkého amfiteátra.

Medzi stromami čosi zašuchorilo a ozval sa prenikavý bľak teľaťa. Spomedzi stromov sa vyteperila krava a za ňou utekalo teľa. Potom spoza zelene vyletelo čosi žlté a hadovitité, omotalo sa to okolo teľaťa a zrazilo ho z nôh. V

nasledujúcom okamihu sa zjavil kôň. Jazdec sa krčil, aby sa uhol konárom. Zastavil koňa a zoskočil. Teľa zvalil na zem a kľakol si naň.

Martha Ann sa schúlila a strach z neznáma sa premenil na strach z činu, ktorého zmysel nejasne chápala. Keď jazdec vstal, posotil si sombrero nabok a poutieral blčiacu šticu ryšavých vlasov. No Martha spoznala štíhlu postavu Texasa Jacka prv, ako zazrela tú príznačnú hrivu.

„Do čerta, čo toľko blikaš, ty sprosté teľa. Zatúlalo si sa. A ty sa prac odtiaľto.“ Zdvihol kameň a šmaril ho do kravy.

Pochýľila hlavu a hrozivo sa k nemu priblížila, ale druhý, dobre mierený kameň ju zasiahol, až to zadunelo. Marthine vyvalené oči zazreli na kravskom boku značku N.B. Zastrášená krava odbehla na okraj čistiny a jednostaj bučala.

Texas nalámal z najbližšieho stromu pár suchých haluzí. Položil ich na zem neďaleko teľaťa. Škrtol zápalkou a založil oheň. Zdvihol sombrero a rozdúchal ním pahrebu, dokiaľ sa nerozhorela. Potom vytiahol čosi spod sedla. Bol to tenký zakrivený nástroj. Martha už videla čosi podobné. Jim tomu vrazil ciachovacie železo - vypaľovali sa ním značky na statok. Texas strčil koniec železa do ohňa a klobúkom začal rozdúchávať plamene. Blkotali, akoby ich rozdúchával kováčskymi mečmi.

Odrazu sa zohol, schytil železo a rozbehol sa k teľaťu. Kľakol si a priložil ho na chvejúci sa červený bok. Teľa žalostne zabľáčalo. Martha počula sykot... raz, dva razy. Videla, ako stúpa dym, a zacítila pach spálenej srsti. Prišlo jej od neho zle.

Ale nevoľnosť, strach i všetky ostatné city ustúpili pred spravodlivým hnevom. Texas Jack značkoval strýkovo teľa. Je to zlodej ... podvodník. Nachytala ho rovno pri čine.

Martha Ann chytro vstala, odhrnula konáre, čo ju zakrývali, a vystúpila na čistinu.

Texas začul jej kroky a zdvihol ohnivú hlavu ako vyplašený srnec. Znevrady sa zvrchol a súčasne vytiahol kolt.

Inokedy by sa Martha Ann azda bola zľakla tejto divej tváre, ale teraz necúvla, ľahostajná k jeho výhražnému postoju a cieľiacemu koltu.

„Ach, panebože!“ vyhŕkol užasnutý a viditeľne sa mu uľavilo.

Martha Ann kráčala ďalej, dokiaľ sputnané teľa neležalo pri jej nohách. Na boku malo vypálené dvojité X. Čiary sa mu

surovo a zreteľne vynímali na boku.

„McCallova značka!" vykrikla ohromená a pozrela kovbojovi do očí. „Texas Jack, vypálili ste McCallovu značku na strýkovo teľa!"

„Nachytali ste ma pri čine," odvetil Texas, vyhodil kolt do vzduchu, lapil ho za pažbu a vopchal za opasok. Tváril sa chladnokrvne, vecne, akoby mu na ničom nezáležalo, ale Martha sa dovŕpila, že nie je až taký nezraniteľný, lebo bledosť mu ešte vždy nevymizla z tváre a belasé oči sa mu chveli.

„Ste zlodej teliat, platený podvodník, podlý zlodejský kovboj, vybuchla a zagánila naňho pohľadom, pred ktorým cúvol. „Robíte pre jedného a kradnete pre druhého. Chodievate do strýkovho domu. Jete tam a pijete, prijímate jeho pohostinstvo a moje priateľstvo... Och, vy ničomný mamľas. Vy zbabelec, klamár a podvodník!... Vyťahujete sa, že ste Texasan, že neurazíte dievča ... cha! Ste horší ako Smoky Reed. Ten sa aspoň za nikoho neskrýva."

„Doparoma, Martha, až taký podliak zase nie som," bránil sa. Očervenel v tvári a upieral na ňu zahanbený, prosebný pohľad. „Ste zelenáčka. Jednoducho nepoznáte západ. Všetci rančeri značkujú zatúlané teľce, keď na ne natrafia. Nie je to vlastne krádež."

„Zatúlané teľa je teľa bez matere," odsekla Martha. „Krava je tamto. A má značku N.B."

„Nuž, ak chcete byť puntičkárska - potom som azda zlodej," pripustil, kľakol si a vyslobodil teľa. Keď sa pozviechalo, zabľačalo a odbiehlo preč, sadol si do trávy. Prsty sa mu chveli.

„Texas, som jednoducho zhrozená. Strašne ste ma sklamali. Ešte v nedeľu ste tvrdili, že ma ľúbite".

„Nuž, ľúbil som vás a aj vás ľúbim. Čo to má spoločné s mojou robotou? Prisahám, že... tento kšeft s McCallom bol posledný. Lenže dostal som sa doň prv, ako som vás uvidel. Dlhúje mi peniaze. Ba vyhráža sa, že ma vyžraďí. Musel som v tom pokračovať, to je všetko."

„Texas, ale ak ste zlodej, nemôžete čestne dvoriť slušnej dievčine," vyhlásila Martha.

„Jasné, že som vám dvoril čestne. Chcel som vás požiadať o ruku."

„Ach, keď si pomyslím, že ste sa mi... páčili.. . a že by som sa azda bola do vás zaľúbila!"

„No nesprávati ste sa veľmi podľa toho," zavrčal Texas a riadne si potiahol z cigarety. „A už ma nekarhajte. Od vás to neznesiem."

„Nehanbite sa? Ako tam môžete sedieť a vymýšľať si výhovorky na takú podlosť? Vedome privádzate na mizinu môjho strýka, hoci je starý a chudobný! Och, vy ste ohromný Texasan."

„Počujte, vy malá jazyčnica, ak neprestanete, hneď vám zakryjem dľaňou tú peknú papuľku. Keby som nebol gentleman a Texasan, urobil by som to, čo Smoky alebo hociktorý samostatný kovboj v týchto končinách."

„Čo?"

„Odvliekol by som vás do kopcov a nechal vás tam," odvetil chmúrne a vášnivo.

„Texas, vy by ste neboli schopný takej zbabelosti!" zvolala chytró, hoci o tom nebola až taká presvedčená. Kovboj sa tváril ako chlap v úzkych.

„Nie, toho by som nebol schopný. A môžete na to dať krk, že iba preto, lebo som Texasan. A čo tu, do čerta, robíte vy? Predstavte si, že by tu bol Smoky Reed alebo pol tucta iných chlapov, vy nešťastná hlupaňa! Načisto ste stratili rozum? Trepete sa na západ sama v krátkych nohaviciach a teraz zase odcválate do kopcov na vlastnú päsť."

„Ja sa nebojím."

„Všimol som si. Ale ste priveľmi hlúpa - priveľmi nevinná a dôverčivá, doparoma. Ak v tom budete pokračovať, Martha Dixonová, voľakto vás znásilní, lebo si bude myslieť, že to hľadáte."

Vyvalila naňho oči a onemela, prekvapená jeho zaniateným hlasom.

„To je všetko. Voľakto vám to musel povedať. Prečo vám to nepovedal váš priateľ Bonning?"

„Načo by mi to hovoril?"

„Nuž prečo vás neprinúti držať sa doma, keď už je do vás taký zbláznený, ako tvrdia dievčence?"

„On nie je... a v ničom mi nemôže rozkazovať."

„To je ohromná škoda, že vám nik nemôže rozkazovať. Mali by ste sa zaľúbiť do dajakého šťastlivca a skončiť s touto srdcervúcou hrou... Nachytali ste ma pri čine. Čo podniknete?"

„Texas, čo urobíte, ak to poviem?" opýtala sa vážne.

„Oprobujem vytiahnuť z McCalla nejaké peniaze a zmiznem z kraja, ak sa niekto nepokúsi zabrániť mi v tom, ale to by som mu neradil!"

Ak sľúbim, že vás nevyžraďím, sľúbite mi, že už nikdy nebudete kradnúť?"

Texas vstal a tvár mu znovu očervenela od hanby. Potom zase zbledol. Belasé oči mu prenikavo žiarili.

Martha, to je slovo do bitky," vyriekol. „Myslím, že som nikdy nechápal, čo ste vy za dievča. Prepáčte mi moje dvorenie, lebo nebolo celkom čestné, hoci som sa vám zaprisahával. Ale nikdy by som sa vás nedotkol.. Ak ma neprežradíte, sľubujem, že sa polepším."

„Platí, Texas. Tu je moja ruka," odvetila vážne a podala mu ruku.

„Nuž, veľa mi nechýbalo," zatiahol a usmial sa starým úsmevom, keď jej stisol ruku. „Hybajte, nájdite si koňa. V susednom kašone sa potíka Smoky Reed a keby nás zočil, musel by som ho zabiť."

„Azda by ste mali odprevať domov, aspoň na kuse cesty," poznamenala znepokojene.

„Cválajte popredku. Pôjdem za vami a nespustím vás z dohľadu."

Udychčaná a natešená Martha Ann sa rozbehla po koňa, odviazala ho, popritáhovať sedlo, nasadla a rozbehla sa dolu stráňou.

Konečne zase vykonala čosi záslužné. Pochabé wyominské dobrodružstvo azda splodí aspoň jeden dobrý skutok. Martha pokladala prevýchovu nespútaného kovboja za dôležitejšiu ako záchranu strýkovho dobytká. A nevdojak verila, že tento nezodpovedný a ľahkomyselný Texasan dodrží slovo. Ak ho už nedodrží z vrodenej náchylnosti k

pravde, dodrží ho z tej čudnej texaskej úcty k ženám. Martha Ann bola na seba hrdá. Bude sa môcť zdôveriť aspoň Jimovi Fennerovi. Ale strýkovi nepovie nič. A Andrew Bonning, ten by jej neuveril, ani keby sa mu priznala. Tá myšlienka ju trápila. Texasa Jacka nachytala pri číne a trápnu i nebezpečnú situáciu priviedla k múdreému a šťastnému koncu.

Obzrela sa ponad plece a uvidela Texasa asi kilometer vzadu. Sedel bokom na sedle a jazdecká postava sa dobre vynímala na pustom pozadí. Po niekoľkých kilometroch, keď prišla na chodník, rozvírené city sa upokojili a dívala sa na veci triezvejšie.

Trochu sa čudovala, keď si uvedomila, že Texas Jack jej je sympatický, hoci zistila, že je zlodej. Ešte vždy ho pokladala za celkom milého mládenca. Nevidela na tom nič zlé, ak spomalí natoľko, aby ju Texas dohonil. Prešla teda z poklusu do kroku, hoci sa to koňovi na spiatočnej ceste nepáčilo. Zakrátko zistila namrzená, že aj Texas spomalil a prispôbil sa jej tempu. Prejavoval k nej úctu a odrazu Martha pochopila, ako to Texas myslel, keď povedal, že pôjde pozadu, hoci by bolo oveľa zaujímavejšie cválať po chodníku vedno. Texas ju nespúšťal z dohľadu, lebo ju chcel chrániť, a nechcel jazdiť po jej boku, lebo by to mohlo vrhnúť zlé svetlo na jej dobré meno, keby si voľakto všimol, že cvála s kovbojom.

„Úžasné! Nevyhnem sa tomu ani v tejto neobývanej pustatine," znechutene zvolala Martha Ann a znovu sa v nej vzbúrila stará vzdorovitosť. Aj teraz, ako vo všetkom, cítila, že pozná vlastné pohnútky, vlastnú statočnosť, pravdu o sebe a ani najmenej ju nezaujímalo, čo si o nej myslia všeteční, obmedzení ľudia.

Zastavila koňa a zakiaľ čakala na Texasa, zahľadela sa dolu na ranč. Sivé chalupy sa strácali v zelenej šírave. Bol to opustený kút. Predstavovala si, ako to tu bezútešne vyzerá, keď všetko prikryje biely sneh. No tá myšlienka ju akosi tešila. V zime bude mať kedy čítať, študovať, šiť a variť. A na Vianoce azda odcestuje domov. Pastviny sa rozprestierali za riekou s bielymi piesčninami, lemované zeleňou, ťahal sa až po obzor, vlnili sa a nič ich neprerušovalo. Z myšlienok ju vyrušil dupot kopýt. Prícváľal k nej Texas a zastal po jej boku.

„Čo je, čo sa robí?" opýtal sa a zvedavo na ňu vyvalil oči.

„Zunovalo ma to vliecť sa tu takto osamote," usmiala sa. „Prebeháme sa trochu po tomto voľnom úseku."

„Martha, radšej choďte ďalej sama," zatiahol.

„Nechcete si so mnou zajazdiť?" opýtala sa.

„Doparoma! Ženy sú čudné... Hádám pôjdem s vami po ten potok."

Martha popchla koňa do drobného cvalu, ale keď sa Texasov žrebec ocitol po jej boku, toto tempo nevyhovovalo ani koňom, ani jazdcom. Rozbehli sa cvalom a prešli do trysku. Martha prežívala čosi, čo dosiaľ ešte nezakúsila - vzrušenie z divej jazdy, z vetra šľahajúceho do tváre, zo šalvie, ktorá sa mihala okolo nej, a nenapodobiteľnú radosť z nespútanosti.

Preteky vyhrala Martha. Víťazstvo ju tešilo, hoci vedela, že Texas ju nechal vyhrať. Sedela na koni bez dychu a rozochvená. Pleť ju páčila a vlasy jej povievali.

„Ach, to bolo nádherné. Ešte nikdy ... som sa neopovážila ... jazdiť tak rýchlo," dychčala.

„Nuž, popchýnate toho koňa celkom obstojne," zatiahol kovboj. „Jasné, vyzeráte pritom pekne, ale na výzor teraz nehľadím. Akiste máte mocné nohy a to je to, čo si koň vyžaduje. Sedíte trochu meravo. V sedle musíte sedieť uvoľnene. Prispôbajte sa pohybu koňa. A stiskajte ho kolenami... Zakrátko by som z vás urobil krasojazdkyňa."

„Skúste to, prosím vás," modlikala Martha Ann.

Texas sa prudko vzpriamčil a z tváre sa mu vytratila úprimná radosť. „No, to by bolo všetko," doložil.

„Aha, kto prichádza."

Martha sa zvrtila v sedle a jej nadšenie sa zaraz rozplynulo. Vo vyschnutom piesčitom potoku zočila čierneho koňa. Klusal na ňom Andrew smerom k nej.

„Najmúdrejšie by som urobil, keby som zmizol," podotkol Texas.

„Prečo?"

„Ak mi zrak slúži, Bonning zúri. Keď vidím chlapa v sedle, vždy viem, akú má náladu."

„Naozaj?"

„Istotne zúri pre vás, Martha," odvetil chladne. „Taký chlap sa ešte nenarodil, čo by som sa ho bál."

„Zostaňte teda tu. Andrew Bonning nemá na mňa nijaké právo. Môžem si jazdiť, s kým sa mi zachce."

Andrew im zatarasil úzky chodník, takže museli zastaviť kone alebo odbočiť na neschodný terén. Dosiahli práve to miesto vo vyschnutom potoku, na ktorom kedysi Martha spadla z koňa.

„Haló, Andrew," veselo vykrikla Martha, ale tieto nenútené slová nevyzneli presvedčivo. Ako zbledol v tvári! A z očí mu šľahal temný pohľadavý pohľad, prezrádzajúci, že ju vášnivo odsudzuje.

„Ahoj, Bonning! Krásny deň na jazdenie, zatiahol Texas nenútené a pomaly si šúľal cigaretu.

Andrew na kovboja ani nepozrel, ba ani mu nepokynul. Upíeral oči na Marthu a tá si zrazu uvedomila, že z nich vyžaruje žaloba a strašné sklamanie. Náramne ťažko jej padlo pozrieť do tých očí.

„Tak vy ste to urobili," prehovoril chladne a trpko.

„Čo som urobila?" opýtala sa a líca jej bláli od červene. Pohľadom a otázkou rozdúchal tlejúcu pahrebu jej hnevu. No ešte väčšmi ako slová dráždil Marthu Ann akýsi čudný tón v jeho hlase, bolesť a či trpká obžaloba.

„S týmto kovbojom ste sa stretli v prérii."

„Pravdaže. To je jasné."

„Dali ste si s ním schôdzku."

„Nie, nedala. Stretli sme sa celkom náhodou. Ja... Ale pozrite, Andrew, čo vás do toho. Som slobodná a minulo mi osemnásť. Môžem sa stretávať, s kým sa mi zachce. Nemáte na mňa nijaké právo. Povedala som to Texasovi."

„Iste," odvetil zlovestne. „Nie, naozaj nemám na vás právo. Lenže ja som jediný človek, Martha Dixonová, ktorý sa

vám opoväži vzoprieť. Ušli ste od matky, otca, brata - ak ich máte. Hravo môžete vodiť za nos svojich starých naivných rodičov... ktorí vás zbožňujú. Už len ja sa môžem pokúsiť zabrániť vám, aby ste sa celkom zosmiešili."

„Ach, hlúposti! Staromódne rečičky! Andrew Bonning, ja sa nezosmiešňujem!" vykrikla Martha zápalisto.

„Dúfam, že neprichádzam neskoro," odsekol a premeral Marthu pohľadom, pri ktorom sa v duchu zachvela.

„A možno áno. Ale to nie je vaša starosť, do čerta," vybuchla.

„Ja som si tú starosť vzal za svoju," odvetil rozvážne.

„Naozaj? Skúste si teda spomenúť, kam som vás kedysi posielala."

Dievča, ak sa už vôbec nehanbíte sama pred sebou majte akú-takú úctu aspoň k strýkovi."

Úctu? Viete, že ho úprimne ľúbim. Čo je to úcta?" Staromódna cnosť, ktorá upadla do nemilosti moderných dievčat.

Česť. Čosi, čo dlhujete Blighovi za to, že vám poskytol domov. Potrebuje nových priateľov. Neposlúži mu, ak sa bude klebetiť o jeho neteri. Ak vypukne otvorený škandál, preto, že si v kopcoch dohodla schôdzku so samopašným kovbojom."

„Andrew, veď ani neviete, o čom rozprávate," odvetila Martha a cítila, že začína klesať na duchu.

„Vám to nie je nič! Dobrý bože, taká chladná vypočítavosť, sebeckosť a honba za vzrušením!"

„Nespáchala som nič... nič také, za čo by som sa musela hanbiť," vyjachtala Martha Ann.

„Viete vlastne, čo je to hanbiť sa?"

„Áno, viem," „Prečo? Začo?"

„Zato, že taký slušný chlap ako vy ... vie zo mňa urobiť ... skazenú potvoru ..."

„Ja som z vás neurobil skazenú potvoru," prerušil ju a prísna bledá tvár mu sčervenela. „Raz vám vysvetlím, čo si o vás myslím. Teraz vám poviem iba toľko, že ste ľahkomyselnica, ktorá nepomáha strýkovi, hoci on tú pomoc náramne potrebuje. A tento kovboj to vie!"

„Ach, vy ste sa pasovali za udatného rytiera, ktorý ma zachráni?" zvolala výsmešne.

„Práve dnes Jim Fenner spomenul, že tu narobíte zlú krv - a možno aj krviprelieanie, ak vám v tom nezabránim."

„Jim ... Jim ... povedal čosi také?" vyjachtala Martha, zasiahnutá na najcitlivejšom mieste.

„Áno. A Jim ma poslal von, aby som vás pohľadal. A ja, chumaj, som si myslel, že jazdíte po ranči."

„Dnes som azda zašla príďaleko, až ... až ... Och, čo na tom," bolestne zvolala Martha. „Vy by ste to nepochopili. Pust'te ma. Chcem ísť domov."

„Dobre, chod'te domov, ja sa tu porátam s vaším priateľom," zlovestne dodal Andrew, zoskočil a odviedol koňa z chodníka.

„Texas pôjde so mnou," poponáhľala sa Martha. Nepáčil sa jej Andrewov výzor ani kovbojovo chladné mlčanie. Neopovážila sa nechať ich osamote.

„No, Bonning, slovo dámy je pre mňa zákonom," zatiahol Texas.

„Aj tak nepôjdeš," odsekol Bonning a vytrhol kovbojovi uzdu.

„Zrazím ťa na zem. Pust'tú uzdu. Nič lepšie ti nezišlo na um, len chytiť ..."

„Prestaňte, Andrew," prestrašene vykrikla Martha Ann, keď kovbojov kôň cúvol. „Texas zostane tu. Aj ja ... Ale majte rozum, a nechajte to tak."

„Texas, hybajte dolu a postavte sa mi zoči-voči ako chlap, ak nie ste natoľko zbabelý," zavelil Andrew.

„Pozri, zelenáč, ja sa nezľaknem ani milióna východniarov," s úsmevom zatiahol Texas a nenáhľivo sa zošuchol zo sedla.

„Teraz ma počúvaj. Táto ľahkomyselnica nie je na úrovni. Rozumieš mi? Čerta sa stará o teba, o mňa a či o hocikoho iného. Zapodieva sa len tým, aby zo všetkého vyt'ážila niečo vzrušujúce. Poblázni dajakému truľovi hlavu len preto, aby videla, ako sa trápi. A ver mi, že je mi úplne jedno, ako ďaleko zašla s tebou. Rozumieš?"

„Počúvam, až mi uši horia, Bonning, a strašne zúrim," odpovedal kovboj.

„Tým lepšie. Veď ja ťa chcem rozzúriť, tak či onak... Vraj si dobrý strelec, Texas, aspoň to o tebe tvrdia. Každému sa páčiš, najmä dievčatám. Aj mne sa páčiš. Si statočný kovboj a vyzeráš slušne. Rád by som ťa mal za spoločníka, keby to bolo možné. Keď zvážime toto všetko, myslíš si, že robíš česť svojej povesti ... myslíš, že je to od teba čestné... a že si sa zachoval slušne k tejto dievčine... keď si sa s ňou stretol vonku na puste prérii?"

„Nie, doparoma, to si nemyslím," vyhlásil Texas, akoby ho dojala Andrewova výrečnosť.

„V nedeľu a aj predtým si dvoril Marthe. Videl som ťa."

„Bonning, doparoma, pýtam sa ťa, čo by robil hociktorý druhý kovboj alebo chlap?"

„Pochybná lichôtko, kovboj. Dúfam, že mi rozumieš," zavrčal Andrew. „Vidím, že úspešne napreduješ u tejto maličkosti."

„Bonning, na môj vkus rozprávaš veľmi rýchlo a veľmi múdro," hnevľivo vyhlásil Texas. „Hovorme k veci."

„Povedal som Marthe, že si bol so Smokym Reedom, keď ma postrelil."

„Doparoma! Komu si to ešte povedal?"

„O tebe som nevravel nikomu. Ale šerifovi Sladovi a sudcovi v Kasperí som povedal, kto ma postrelil. Zaujímalo ich, či to môžem dokázať. Nuž, nemohol som. A oni mi poradili, aby som netrúsil o západniaroch klebety, ak ich neviem dokázať. Odvtedy sa spolieham sám na seba."

„Aha. A ako sa tieto reči týkajú mňa?"

„Bol si s Reedom. Videl som ťa - spoznal som ťa ďalekohľadom. Rozišli ste sa a ty si zamieril na opačnú stranu kaňonu. Hádám budeš tvrdiť, že ste snorili po vtáčích hniezdach?"

Na chudej Texasovej tvári sa zjavil ten istý divý, vlčí pohľad, ktorým zagánil na Marthu, keď na ňu zaciľil koltom. Z očí mu šľahali belasé plamene.

„Nevyznamenal si sa," pokračoval Andrew v obžalobe. „Prišiel si ta s tým istým zámerom ako Smoky Reed."

„Nie, neprišiel."

„Klameš, Texas. Ja to viem, Texas, vravím ti. Počul som, ako si sa dohovárал s McCallom. Odmietol si zabíjať kravy - na rozdiel od Reeda - a držal si sa svojho, že budeš značkovať zatúlané teľatá. Lenže to je humbug, Texas, a ty to vieš. Držiš sa svojej metódy, lebo máš poruke alibi, ak na teba padne podozrenie."

„Bonning, skráť tie dlhé reči. O chvíľu povieš voľačo iné."

„Máš pravdu, do čerta," vykrikoval Andrew. „Si zlodej!"

Texas vytrhol belasý šesťranový kolt. Martha zvrieskla.

„Také veci mi nebudeš hovoriť," zavrčal kovboj. „Dievča, dávaj pozor na koňa a drž sa na boku!"

„Čerta nebudem. Vravím ti, že si zlodej, doparoma!"

Kašlem ti na kolt. Azda má len chladnokrvne nezavraždíš pred očami tohto dievčaťa? No povedal by som ti to, aj keby tu nebola. Celkom vážne. Ak si si dohovoral schôdzku s Marthou Dixonovou - hoci si vedel, že to nemôže byť čestný vzťah, lebo si zlodej - robíš hanbu Texasu, i keď si naň taký hrdý. Si podlý zbabelý zlodej, ktorý sa usiluje priviesť na mizinu starého strýka tejto dievčiny."

„Bonning, keby nie jej, odstrelil by som ti nohu."

„Nepochybujem. Iba dokazuješ, čo sa v tebe skrýva. Ty úbohý hlúpy paholok, keby si bol čo len trochu chlapom, nezrádza by si jej príbuzných, ale bil by si sa za ňu."

„Už k tomu prichádzam. Lenže ty toľko táraš, že sa nezmôžem ani na slovo. Dožič mi príležitosť, ty horkokrvný zelenáč. Si žiarlivejší ako Mexičan. A to všetko zato, že si nachytal Marthu so mnou! Doparoma, ako ty môžeš vedieť, čo sa medzi nami stalo? Veď sme ani nemali schôdzku. Dochytala ma v najlepšom, keď som vypaľoval na teľa dvojité X. A aj mi zato vyčistila žalúdok. Potom ma nahovorila, aby som odprisahal, že už neukradnem ani jediné teľa. A ten sľub dodržiám, aj keby som sa už v živote na inšie nezmohol... A ty sa tu teraz nafukuješ ani papierový čert a urážaš dobré, milé a nevinné dievča, akému nieta páru. Priveľmi nevinné a veselé pre zunovaných povýšencov z východu. Musela utiecť na západ, keď chcela, aby ju pochopili. A to je podľa mňa horšie ako kraďnúť."

„Do čerta, Texas, múdro rozprávaš. Ale neskoro," zavrčal Andrew a zbledol v tvári. „Odhoď kolt, ak nie si zbabelec."

No ak si, budem sa musieť s tebou biť na tvoj spôsob. Na sedle mám kolt."

„Konečne múdra reč," odsekol kovboj. Potom si odpásal opasok s koltom a prehodil si ho cez sedlo.

Martha Ann sa prebrala z ohromenia, zoskočila z koňa a takmer spadla. Rozbehla sa medzi dvoch sokov, ktorí na seba zazerali.

„Andrew... Texas!" vykrikovala prosebne. „Nebite sa. Obidvaja ste... takí hlúpi. Pre nič za nič. Prosím vás, aspoň pre mňa ... Andy ..."

Pevne ju odsotil. „Ustúpte mi z cesty, pochabá Wyominčanka," usmial sa trpkou. „Sem ma priviedla vaša honba za vzrušením. Teraz sa dívajte a uvidíte, čo urobím s vašim fešným kovbojom."

„Texas ... ustúpte vy. On si nedá povedať. Och, prosím vás!"

„Doparoma, slečna, o čo vám zase ide?" zúrivo zreval Texas. „Z vás dvoch by sa človek zbláznil. Nebudem tu predsa postávať a nedovolím mu, aby ma stlkol ako Smokyho."

Aj on odsotil Marthu nabok, ale nie veľmi šetrne. Zakiaľ získala rovnováhu, vrhli sa na seba ani dva rozzúrené býky. Prvý nápor ich úplne zmietol z chodníka. Bezradná dievčina zmeravela na mieste. Keby jej nebol zdrevenel jazyk, bola by vykrikla na Texasa, aby Andrewa zbil ako hada. Vedela však, že on to nedokáže. Bála sa, či po pástnom súboji nebude nasledovať prestrelka. Andrew akiste strašne stlčie kovboja, a to bola predzvesť skazonosného súboja.

Ukázalo sa, že Texas je oveľa tvrdší oriešok ako Smoky Reed. Bol vysoký ako Andrew, takisto vrtký a ohybný, skoro rovnako ťažký a nedostatok obratnosti nahrádzal zúrivosťou. Vyzeral sť a ryšavý hurikán, ohýbal sa, udieral, klamal telom. Padlo veľa nečistých úderov. Zdalo sa, že Andrew ich utŕžil skoro toľko, ako ich zasadil. Vtom uprostred výpadu zakopol do piesku. Texas sa poriadne rozohnal a tresol ho po hlave. Andrew sa položil na chrbát. Vyskočil ako mačka práve vo chvíli, keď k nemu pribehol Texas, ktorý sa chcel naňho vrhnúť.

Nakoniec sa bitka začala schyľovať v Texasov neprospech. Nevládala čeliť svojmu protivníkovi, ktorému akoby postupom času pribúdalo síl. Kovboj znovu zletel na zem. Vstal pomalšie ako predtým, opatrnejšie čelil útokom a cúval. Andrew zreval: „Postav sa a bojuj, ty préríjny Romeo!"

„Ja nie som nijaký parketový zelenáč!" dychčal Texas. Znezdary skočil, chytil Andrewa za nohy a stiahol ho na zem. Kotúľali sa hore-dolu po piesku. Vtom si Martha všimla, kde kovboj spravil chybu. Andrew sa už nepokúsil vstať. Obdivuhodne ľahko a rýchlo sa mykol, uvoľnil Texasov stisk a už ho viac nepustil. Texas si očividne uvedomil chybu, ale už bolo neskoro. Premenal sa na hračku v rukách obra. Nakoniec Andrew vstal, oprášil si šaty a vreckovkou poutieral krvácajúcu tvár.

„Podťe si... obzrieť ... vášho kamaráta zlodeja," mrzuto sa ozval Andrew.

Martha Ann odbočila z chodníka a zbierala sily, kým prišla k Texasovi.

„Pomôžte mi... posadiť sa," prosil ju ticho.

Martha Ann mu pomohla sadnúť si a podoprela ho.

„Och, Texas, ten vás... strašne stlkol," vykrikla vyľakaná.

„Aj mne ... sa zdá," šepol kovboj.

„Andrew, doneste mi vody," rozkázala Martha.

„Doparoma! Vystrájal... ani lavína."

„To nič, Texas. Nikdy... nikdy mu to neodpustím," zavzlykala Martha.

Andrew priniesol polnú fľašu, odkrútil zátku, nalial vody na šatku a podal ju Marthe.

„Texas, bol si dobrý... dokiaľ si sa držal na nohách," zhlboka oddychoval Andrew. „Lenže si sa nemal so mnou chytať za pasy na zemi!"

Martha Ann ho letmo premerala nenávisťným pohľadom. „Vy veľký surovec!" Poutierala kovbojovi tvár. Ukázalo sa,

že ju má plnú siniek a nos mu krváca.

„No, cítim sa voľáky roztrasený, ale kolt udržím. Hybaj, Bonning. Teraz to možno nebudeš mať ... také ľahké." Martha si kľakla k nemu. „Nebíte sa... nebite sa a koltmi! To by bolo strašné. Texas! Zbil vás... ale neobišiel ľahko." Potom sa zvrtila a chytila Andrewa za kolena.

„Pusťte ma. Nerobte to," drsne zvolal Andrew. Ale nepustila ho. Pritisla sa k nemu. „Andrew... Andrew... nech sa to neskončí horšie ...! Ja som to zavinila. Ja... ja som zlá. Ale tak som vás nenávidela ... že ste mi... tak krivdili... Panebože ... ustúpte!"

Andrew sa jej zahľadel do očí a v tvári sa mu zračilo, že úporne rozmýšľa.

Andrew," prehovoril Texas a podal mu ruku. „Ak ty nie si zbabelec ... ja som."

Nechaj. Ja sa ti ospravedlňujem ... Texas. Ja som blázon Martha, vstaňte," chrapľavo dodal Andrew, zohol sa a pomohol jej na nohy.

11

Nadišiel september a s ním mrazivé rána, horúce hmlisté dni i studené noci. Na prérii pozdĺž Sladkej rieky sa zjavovali zlatisté a šarlátové jesenné odtiene.

Vŕby a topole pri rieke malebne kontrastovali s vodným tokom, tmným v zátočinách a bielym na perejach. A drobné šarlátové fliačky žiarili ako plamienky uprostred jednotvárneho nachu roviny. Na široké tiché úseky si sadali krdle divých kačíc, letiacich od severu a veštiacich skorú zimu.

Od tých čias, čo Andrew naďabil na kopcoch na zlodēja statku, Bligh ho nepúšťal von samého. A tak Andrewa sprevádzal na stopárskych obchôdkach Fenner. Chodievali von niekoľko ráz za týždeň a zavše nocovali vonku. Starý Arizončan zakrátko pochopil situáciu. Nikdy nenatrafili na kovbojov, ktorí by si nekonali svoju robotu. Ranče Cross Bar, Trojuholník X a Wyomingské združenie chovateľov dobytku sa dohodli, že jesenné sčítanie statku v Antilopích kopcoch sa uskutoční začiatkom októbra. Menším skupinám kovbojov, spomedzi ktorých Blighova bola najmenšia, nezostávalo iné ako čakať na tento termín. McCallov statok, značkovaný dvojitém X, sa sústreďoval na južných stráňach kopcov, dva dni cesty koňmo.

No Jim a Andrew nachádzali čoraz viac značkových pahrieb. Mnohé z nich založili akiste celkom bezúhonní kovboji, ktorí si robili svoju robotu. Z tých sa nedalo na nič usudzovať. Pri niekoľkých príležitostiach však naďabili na kovbojov, rozpaľujúcich ciachovacie železá. Títo ľudia mali vlastné ťažkosti. Strácali kravy a teľce, ako vždy, ale nie v takom počte, že by museli podniknúť opatrenia, aké vykonávali Blighovi chlapi. Táto skutočnosť robila celý prípad takmer beznádejným. Čo si pomôžu dvaja jazdci, jeden starý a druhý neskúsený, v širom kraji, kde by ni za mesiac nepozhánali polovicu statku, ociachovaného značkou N.B. A jednako, hore v kaňonoch, v neprístupných húštinách i v skalných úžľabinách nachádzali toľko pozabíjaných kráv, že sa im obracal žalúdok a zúrili. V tieto dni sa obloha černela luniakmi a nenašli ani jediný kaňon, nad ktorým by dravé vtáky nekrúžili.

„Sú priveľmi prefikani," poznamenal Jim jedného dňa, keď cválali s Andrewom domov. „Iste majú hliadku s ďalekohľadom. Vypátra nás prv, ako sa priblížime ku kaňonu. Varuje ich a oni odcvávajú inde."

„Koľko strácame, Jim?" pochmúrne sa opýtal Andrew. Podvedome použil množné číslo a stotožnil sa s Blighom a s jeho starým pomocníkom.

„Nuž, ťažko povedať. Ani sa mi to nechce vyratúvať. No aspoň pár kráv a teliat denne. Kravy zabíjajú a teľce ciachujú. Denne strácame takých dvesto dolárov, a to je nízky odhad."

Andrew zahrešil cez zaťaté zuby. McCall a títo zloději privedú Bligha na mizinu prv, ako napadne sneh. O náhrade nemohlo byť ani reči. Zosmiešili by sa, keby sa odvolávali na zákon, lebo dvaja Blighovi jazdci nemohli dokázať nič, iba to, že sú tam mŕtve kravy.

„Čo urobíme?" opýtal sa Andrew.

„Ak príde to najhoršie, dáme sa na farmárčenie," odvetil Fenner a vzdychol si.

„Povieš to Blighovi?"

„Ešte chvíľu počkáme, Andy. Azda dolapíme toho lotra Reeda a ak sa nám to podarí, tak mu podkúrim, že prestane. To on má prsty v tých krádežiach."

„Poženieme ho pred súd?"

„Božechráň! To by nám nepomohlo a starého by to stalo kopu peňazí. Vyskúšame na ňom starý arizonský liek."

„Jim, utáborne sa vonku na týždeň a schovávajme sa. Z ranča odídeme po zotmení, takže nás cestou ta nezbadajú."

„Múdry výmysel. Pouvažujem o tom."

Keď vyšli z koryta rieky a prechádzali popri ohradách a stodole, Jim, ktorý jazdil vpredu, zadržal koňa.

„Pozri, Andy," poznamenal a ukázal na Andrewovu chyžu na brehu. „V poslednom čase akosi nemáš úspech u Marthy Ann!"

Andrew sa nemusel pozerieť, ale pozrel sa. Bolo nedeľné popoludnie a vedel, čo ho tu čaká. V nedeľu chodieval preč medziiným aj preto, aby nevidel Marthu s jej obdivovateľmi. Dnes sa očividne hrala na schovávačku s niekoľkými mládenkami okolo jeho chyže. Pred rančom parkovali tri autá. Andrew počul veselý chichot.

„Doparoma, Andy, ja by som voľačo urobil," precedil starý Arizončan cez zuby.

„A čo, Jim?"

„Nuž, keby som bol na tvojom mieste, buď by som sa pridol k mládeži a zabával sa s nimi, alebo by som ich vykúril."

Andrew bez slova zoskočil a začal odsedlávať koňa. Aspoň vo dne mu nevftala hlavou Martha Ann Dixonová. Teraz bolo po tom. Pomaly zamieril k svojej chyži a zistil, že na priestrannej verande sa usalašila Martha s priateľmi. Bola tam Nellie Glemmová a jej brat Tom, akási Bradshawová, ktorú už poznal, dvaja mládenci, ktorí mu boli povedomí a Texas Jack Haynes.

„Haló, Andrew," zakývala mu Martha. „Tancujeme a zabávame sa na vašej verande. Dúfam, že vám to neprekáža."

„Dobrý večer, Martha aj ostatní. Ste vítaní, ak vám neprekáža, že sa budem umývať."

„Andrew, začínate byť najzanepřáždenejším kovbojom," ohlásila sa Nellie Glemmová. „Chodievate von každý všedný deň i v nedeľu. Prichádzate o všeličo."

„Zdá sa mi," pomaly odvetil Andrew. Bol ukonaný na smrť a čarovná rozjarená Marthina tvár, veselé ohníčky v jej očiach i úsmev, ktorým zjavne zahrnovala všetkých okrem neho, to všetko v ňom vyvolalo žiarlivosť, proti ktorej bol bezmocný. Zmyl zo seba špinu z dlhej jazdy v páľave dňa a šiel si dnu prezliecť košeľu. Mládež pokračovala v hre. O chvíľu Martha Ann vykrikla cez dvere: „Ste upravený, kovboj? Smiem vstúpiť?"

Vás by som iste neprekvapil. Vstúpte," odvetil. Zastala vo dverách a vyzerala ako dokonalé stelesnenie radostnej mladosti a krásy. Pomaly vchádzala dnu a Andrewovi sa videlo, že jej žiara trochu hasne.

„Andrew, prosím vás, nehnevajte sa, že sme sa vám vlámali do domu," prehovorila. „Za strýkom prišli akísi milí starí ľudkovia. Boli sme dosť hluční, a preto som priviedla priateľov sem."

„Veď mne to neprekáža, Martha," odpovedal.

„Myslela som, že áno... keď je tu Texas," poponáhľala sa s vysvetlením. „Priviedla ho Nellie. Prirodzene, aj ja som ho videla, odkedy... odkedy... Andrew, zdá sa mi, že sa chce s vami spriatelieť. Vyjdete mu v ústrety?"

„Kvôli vám?" chytro sa opýtal Andrew.

„Spanätajte sa," odvetila a začervenala sa. „Nie kvôli mne ... ani kvôli vám. Ale kvôli nemu."

„Aha, chápem. Ešte vždy ho prevychovávate?"

„Andrew, pri vás by zahrešil aj anjel," odpovedala a zazrela, naňho. „Zabudnite na to. Choďte von a dolámte mu ešte zopár rebier."

„Panebože! Tak strašne som ho doriadil? Mrzí ma to."

Martha náhlivo vyšla von prednými dvermi a zjavne mierila do ranču. Andrew sa ukázal na verande a tváril sa vľúdne. Boli to milí, slušní mladí ľudia a okrem Texasa sa všetci v jeho prítomnosti trochu ostýchali, hoci sa s ním očividne chceli lepšie zoznámiť. Keď zvonček oznámil večeru, rozbehli sa ozlomkrky do domu. Oni dvaja s Texasom zostali pozadu.

„Jack, dúfam, že si neprišiel preto, lebo som ti dal slovo?" zasmial sa Andrew. „Aké slovo?"

„O tom prekliatom súboji s koltmi, ktorý sa takmer konal."

„Ach, Bonning, rozmyslel som si to," zatiahol Texas. „Bola by to vyslovená vražda. Mal som sa na to vykašľať, nech má Martha ešte horšiu povest'."

„To je od teba veľmi milé, kovboj," chladne odvetil Andrew.

„Vôbec nie. A neurážaj sa. Tu na pasienkoch ľudia nemajú čo robiť, a preto o sebe klebetia. A ženy nechápu Marthu. Nuž, počul som, že sa zaplietla so Smokym Reedom, a vraj preto si ho zbil."

„Nie. Ale na tom nezáleží," úsečne odpovedal Andrew.

„Nuž, neviem. Keby sa táto dievčina s leopardími očami správala, ako sa patrí, tá hrozná bitka, čo utŕžil Smoky, by hádam zastrašila ostatných. Lenže Martha vystrája neslýchané hlúposti."

„Čo zase vyviedla?" zastonal Andrew.

„Bolo to nevidané. Ako sa volajú tie nočné handry, čo teraz dievčatá nosia? Pyža.....či ako?"

„Pyžama. Dievčatá na východe ich nosia aj vo dne. Je to veľká móda na pláži alebo doma. Sú pestrofarebné, veľmi pekné a v porovnaní s predchádzajúcou módou aj slušné, ver mi."

„Aha. Nuž, ja v tom sa nevyznám. Tu sme vo Wyomingu. A keď včera Martha cválala na Jemovom Hartovom grošákovi po hlavnej ulici v tej ... tenkej pyžame, hoci tam bolo plno ľudí... nuž, bolo to horšie ako v cirkuse."

„Dobrý bože!" vzdychol si Andrew.

„A Jema ani nepoznala. Pred Glemmovie domom sa vyteperila na jeho koňa a jednoducho odcválala. Bezmála ju zhodil na zem. A to ma napálilo. Poriadne som Marthe vynadal. Prisahala, že si chcela zajazdiť za mestom, nie po hlavnej ulici. Vieš, Glemmovci bývajú na okraji mesta. Ale ten prekliaty grošák s ňou ušiel."

„Preboha, čo jej to zišlo na um obliecť si pyžamu?" bezradne sa opýtal Andrew.

„Glemmovci usporiadali večierok a Martha tam zostala na noc. Ráno si dlhšie pospali a keď sa dievčence zobudili, potom sa to zomlelo. A najhoršie aspoň pre Marthu bolo to, že Jem Hart sa nazdal, akoby mu ten výčin dával u Marthy zelenú."

Zelenú? Kristepane! Čo zase vyviedla, doparoma?

Nanešťastie som to nevidel. No ako rozprávali dievčence, vylepila Jemovi také zaucho, že mu odletel klobúk. Potom som Jemovi povedal, čo si o ňom myslím. Nemal som to robiť, veď sme boli v preplnenom obchode. Vŕčal, že ma zabije. Mal v sebe pár pohárikov whisky so sódou. Závidím ti, Tex, povedal. Chceš sa s ňou maznať sám... Nuž, prirodzene, že som mu jednu zavalil. Rozbil výklad a stálo ma to päťdesiat dolárov. A teraz Jem kuje pikle proti mne a Marthe, tak ako Smoky."

„Čo sa dá robiť," zašomral si Andrew pod nos.

„Nič. Veru nič, dokiaľ tú ženskú voľakto neschmatne, nezlomí a nezosobáš sa s ňou. Ani potom by som si nebol celkom istý."

„Originálna myšlienka, namôjdušu," zasmial sa Andrew. „Keď sa už reč zvrtila na to - Martha spomínala, že som ti zlomil rebro, Texas. Dúfam, že to nie je pravda."

„Veruže je. Polámal si mi dve rebrá. Týždeň som polihoval. Do čerta, nechápem, prečo nejdem po tebe, Bonning. To dievča ma strašne zmenilo. Akosi sa mi páčiš, parom to pober.“

„Texas, to dievča, ako jej ty vravíš, sa pohráva so všetkými chlapmi.“

„Jasné, ale len preto, lebo je taká čertovsky pôvabná. Tie oči! Panebože, už sa na teba pozrela, keď zúri? To znášam horšie, ako keby mi jednoducho húdla o starom Nickovi... Bonning, vedz, že k tej dievčine sa nemôžeš priblížiť na menej ako tri metre.“

„O tom ja nič neviem,“ úsečne odvetil Bonning. „Texas, aj ty sa mi páčiš, i keď to nechápem. Ale nestrieľaj si zo mňa, prosím ťa.“

Texas rozhodol rukami. „Nuž, vykrikujú na nás, aby sme sa išli navečerať,“ zatiahol. „Jesť by sme mali, aj keď sme zaľúbení.“

Kovboj akosi zahanboval Andrewa úprimnou a otvorenou priateľskosťou. Horko-ťažko odolal počiatocnej túžbe stratiť sa, neprísť na večeru, ako to už veľa ráz urobil, a mrzuto sa utiahnúť na verandu alebo sa potúlať pod hviezdami. No teraz sa mu podarilo premôcť vlastnú náladovosť a išiel sa navečerať. Nasledoval Texasov príklad a tak sa rozveselil a uvoľnil, že by to od seba nikdy nebol čakal. Martha Ann ho odmenila za neobyčajnú náladu prekvapujúcim pohľadom a potom vďačnou i potešenou pozornosťou. Andrew ožil, keď videl, že sa teší. Po večeri pozval všetkých k sebe, a pretože večer bol studený, založil vo veľkom otvorenom krbe blčiaci oheň. Celá spoločnosť si posadala okolo neho do kruhu. Izbu osvetľovali len červené plamene. Piekli si kukuricu, veselo žartovali a rozprávali si všelijaké historky.

Keď prišiel naňho rad, Andrew si všimol, že Texas sedí tesne pri Marthe Ann a v polotme ju objíma rukou. Ovládol však svoje city a tváril sa, že nič nevidí.

Rozprával o slávnom rugbyovom zápase, pri ktorom v skutočnosti sedel za postrannou čiarou, ale teraz ho podával, akoby v ňom naozaj bol hral. Trpká spomienka na neúspešné vysokoškolské štúdium sa spájala s predtuchou ešte ťažšieho neúspechu tu na západe a dodávala príbehu malebnosť i pútaivosť, ktorá uchvátila nepočitných poslucháčov. Konečne si uvedomil, že strhol na seba záujem Chicagčanky s jantárovými očami.

„Doparoma!“ zavrčal Texas. On jediný prerušil mlčanie. „Už chápem, prečo je Bonning ako bahenná korytnačka nabitá elektrinou.“

Iba Martha sa nesmiala s ostatnými po Texasovej poznámke a upierala zamyslené oči na rozprávača.

Uplynul ďalší týždeň. Andrew sa motal štyri dni po prérii, strávil jeden deň v meste a koniec týždňa na ranči. V nedeľu večer, po odchode mladých ľudí, sa Andrew zamyslel nad minulými dňami a tento týždeň sa mu videl najťažší, odkedy prišiel do Wyomingu. Najdlhšia, najnamáhavejšia obchôdzka viedla k hrbe stôp, ale nepriniesla nevyhnutné dôkazy. V meste sa o ňom povrávalo ako o privandrovalcovi, ktorý si vzal do hlavy, že zničí dobré meno niektorých wyominských dobytkárov. Zdalo sa, že v tomto kraji má pravdu ten, kto je silnejší. Bligh mohol splatiť účty a Andrew sa musel rozhodnúť, čo podnikne v budúcnosti.

V tú nedeľu, keď neskoro večer sedel pred dohárajúcou pahrebou, fajčil a pozoroval uhlíky, ako tlejú i hasnú, vynorili sa mu v mysli dve nepopierateľné skutočnosti, vzťahujúce sa k tomu pohnutému dňu a noci v meste. Spomenul si aj na nezabudnuteľný predchádzajúci víkend na ranči. Obidvoje malo vzťah k Marthe Ann. Zdalo sa mu, že teraz sa okolo nej točí celý svet.

Nad všetky pochybnosti mu bolo jasné, že uviazol v osídľach jej pôvabu, či už to bolo dobre alebo zle, ale iste zle. Pozoroval ju celé hodiny, hoci ona nevedela o jeho prítomnosti.

Vo Wyomingu vyzerala ešte lepšie. V tvári nadobudla jasný zlatistý nádych, oči jej nádherne žiarili, líca mala červené s ťa šípová ruža, pery lákavé a sladké. No telesná krása tvorila iba malú čiastočku jej čara. Bolo nepostihnuteľné, neopísateľné. Rozmýšľal o jej úsmeve, o rozmarnom smiechu, o posunkoch i drobných pôvaboch, vlastných len jej. Rozmýšľal o jej úprimnom záujme o všetky strýkové ťažkosti, o jej hlase, slovách i o dotyku jej rúk. Rozmýšľal o jej priateľskosti. Nemohol neveriť vlastným očiam a ušiam. Mala rada všetkých. Ľudia ju úžasne zaujímali, pokiaľ jej neprotirečili, alebo ju nekritizovali. Martha Ann nešetřila časom, priateľstvom ani sympatiami k nikomu, s kým sa stretla. Keď sa vybrala na nákupy do mesta, na poštu, hocikde, vždy sa s niekým zoznámila. Priťahovalo ju všetko a všetci. Hneď sa zastala človeka, ktorému sa krivilo, najmä ak nebol prítomný.

Andrew sa presvedčil o tejto ušľachtilej vlastnosti Marthy Ann bez toho, že by si ona niečo všimla. No keď vedela, že je tam Andrew, zdalo sa, akoby sa zmenila a ukazovala druhú stránku svojej povahy. Keď mohla, ešte vystupňovala koketnosť, s akou si podmanila toho mládenca v nebraskom hoteli. Na poslednej tancovačke v meste bola najveselšia, najsamopašnejšia z bláznivej skupinky dievčat, na ktoré pôsobila. Zachádzala až do nebezpečnej blízkosti neslušnosti. Stal sa smutným svedkom jej veselého, nezbedného, zvodného a nepoddajného zápasu s Texasom, ktorý ju nakoniec vybozkával na líce i na krk. Utekala a nechala sa prenasledovať. Odmietla ho len preto, aby po nej ešte väčšmi túžil. Zahrávala sa s tou stránkou vlastnej povahy, pre ktorú mal Andrew iba jedinú vysvetlenie.

Tieto city začínali Andrewovi prekážať v práci, rušili mu pokoj mysle, šťastie, nádeje do budúcnosti, deň i spánok. Zveril sa s nimi hasnúcim uhlíkom pahreby, zatiaľ čo pod krovom chyže skučal jesenný vietor. Nezáležalo mu na tom, aká je Martha Dixonová, koľko má dobrých a zlých vlastností, čo robí - bol stratený, pre budúcnosť i prítomnosť. Neúspechy na východe boli iba jednotlivými stupienkami, ale terajší neúspech bude znamenať koniec Andrewa Bonninga. A život bez Marthy Ann nebude stáť za nič. K tomuto záveru prišiel, keď bdel osamote v tej studenej, veternej jesennej noci.

Na druhý deň Jim vzal Andrewa na dlhý výlet k prameňom potoka. V hlbokých temných zátočinách pod zlatistými stromami chytali pstruhy. Starý Arizončan bol vášnivý rybár, najmä preto, že mal tak málo príležitostí zarybáriť si. Našli málo kráv označovaných N.B. a tento deň umožnil Andrewovi zabudnúť na vlastné útrapy. Potoky, ticho v pustých horách, namáhavá jazda a prostá strava, dotyk s prírodou, ktorý v ňom prebudil netušenú vytrvalosť - to

všetko mu pomohlo obnoviť pokoj mysle, ktorý mu chýbal celé dni.

Na spiatočnej ceste Jim Fenner dlho cválal po Andrewovom boku mľčky.

„Chlapče, čo je teraz najdôležitejšie?“ opýtal sa nakoniec.

„Pre koho?“

„Nuž, pre Bligha, pre mňa, Sue i pre teba?“

„Čo ja viem, Jim? Azda statok, lebo z neho žijeme.“

„Nie, to dievča.“

„Dievča!“ prekvapene zopakoval Andrew.

„Jasné. Martha. Celá je vykoľajená. Nechcem jej kriviť. Správa sa ako mladé žriebä, keď zvetrí ovos. Viem, Andy. Pamätám sa, čo som cítil, keď som pred štyridsiatimi rokmi dvoril Sue. Bola iba osemnásťročná. A mala kďel' fešákov... Ale vráťme sa k Marthe ...“

„Na čo narážaš?“ mrzuto sa opýtal Andrew.

„Nuž chcem ti dať radu.“

„Ďakujem, starký. Myslím, že po nej netúžim, ak. mám súdiť podľa toho výrečného úvodu.“

„Chlapče, to dievča o teba naozaj stojí,“ nedal sa pomýliť Fenner.

„Aké dievča?“ Martha Ann!“

„Táraš!“

„Veru Martha Ann. Som o tom presvedčený.“

„Zbláznil si sa.“

„Pozoruje ťa, keď o tom nevieš. Videl som ju. Aj Sue ju videla. Všimli sme si, ako sa odvrátila od obloka s roztúženým výrazom v očiach.“

„Áno. Starký, tá teda má oči,“ prerušil ho Andrew.. „Pomútili by rozum každému chlapovi... ba aj takému romantickému pochábl'ovi, ako si ty.“

„Dobre. Už ti nepoviem, čo som videl. Ale daj na. moje slová. Tak či onak, záleží jej na tebe.“

„Načisto si sa zbláznil. Nenávidí ma, lebo som ju prekukol od samého začiatku. A nenaletel som jej.“

„Si chumaj, že si jej nenaletel. Mal si možnosť získať to dievča. Ešte vždy ju máš, ak nebudeš tvrdohlavý. Čo ti na tom záleží, koľkí chlapi sa za ňou naháňajú ... alebo čo im dovoľí?“

„Čo mi na tom záleží?“ zamyslene zopakoval Andrew.

„Stojí za to, aby si sa o ňu zaujímal a potrebuje to,“ pokračoval Jim. „Keby si bol spolovice taký chlap, za akého som ťa pokladal, zdrapil by si býka za rohy a dnes večer, po návrate na ranč, by si sa vybral rovno za ňou a povedal jej, čo k nej cítiš.“

Bola tma, keď prišli na ranč. Andrew rozložil v krbe oheň a pred večerou sa pounmýval. Potom zamieril k domu ako človek, ktorý sa vrhá do priepasti. Jim jedol v kuchyni sám a Sue ho obsluhovala. Andrew nepochválil dobrú večeru a nereagoval na pokusy nadviazať rozhovor. Práve keď sa chystal vstať od stola, zo susednej izby sa ozval Marthin svieži, mladistvý smiech a Jim ho kopol do nohy. Andrew vstal, vytackal sa von, zašiel k Marthiným dverám a zaklopal.

„Si to ty, strýko?“ opýtala sa.

„Nie.“

„Jim?“

„Nie.“

„Ach, to je Texas,“ vykrikol mučiteľský rozosmiaty hlas. „Ďalej.“

„Tu je Andrew.“

„Prepáčte mi. Čo si želáte?“

„Vás.“

„Nevravte. To je úžasné!“

„Podťe von,“ rozkázal jej Andrew.

Po chvíli sa dvere otvorili a do tmy vyletel široký pás svetla, v ktorom sa ukázala Martha. Mala na sebe jasnú kvietkovanú pyžamu.“

„Kde ste?“ zvolala.

„Zatvorte dvere.“

Počúvla ho a schodíky sa zahalili do tmy.

„Povedzte, kto bol naposledy vašim osobným otrokom ...“

Zarazil ju rýchlym pohybom. Keď ju zodvihol do náručia, vykrikla na protest. Zamieril do chyže a niesol ju na rukách ako dieťa.

„Ach, Andrew, pusťte ma!“

Sklopil pohľad na rozčuchanú hlavu, opierajúcu sa o zohnutý laket', na veľké otvorené oči, čierne vo svetle hviezd.

„Martha...“

„Pusťte ma!“ vykrikla a zrazu sa začala zúrivo metať. No keď ju stisol, ledva sa hýbala. Uvoľnila sa a ochabla.

„Andrew... Čo to... má znamenať?“ zajachtala.

Neodvetil a keď jej opäť pozrel do tváre, mala privreté viečka. Jej teplé telo sa mu chvelo v náručí. Nežnosť, teplo, vôňa a krása pôsobili naň tak mocne, že zložil bremeno na lôžko len čo vošiel dnu, a zadychčaný cúvol.

Ležala na lôžku a on zamieril ku krbu. Rozhrabal tlejúce halúzky a priložil nové. Po chvíli sa upokojil.

Plamene zjasneli a osvetlili miestnosť. Martha sa užasnúť posadila, obelela v tvári a jej veľké oči vyzerali čudne pri svetle ohňa.

„Andrew .. Preboha, čo vám to vliezlo do hlavy? Čo to so mnou robíte?"

Pristúpil bližšie a pozrel jej do očí.

„Čo si o tom myslíte?" opýtal sa a pochýlil hlavu.

„Vyzeráte tak ... tak strašne... Viem, že si zaslúžim ... ale vy by ste ..."

„Nie, ja by som vám neublížil, hoci neviem, čoho sa bojíte," prerušil ju. „Akiste ste sa nazdali, že sa k vám zachovám tak, ako si zaslúžite... Aby som vás naučil, že ste sa konečne dostali do rúk chlapa, ktorý nie je hračkou vo vašich rukách! __ Lenže ja nie som. Ja ..."

Odmľal sa, lebo nevládal pokračovať. Pohľad na bielu vyľakanú tvár ho obral o hnev. Oslnila ho nečakaná myšlienka, či tejto dievčine vlastne nekrivdil. Vrátil sa k ohňu, ešte raz kopol do konárikov a začal sa prechádzať hore-dolu dlhými nervóznymi krokmi, dokiaľ sa neodhodlal uskutočniť odvážny zámer, pre ktorý doniesol Marthu do svojej chyže.

„Martha, vydáte sa za mňa?" opýtal sa.

„Či sa za vás vydám?" zopakovala nedôverčivo a vyvalila naňho oči, akoby snívala.

„Áno. Preto som vás sem tak bezohľadne dovliekol ... aby som vás požiadal o ruku!"

„O...ruku?" zrazu akoby sa bola zmenila. „Prečo ma žiadate o...o ... ?"

„Nezazlievam vám túto otázku. Vyznieva nezmyselne po tom, ako som sa k vám správal, ale počúvajte, Martha. Iba nedávno som pochopil sám seba. Myslím, že som sa do vás zaľúbil už v ten prvý večer na ceste, keď som vás zachránil pred tými tulákmi. Ale nevedel som to. Myslel som iba na to, aké ste krásne, nezabudnuteľné a vrtošivé dieťa. Vaše stopovanie sa mi protivilo a videlo sa mi podozrivé, lebo na východe mi ublížili príbuzní, život i žena, o ktorej som si myslel, že ju ľúbim. A tu ten cit jednostaj silnel a nakoniec som zostal taký žiarlivý, že by som bol vraždil. Zatiaľ ste vy zabíjali kovbojov očami __ nuž, padol som aj ja. A padol som celkom a navždy, Martha. Správal som sa k vám hrubo a ľahostajne iba preto, lebo vaše flirty ma tak hlboko zraňovali, že som prestal byť sám sebou. Žiarlivosť je strašná. No vďaka nej som aspoň pochopil, v čom som sa mylil. Moja milá, od istého času viem, že vás ľúbim. Na nič nemyslím, len na to, ako vás zbožňujem. Teraz už viem, aká ste úžasná žena a chcem si vás zobrať."

„Andrew Bonning! Vy ma tak ľúbite?" zašepkala.

„Áno. Ale načo plytvať rečami. Vydáte sa za mňa, drahá? ... Ja vám dokážem -"

Pohla sa, akoby k nemu chcela zdvihnúť ruky. No vtom jej akýsi náhly tieň vyhnal z očí blaženosť. Andrew cítil, že všetka láska, nádej a šťastie sú na vázkach. Všimol si, že rozum vyhráva nad citmi a chladné úvahy v nej vytvárajú zábrany.

„Žiadate ma o ruku, hoci veríte, že som nezbedná stopárka a potulujem sa po cestách, aby som sa zoznamovala s chlapmi... prežívala dobrodružstvá ... a vzrušovala sa?" opýtala sa ticho a napäto a jej hnev sa šírila sťa náhla letná búrka.

„Prosím vás, už na to nemyslite," chytro modlikal Andrew a cítil, že stráca pôdu pod nohami. „Zabudnite na moje reči. Aj ja na ne zabudnem."

„Nikdy. A ak máte úroveň, Andrew Bonning, poviete mi pravdu. Nik sa nezmení tak úplne, tak prudko."

„Vás by som neklamal," poznamenal.

„Pre môj stopársky výlet ste mali iba pohľadanie, však?" opýtala sa vášnivo.

„Áno."

„Nazdávali ste sa, že som ho podnikla iba preto, aby som ušla preč z domova... od rodičov i priateľov... ta, kde by sa mi vyplnila akási nespútaná túžba po slobode, po cudzích mládencoch a chlapoch . . . ktorí ma už nikdy neuvidia a ku ktorým sa môžem správať bez zábran... flirtovať, vzrušovať sa a usilovať sa aj v ostatnom o modernosť, ktorú vy nenávidíte?"

„Áno, obávam sa, že áno," priznal sa zachrípnuto.

„Ešte vždy si to myslíte?"

„Martha, nestalo sa nič, čo by svedčilo o zmene."

„Pokladáte ma za klamárku, podvodníčku a skazenú malú potvoru?"

To nie, Martha, prisahám. Iba za pochabé, nerozumné decko. Vy sa ani sama nepoznáte. Máte dve tváre, drahá."

„Nevykrúcajte sa, Andrew. Viem čo ste si mysleli. Dali ste mi to jednoznačne pocítiť. No ja vás donútim priznať sa... povedať mi do tváre. Jednoducho ste ma pokladali za dobré dievča, však?"

„Veril som, že je vo vás veľa dobrého," bránil sa.

„Teda za ... zlé dievča?"

„Nepovedal by som zlé. Vrtošivé, azda ľahkomyselné ..."

„Ja viem, čo ste si mysleli vtedy a čo si myslíte aj teraz," prerušila ho a biela v tvári stála pri posteli.

Andrew sa naťahol po jej rukách, ale ona si ich schovala za chrbát.

„Čertovsky to komplikujete," prehovoril. „Pretože ma nútite... priznávam sa, že som vás pokladal za veľkú divošku - a jednako som dúfal, že ste inakšia. Musíte prepáčiť chlapovi, ktorý sa povaloval a v ničom sa. mu nedarilo, lebo taký som bol, keď som vás spoznal. Východniar, čo práve stratil ilúzie o sestre a snúbenici, ktoré si nijako nelámali hlavu nad životom. Táto moja stránka vás pokladala za prítulnú ľahkú slečnu. No v hĺbke duše sa mi ozýval protirečivý tichý hlas, slabý a úbohý, ktorý ma presviedčal, že ste nevinné a statočné dievča, ktoré ľúbim, hoci to odporovalo všetkým mojim poznatkom a skúsenostiam."

„Andrew Bonning, ja... ja by som sa nevydala za vás, ani keby ste boli posledným mužom na svete," vyhlkla.

„Ak to myslíte vážne, mohli ste mi to dávno povedať a ušetriť ma od tejto scény."

„Ušetrili ste ma vy od niečoho? Ušetrili ste ma voľakedy od vášho posmechu a pohŕdania?" opýtala sa a pristúpila bližšie k nemu. Tvár jej zbledla od zlosti a pozerala mu do očí. „Andrew Bonning, utiekla som z domu, aby som sa

vyhla veciam, z ktorých ma obžalúvate. Mladí muži, ktorí po mne túžili, či už skrz manželstvo alebo ináč, naplňali ma úprimným odporom. A študenti ako vy mi načisto sprotivili lásku ... lásku, ako ju oni chápali. Čo im záležalo na mojich obavách či potrebách?... A tak som ušla.

Keby som bola túžila po takom vzrušení, azda si nemyslíte že by som ho bola musela hľadať po cestách s farmárskymi chlapčiskami, automechanikmi, cestujúcimi, turistami a neviem s kým? Nie, chcela som uniknúť všetkej tej skazenosti a s jedinou výnimkou som jej aj unikla. Chlapci a muži, čo ma viedli, sa mi zväčša páčili. Vy ste sa mi páčili od samého začiatku, dokiaľ ste ma neschladili tou vašou prekliatou povýšenosťou. A vtedy večer v hoteli som flirtovala s celkom milým chlapcom, len aby som sa vám predviedla a aby som sa správala podľa vašich predstáv o mne. Aby som urobila zadosť vašej chorobnej nedôvere k moderným dievčatám! A tu som vystrájala to isté... ba i viac... a horšie veci, z jednej a tej istej príčiny. Vari si len nemyslíte, že nemám hrdosť? Radšej by som zomrela, akoby som vám dovolila vidieť moju hanbu, moje poníženie. Dovolila som tým chlapcom držať ma za ruku... - Texasovi Jackovi som dokonca dovolila, aby ma božkal - trpela som styky, ktoré sa mi protivili, len z tej príčiny, aby som vo vás pestovala mrzké podozrenia. Či ma to vzrušovalo? Pravdaže! Lenže by ste sa o tom nikdy neboli dozvedeli, keby ste ma dnes neboli požiadali o ruku. Svojou ponukou sa znižujete na moju úroveň. Nijaký muž nemôže pre ženu vykonať nič lepšie. Nevie, či ste nedúfali, že ma prevychováte. Ibaže mňa netreba prevychovávať a oteraz sa o tom presvedčíte. Ďakujem vám, Andrew, ale musím tú poctu odmietnuť."

„Martha! Ste ku mne veľmi tvrdá! Ako by som mohol... Neodchádzajte! Prosím vás!"

„Nie!" skríkla a rozbehla sa cez izbu.

„Musí vám trochu záležať alebo ..."

„Nie!" vykrikla od dverí.

„Drahá!" prosil ju.

„Nie!" ozval sa z tmy posmešný hlas. Odišla. Andrew klesol na posteľ, z ktorej pred chvíľou vstala. V izbe bolo ešte cítiť jej vôňu. V krove stonal vietor. Suché topoľové listie šuchorilo po streche. A tiene v chyži sa prehlbovali. Z tmy sa vynoril známy strašiak. Bol to holý pochmúrny príznak nového neúspechu. Ibaže tentoraz to bol neúspech v živote.

12

Keď svitlo ráno, po niekoľkých hodinách spánku prevládla u Andrewa nová, spurná nálada, ktorá sa v ňom zrodila len nedávno. Vyplývala z pýchy. Natolko sa pokoril, že sa priznal Marthe so svojou láskou. Teraz tú lásku navždy odložil bokom a bude sa celou dušou i telom venovať záchrane Blighovho majetku.

Aby zabudol, bude musieť neprestajne viesť vyčerpávajúci život pod holým nebom, bude sa musieť odriekať, riešiť problémy, boriť sa s nimi a sám. S koňom a s trochou jedla sa Andrew vybral do kopcov.

Smelo cválal po kovbojských táboroch na východnom konci kopcov, kde sa ešte nepásoval Blighov statok, a netajil sa tým, čo tam hľadá.

„Vy robíte pre toho novousadlíka Bligha?" opýtal sa starší rančer.

„Áno."

„Nevidím na vašom sedle ciachovacie železo."

„Toto leto sme neoznačovali ani jediné teľa."

„A to už ako?"

„Môj spoločník je mrzák a ja som zelenáč. Druhí jazdci sa dostávajú k nášmu dobytku prv."

„Aha. Vidím, že máte kolty," poznamenal starký. Oči mu zadumane zasvietili a premeriaval si Andrewa od hlavy po päty.

„Áno. A keď prichytím voľaktorého kovboja, ako značkuje Blighovo teľa, použijem kolt."

„To vy ste zbili Cala Bricea a jeho chlapov na rodeu?"

„Ja"

„Naozaj ste obvinili Reeda z toho, že vás postrelil a zmastili ste ho za to?"

„Naozaj. A tu mi nechal na skalpe svoju značku," odvetil Andrew a odhalil si dlhú červenú jazvu.

„Ušli ste len o vlások, chlapče. Prečo si myslíte, že vás postrelil Reed?"

„Ja si to nemyslím! Viem to."

„Nuž, to je jasná reč. Zostúpte a poďte dnu. Jedlo bude už hotové."

Okolo tábora postávalo a posedovalo pol tucta kovbojov. Obďaleč stál voz so zásobami. Na trávinatej rovinke sa pásli kone.

„Chlapci, toto je Blighov jediný jazdec - ako vidíte, nie je tunajší," oznámil rančer. „Wyoming ho neprivilal najlepšie a poniektorí spomedzi nás by sa mali hanbiť. To on vyplatil Briceových chlapov. Má ťažké srdce najmä na Smokyho Reeda, lebo ten ho postrelil. Hľadá Smokyho Reeda alebo iných jazdcov, čo si privlastňujú Blighovo stádo."

Správali sa k nemu zdvorilo, ale nie priateľsky. Andrew sa s nimi najedol a všeličo sa naučil z tohto prvého styku s kovbojmi na prérii. Starší chlap tu zjavne rozkazoval a bol majiteľom statku so značkou K.

„Vďaka. Pôjdem ďalej," poznamenal Andrew, keď sa najedol.

„Vypravili ste sa akosi naľahko," ozval sa hostiteľ. „Môžete sa u nás vyspať."

„Nie, ďakujem. Zvalím sa do sena voľakde inde," odvetil Andrew a nasadol na koňa.

„Dúfam, že vám neprekáža moja zvedavosť?"

„Kdeže."

„Je váš zmrazený spoločník kovboj?" „Starousadlík z Arizony."

„Nuž on sa čoskoro vyzná v tlačeni. A voľáčo vám poviem, chlapče, neberte si tieto krádeže kráv priveľmi k srdcu. Pokiaľ nebudú pasienky ohradené, vždy bude nejaká tá krava chýbať. Všetci chovatelia musia čeliť týmto ťažkostiam. Jednoducho si to nevšímajú."

„Lenže v Blighovom prípade to nie je zanedbateľné. Je chudobný. Začínal iba s nevelkým stádom, a pretože si nemôže dovoliť dostatok kovbojov, aby mu dozerali na statok, zloději to zneužívajú."

To je čosi iné. Poradte Blighovi, nech sa spolčí s druhým chovateľom."

Nemôže, lebo sa dohodol s McCallom. Potom si to rozmyslel a McCall sa urazil. Predložil prípad súdu."

„McCall? Ten čo vlastní dvojité X. Keby som bol na Blighovom mieste, kupoval by som statok, alebo by som zmizol." Poviem mu to. Do videnia."

Niekoľko kovboji mu zakývali. Keď Andrew kúsok odcvával, ktorýsi zakričal za ním: „Pozri sa do veľkých kaňonov na juhu."

Zdalo sa, že je to rozumná a priateľská rada. Andrew cváľal, dokiaľ ho neprikvačil západ slnka. Potom sa utáboril pri kamenistom potoku. Polovicu noci prebdel. Striedavo mrzol a prikladal na oheň. Tichý chlad, pusté kopce, biele bdejúce hviezdy mu upokojovali dušu, ale neprinášali spánok. Na druhý deň prechádzal od svitu do mrku po svahoch a kaňonoch, ktoré boli dôverne známe jemu i Jimovi. V diaľke zbadal viacero jazdcov, ale nepriblížil sa k nim. Podvečer, keď sedel pri nevelkej vatre, začul dupot kopýt. Čoskoro sa ukázal jazdec. Bol to Jim Fenner.

„Ahoj, Andrew," prihovoral sa mu a namáhavo zosadol. „Od obeda ťa stopujem."

„Stalo sa azda niečo na ranči?" chytro sa opýtal Andrew.

„Nič zvláštne. Bligh sa trápi. Martha mámi čas u teba na verande. A Sue behá... Natrafil si na niečo?"

„Stretol som sa s chlapmi z ranču K. Majiteľ je veľmi slušný človek," odvetil Andrew a vyrozprával, ako sa stretli.

„To je statočný chlap. Vravím ti, Andy, nás nikto nechápe. Sme len drobné rybky."

„To som sa už dovťipil. Jim, je to dobrá škola, keby som sa raz chcel stať rančerom."

„Najlepšia na svete, chlapče. Lenže mi nejde do hlavy, ako sa chceš stať rančerom, keď sa budeš držať Bligha. Čoskoro budeme trieť strašnú núdzu."

Andrew sa zohol nad oheň a prehrabal červené uhličky. „Jim, bol som za Marthou. Odvliekol som ju do svojej chyže a tam som ju požiadal o ruku. Odmietla ma tak, ako ešte nikto." „Prečo?"

„Zase preto, že som o nej nezmýšľal dobre." „Tak ti treba," z mosta doprosta odvetil starý Arizončan.

„Zdá sa," prisvedčil Andrew. „Odmietla tú česť." „Aha. Jednako blaznie za tebou."

„Ty starý blázon!" pohľadovo vybuchol Andrew.

„Jasné. Starý rozhodne. A dnes to veru cítim."

Povedz, nezaješ si hovädziny opekanej na uhľikoch, a koláčov? Nevypiješ si trochu kávy s keksami?"

„Jim, moja duša kričí nie, ale toto telo je strašne slabé."

„Nuž, telo je raz také. Keď som si všimol, že si si nič nevzal, povedal som si, že sa radšej vydám po твоjich stopách."

„Ako si na to prišiel?"

„Prišla na to Martha. A ona mi povedala__ Nuž, povedala, že Andrew ušiel z domu s prázdnyimi rukami, lebo hľadá vzrušenie a rád sa sužuje. Dúfa, vraj, že zomrieš od hladu!"

„Dobrá duša," neveselo sa zasmial Andrew. No boľavé srdce mu zohriala i táto posmešná poznámka. Aj ona veľmi trpela.

„Ale Martha zabalila ten koláč. Andy, zistil som čosi čertovsky zaujímavé."

„Len čosi?" dráždil ho Andrew. „Martha viac šteká, ako hryzie ... No zajedzme si. Rozdúchaj ten oheň. A dones vody, zakiaľ to rozbalím."

Veselý pukotajúci ohník, teplé jedlo a spoločnosť, to všetko rozptýlilo Andrewove smutné myšlienky. Fenner však zjavne nemal zhovorčivú náladu. Len čo dojedli, rozprestrel si do hustej trávy deku a zakrútil sa do nej. Ani si čižmy nevyzul. Andrew sa prechádzal bez cieľa pod hviezdami. Ešte nechcel s Jimom a Blighom rozprávať o najnovších rančerských plánoch, ale v duchu sa pevne rozhodol, že skôr či neskôr im predostrie svoj návrh.

Po oblohe leteli oblaky a nezvyčajne vlhý nočný vzduch veštil zmenu počasia. Pastviny volali po daždi.

Mnohé doliny, čo zabiehali až de kopcov, boli vyschnuté na kosť. Statok sa pomaly presťahovával dolu k rieke, popri ktorej sa bude pásť v zime.

Začalo drobne mrholiť a Andrew sa vrátil do tábora. Sedlo, deky a pršiplášť odviekol pod hustý košatý céder a tam si postlal. Kojoty boli mimoriadne hlučné. Ležal zakrútený do prikrývky a načúval. Vlhký vetrik mu povieval popod céder do tváre a sem-tam sa pomedzi konáre predrala kvapka. Tenký, tichý bzukot hmyzu akoby ohlasoval koniec jesene. Tento kaňon čoskoro zaveje sneh a v cédroch budú zavýjať vetry.

Andrew v noci chvíľami driemal, zaspal až na svitaní. Jim naňho zavolať. Ráno bolo sychravé, smutné a oblačné. Ešte vždy mrholilo.

„Chlapče, založ oheň a ja zatiaľ privediem kone," povedal Jim. „Nalúp kôry zo suchej strany cédrov. V kraji, kde rastú cédry, sa ľahko zakladajú ohne. Céder je obľúbeným stromom ľudí z prérie, aspoň v kopcoch."

Z chráneného kaňonu vyrazili rovno do vetra a dažďa, ktorý im mrazil tváre. Pasienky boli nevlúdne a sivé. V dĺžke osemnástich kilometrov na južnom svahu bolo statku málo a bol rozptýlený. Vedno prešli dva kaňony a keď vstúpili do širokej doliny, rozišli sa. Andrew odcvával na východ. Toto bol očividne voľaktorý veľký kaňon, ktorý mu poradil kovboj z ranča K. Nepoznal ho, lebo dosiaľ ešte nezablúdil tak ďaleko na východ. Tráva bola miestami obstojná, v úľabine tiekla voda a pásala sa tu hľba statku s rozličnými značkami. Bilo mu do očí, že tu nevidieť kravy so značkou

N.B.

Andrew. sa predieral cez cédrové háje a dubové húštiny, prešiel cez trávnaté rovinky i skalnaté úseky a ocitol sa na mieste, kde sa dolina zužovala do zovretého kaňonu. Tam sa mu ťažko napredovalo. O chvíľu sa obrátil a zamieril na Jimovu stranu. Nižšie natrafil na značný pohyb kráv, ktoré očividne voľakto naháňal. Húštiny sa striedali s lúčinami. Andrew videl bežať niekoľko býkov a potom začul vzdialený krik. Tryskom prešiel cez rovinku, prekiesnil si cestu cez lesnatý pás a našiel sa na neveľkej lúke. Bystrým zrakom zočil kone bez jazdcov a potom dvoch chlapov. Stáli zoči-voči a to vzbudilo v Andrewovi nedôveru. Neďaleko stúpala tenký pásik dymu, ktorý potvrdzoval Andrewov predpoklad. Konečne Jim prichytil Reeda alebo voľaktorého spomedzi jeho zlodejských kumpánov.

Stáli kúsok za skalným zalesneným výčnelkom, vybiehajúcim zo severného svahu. Andrew čoskoro pricválal k nim a zoskočil z koňa. Jim mieril koltom na chlapa so zdvihnutými rukami. Pri čmudiacom ohni ležalo sputnané teľa a ešte vždy zúfalo bľačalo. Jim zjavne vyrušil zlodēja na začiatku ciachovania, lebo na červenej koži teľaťa bolo vidieť iba jednu značku. „Andy, boli tam dvaja,” povedal Jim. „Druhý hnal teľa smerom dolu, keď som vybehol z húštiny. Odcválal... Vezmi tomuto chlapíkovi kolt.”

Andrew siahol na pažbu zbrane, čo trčala spoza chlapíkovho opaska. Zakrýval ju kabát.

„Pusť teľa a tomuto sputnaj ruky za chrbtom,” rozkázal Jim.

Andrew splnil rozkaz pod vplyvom vzrušenia, ktoré ho oberalo o zručnosť, ale sputnal ho raz-dva.

„Zloděj, kráčaj popredku,” úsečne zavelil Fenner. „Teraz ti ukážem, ako v starej Arizone zaobchádzali so zlodejmi statku.”

Andrew sa pohol za nimi. Viedol koňa a Jimova hrozba ho náramne znepokojovala. Arizončan sa tváril zlovestne. Koltom jednotaj šťuchal zlodēja do chrbta. Ten sa zakaždým očividne prikrčil. Jim zastal pod najväčším v rade stromov. „Bonning, odviaž si povraz od sedla, zakosil tomuto pánkovi slučku a druhý koniec prehod' cez henten konár.”

„Panebože! Chceš ho obesit’?” nedôverčivo vykrikoval Andrew.

„Pravdaže. Hýb sa.”

„Ale Jim! Azda to nemyslíš vážne ... Poriadne toho nešťastníka zmasti a potom pusť.”

„Aha. Aby nám zase kradol statok? Ešteže čo! Tamto v chrásti ležia zabitú dve naše kravy. Jednu som videl a počul som dva výstrely. Ja s tými zlodejstvami raz navždy skončujem.”

Ale obesit’ ho!... Jim, veď by to znamenalo, že "vyhlasujeme za vykonávateľov zákona! Súdili by nás pre zabitie, ak nie pre vraždu. No i keby sme vyviazli... ja nemôžem byť spolupáchateľom takého... takého...”

„Ty poondiaty zelenáč,” zreval Fenner tak zúrivo, že Andrew zmeravel od úžasu. „Hod’ mi povraz.”

Andrew chytro poslúchol. Chlap zbledol na smrť. Nebol mladý. Blednúca chudá tvár mala beláskavý odtieň. Mal tenké, od tabaku zažltnuté pery, krivý nos a tvrdé ligotavé oči. Jim ho donútil obrátiť sa mu chrbtom, vytrhol kolt a bleskurýchle urobil to, čo kázal Andrewovi. Potom zastal zoči-voči zlodejovi, chytil povraz za koniec a prevesil ho cez konár.

„Ak chceš rozprávať, poponáhľaj sa,” vykrikoval Fenner výhražným hlasom.

„Som chudobný človek,” chrapľavo odvetil zloděj. „Bol som nútený krahnúť. Aj mne krahnú statok. Obesit’ ma za ...”

„Kto stojí za tebou?”

„Kto za mnou stojí? Nikto. Ako to myslíte?”

„Najal si ťa niekto?”

„Nie, pane. Ja sa nevyhovám. Sám som ...”

„Ty klamár! Pôjdeš hore!”

Fenner napál laso. Chlap pridusene vykrikoval. Zdvihol hlavu, keď sa mu uzol slučky zarezal do zošúvereného krku.

Fenner napál povraz tak, že sa ledva špičkami dotýkal zeme, chvíľku ho zadržal a potom povraz pomaly uvoľňoval.

Chlap klesol na rovné nohy, zalapal po vzduchu a oči mu vyliezli z jamôk.

„Ako sa ti to páčilo?” opýtal sa Jim.

„Pre ... boha!” zajachtal zloděj. „Pusťte ma ...”

„Kto ťa najal na túto špinavú robotu?”

„Nikto. Totiž ...”

„Nuž, hádam ti pomôžem spomenúť,” prerušil ho Arizončan a zdvihol chlapa ešte vyššie.

„Jim, pusť ho!” zúrivo zreval Andrew a vytrhol povraz Fennerovi z rúk. Andrew znovu spustil úbožiaka dolu. Spadol na zem a dusil sa, keď Andrew uvoľňoval slučku. Hlučne sa nadýchol a Andrew sa ubezpečil, že ešte žije.

„Pokazil si mi zábavu!” zahundral Arizončan.

„Ty krvilačný Arizončan!” takmer bez seba zreval Andrew. „Najradšej by som ti pár vrazil.”

Zloděj sa postavil, celý spotený, a neistými rukami si šúchal krk. Do vyľakanej tváre sa mu začínala vracáť krv.

„Šéfko,” zachripel, „ste na zlej stope. Nikto si ma nenajal. Pár teliat som ukradol na vlastnú päsť. Volám sa Hall Pickens.”

„Kde bývaš?”

„Skoro štyridsať kilometrov na východ odtiaľto, v Spring Canyone.”

„Máš tu gazdovstvo?”

„Áno. Som tu štyri roky. Práve som dostal výmer na pozemok.”

„Si ženatý?”

„Jasnú. A mám dve decká. Je to tvrdý život.”

„Prisaháš, že si ťa nikto nenajal?”

„Čestné slovo.”

„Kto to s tebou cválal?" „To vám nepoviem," odvetil Pickens.

„Nepoznáš náhodou kovboja menom Smoky Reed?"

„Nespomínam si na také meno."

„Dobre. Za dnešný výčin by som ťa mohol strčiť do basy. Ale pustím ťa, ak sľúbiš, že dáš odteraz pokoj statku so značkou N.B."

„Sľúbim vám všetko," vďačne odvetil Pickens.

„Ja sa volám Fenner. A toto je Andy Bonning. Pracujeme pre Nicka Bligha. Patrí mu statok označovaný N.B. Videl si veľa takého dobytká?" „Hodne býkov, ale veľmi málo kráv." „Nevieš o druhých chlapoch, čo majú prsty v tomto zabíjaní kráv?"

„Podozrievam niektorých od rieky Platte."

„Hm! Nikoho od Sladkej rieky?"

„Nie. Prirodzene, chlapov z ranča Cross Bar a z Wyominského združenia spoza kopcov poznám."

„Andy, hod' mu kolt tamto do trávy ... Pickens, strat' sa. A daj si poradiť od veterána. Kvôli svojej žene a deckám prestaň zabíjať kravy."

Chlap sa náhlivo zohol po kolt a rozbehol sa za koňom. Čoskoro zmizol z dohľadu.

Azda si ho nechcel naozaj obesiť?" opýtal sa Andrew

„Nie. Chcel som ho poriadne vystrašiť, aby sa priznal, že jazdí pre McCalla. Ale obrátili sme sa na chybnú adresu."

„Vylakal si ma na smrť."

"Nuž, Andy, videl som nejedného zlodēja, ako kope nohami do vzduchu... Tohto chlapa mi bolo akosi ľúto.

Chudobný ako kostolná myš. Všimol si si jeho nohy? Na jednej čižma, na druhej topánka a obidvoje samá diera."

„Vyzeral náramne zúbožene."

„Neviem, či aj z nás nebudú onedlho také strašidlá ako on ... Andy, poďme domov."

„Domov?" zopakoval Andrew a začudoval sa.

„Jasné. Daromne by sme tu strácali čas a dúfali, že nachytáme Smokyho Reeda pri čine. Pravdepodobne sa nejaký čas bude držať v ústraní. Tak či tak nás už obrali o všetok dorast, to je jasné ako facka."

„Kedy budeme vedieť naisto, koľko sme stratili?"

„Po sčítaní."

„Nerád by som sa na to vykašlal, Jim."

„Veď sa na to nevykašleme. Pustíme sa do tejto hry z druhej strany. A bodaj sa prepadnem, ak viem, z ktorej."

„Dobre. Ide sa späť na ranč," vykrikoval Andrew.

Akosi sa mu videlo, že Jimovo ultimátum sa rovná kapitulácii pred mocnosťami zla, na zápas s ktorými im nestačia sily. Po štyroch ťažkých dňoch i nociach, o troche jedla a bez strechy nad hlavou, po dlhej jazde v daždi, mrholení, keď premokol na kožu, Andrew nevdojak myslel na večeru za stolom a na pohodlie pri vlastnom otvorenom krbe. Jedno s druhým, lopota na ranči a jazdy pod šírým nebom za týchto mesiacov mu pomohli urobiť si výbornú predstavu o kovbojskom živote. Robota bez konca, slnce, vietor i prach, dlhé jazdy, pri ktorých človeka páli sedlo, hodiny osamote, studené noci a pichľavý dážď v tvári - to boli skúšky, na ktoré sa Andrew tešil a v ktorých bezpochyby dobre obstál. Našiel v nich dokonalý liek na komplexy, ktoré ho trápili na východe. Keď vyrazil z kaňonu za Jimom a do chrbta sa mu oprel ľadový vietor, v srdci pocítil radosť a silu. Na západe sa uplatní.

Vo chvíli, keď Andrew zamieril k ranču, všetko sa vrátilo - i láska, na ktorú sa rozhodol zabudnúť. A po štyroch drsných dňoch zabudnutia sa hlásila ešte búrlivejšie a neodbytnéjšie. Ako zúfalo ľúbi Marthu, keď mu krv tak bláznivo rozpaľuje už len predstava, že uvidí to dievča! Predstava, že ju uvidí! Ako by sa mohol obrátiť chrbtom k takej láske?

Andrew cválal dlho so sklonenou hlavou a nevnímal vodu ani chlad. Už nepochyboval o sile, o hĺbke svojej lásky k Marthe Ann Dixonovej. Aká tragédia, že si to uvedomil prineskoro, že mu už nedokáže zabudnúť ani odpustiť jeho prvý, pomýlený názor na jej povahu. Teraz platí za ten záver, vyvodený zo žiarlivosti - a bude zaň platiť. A predsa Andrew ďakoval osudu, že ho zavial do Wyomingu, hoci sa bránil trpkkej predstave, že by mal nájsť spásu v namáhavej, bezmedznej lopote a hneď ju stratiť v pohŕdaní milovanej dievčiny.

Keď Andrew a Jim zišli z vysokých svahov, počasie sa zlepšilo. Sivé mraky, čo viseli nad kopcami, nesiahali až k rieke. Vyšlo slnko a zalialo vodu i jesenné lístie striebřistým a zlatistým svetlom.

„Jim, nesníva sa ti zavše, že kupuješ dobytok?" opýta sa Andrew, keď dohonal kamaráta.

„Nie, chlapče, ja som dávno prestal snívať. Ty ešte veríš snom?"

„Nie, ale poviem ti, čo sa mi prisnilo."

„Začni."

„Snívalo sa mi o Blighovom ranči. Vraj sme nakúpili dvetisíc kusov z najlepšieho plemena. Zopár znamenitých koníkov z Colorada. Ty si najal štyroch arizonských kovbojov, najlepších, spoľahlivých triezvých chlapov, ani starých, ani mladých, čo sa starali o statok. Priviedol si aj pár mexických paholkov. Vystavali sme nové stodoly, nové ohrady i ohrádky, oplotili sme pasienky, vybudovali vodovod, nasadili všetko, čomu sa na tejto pôde darí, kúpili traktor, nákladné i osobné auto ..."

„Doparoma, ty keď snívaš, už to stojí za to," veselo vyhlásil Jim, zakiaľ Andrew naberal dych.

Sliepky, prasce - nezabudol som na kone? Svorku dobrých poľovníckych psov, ovčiarskeho psa, brokovnice, guľovnice, sedlá, uzdy, ostrohy... a čert vie, čo všetko!" Kútikom oka Andrew videl, že starý po ňom poškuľuje, akoby pochyboval o jeho zdravom rozume.

„Och, doparoma! Jasné. A zabudol si na snubný prsteň pre Marthu."

Andrew spadol z oblakov na zem.

„Nuž, ak sa ti to prisnilo, bol to ohromný sen ... Andy, dúfam, že ti nešibe?“
„Rozprávam akoby mi šibalo?“
„Trochu. Začal si dobre, ale voľáko si sa rozbehol. Aj v tvári si očervenel. Nemal som ťa nechávať samého štyri dni vonku. Andrew, nedostal si horúčku?“
„Keď sa nad tým zamyslím, tuším aj áno.“
„Nuž, chytil si nádchu. Tá náhla zmena počasia je zlá. Sue ťa bude musieť trochu pokurírovať.“
„Jim, to nie je taká horúčka.“
„A aká?“ ustarostene sa opýtal Fenner. „Nemáš rozpálené čelo?“
„Obávam sa, že áno.“
„A máš bolesti?“
„Strašné!“
„Do čerta! Budeš chorý. Cítiš bolesť po celom tele?“
„Nie. Len na jednom mieste ... Jim, ale povedz mi, vidí sa ti ten môj sen taký zveličený a nemožný?“
„Jasné. Nanešťastie pre nás. Ale nevidel by sa, keby sme mali trochu peňazí. Hrom do toho! Bligh ma tisíc akrov - pravda, ak ho McCall nevyženie - je to výborná pôda a dá sa na nej dorobiť skoro všetko. Andy, mohli by sme z toho vybudovať veľký ranč, najkrajší vo Wyomingu, a utŕžili by sme pekné peniaze... Ech, do pekla! Od takých snov nakoniec človek zosmutnie.“
„Jim, tento sen sa splní. Viem to.“
„Hm?“ nedôverčivo zavrčal Jim.
„Žartoval som, starký," veselo vykrikol Andrew, lebo sa už nevedel ovládať, keď to vyzradil. „Sníval som o tom, odkedy som tu. A teraz sa sen začína uskutočňovať.“
"Andy! Stratil si rozum?"
„Nie, Jim. Všetko som si to rozmyslel. Peniaze mám. Dost' na všetko, čo som vyrátal. A ešte mi čosi zostane na pár rokov - bože, sám nechápem, ako som to dokázal tak dlho pred tebou tajiť.“
„Ty máš peniaze!" zašepkal Jim.
„Môžeš na to vziať jed.“
„Kde?“
„Pod mojou chýžou. Zakopané hlboko v zemi. V bezpečí.“
„Naozaj, Andy?“
„Pravdaže. Čestné slovo, Jim.“
„Dobrý bože! Nikdy som nevedel, čo si zač. Dúfam, že nie si bankový zlodej alebo politik.“
„Ešteže čo!"
„Kde si ich teda vzal?"
„Zdedil som po matke, Jim.“
„A chceš stavať na Bligha?"
„Staneme sa spolovníkmi.“
„A ja?"
„Ty povedieš ranč. Predák je pre teba málo. Budeš správcom.“
Fenner pohýbal čelúšťou. Zastavil koňa zoči-voči Andrewovi. Slnko zapadlo a na cestu padal súmrak.
„Teda... to bolo ono!" hlesol nakoniec a pokýval zošúverenou starou hlavou, akoby odpovedal niekomu, neviditeľnému.
„Čo?"
„To bolo ono - po celý čas!"
„Jim, teraz blaznieš ty."
„Andy, voľačo ma držalo," ticho odvetil Arizončan. „Nik nebol v beznádejnejšej situácii ako Bligh. Ale nikdy som sa nevzdal - odkedy si prišiel ty a Martha. Nazdal som sa, že to robí jej pôvab, optimizmus, viera v jej mladosť - a tu prichádzaš ty. Kto by si to bol o tebe pomyslel!"
„Nech už to bolo hocičo, som rád.“
„Andy, ty si sem prišiel pre tú istú príčinu ako Martha," slávnostne vyhlásil Fenner. „A my starí sme čakali... Bligh sa druhý raz narodí. Sue bude šťastná a to ohromné dievča - Martha... Och, teraz jej zmäkne srdce a bude sa k tebe kolenačky plaziť.“
„V tom sa mylíš," zasmial sa Andrew. „Jim, dokiaľ si všetko nerozmyslíme, nehovor nič Blighovi ani Sue. A pred Marthou musíme stojať čo stoj zatajiť celý plán.“
„Och, takú dobrú novinu?"
„Áno, bude to ťažké. Ale ja ťa o to žiadam. Nech vyvaľuje oči, keď príde statok a kone. Kúpiš jej najznamenitejšieho ponika vo Wyomingu. A primerané sedlo a uzdu. Jasné, Jim?"
„Jasné. Doparoma, Andy, kam sa na teba hrabe ten Aladinov duch... Súhlasím. Prisahám. Budem nemý. Lenže nečakaj, že sa budem pritom tváriť duchaplné.“
„Tvár sa, ako chceš. Aspoň to bude tajomnejšie.“
No, už sme pri stodole," doložil Andrew a celý stuhnutý zoskočil z koňa. „Doparoma, skoro som zamrzol... Príď po večeri ku mne. Všetko premyslíme a dohodneme.“
Keď Andrew odsedlal koňa a opatril ho, pobral sa s Jimom do kuchyne. Medzičasom sa zotmel a rozžiarené žlté obloky domu ich veselo vítali. Jim vošiel dnu a Andrew za ním.
„Prepánajána!" zvolala Sue. „Takých ufúlňaných a špinavých kovbojov som ešte v živote nevidela.“

Andrew sa zohol nad horúcu piecku a zohrieval si červené studené ruky. Svetlo, teplo, vriaci kotlík a kávovar, prestretý stôl, známa vôňa a pohodlie - ako málo stačí človeku k spokojnosti a pohode, uvedomil si Andrew.

„Andy je strašne ukonaný, Sue. Kde je starý a Martha?”

„Bligh sa necíti dobre,” odvetila Sue, obrátila sa a zavolała na Marthu.

Keď otvorila dvere a vošla dnu, Andrew cítil, ako mu poskočilo srdce. Uplynulo iba päť dní, odkedy ju videl naposledy? Marilo sa mu, že jej pôvabnú tvár a zlatú hlavu obklopuje čarovné svetlo. Na očiach jej bolo vidieť stopy po slzách, ale to nevysvetľovalo jemnú zmenu, ktorú vycítil Andrew. Zamierila k Jimovi, ktorý sedel pri peci, a položila mu ruku na plece.

„Dobrý večer,” pozdravila oboch. Potom si všimla, akí sú špinaví a zasmiala sa. „Vyzeráte, akoby ste boli kopali uhlie.”

„Dievča, ja som za onoho času sledil po potkanoch i jazvecoch, ale Andymu sa nevyrovnám,” zatiahol Jim.

„Čože?” opýtala sa chytrou a očami, ktoré boli čierne v tom svetle, prešla z Jima na Andrewa.

„Martha, prečo ste plakali?” opýtal sa Andrew.

„Pre strýka Nicka,” odvetila smutne.

„Je chorý?”

„Sužuje sa pre tú zmluvu s McCallom.”

„Stalo sa niečo?”

„McCall chce strýka vyhnúť z ranča.”

„Hm, to je zlá novina. Bol aj na súde?”

„Strýko tvrdí, že ešte nie.”

Andrew nalial do nevelkého krčaha horúcej vody z kotlíka. „Idem sa poumývať. Nedovoľte Jimovi všetko schamtať,” poznamenal a vyšiel von.

Cestou do chýže a pri krbe, kde zakladal oheň, hútal o Marthinom zmenenom postoji. Prekvapila ho svojou zdvorilosťou. Jeho návrat možno neznamenal pre ňu nič. Ktovie, či ho už pred niekoľkými dňami nezaradila do dlhého zoznamu nežiadúcich a odmietnutých. A jednako tu čosi bolo - ten istý nepokojný pohľad. Ešte vždy pociťoval nadšenie, ktoré v ňom vzbudzovala svojím pôvabom.

Chytrou sa oholil a prezliekol. Už ho nevzrušovali plány na nový ranč. Pestoval si v duchu ten sen a prezradil ho Fennerovi iba kvôli Marthe Dixonovej.

Andrew vytriezvel a vyšiel do temenej, pustej veternej noci. Cítil sa akosi čudne šťastný. Pokiaľ išlo o Marthu, nemal si prečo robiť veľké nádeje. Vari ním vášnivo nepohrdla? Nevyhlásila, že sa zaňho nevydá, ani keby bol posledným chlapcom na svete?

Nezmieril sa s týmto rozhodnutím? Neobviňoval ju z ničoho. Odkiaľ sa teda berie tá túžba vidieť ju, byť s ňou v jednej miestnosti? Tešila sa, že sa vrátil, že prišiel celý a zdravý? Pokladá ho za statočného, silného, odvážneho chlapa, ktorý sa usiluje prichytiť zlodějov? Jim jej isto o všetkom porozpráva. Bude naňho hľadiť ako na hrdinu? Uvedomovala si, že ho vyhnala do pustatiny s ňou raneným zvierať, aby sa tam mohol skrýť a zaceliť si rany?

Spomenula si vôbec naňho? Na tej krátkej ceste do kuchyne mu vírili v hlave stovky túžob a otázok - chcel ju znovu vidieť, počuť, pozorovať, ako jej tvár žiari ľubeznými úsmevmi, zachytávať svetlo jej očí. Pri dverách zaváhal zo strachu, že doňho nazrie ako do otvorenej knihy a pohľadovo sa mu vysmeje.

Nabral odvahy a vošiel dnu. Martha Ann bola sama v kuchyni.

„Ach, mrzí ma, že som sa oneskoril. Kde je Jim?” „Išiel pomôcť Sue. Zohrila som vám večeru.”

„Ďakujem,” odvetil Andrew a sadol si. Znovu sa cítil zradený. Keď kľádla večeru pred neho, ani nezdvihol pohľad. Šuchla sa mu o plece a raz sa ho dotkla rukou. Aké jednoduché by bolo vyskočiť spoza stola a zovrieť ju do náručia. Človek je zväčša strašne hlúpy!

„Nezdá sa, že by ste boli hladný,” poznamenala o chvíľu.

„Ale som,” poponáhľal sa s odpoveďou a dal sa do jedla.

„Jim nám to povedal.” „Čo?” zašomral.

„Ako ste nachytali zloděja pri čine a potom ste ho pustili, lebo mal ženu a deti. Naozaj?”

„Áno. Ale Jim mal na tom taký istý podiel ako ja.” „Andrew, bolo to od vás veľmi nepekne, že ste utiekli sám, bez jedla a deky,” pokračovala prísne. „Strýko sa o vás bál. A Sue pred chvíľou vyhrešila Jima, akoby ten úbožiak mohol za to, že vy ste uleteli ako divá hus.”

„Hm! Divá hus?”

„Áno. Utekli ste rozčarovaný ako chlapec, ktorý dúfa, že si ublíži, alebo zomrie len preto - aby ho prišlo ľúto mamičky.”

„Zažil som mierne ... sklamanie,” odvetil Andrew a pozrel jej do očí. Stála pri stole a upierala naňho nesúhlasný pohľad.

„No a čo?” odporovala a sčervenela. „Zato ešte nemusíte trápiť Sue, znepokojovať strýka... a...” „Vás?”

„Áno, mňa ... Myslím ... myslím, že vás neznášam, Andrew. No aj tak som sa znepokojovala... Istý mládenec sa raz pre mňa postrelil... Och, bolo to strašné.” Marthe Ann sa pritom oči šibalsky zaligotali.

„Prečo to vykonal?” opýtal sa Andrew a plne si uvedomoval, že Martha si vymýšľa.

„Pretože som sa mu ... nechcela dať bozkať.” „Zabil sa?”

„Nie, ale to nebola jeho chyba. A dotklo sa ma to skoro takisto, ako keby bol zomrel.” „Má všetky moje sympatie.”

„Nestrieľajte si zo mňa, Andrew,” dodala prísne.

„Nie ste nijaké mláďa. Mali ste ozajstné milienky.”

„Mal som jednu a tá bola... moderná z každej stránky.”

„Connie. Rada by som sa s ňou zoznámila Andrew, ale už nikdy nevyvedte takú hlúposť, preto že ja vás neľúbim... a

neznášam vás... a nevydám sa za vás. Vy nie ste hrdinský ani dramatický typ! Len to predstierate, aby ste vo mne vyvolali ľútosť. Istotne ste sa už vyrovnali s vašim ... sklamaním!"

„To si myslíte vy!"

„Voľačo sa vás opýtam, Andrew," pokračovala vyčítavo.

„Ak sa budete takto hrať, hoci nám hrozí krach, ak budete utekať, vystavovať sa hladu a guľkám... nestane sa život na tomto ranči jednoducho nezniesiteľným?"

„Stane sa, pravdaže."

„Prosím vás, prestaňte teda toľko riskovať."

„Dúfam, že sa vás smiem niečo opýtať, ak si vy želáte, aby som sa vyhýbal riziku?" poznamenal posmešne.

„Áno, smiete dúfať," vybuchla a ešte väčšmi očervenela v tvári.

„Ale prečo? Nechápem, dievča s vašimi svojiskými sklonmi..."

V tej chvíli vošli do miestnosti Jim a Sue a prerušili rozhovor, ktorý sa začal nebezpečne vyvíjať.

13

Andrew Bonning sa dal do chlupskej roboty - pilil drevo. Všetkým vysokoškolským rugbyovým trénerom by bol odporúčal neobmedzené možnosti píly ako neomylný test atlétovej sily. Z ozrutnej hĺby naplaveného dreva, ktoré Andrew povytáhoval z riečneho dna, neubudlo takmer nič, hoci sa poriadne narobil. Trvalo hodiny, kým popílił jeden tvrdý klát.

Vo chvíľkach oddychu od tejto únavnej lopoty Andrew nosil napílené polená do svojej chyže. Podlhovastá miestnosť bola priveľká a cez severnú stenu ťahalo. Povedal si preto, že tam naukladá drevo, od dlážky až po strechu. Drevo mu poslúži dvojako: ako vetrolam a ako hojná zásoba paliva na blížiacie sa zimné obdobie. Už si oblúbil červené plamene v otvorenom krbe. Živo si vedel predstaviť, čo to bude znamenať za studených nocí, keď bude v krove skučať víchrica. Musí si obstarat' pohodlné kreslo, silnú lampu a hodne kníh. Nerád by trávil všetok voľný čas namrzeným hľadením do pahreby.

Zavše si všimol, že Martha chodí hore-dolu pod priveľkými priehľadnými zámienkami. Naposledy sa diskretné utiahol do chyže. Keď znovu vyšiel von, pristihol ju, ako sa naťahuje s pilou. Mala na sebe texasky, čižmy a bielu blúzku. Vlasý jej povievali a bol na ňu zábavný pohľad. Pozoroval ju začudovaný, že má toľko sily, aby utiahla pílu v tvrdom kláte.

Zaťaté rúčky a napätá štíhla postava prezrádzali, že ju to stojí nesmiernu námahu. Keď sa ukonala, píliła pomalšie."

vzdychla si a celá zadychčaná prestala.

„Daromné obete, Martha. Nikdy z vás nebude priekopníčka," dráždil ju Andrew.

„Čo sa vy ohlasujete?" odpovedala. „Motáte sa tu celé dva dni a nevidieť za vami nijakú veľkú robotu."

„Pozrite sa dnu."

Poslúchla, keď sa vrátila, poznamenala: „Nuž, vidím, že ste robili... Zdá sa, že tu chcete zostať celú zimu."

„Celý život, Martha, ak si to zaslúžim." Sadla si na klát a chvíľu ho pozorovala. Zjavne mala čosi na mysli.

„Andrew, čo sa to robí v posledných dňoch so strýkom Nickom, s Jimom a so Sue?"

Dal si pozor, aby jej nepozrel do spýtavých očí a pilil ďalej. „Nuž, akiste som ich nakazil svojou neskrtnou náladou. Vôľou nevzdať sa. Neuhasiteľnou nádejou. Neotrasiteľnou vierou."

„Čestné slovo, Andy? Ste naozaj taký?" opýtala sa. Na okamih sa dala oklamať.

„Úprimne si želim, aby som bol taký." „Ale strýko sa naozaj cíti oveľa lepšie. Je takmer veselý. A Jim so Sue - tí dvaja istotne čosi kujú. Počula som ich, ako si šepkali a smiali sa. Sue balí Jimovi kufriky. Voľakam ide. Opýtala som sa ho na to, ale zatváril sa nevinne a začudovane. Čo sa s nimi porobilo?"

„Keď o veci rozmyšľám, aj ja som si všimol, že akosi ožili," odvetil Andrew a oprel sa lakťom o pílu.

„Ožili, to je slabé slovo! Teraz sú šťastní a pred týždňom neboli... Andrew, vás sa to vlastne netýka. Vidím, že ste ešte vždy mrzutý ako zvyčajne."

„Ja? Och, pravdaže. Ja sa už nezmením."

„Jimovi a Sue by som odpustila, ale vám nikdy," poznamenala zlovestne.

„Odpustila? Čo, preboha?"

„Neviem. No keby nám svitla i najnepatrnejšia nádej ... a vy by ste o nej vedeli a mne by ste nič nepovedali ... neznášala by som vás ešte viac ako dosiaľ."

„Dobří ľudia majú vždy nádej."

„Dobří ľudia nepotrebujú nádej. Len zlí ako ja... a vy."

Andrew pokrútil hlavou a dal sa piliť. Martha sa to skôr či neskôr dozvie. Prepílił klát. Martha pozbierala polená a odniesla ich do chyže. Hodnú chvíľu sa tam zdržala. Keď sa vrátila, podotkla: „Je to naozaj pekná veľká miestnosť. Keby ste si ju dali do poriadku, bola by jednoducho ohromná."

„Mne sa páči aj teraz."

„Ale je taká holá. Mali by ste ju upratať, ponatierať brvná, namiesto starých kostnatých parohov porozvešovať záclony, zariadiť ju slušným, solidným nábytkom a kobercami. Och, ja by som z nej urobila útulnú, teplú a veselú izbu."

„Bezpochyby ... pre dievča. Lenže nanešťastie ja nemám nijaké dievča. Musím sa uspokojiť s krotkými veveričkami."

„Zavolajte si Connie," podpichovala, ale pretože si nevšimol jej poznámky, pokračovala: „Sú tie veveričky naozaj

krotké?"

„Áno. Behajú mi po posteli."

„No dovoľte! Stavím sa, že tam máte myši a hady. Vyzerá to naozaj primitívne! Vy ste taký jaskynný človek, však Andrew?"

„Myslím, že raz som na vás reagoval tak pudovo ... A to stačí."

„Prečo?"

Andrew odmietol odpovedať. Bolo to záhadné dievča. Jednako sa mu táto nálada videla prijateľnejšia ako ľahostajnosť či nepriateľstvo. Už jej nebude dôverovať, nech by sa menila hoci ako vietor. Začínala ho znepokojovať predtucha, že toto je jej pravá podoba.

„Budete pracovať celý deň?" opýtala sa dotknuto.

„Pravdaže."

„Veď vám za to neplatia... Nazdala som sa, že by ste sa potešili, keby ste si trochu oddýchli."

„V robote hľadám spásu."

„Och! Priznáвате teda, že ste hriešnik? ... To vo mne vzbudzuje čosi ako sesterskú úctu."

„Martha, dokiaľ som neodišiel na západ, nevedel som, čo je to poriadna robota. Je to ohromná vec," povedal a ukázal jej veľké silné hnedé ruky.

„Čo ste robili po odchode z vysokej školy?" zvedavo sa ho opýtala.

„Skúsil som prácu v kancelárii."

„Stavím sa, že ste tam nijako nevynikli."

„Prirodzene, bolo to dokonalé fiasko."

„Ja som pracovala takmer dva roky v úrade a súčasne som študovala na univerzite," poznamenala.

„Naozaj? Poroprávajte mi o tom."

„Vás by zaujímali len plesy a chlapci, ktorí ma v prestávkach medzi plesmi domrzali o schôdzky. A nebolo to natoľko vzrušujúce, že by vás to upútalo."

„Vzrušujúce! Marí sa mi, že ten výraz som už počul."

„Tento rozhovor nikam nevedie," vzdychla si a vstala. „Jednoducho pílite drevo a nič nevravíte ... aspoň nič rozumné."

Andrew sa oprel o pílu a pozrel jej do očí.

„Martha, načo tento predhovor?"

„Andrew, neodviezli by ste ma do mesta?" opýtala sa.

„Nemôžete ísť s Jimom a so Sue?"

„S nimi ide strýko. Budú mať plné auto. A navyše neznášam Jimovo šoférovanie."

„Vezmite si moje auto. Rátam, že ešte jednu cestu vydrží."

„Neodveziete ma, ani keď vás o to poprosím?"

„Keď mám toľko roboty. Ranč by nemal zostať celkom prázdny. A..."

„Prosím, Andrew?"

„No dobre, ak na tom trváte."

„Ďakujem," vykrikla prudko. „Earnshawovie dievčence dnes usporadúvajú večierok a rada by som sa na ňom zúčastnila. Sú milé. ... Pôjdete so mnou, Andrew?"

Načisto ohromenému Andrewovi vypadla píla a keď sa po ňu zohýbal, opýtal sa: „Prečo sa obraciate na mňa? Veď máte tucet obdivovateľov, ktorí by pri takej príležitosti vyskočili od radosti!"

„Prehánajú to, Andy," odpovedala a odvrátila pohľad. „Tak, ako som ja prehánala - to vtipkovanie. ... Nechápem, prečo by sme my dvaja nemohli byť priateľmi. Viete, platonickými."

Platonické priateľstvo nejestvuje ... A navyše zabúdate, že ma neznášate."

Ja... ja nemôžem povedať, že by som vás teraz neznášala, Andrew. Prirodzene, neľúbim vás ... ale..."

Počujete, neprestali by ste to láskavo omieľať? Viem, že ma neľúbite. Už ste mi to raz povedali. A to stačí."

Dobre. Dobre. A nezveziete ma?" modlikala a pristúpila bližšie k nemu.

„V poriadku, Martha, ochotne vás odprevaďím, ak si to naozaj želáte. Kedy chcete ísť do mesta?"

„Hneď," odvetila dychtivo a oči sa jej rozžiarili od radosti. „Andrew, ste naozaj ohromne milý. Taký spoľahlivý."

Trochu som váhala, či sa vás mám opýtať. Želala, by som si aby ... aby ste ma brali ako... ako sestru. Bolo by to nádherné!... keby som mala takého brata a mohla ho o kadečo poprosiť bez toho, že by si ma chcel vziať za ženu alebo niečo podobné!"

„Nuž, Martha Ann, hoci sa vám nehodím za brata, pousilujem sa byť milý."

„Och, Andy, úprimne ľutujem, že vás nemôžem ľubiť tak, ako to vy chcete," odpovedala a jej hlas vyznel smutno.

Potom sa odmlčala. „A už zase začínam. Som neznesiteľná! Ale všetkému ste na vine vy chlapi. Nikdy vám nestačí priateľstvo. ... Poponáhľam sa vychystať, zakiaľ vy zhodíte zo seba tie montérky. Mám nové šaty. Pekné belasé."

Kúpila som si látku a ušila som si ich sama. Za peniaze, čo ste mi vrátili. ... Ale dnes budem musieť zaskočiť do obchodu. Pred večerou ma nájdete u Glemmovcov. Nechcem tam zostať. Môžete ma pozvať do tej mexickej kaviarne, kde podávajú také chutné vyprážané kurčatá. Potom pôjdeme do kina - dávajú kovbojku - a po filme sa prezlečiem na večierok. Dobre?"

„Som vám k službám," odvetil a prehnane sa uklonil.

„A jednako sa neusmievate. Andy, nebude vás to ani trochu vzrušovať?"

"Myslím, že bude. Opäť ma bude vzrušovať žiarlivosť."

„Andrew Bonning, ak ma ľúbite - a prisahali ste, že áno - a ak pôjdete so mnou, musíte sa pousilovať, aby ste boli

šťastný bez ohľadu na to, aká som, čo robím, cítim alebo vravím," vyhlásila vznešene so vztyčenou hlavou.

„Keby som nemal taký meravý chrbát, kľakol by som si a pobožkal by som vám nohy," utrúsil. „Som presvedčený, že si zo mňa strieľate... Zábavné je, Martha, že s vami pôjdem rád - bez ohľadu na to aká ste, čo robíte, cítite alebo vravíte." Vedela, že to myslí celkom vážne.

„Zábavné?" opýtala sa s pochybovačným úsmevom a zrazu sa ho jemne dotkla rukou. „Teším sa, keď ste zábavný." Potom sa rozbehla k domu a vykrikla: „Chytró! Vytiahnite tú starú káru!"

Ak Martha alebo Andrew čakali, že sa cestou stane niečo romantické, veci sa zvrtili tak, že boli sklamaní. Rančer sa v poslednej chvíli rozhodol, že pôjde s nimi. A tak sa jazda vo dvojici, z ktorej sa mohlo všeličo vyvinúť, premenila na pokojnú jazdu v trojici.

Cesta očividne nudila Marthu, lebo po chvíli prestala štebotať a upadla do zádumčivej nálady.

„Andrew, pusťte ma za volant," požiadala ho onedlho. Len čo začala šoférovať, hnala starú káru, dokiaľ ju Mr. Bligh neupozornil a potom výslovne nepožiadala, aby spomalila. Majiteľovi nezáležalo na rýchlosti. Ak preletia cez krajinu do rieky, alebo sa rozplesnú o strom, aspoň bude s ňou. Až do takej kaše ho zatiahla láska!

„Ja vystúpim pri Glemmových," poznamenala Martha Ann, keď prišli do mesta. Auto zastalo pred domom, Martha si vzala veľký balík, kabelku i klobúk a Andrew jej podal kabátik. Keď vystúpila, vrtko mu pokynula hlavou. Tento posunok ho vždy uvádzal do rozpakov.

„Prídete okolo piatej po mňa?" opýtala sa tak vážne, akoby to bolo pre ňu nesmierne dôležité.

„V poriadku. Ak ma nezbalí priateľ Slade," odvetil Andrew.

„Ak chcete vytrestať voľaktorého môjho obdivovateľa, počkajte radšej do zajtra," dráždila ho Martha Ann.

„Slečna Dixonová, ak budem musieť dakoho zbiť, potom to bude prvý človek v nohavičiach, ktorého uvidím s vami," odsekol.

Andrew, konečne, že sa s Marthou už aspoň rozprávate," sucho poznamenal Bligh.

„Áno. Je to úspech... Kde vás vyložím, šéfkó?" Nuž, s Jimom by som sa chcel stretnúť prv ako s ostatnými a najmä prv ako s McCallom. .. Jim mi načisto poplietol hlavu všelijakými narázkami a náznakmi."

„Aj mne. Prezradil vám niečo konkrétne?"

"Nie, iba toľko, že odchádza do Arizony v nádeji, že mi zoženie peniaze. Sprvoti som ho nebral vážne. No teraz vidím, že má čosi za lubom."

„To si myslím. Spoloční sa naňho, Mr. Bligh. A nelámte si hlavu nad tým, čo zamýšľa McCall. Chcel by som byť pritom, keď sa s ním dnes stretnete."

Prešli po jednej strane ulice, potom po druhej a konečne našli Fennera na predmestí, blízko dobyťčieho trhu. Zhováral sa s akýmsi západniarom, ktorý sa volal Stanley. Andrew ho poznal z videnia. Stanley vlastnil pochybnú verejnú herňu a ubytovňu pre kovbojov. Mal i obchod s krmivom a stajne s veľkou ohradou.

„Fenner, tie kone obstarám do desiatich dní," vravel Stanley, keď Bonning vyšiel za Blighom z auta.

„Jim, vari nekupíš s koňmi?" opýtal sa Bligh a zasmial sa. „Počkaj minútku. Ja zmiznem a potom môžeš ..."

„Doparoma!" zahrešil Fenner a uprel za Bligha neprívetivý pohľad. „McCall! Dám krk na to, že vás vysnoril."

Andrew sa zvrhol na opátkoch a videl, ako vystupuje z auta nízky širokoplecí chlap s veľkou hlavou. Andrew by nebol spoznal úlisnú, ale drsnú tvár McCalla, ktorého vyšpehoval v ten pamätný večer, keď prišiel do tohto mesta.

„Dobrý deň, Bligh. Práve som sa chystal na váš ranč, keď mi ktosi povedal, že ste prišli sem," odmerane prehovoril McCall.

„Dobrý deň," odsekol rančer a pokynul šerifovi. „Beztak som sa zberal za vami."

„Výborne. Vybavíme to na mieste," povedal McCall a svetlé oceľové oči sa mu zabľýskali. „Hybajme tuto k Stanovi. Tam budeme sami."

„Len zostaňte tu. Už nikdy nebudem hovoriť o obchodných veciach bez svedka. Fenner je môj predák a toto je Andrew Bonning."

„Dobre," zavrčal McCall. „Dohodneme sa?"

„Za vašich podmienok nie."

„O iných podmienkach neviem."

„Sme teda v slepej uličke," zanovito odvetil Bligh a rozhodil rukami.

V tej chvíli Andrew začul zozadu štrngot, pomalý krok a ktosi ho plesol po chrbte. Z herne vyšiel Texas Jack a pridral sa ku skupine. Kovboj pil, ale vyzeral celkom triezvy. Tvár i vlasy mu horeli.

„Dobrý deň všetkým. Tuším sa budem musieť do toho zamiešať," zatiahol svojím chladným, pomalým spôsobom. Nesprával sa však prívetivo ako zvyčajne, ale bezočivo a urážlivo. Prenikavé belasé oči upieral na Slada i McCalla a nepochybne voľačo chystal.

„Počuj, kovboj, dávaj si pozor na jazyk, lebo ťa zbalím," hrozivo zasiahol Slade.

„Šerif, nemôžete ma strčiť do basy zato, že sa domáham vlastných peňazí. Mac mi hľbu dlhuje a teraz si ich od neho pýtam. Tu sú svedkovia."

Andrew okamžite pochopil, že Texas sa chystá na ohromujúcu výpoveď, ktorá možno zmení osudy všetkých prítomných. Texas si vybral chvíľu príhodnú pre seba i pre Bligha. Fenner varovne šťuchol Andrewa. McCall pobúrene gánil na kovboja.

„Tex, ja ti nedlhujem nijaké peniaze."

„Čerta nedlhuješ!" vykrikoval kovboj a pristúpil bližšie. Pohyboval sa pomaly a chladnokrvne. Slade si ho premieraval, ale malý rančer sa akiste pokladal za pána situácie.

„Bligh, nepočúvajte tohto opitého kovboja. Toľko sa nalieval, že už ani nevie, či je. Ešte raz sa vás pýtam:

„Dohodnete sa so mnou?"

„Nie. Robte si, čo chcete, McCall," odvetil Bligh a roztriasol sa od zlosti. Andrew usúdil, že nadišiel okamih, keď by mal zasiahnuť. Dúfal, že tomu chamtivcovi vyrazí dych.

„McCall, odstúpili by ste od dohody za hotovosť?" opýtal sa pokojne.

„Pravdaže. Ale načo tu tárame o hotovosti? Bligh nemá ani deravý groš a ty si iba zelený vetroplach." Andrew pokročil dopredu a vylepil rančerovi takú facku, že mu poskočila hlava a odletel klobúk.

„Pomalšie, McCall," zavrčal Andrew. „Šetrite nadávkami a neprenáhľajte sa. Ja som Blighov spoločník." McCall ustúpil a od zlosti ho zaliala červeň. „Slade, zatkní toho chlapa," vykrikol.

„Takú hlúposť neurobí," zvolal zhnusený Andrew. „Slade ma nezatkne, lebo sa mu nedám. Možno ho platíte, ale nie je celkom padnutý na hlavu."

Šerif urobil hrozivý posunok, ale zháčil sa, keď zazrel Andrewov bleskurýchly pohyb. Azda sa dovätí, že päť, ktorej ničivú silu už okúsil, by ho zrazila na zem prv, ako by spolovice vytiahol kolt.

Do popredia vystúpil Fenner. „McCall, na západniara ste úplný chumaj. Dostali ste sa do úzkych."

„Ty texaský zlodej kráv!" zúrivo vybuchol McCall. „Už si ma zažaloval?"

„Nuž, ešte nie. Ale nie som zase až taký trpezlivý," zatiahol kovboj.

McCall chvíľu gánil na Texasa a potom sa obrátil na Bonninga. „Bonning, za tisíc dolárov sa dohodnem s Blighom," vyhlásil.

„To je krádež za bieleho dňa!" „Koľko zaplatíte?" zafučal dobytkár. „Ani deravý groš. A čo viac, mister McCall, už neociachujete značkou dvojité X ani jedno naše teľa!" To zapôsobilo ani červené súkno na býka. Andrew videl, že je vo výhode, a bol rozhodnutý ísť ďalej. „Mister východniar, dvojité X je moja značka. S touto narázkou vyrukoval ten zlodejský kovboj, aby zakryl vlastné podozrivé stopy!"

„Ste klamár, McCall," chladne odsekol Bonning.

Počas škriepky sa pred herňou zhromaždilo niekoľko kovbojov. Z obchodu vyšiel akýsi Mexičan a dobytkár. Všetci títo diváci dodávali Bonningovi smelosti.

„Viete, že ste klamár. A ja vám to dokážem."

„Slade, skoncuje s tými prekliatymi rečami," vykrikol rozzúrený rančer. „Skoncuje s nimi ty. Týkajú sa teba," nedotkливо odsekol šerif.

„Už tu dlhšie nezostanem. Bonning čosi kuje s tým svojím podlým ryšavým kumpánom."

McCall rozhodne kývol rukou a zamieril preč.

„Mac, radšej zostaň," varoval ho Stanley.

Andrew skočil, zdrapil McCalla za kabát a otočil ho.

„Pomalšie, McCall. Vy ste to začali a vydržíte tu až do konca," vyhlásil presvedčivo.

„Slade, počuješ, ako sa mi tento bezočivý zelenáč vyhráža?" vykrikol McCall.

„Pravdaže sa vám vyhrážam. Stojte si na svojom, lebo inakšie budete ležať, a to raz-dva!"

Slade ich rozbránil rukou. „Mac, krot' sa, dobre ti radím," chytro poznamenal. „Ide tu o obchod, a nie o bitku. A vravím ti, keď ti tento bitkár jednu vrazí, budeš si myslieť, že ťa kopa mulica."

„Púšťaš do nohavíc, šeri?" pohrdavo a zlostne sa opýtal McCall. „Ryšavec ti nahnal strachu! Toho sa bojíš! Lenže mne nenaženie strachu ani on ani jeho kumpán... Bonning. Už toho mám po krk. Buď dostanem tisíc dolárov, alebo siahnem na Blighov majetok."

„Dostaneš poriadnu po papuli, ak nestíchneš. Doparoma, čo si vlastne o sebe myslíš? McCall, ty tu nepredstavuješ ani Wyoming, ani zákon. Nebojím sa ťa. Viem toho o tebe až-až."

„Pozrimeže, aké narážky! Von s tým!"

„Dobre," chytro prisvedčil Andrew, keď sa poobzeral. „Stanley, počúvaj a ostatní tiež ... McCall, raz večer koncom mája si peši vyšiel z mesta. Na ceste si stretol kovboja na koni a obidvaja ste zišli z cesty, aby ste sa mohli nepozorovane pohovárať. Lenže vás videli. Ty si sa oprel o skalisko a kovboj sedel na koni obďaleč. Voľakto vás videl, ba čo viac - aj počul."

„Do čerta! Čo to tu táraš za bohapusté výmysly!" zlostne vyhlkol McCall. Bolo však zjavné, že sa mu z tváre vytratila krv.

„Voľakto počul každé jedno slovo, ktoré si vyriekol ty a ten kovboj," pokračoval Andrew. „A ten voľakto som ja. Auto som zaparkoval v húštine pri ceste. Videl som vás prichádzať. Schádzali ste z cesty akosi ukradomky. Prikrčil som sa teda v chrástí, ledva päť krokov od vás, a počúval som. Do posledného slova som si vypočul vaše sprisahanecké reči. Ako sa ti to bude páčiť, keď poviem v súdnej sieni, čo za plány si kul s tým kovbojom?"

„Bonning, s kým si ma pletieš," chrapľavo odvetil McCall.

„McCall, počul som tvoje meno. Videl som ti do tváre, keď si ten kovboj zapaloval cigaretu. A aj teraz ťa spoznávam."

„Vymyslel si si to, aby si zachránil Bligha," zašomral rančer, ale sklopil zrak.

„Nie, nevymyslel. A ak nechceš, aby som tú historku zopakoval pred súdom, daj pokoj Blighovi."

„Bonning, ja nestojím o súdy ani o klebety o nič viac než ty. Popieram, že si videl mňa. Ale načo sa o tom rozširovať. Som ochotný zrušiť zmluvu."

„V poriadku, je zrušená. Stretne sa v tomto hoteli a spíšeme to na papieri."

„Moje slovo platí," zavrčal McCall. Ku koncu rozhovoru zostal očividne neistejší a nepokojnejší.

Texas Jack zahodil cigaretu, laktom odstrčil Andrewa a postavil sa zoči-voči dobytkárovi.

„Mac, tvoje slovo nie je hodno ani deravý groš!" zatiahol. „Stál som tu vzaďu a počúval som. A poviem ti, že s tými podvodmi je už koniec. Tvoja zmluva s Blighom neplatí. Ale môžeš dať na to svoj vzácny krk, že zmluva so mnou ešte platí!"

Kovboj mal chladný urážlivý hlas a zjavne vedel, ako rozzúriť McCalla.

„Ty si zodpovedný za tieto priet'ahy," zafučal. „Hm-hm. Ja nie som zodpovedný za nič a za nikoho, iba za seba. Navališ tie prachy?" „Čo tým sleduješ - chceš ma vydierať?" „Hoci aj, ak ma na to prinútiš, Mac. Hybaj bližšie, ty špinavý podvodník!"

„Pre mňa si nikdy nepracoval, Texas Jack. Nič ti nedlhujem. Pil si. Pomútila sa ti hlava."

„Mac, zabúdaš, proti komu sa staviaš. Teraz už viem. Si sviniar, chamtivý dobytkár, čo si najíma hladných kovbojov na špinavú robotu... Čo sa chystáš urobiť s tým Blighovým statkom, na ktorý sme vypálili tvoje dvojité X?"

McCall sa mykol, akoby mu telom prebehol elektrický prúd.

„Kovboj, už som ti povedal, že tvoje zlodejské kšefty ma nezaujímajú," vykrikol prenikavo a hrubý krk mu sčervenel.

„Ak si ciachoval Blighov statok mojou značkou, prisahám, že si to robil na vlastnú päsť!"

„A ty popieraš, že som sa v ten večer stretol s tebou?" opýtal sa Texasan. „Popieraš, že on ťa počul, čo si mi navrhoval? Ja som ten kovboj. Privolil som, že budem pre teba značkovať zatúlané tel'ce. Odovzdal som tvoj odkaz kovbojovi, ktorý súhlasil, že bude zabíjať Blighove kravy a vypaľovať tel'com tvoju značku... A my sme hrali tvoju špinavú hru. Zadarmo?"

„Klameš, Texas. Nezvaľuj na mňa svoje zlodejské výčiny."

„McCall, ty si horší ako zlodej."

„Odstrelím ti nohu - ty falošný ryšavý zlodej teliat," zručol McCall a pravickou si veľavýznamne siahol na bok.

Kovbojova hnedá ruka sa mihla nadol a vpred. Andrew videl, že hlaveň koltu sa opiera o McCallovo vypučené brucho.

„Nehýb sa!" varoval ho studeným hlasom.

„No McCall sa pohol. Možno to bol iba nervózny tik alebo nový pokus vytrhnúť kolt. Zachvel sa. Zohnutá ruka sa mu vystrela. Potom sa ozval tlmený výstrel. Texas uskočil dozadu a kryl Slada.

„Panebože! On ma... prevrátil!" vyjachtal McCall a tvár sa mu skrivila. Keď si veľkými rukami stisol brucho, kolt mu vypadol na zem.

„Páni, odvolávam sa na všetkých," chytro prehovoril Texas. „Ste svedkami, že sa pokúsil vytiahnuť na mňa kolt."

„Áno, kovboj, všetci sme to videli," prisvedčil Jim Fenner.

McCall klesol na zem a pomedzi tučné roztiahnuté prsty mu tiekla krv. Stanley ho objal jednou rukou.

„Pomôžte mi odniesť ho dnu. Zabehnite po lekára."

No Stanley musel raneného podpierať sám. Ostatní okolostojaci akoby zhrozene čakali, že Texas zastrelí aj šerifa. A Slade očividne zdieľal ich obavy.

„Slade, ty pochodíš presne tak, ak mi teraz a v budúcnosti nedáš pokoj," varoval ho Texas studeným a tvrdým hlasom.

„Predstavuješ zákon a ja by som to rešpektoval, keby si nebol taký istý podliak ako McCall. A navyše si pašerák.

Môžem to dokázať. Rátaj s tým, ak ma budeš chcieť stíhať."

Sledoval šerifa, dokiaľ sa nepriblížil k autu, ktorým prišiel McCall.

„Nasadni a strat' sa!" zavelil Texas.

Slade klesol do auta, zašmátral po volante a chytro zmizol. Texas ho pozoroval, kým sa mu nestratil z dohľadu.

„Bligh, vezmite ten kolt a odovzdajte ho ako dôkaz," poznamenal a zastrčil vlastnú zbraň do pošvy.

„Panebože, ty si to roztočil!" vyhfkol Andrew a prebral sa zo šoku.

„Už bol najvyšší čas."

Andrew a Fenner kráčali za kovbojom na miesto, kde si uviazal koňa. Texas nasadol a začal si šúľať cigaretu. Prsty sa mu netriasli. V tvári bol ešte vždy bledý a belasé oči mu žiarili.

„Teraz vám bude šťastie väčšmi žičiť," dodal. „Postarajte sa, aby vám vrátili tel'ce označované dvojitém X."

„Koľko je ich, Tex?" zachrípnuto sa opýtal Jim.

„Okolo stovky, možno viac. Ale všetko na tejto strane rieky." Zdvihol uzdu a pozrel na Andrewa s náznakom niekdajšieho úsmevu. „Povedz zbohom mojej stratenej milej!"

Popchol svojho bystrého žrebca, odcválal za ohrady a zamieril na otvorené pastviny.

„Texaská krv," zašomral Fenner akoby pre seba a odpútal sa pohľadom od rýchlo miznúceho jazdca.

„Hm," zahundral Andrew a zhlboka sa nadýchol. „Ako naraz sa to všetko zbehlo!"

Pripojili sa k Blighovi a k ostatným svedkom prestrelky na širokom priestranstve pred obchodom s krmivom. McCall ležal na šikmých doskách. Bledá chorobná tvár, privreté oči a tichý chrčivý dych vešteli rýchly tragický koniec.

„Je hotový," ozval sa Stanley a zdvihol sa z kolien. „Rátal som, že nebude potrebovať lekára."

„Čo s ním?" opýtal sa Bligh.

„Nič."

„Netreba nikoho upovedomiť?" „Pokiaľ viem, jeho jediným najbližším priateľom bol Slade," odpovedal Stanley.

„Vyparil sa veru rýchlo. Doparoma, len-len že vyviazol."

„Poďme do mesta a pozrime, čo zamýšľa Slade," navrhol Jim.

Zamierili do hotela a vypytovali sa. O streľbe nepočul nik. Nikde v meste sa o nej nerozprávalo. Nakoniec sa pobrali do šerifovej kancelárie.

„Vitajte, chlapi. McCall sa už odporúčať?" opýtal sa Slade, keď vošli dnu.

„Akiste áno. Keď sme odchádzali, už mal namále," odvetil Fenner.

„Zaťatý chmuľo! Radil som mu, aby nezabídal do toho kovboja. Všetko si zaviniel sám."

„Slade, sme svedkovia a radi by sme vedeli, čo sa od nás čaká."

„V podstate nič, pokiaľ viem. Len čo McCall otŕči kopytá, telefonicky ohlásim úmrtie úradom v Casperi."

„Aha. A smieme sa opýtať, čo im ohlásite?" Slade sa oprel o chrbát stoličky. „Nakoľko ja do toho vidím, McCall mal s

Texasom akési kšefty. McCall očividne nehodlal zaplatiť peniaze, ktoré dlhoval. Poškriepili sa a McCall siahol prvý po kolte. Ale doplatil na to. Tak vyzerá moje hlásenie, páni. Odradím ich od pokusu zlapať kovboja. Nepodaril by sa. A nechápem, aký by malo zmysel opakovať konkrétne okolnosti. Rozumiete?"

„Jasné a súhlasime,“ odvetil Fenner. „Lenže je v tom háčik. Čo urobíme s Blighovými telcami, ktoré ukradol Texas a Smoky Reed?"

„O dva týždne sa koná súpis. Zatiaľ bude po všetkom. Pravdepodobne budem musieť usporiadať McCallovu pozostalosť, pretože sme spolupracovali. A postarám sa, aby ste dostali všetok statok označovaný dvojitém X na tejto strane Sladkej rieky.“ Traja chlapi opustili šerifovu kanceláriu, lebo tam už nemali čo robiť. Za rohom zastali a pozreli si do očí. „Čo vy na to?" opýtal sa Andrew.

„Podržte ma,“ odpovedal Bligh.

„Jasné ako facka. Náš spravodlivý šerif je vyľakaný na smrť,“ odríkol Fenner.

„Jim, šťastie sa zvrtno. Mr. Bligh, najhoršie je za nami,“ dojata poznamenal Andrew.

„Zdá sa. Nestratili sme všetko a môžeme začať odznova ... Jim, nemusíš sa vydať na tú tajomnú cestu.“

„No, už som sa na to dal a pôjdem,“ veselo odvetil Jim. „Dnes sa ešte uvidíme. Musíme sa pohovárať o koňoch.“

„Zabudol som, čo som sa ťa chcel opýtať,“ zamyslene podotkol Bligh a keď Arizončan odkrivkal, doložil: „Jima som ešte takéhoto nevidel.“

„Šéfko, len čo sa spanätám z úderu, ktorý nám zasadil Texas, budem sa i ja cítiť akosi ľahšie na duši,“ odvetil Andrew. Rozišli sa a Andrew zamieril k obchodu.

„Chcem si objednať sedlo,“ povedal majiteľovi. „Musí to byť mexické sedlo so striebornou obrubou a k tomu uzda s ostrohami.“

„Musia sa objednať z El Pasa. Stojí to hŕbu peňazí.“

„Ako dlho vám potrvá, kým ich obstaráte?"

„Najviac dva týždne.“

„Dobre. Zaplatím zálohu. Tu máte údaj.“

Andrew vyšiel z obchodu a uvedomoval si, že ho zaplavil čudný pocit - akási smutná radosť, ktorá vystriedala nedávne strašné vzrušenie. Práve sa vracal do hotela, keď stretol Marthu Ann. Niesla za plné náručie balíkov. Sponad nich žiarila naňho jej ružová, prít'azlivá, milá tvár.

„Haló. Rozhádzala som všetko do posledného centa ... Andrew, vy ste bledý! Čo sa stalo?"

„Ak dovoľíte, odnesiem vám to,“ odpovedal a vzal jej väčšinu nákladu. „Kam pôjdeme?"

„Ku Glenmovcom. .. Prečo sa tak tvárite?" opýtala sa veľmi ticho.

„Zažil som menší šok. Obávam sa, že aj vy to budete ťažko znášať. Vzhopte sa trochu, pochabá Wyominčanka.“

„Strýko!" vykrikla.

„Nie. Je v poriadku. Iba zlé zvesti.“

„Týkajú sa vás?"

„Hm! A čo keby aj? Nečakal by som, že sa budete tváriť ako ...“

„Andrew, povedzte mi to,“ nástojila.

„Texas Jack vystrelil na McCalla,“ odvetil Andrew. „Stretli sme sa tamto a počas škriepky prikvitol Texas. Stručne povedané, začal sa škriepiť namiesto nás. McCall mu dlhoval peniaze. Texas si ich pýtal. Začali sa rozhŕňovať. S McCallom bol šerif Slade. Vtedy som sa chopil príležitosti a zasiahol som. Vysvetlil som McCallovi, čo viem o ňom, a že mu nedám ani cent. Očividne som ho vyľakal, nahnal som mu strachu. Odvolal svoje požiadavky na vášho strýka a ...“

„Ach, Andrew, vy ste ohromný!" prerušila ho Martha Ann. „Ale chytro mi rozpovedzte, ako to bolo s tou strelbou.“

„Nuž, Texas sa znovu pustil do McCalla. Teraz to vyzeralo zle. Texas sa opýtal McCalla, čo urobí s Blighovými telcami, ktoré nechal ociachovať dvojitém X. McCall obvinil Texasa, že ho osočuje zo zlodejstva, ba pokúšal sa zvaliť vinu na Texasa, hoci všetko zapríčinil sám. Texas vynadal do zlodejov jemu. Ten chumaj McCall sa pokúsil tasiť kolt. Vtedy ho Texas prevítal.“

„Je ... McCall. .. mŕtvy?"

„Teraz už istotne.“

„Och, to je strašné!... Zatkol Slade Texasa?"

„Nie. Pár sekúnd som sa nazdal, že sa ujde aj šerifovi. Bol som natoľko ohromený, že som ani nevládal otvoriť ústa a požiadať Texasa, aby ho nezabil. Lenže ten kovboj bol chladný a pokojný sťa Štedrý deň. Sladovi všetko vyložil a naznačil mu, že on pochodí tak isto, ak mu nedá pokoj. Potom vysadol na koňa a odcválal na prériu.“

„Ušiel?" opýtala sa Martha šťastná.

„Pravdaže. No pred odchodom vám nechal odkaz ...“

Obrátila sa a chytila ho za ruku. Zbledla v tvári „Andy! Aj vy ste do toho ... zamočený? ... Zatknu vás?" zašepkala.

„Nie, moja milá. Neprenáhľajte sa,“ chytro odvetil. „Stalo sa to v sebaobrane. McCall sa pokúsil zaútočiť.“

Texas vystrelil. To je všetko. Slade nebude rozmazávať ten prípad vo vlastnom záujme. Váš strýko má volné ruky. Dobytok mu vrátia. Zažili sme náramne namáhavý deň, ale stál za to.“

„Och, ... chápem ... veľmi dobre chápem ... Prosím vás, počkajte ma,“ odvetila, vzala si od neho balíky a rozbehla sa do Glenmovie domu.

Zakiaľ Andrew čakal, uvažoval o Marthinej reakcii na novinu. Presvedčil sa len o márnosti vlastných nádejí.

Prirodzene, že sa znepokojovala pre Texasa a pre strýka, ale to ešte neznamenalo, že by sa dôverne zaujímal o kovboja - a či oňho. O chvíľu Martha vyšla von ešte vždy poblednutá, oči jej stekali od pohnutia.

„Vezmite ma voľakam,“ modlikala.

„Autom? Nie, radšej do kina.“

„Dobre.“

Keď zamierili späť do mesta, všimol si, že sa ho drží za rukáv a kráča tesne vedľa neho. Azda stý raz zaplavil Andrewa pocit prostej dôvery a mladistvej roztúženosti. Opäť v ňom vyvolala potrebu ochraňovať ju.

„Povedzte, Martha, záleží vám... veľmi... na Jackovi Texasovi?“ opýtal sa vážne.

„Či mi záleží? Ako to myslíte?“

„Ľúbite ho?“

„Andrew! Nebuďte smiešny. Texas sa mi páčil. Komu by sa nepáčil?“

„Teda prečo to tak ťažko znášate?“

„Zabil McCalla pre nás. Pre mňa!“

„Martha, teraz začínate byť smiešna vy. Prosím vás, majte rozum. Boli to staré účty.“

„Aj vy majte rozum! Texas bol zlodej. Prichytila som ho pri čine. V ten deň, pamätáte sa? Sľúbila som mu, že ho nevyzradím, ak to bola jeho posledná krádež. Dal mi slovo a dodržal ho. Ja viem. . Raz, bolo to nedávno, som mu rozprávala, ako McCall prenasleduje strýka a chce nás priviesť na mizinu ... A čo myslíte, Andrew, čo mi povedal ten divý Texasan?“

„Nemám potuchy, ale stavím sa, že to bolo niečo originálne,“ odvetil Andrew.

„Vytiahol si cigaretu z úst, usmial sa na mňa a zatiahol lenivým južanským tónom. Počúvajte, miláčik. Vyvolám bitku s McCallom a zastrelím ho!... Presne tak to povedal. Nikdy na tie slová nezabudnem.“

„Hm! A čo vy na to, Martha?“

„Dohovárala som mu po dobrom i po zlom. Ale daromne. Nakoniec povedal: Počúvajte, srdiečko. Vy nás západniarov ešte nechápete. Keby ste ma ľúbili, alebo keby som mal nádej, že ma raz budete ľubiť, vykašlal by som sa na McCalla a polepšil by som sa. Lenže vy ma neľúbite, drahá. A preto sa ťahám s tým zlodejom!“

„Aha, už do toho vidím,“ vykrikol Andrew. „Tex by bol mohol nahnať McCallovi strach. Lenže on to hnal na ostrie noža. Bože! Ten pochabý, verný, obetavý chumaj! Ani mu na um nezišlo, že by vás svojím skutkom mohol urobiť nešťastnou ... Martha, poslal vám po mne odkaz.“ „Aký?“

„Povedz za mňa zbohom mojej milej!“ „Zbohom?... Navždy zbohom! Tak to myslel. Trochu ma to bolí, Andrew...“

Ľúbil ma a ja som sa z neho vysmievala.“ Zastala uprostred chodníka a uprela na Andrewa zaslzený pohľad.

„Podťe, drahá. Nenariekajte tu uprostred ulice. Buďte veselá, Martha Ann, a usilujte sa udržať si úroveň. Nikdy ste sa veľmi nesnažili prekaziť chlapom, aby vás ľúbili - však?“

„Iba na jedného som sa usilovala zapôsobiť, aby ma ľúbil,“ odvetila hnevivo a odvrátila sa.

„Martha, každú ženu ľúbi aspoň raz v živote jeden muž. Niektoré ženy ľúbia viacerí muži a niektoré mnohí. To je váš prípad, Martha. Pretože ste krásna a pretože ste pôvabná. Vrhnete na úbožiaka jediný pohľad - a hotovo! Je stratený. Vy to necítite, ani po tom naozaj netúžite.“

„Hm, už zmýšľate o mne inakšie?“ opýtala sa. „Znamená to, že v skutočnosti neflirtujem?“ „Už som vám povedal, že som vám krivdil.“ V kine, keď si našli sedadlá v matne osvetlenom kúte, Martha si prisunula ruku k Andrewovmu rukávu, ľahulinko sa mu prstami dotkla zápästia, až zrazu mala ruku v jeho dlani. Bola to studená rúčka a chvela sa. Andrew ju jednoducho držal a vrúčne stiskal. Keď na ňu prišla takáto detinská nálada, keď potrebovala otca, brata či priateľa, počínal si dobre, mlčal a nerobil nijaké chyby. Celé predstavenie presedela bez jediného slova. Keď vyšli na ulicu, popri chodníku už zažiarili farebné svetlá.

„Andrew, dnes sa mi nechce ísť na ten večierok,“ povedala.

„Ako o tom uvažujem, isto by tam nebolo veľmi veselo.“

„Prosím vás, vezmite ma do mexickej kaviarne. Po večeri sa vrátíme domov so Sue a so strýkom.“

Nadišli októbrové dni, babie leto, hmlisté, nachové, melancholické. Kraj sa halil do tíšiny. Príroda akoby pokojne čakala. Na rieke plávali divé kačice. Vrbové listie žltlo, opadávalo a zakrývalo zem.

Bolo to Andrewovo obľúbené ročné obdobie. Počas roboty zastal a zahľadel sa na riekou so zlatým lemom, na osivené pastviny, na biele čiapky štitov. A uvedomil si, že mu vyhovuje čas i miesto, že ho priťahuje pustota a samota. Po préríi teraz prestal jazdiť. Venoval sa rozličným robotám okolo ranču a vlastnej chyže, na ktoré stačil.

Andrewovi chýbal Jim. Starý Arizončan bol úprimný človek. A jednako, svojou láskavou a vytrvalou mániou vohnať Andrewa do náručia Marthy jednoducho rozjatoval ranu, ktorá sa nechcela hojiť. Pár dní po Jimovom odchode začínal strácať na príťažlivosti dávny Andrewov plán stať sa rančerom a Blighovým partnerom. Zostalo iba zadosťučinenie, že starký je zachránený, a preto bude šťastná aj Martha Ann.

Posledný výlet do mesta mu pomohol rozptýliť všetky pochybnosti o Marthe. Krivdil jej. Martha Ann pravdepodobne ani netušila, že sa odohrala bitka o jej dušu. No Andrew to vedel a rád by sa bol podelil o svoju radosť s matkou dievčaťa. Martha sa z hĺbky srdca usilovala odísť, oslobodiť sa od umŕtvujúceho lišajníka, ktorý jej obrastal srdce, lákali ju nové končiny, nové tváre, podliehala neuspokojenej túžbe za dobrodružstvom, hľadala čosi a sama nevedela, čo. Ale Andrew to teraz, na svoj žiaľ, vedel. Táto statočná mladá žena sa vydala sama na cestu, bez priateľa či ochrancu. Spoliehala sa na vlastnú vieru v rudí, život, budúcnosť. Striasla sa vášnivej túžby ubližovať druhým tak, ako bolo ublížené jej, a premenila sa na veselú, roztúženú, zábavnú, vrtošivú a zvedavú dievčinu, ktorú on vo svojom cynizme a žiarlivosti nepochopil.

Niekoľko dní po Texasovom čine, ktorým zo seba urobil vyvrheľa a zachránil Marthinho strýka, bola Martha zadumaná a nešťastná, akoby šťastie niesla vinu za krviprelieanie a skazu, z ktorej mala osoh. Ale táto nálada pominula. Bola primadá na to, aby na ňu trvalo zapôsobil násilnícky čin, ktorý nevidela na vlastné oči. Zakrátko z nej bolo zase niekdajšie šťastné dievča. Život bol dobrý a ona ho užívala. Často jazdievala, ale nikdy sa nevzdalovala od domova. Do mesta nechodievala, hoci ju priateľky navštevovali a pozývali. Po nedeliach bývalo na ranči plno mladých ľudí,

ktorí si ju veľmi obľúbili. Ale jej niekdajší prísny kritik Andrew nenachádzal na jej správaní nijakej úhony. Andrew zistil za tohto príjemného babieho leta, že stará pochybovačnosť sa rozplynula. Tešilo ho to. Láska ju spálila na popol, hoci sa mu videlo, že je to láska neopätovaná. Napriek tomu jej bol nekonečne vďačný. Sestra a milá na východe boli Andrewovi trňom v oku. Želal si, aby sa líšili od žien svojej triedy. Boli však také ako väčšina: samostatné, panovačné, náročné, zahrávali sa s chlapmi a nikdy celkom nepodľahli. Ale Martha Ann predstavovala iný typ ženy. Andrew ani neveril, že taký typ jestvuje. Takých dievčat ako Martha je možno, ba istotne veľa. Tešil sa, že objavil túto novú americkú dievčinu, hoci z hľadiska svojho šťastia ju objavil prineskoro. A hoci premeškal príležitosť na dokonalé šťastie, získal poznatok, že naozaj jestvujú dievčence ako Martha, ktoré vedia byť prirodzené, neskazené a naskrze pôvabné.

14

„Môj ty svete!“

Martha Ann zreteľne začula známy výkrik, ktorý vždy oznamoval, že Sue má dostatočný dôvod vzrušovať sa.

„Čo sa robí, Sue?“ zvolala.

„Martha, ak to neprestane, ja sa jednoducho zbláznim.“

„Dovoľte, aby som sa zbláznila s vami!“ veselo vykrikla Martha a vybehla z izby.

Sue vyšla z kuchyne a dvere nechala otvorené. Martha ju našla na dvore. Ruky si oprela o boky a očarená hľadela na chlapca a na koňa. Chlapec nevyzeral natoľko výnimočne, že by Sue musela tak prudko reagovať. Martha prešla pohľadom na koňa.

„Och!“ zvolala a oči jej zasvietili nadšením. Kôň bol žltoskvrnitý s dlhou čiernou hrivou a chvostom. Mal pôvabné telo, štíhle nohy a krásnu ušľachtilú hlavu. Na krku mal ohlávku, ktorá sa mu zjavne vôbec nepáčila. Chlapec ho držal jednou rukou a druhou hladkal lesklý klenutý krk.

„Takého nádherného koňa som nevidela desať rokov,“ zaniepokojene vyhlásila Sue. „Vyzerá ako mustangy, ktoré sme vidali v Arizone. Ako navajské poníky, čierne s ťa uhoľ, s bielymi hrivami a chvostmi. Alebo ako piutské grošáky s očami ani mesiac... Povedz, chlapče, načo si ho sem priviedol?“

Chlapec vyzeral na šestnásť, bol opálený, vetrom ošľahaný a jeho tvár im bola povedomá. Usmial sa na Sue, ale neodpovedal.

„Či je to kôň? Prečo si ho sem priviedol?“ vykrikla Martha Ann. „Och, je božský ... Komu patrí? Odkiaľ je?“

„Od Veternej rieky. Coloradský žrebec. Coloradčania chovajú najčistokrvnejšie kone na západe,“ zápalisto odvetil mládenec.

„Je to najkrajší poník na celom svete. Och, Sue, o takom tátošovi sa mi ani nesnívalo. Kúpim si ho, aj keby som mala založiť všetky svoje šperky. Je na predaj, chlapče?“

„Myslím, že nie. Viete, ten by bol na predaj iba vtedy, keby zomrela slečna, ktorej patrí, a keby ho jej príbuzní nemohli ani vidieť.“

„Ale komu patrí teraz? ... Sue, ja ho musím mať - i keby som sa mala ... vydať za jeho majiteľa.“

„Ako sa volá?“ opýtala sa praktickejšia Sue. „Srniec“.

„Komu patrí?“ takmer vykrikla Martha Ann. „Nuž, môj šéf Stanley tvrdí, že je kúpený pre jednu slečnu,“ odpovedal chlapec.

„Pre koho? Čo tu hľadá? Voľaktorá dievčina z mesta ho tu predvádza aby som sa rozľútostila?“ „Patrí Marthe Ann Dixonovej.“

„Mne!“ klesla Martha a sadla si na kuchynskú lavicu.

„Môj ty svete! ... V tom bude mať prsty Jim Fenner. Martha, namojdušu, bol pred odchodom akýsi čudný Kto ho posielal, chlapče?“

„Môj šéf, Mr. Stanley.“

„Ako to?“

„Nuž, ja viem len toľko, že Jim Fenner vybral Srnce spomedzi tisícky koní a poslal ho po kovbojoch aj s druhými koňmi. Srniec prišiel včera a sedlo dnes ráno. A šéf ma poslal rovno sem. Srniec veru neznášal cestu starou fordskou, ale správal sa slušne. Je to naozaj parádny poník.“

„Pre... mňa?“ zajachtala Martha a zunelo jej v ušiach. „Chlapče, ak si zo mňa strieľaš ... ja ťa zavraždím.“

„Je to pravda, slečna. Pozrite sem, na štítiku stojí vaše meno.“ Pristúpil k neďalekému autu, zdvihol veľký balík v hneďom papieri a položil ho na zem pred Marthu.

„Aha.“ „Správne, je to moje meno,“ nedôverčivo zvolala Martha. „Och, bože, ja sa z toho zbláznim... Sue, viete, ja som vždy verila rozprávkam. Nikdy som sa neprestala hrať s bábikami... Nikdy som nedospela. Sníva sa mi a ja som Alenka v krajine zázrakov.“

„Dievča, tuším naozaj koňa aj ten balík poslal Jim,“ ozvala sa Sue. „Uzavrel voľáky obchod či zmluvu. Možno sa zadížil až po uši. Vždy si tak strašne túžila po peknom koníkovi. Nuž, veru sa mu to podarilo ... Chlapče, pomôž mi rozbaľiť ten balík.“

Martha Ann placho chytila ohlávku, spomenula si na Jimovu radu, aby sa nikdy nebála koňa, a pristúpila bližšie k Srncovi. Srdce jej tíklo až v hrdle a pomaly, jemne mu položila ruku na krk. Veselo dvihol hlavu a krásne tmavé oči akoby sa spytovali: „Hm, kto si? A čo sa mi chystáš urobiť?“

Trochu sa vzpínal, ale Martha ho zháčila. Zachvel sa jej pod rukami a napokon sa podrobil jej nežnému hlasu a láskajúcim prstom. Keď sa o ne konečne otreľ nosom, Martha úplne podľahla nadšeniu.

„Och, môj milý koník! Och, ty. Srnec! Zbožňujem ťa!“

„Prepánajána!“ vzdychla si Sue po treť raz. „Martha, pozri! Buď kohosi ozbijali, alebo sa svet prevrátil. Sú to mexické výrobky, a tie najkvalitnejšie.“

„Och, bože! Čo je to?“ opýtala sa Martha Ann a bezradne vyvaľovala oči na hrbu ligotavej čiernej a striebornej cifrovanej kože.

„Sedlo s dvojíťm remeňom, uzda, ostrohy. Všetko vykladané striebrom. A dve mexické sedlové deky.“

„Jednoducho úžasné! ... Ale, Sue ...“

„Jasné. Som ohromená. Akiste to stálo hrbu peňazí. Znamenité mexické výrobky. Sčasti už používané, ale tým lepšie.“

„Kde vzal peniaze?“ zajachtala Martha Ann.

„To vie len pánboh!“

V tej chvíli sa na ceste zjavil Andrew. Tmavé oči mu zažiarili a na zvyčajne prísnej tvári mu pohrával úsmev.

„Čo sa robí? ... Nádherna! To je poník ... A čierne sedlo, uzda ... Martha, vraciate sa k svojim starým figľom?“

„Andrew, teraz sa mi neposnievajte,“ zakvílila. „Je to pravda? Vidíte to čo ja?“

„Nuž, vidím krásneho drobného mustanga a najúžasnejšie sedlo i čabraky, aké som kedy videl.“ „Kde ich Jim obstaral?“

„Počkajte... Sedlo má značku Yaeger, El Paso. Yaeger? Veď to je najznámejší sedlár na západe... Teda Jim to poslal? Hm, ozaj krásne. Martha, to ma teší.“ Tmavé oči ju zaliali teplým pohľadom a hlas mu prekypoval radosťou.

Pokúsila sa ho prebodnúť usvedčujúcim pohľadom, hoci v tej chvíli by bola odpustila i najhoršiemu nepriateľovi.

„Andrew, požičali ste Jimovi peniaze?“

„Ja? ... Ešteže čo, dieťa! ... Ale nelámte si hlavu nad tým, kde zohnal Jim tie dary. Šťastne ich užívajte.“

„Šťastne, keď sme v takej tvrdzi!“

„Martha, ja v tom vidím predzvest' lepších čias. Berme to tak... Hybajte sa preobliecť do jazdeckých šiat. Osedlám vám mustanga.“

Martha odbehla do svojej izby a zmietala sa medzi slzami a nadšením. „On sa tešil!“ Šepla si, keď sa prehrabávala v šatstve. „Nikdy som ho ešte nevidela takého natešeného.“ A líca jej zaliala horúca krv.

Keď zase vybehla z domu, Srnec tam stál osedlaný, so založenou uzdou. Bolo vidieť kúsok svetlej sedlovej deky.

„Nestojte tu a nevyvaľujte oči. Na koni treba jazdiť,“ vykrikol Andrew. „Som zvedavý, či vám dovoľí vysadnúť ... Hm, nech sa prepadnem! Martha, ten si kľaká.“

Na Marthin úžas a radosť Srnec zohol koleno a dovolil jej vysadnúť do sedla.

„Kôň, ktorý toto urobí, vás nikdy nezhodí. Prebehnite sa na ňom, Martha.“

Odcválala na šire trávnaté pastviny. Bola to rýdza rozkoš.

V ten večer sa Martha Ann vykradla z izby ako obyčajne. Dávala si pozor, aby ju nezačula Sue alebo strýko. Z prémie dul studený vietor, vzala si preto teplý kabát. Hviezdy vyšli, hoci mesiac nesvietil. Napínala zrak a ostražito prešla cez otvorené priestranstvo na breh rieky. Napredovala v tieni stromov. Voda sa ligotala v tme bledým svetlom. Šuchorilo posledné suché listie. Divé prérinje psy, ako vravela kojotom, zavýjali pod zatiahnutým nebom. Na tejto tajnej strážii stála už niekoľko večerov, ale dnes mala trochu iný pocit. Akiste to súviselo so šťastím, ktoré jej poskytol dar od Jima Fennera. Nádherná jazda ju načisto uchvátila a očarila. Bola priveľmi šťastná, priveľmi čudne šťastná. Andrew sa už pred mnohými dňami pomaly utiahol, držal sa bokom, prísne zatínal pery a hľadel smutným okom. Stal sa z neho opustený mladý muž, obeť vlastnej pýchy, lebo si pevne zaumienil, že ona musí urobiť prvý krok, ale majú vybádnúť z tejto slepej uličky.

Martha sa prikradla sťa úskočný Indián pod strom, konáre ktorého sa otierali o Andrewovu chyžu. Nepozorovaná, tichá ani mačka, sa priplichila k stene a zašmátrala po neveľkej dierke, ktorú vyvrtala v medzere medzi brvnami.

Vyhĺbila ju za obyvateľovej neprítomnosti. Marthe prítom vždy divo búšilo srdce, krv jej vrela a myseľ sa zmietala medzi strachom a nadšením. No prv, ako sa vydala na nočné výzvedy, zistila si, kedy asi bude sedieť pred krbom. Zatiaľ podliehala pokušeniu bez toho, že by bola doplatila na svoju opovážlivosť rozpakmi. No vo chvíli, keď pritísila oko k dierke, vždy znervóznela. Neraz pochybovala, či koná správne, ale veľmi na tom nezáležalo - lebo sa nakoniec predsa len za Andrewa vydá. No ďalej sa nikdy nedostala a vždy horko-ťazko potláčala smiech.

Andrew so sklonenou hlavou sedel na svojom zvyčajnom mieste a prenikavé oči upieral clivo do pahreby. Ako pekne, ako krotko vyzeral! Trpká cynická vráska okolo úst mu zmizla. Veľmi zjemnel. V tejto nestráženej chvíli zrkadlil sa mu v tvári nekonečný smútok. Martha Ann žiarlila na oheň. Čo videl v tých mihotavých plameňoch? Nežiarila tam tvár bezcitnej Connie alebo pekné tváre iných žien, ktoré poznal? No Andrewove oči nevideli oheň ani minulosť. Keby len bola vedela, že vidí v plameňoch jej vlastnú pôvabnú tvár! Martha sa odtrhla od steny a mľčky kráčala po mrazivej tráve späť k radu stromov a križom cez otvorené priestranstvo k domu a do vlastnej izby. V tento večer nezakúrila v krbe a ani si nezažala lampu. Nebola zvedavá na svoju tvár. Uvedomovala si, že sa chytila do vlastnej pasce. Vyzliekla sa, pomodlila, chytro zaliezla do postele a ležala tam s očami otvorenými dokorán. A znovu si zopakovala ten istý večerný refrén.

Andrew ju ľúbil. Zožieral sa pre ňu. Už dávno si odpykal krivdu, ktorej sa voči nej dopustil. Napriek vášnivému odmietnutiu, napriek pohľadovým požiadavkám jej pýchy a márnomyseľnosti vedela, že je presvedčený o jej statočnosti. Chcel si ju vziať za ženu aj vtedy, keď predpokladal, že nezodpovedá jeho nárokom na ženskosť. A ona ho za to nenávidela. Povedala mu pravdu a od tej chvíle poznala sama seba.

Hanba, bolesť, rozhorčenie, ktoré jej spôsobil, poľavilo, lebo večer čo večer bola svedkom toho, ako mľčky znášal

svoju bolesť. No ešte vždy nebola spokojná. Potrebovala dôkaz, dôkaz jeho útrap, túžby a lásky. Aká nevýslovne sladká bola táto večerná postriežka, tieto dôvernosti v netušených hodinách. Načisto tomu podľahla. Robila si výčitky, zápasila s vlastným svedomím a na druhý večer sa ta zase vrátila a pozorovala ho, ako dumá osamote pri krbe. Dnes večer Martha Ann prišla k presvedčeniu, že je priečna, pomstivá potvora. Ale svoje dosiahne. A do svedomia jej šepol hlas, že o to väčšia bude jeho odmena. K tejto myšlienke sa Martha Ann v týchto dňoch vracala častejšie a vždy ju to naplňalo hanbou. Bola takisto beznádejne stratená ako Andrew, hoci si to nechcela priznať. Nemala jeho odvalu. Teraz ju stravovala túžba po všestrannom dôkaze, že ju Andrew zbožňuje, že je vôľou ochotný zrieť sa toho, čoho sa nechce zrieť srdcom, a táto túžba vždy dusila tichý, slabý hlas a schladzovala teplý, sladký prílív. Musela v tom pokračovať. Musela ho pozorovať znovu a znovu, hoci sa trápila, musela sa čoraz väčšími presviedčať, ako ju potrebuje. A keď raz uvidí, že čaša Andrewovej trpezlivosti sa naplní, potom ... potom ... potom.

„Potom!“ zašepkala Martha do vankúša. V ten večer a večer zaspala v slzách, tak ako v každý druhý večer, odkedy sa dala na toto najnovšie bláznovstvo - pozeráť milovanému mužovi do beznádejnej tváre.

Na druhý deň okolo poludnia sa Martha Ann vracala z ohrady. Bola tam už tri razy, ohmatať, potľapkať Srnca a pozhovárať sa s ním. V tom zočila na ceste popri rieke veľký oblak prachu. Zmätená zastala. Búrka to nebola, lebo nefúkal vietor. Do uší jej doláhol tichý dupot kopýt a bľakot statku.

„No toto! Pozrite, čo sa robí,“ vykrikla a s ňa veverička vyliezla na vrch ohrady. Tam sa usadila a v napätom očakávaní zazrela po prvý raz veľkú čriedu po jesennom súpise.

„Strýko Nick! Sue! Och, Andy, kde ste?“

Bligh ju počul a vybehol na cestu. Vzrušený zakýval rukami a na okamih zmeravel. Marthin krik zanikol v blížiacom sa hukote. Bligh sa utiahol do verají otvorených dverí. Sue nechápavo vykukla z kuchyne. Keď zočila pohybujúcu sa stenu prachu, prudko sa zvrtila, akoby chcela varovať Marthu. Rozbehla sa za Blighom a ten jej ukázal na Marthu, ktorá sedela obkročená na vysokom plote.

Čelo čriedy tvorila záplava červených a bielych kráv, nôh a rohov pohybujúcich sa v kúdoloch prachu. Statok nestrečkoval, ako sa Martha nazdala. Voľakto hnal veľké stádo, ktoré vyzeralo strašidelne, lebo dunelo, bučalo a valilo pred sebou oblak žltého prachu. Ľavé krídlo sa rozptýlilo s ňa pereje po brehu rieky, stred sa hnal cez cestu a pasienok a pravé krídlo, rozdelené domom, zamierilo do prerie. Zakrátko sa priestranstvo medzi domom a Andrewovou chyžou zaplnilo bľaciacim dobytkom. Boli to stovky, ba Marthe sa zdalo tisícky býkov a kráv, jalovic a teliat, veľká črieda na ceste za pastvinami.

Obklopila ranč, zahalila ich do žltého prahného príkrovu a valila sa popri Marthe Ann. Dievčina bola rozrušená a trochu vylákaná. Prach ju dusil a oslepoval. Naďalej sedela na vysokom plote, kašlala a ovievala sa vreckovkou.

Črieda sa hrmula ďalej a začala sa rozptyľovať po pastvinách. Vietor odvial oblak prachu.

Martha Ann zočila čudný vysoký voz, ťahaný dvoma záprahmi. Popri ňom cválali piati zaprášení jazdci na zaprášených ustatých koňoch. Zosadli pred domom. Voz zastal. Piatu chlapi pristúpili k Mr. Blighovi a podávali si s ním ruky. Rozprávali sa. Bligh akosi čudne gestikuloval. Sue vbehla do jedných dverí a vybehla z druhých. Celá vykoľajená si žmolila zásteru. V tom si ohromená Martha všimla, že štyria chlapi sa pozreli na ňu a zamierili k nej.

„Dobý bože! Čo vlastne tí kovboji chcú?“ zašomrla si pod nos. „Kde je Andrew? ... No dobre, nech idú!“

Mali nohy do O, kráčali neďbanlivo a spupne a Marthu to akosi dráždilo. Niesli sa, akoby si boli istí, že ich bude pokladať za neodolateľných. V skutočnosti aj boli, ibaže ona si neželala, aby vedeli, čo si o nich myslí. Keď sa priblížili, všimla si, že sú starší ako kovboji, na akých bola zvyknutá. Bola to zrelá, tvrdá, ošľahaná štvorica. A navyše boli celí zaprášení od dlhej jazdy. Ten ľavý bol najvyšší kovboj, akého Martha videla. Poriadne prevyšoval svojich spoločníkov a mal také ozrutné sombrero, že sa zdalo, akoby mal už-už stratiť rovnováhu. Pravý bol najnižší a najčudnejší kovboj, na akého kedy Martha natrafila. Mal také krivé nohy, že by mu bolo pomedzi ne prebehlo prasa. Drobný kovboj si s rozmachom strhol sombrero. Ukázala sa okrúhla červená tvár, fľakatá od čierneho prachu a potu, a Martha Ann hľadela do najšibalskejších, najveselších, najnezbednejších očí, aké videla.

„... bré ráno,“ pozdravil. „Ste slečna Martha Ann, Dixonová?“

„Zdá sa, že áno,“ neisto odvetila Martha.

„Mister Bligh nám povedal, aby sme sa vám predstavili,“ slávnostne pokračoval kovboj. „Ten najvyšší spomedzi štyroch mušketierov je Tully Sloane.“

Dlháň si pohotovo obnažil hlavu. Bola takmer holá a ligotala sa ani leštený orech. Tvár mal chudú a ošľahanú s ňa kordován. Bol taký vysoký, že tvár mal na jednej rovine s jej kolenom. Marthe sa páčil jeho úsmev, ale nedôverovala mu. Mal veľmi jasné sivé oči a zdalo sa jej, že zažmurkal, keď na ňu pozrel.

„Dobré ráno, slečna. Som naozaj rád, že vás spoznávam,“ zatiahol a vystrel ruku, širokú s ňa doska. „Ďakujem. Aj ja,“ odvetila Martha a podala mu ruku. Tak jej ju stisol, že skoro vykrikla.

„A toto je náš sukníčkár a šibal Cash Tanner,“ pokračoval. A ukázal na pekného štyridsiatnika, červeného v tvári, s rozložitou postavou. Mal ozrutné ovisnuté fúzy a spod chľapatých obŕv na ňu hľadeli veľké volské oči.

„Teší ma, slečna Dixonová,“ odvetil švihák hlbokým, dunivým hlasom. „Nevšímajte si Bandyho. Keď ma spoznáte, potom ...“

„A tento, slečna, je Sylvester Hay. Je plachý - hanbí sa dievčat a pochádza z Montany,“ prerušil ho malý a ukázal na štíhleho, krásne urasteného kovboja, najmladšieho zo štvorice, plavovlasého a modrookého. Jeho hladká tvár prežrádzala značné rozpaky. Pri predstavovaní akosi nevedel vydať zo seba ani hláska. Martha Ann zamrmlala pod nos, že ju teší.

„A ja som Bandy Wheelock,“ uzavrel drobný kovboj veľavravne a premeriaval si ju veselými bezočivými očami.

„Vitajte na ranči. A teraz mi povedzte, čo odo mňa chcete,“ odvetila Martha a zmietala sa medzi túžbou zagániť naňho a veselo vykriknúť.

„Nuž, najprv sa musíme zoznámiť," vyhlásil Bandy. „To bude ... ohromné," poznamenala Martha.
„Slečna, ste slobodná?" opýtal sa hlboký hlas.
„Slobodná? Dúfam. Ako to myslíte?"
„Či ste voľná a nezadaná. Lebo ak ste ..." „Slečna Dixonová, ja nie som priberčivý," zamiešal sa Tully Sloane. „A hneď vás požiadam o tanec na najbližšej zábave."
„Ďakujem. Pouvažujem o vašom pozvaní," vážne odvetila Martha.
„Hm, mal pravdu," kriticky sa ozval Bandy a bezočivým pohľadom premeral Marthu od hlavy po päty.
„Je to naj čertovskejšia, najkrajšia dievčina, akú som videl..."
Martha Ann očervenela. Začínal byť priveľmi úprimný.
„Smiem vedieť, kto mi lichotil?"
„Nuž, prirodzene, Jim."
„Jim? Ktorý Jim?"
„Ktorý, ak nie Jim Fenner? Všetkých nás navnadil, slečna Martha."
„Jim Fenner! Vy ho poznáte?" zvolala Martha.
„Hm, to si myslím, že áno." „Kde je?"
„Prišiel s nami. Nevideli ste ho?"
„Odkiaľ ste?" opýtala sa slabo.
„Z Arizony. Okrem Sylu sme všetci jazdili pre Jima, keď bol predákom Mäsiarskeho Noža. Tešíme sa, že stará družina je zase pokope."
„Z Arizony!" čudovala sa Martha. „A táto... črieda?"
„Nuž, slečna, tento statok, žiaľ, nie je z Arizony. Jim ho zohnal dolu pri Medicíne Bow a zatiaľ poslal po nás, aby sme zaraz prišli. Neotáľali sme."
„Aby ste zaraz prišli?"
„Jasné."
„Za Jimom?"
„Nuž, Jim je náramný kovboj, ale dvetisícdivesto kráv by nemohol hnať sám."
„Vy ste ich sem prihnali?"
„Slečna, nezdá sa mi, že by vašim očiam aj dačo uniklo."
V Marthinom zmätenom mozgu začínalo svitať. No chvíľu jej hlasové schopnosti zaostávali za zvedavosťou. Rukou sa usilovala utíšiť tlčúce srdce a vyvalovala oči na štvoricu, od Bandyho po Tullyho a naspäť. Stáli tam nenútene, priateľsky na ňu pozerali. Boli presvedčení, že ich už osobne a dôverne pozná, a tešilo ich to. Ich ušpinené postavy v kožených odevoch prenikavo páchli prachom a lopotou. Traja starší mali za opaskami kolty.
„Či statok je to?" prerývane sa opýtala Martha.
„Prirodzene, nášho nového šéfa."
„Šéfa? Myslíte Jima?"
„Nie. Jim je iba predák."
Od domu sa ozval hlasný pozdrav. Martha sa obzrela a videla, že pri kuchynských dverách stojí Jim, strýko a Sue. Jim jej kýval. Tváril sa akosi dôležite. Chudá hnedá tvár mu žiarila a oči sa mu ligotali. „Dievča, akí sú naši noví chlapi?" zvolal. Martha Ann zoskočila z ohrady a rozbehla sa k domu.
„Jim!... Jim!..." vykrikla, takmer bez seba od radosti. Objala ho a vybozkávala. „Och! Tak sa... teším, že vás ... vidím!" dychčala. „Ale čo ste to ... na mňa ... našli?"
„Ba na nás, moja milá Martha," rozčítene sa ohlásil Bligh. Bol bledý a trochu rozrušený. „Samé prekvapenia. Ani by sa mi nebolo snívalo, prečo Jim odišiel."
„Poviem vám, že ten starý lišiak čosi chystal," zamiešala sa Sue. Plakala.
Martha Ann schmatla pevnými drobnými rúčkami starého Arizončana za vestu. Zatriasla ním. „Vy ste to urobili! Vy falošný milý nezbedník!... Ste čarodej či zlodej? ... Jim, patrí tá črieda vám?"
„Jasné, dievča," odvetil hrdlo.
„Kde ste ju vzali?"
„Celú som ju kúpil. Lacno a za hotové! Bola to veru dobrá kúpa."
„Kde sa zobrali peniaze?"
„Od Andrewa Bonninga. Stal sa strýkovým spoločníkom."
„Andrew?" zajachtala Martha Ann. „Nazdal som sa, že vám to Andy povie. Chcel vás prekvapiť. No myslel som si, že sa nezdrží."
„Zdržal sa ... Jim, kde vzal. .. toľko peňazí?"
„Nuž mal ich."
„Od samého začiatku ... odkedy je tu?"
„Tvrdí to. Namôjdušu, pekne si zo mňa vystrelil. Sue prisahá, že je to zatajený miliónár."
„Teda odtiaľ pochádza môj Srnec?" zašepkala Martha Ann. „Moje mexické sedlo ... moje ..."
„Dievča, Andy ma zaprisahal, aby som ho nevyzradil. Ale teba nemôžem oklamať. Tamto prichádza. Pust' sa doňho Martha."
Andrew sa s rukami vo vreckách nedbanlivo ťahal od svojej chyže. Napriek všetkému zhonu zostal navonok celkom chladný a ľahostajný. Martha Ann cítila, že sa jej oči zahmlievajú slzami, ale tým sa ťažko vysvetlilo, prečo sa jej zdal Andrew Bonning väčší, hoci sa mu v tej chvíli nedokázala pozrieť do očí.
„Ludia, Martha Ann radšej zmizne zo scény... na chvíľu," vykrikla a ušla.

„Milá mamička," písala Martha Ann. „Pretože si odpustila svojej opovážlivej dcére, budem poslušná a úprimná a poviem ti o všetkom, čo sa zomlelo za týchto pár nádherných dní.

Písala som ti, že som dostala peniaze, že som nebola veľmi šťastná a na cestu domov som ešte nemohla istý čas ani pomyslieť. Dúfam, že som sa ti poďakovala. Za cestovné som si aspoň kúpila rozkošné šaty a spodnú bielizeň.

Najprv som však zaplatila pokutu za svojho hrdinu, dostala som ho z väzenia a on mi vrátil peniaze.

Ak ma ešte máš rada a ak si to výslovne želáš, pricestujem domov na sviatky aj s ním. Všetci potratíte rozum - zbláznite sa, keď uvidíte môjho Andrewa. A dievčence, čo bývali ku mne také úlisné, ozelenejú od žiarlivosti a moji niekdajší fešáci sa ma už nikdy nepokúsia bozkať v hale pod schodmi - keď uvidia Andrewa. Jeho stačí uvidieť. Ani ti nemusím hovoriť, že bol útočníkom vo veľkom vysokoškolskom rugbyovom mužstve.

Mama, som taká šťastná, že plačem ako dieťa. A vieš, že som nikdy nebola uľňukaná. Strýko dobreže nevyšiel na mizinu. Zlodeji dobytky (och, moja milá, sama som jedného nachytala a prevychovala som ho a on... ale to je už druhá historka) a nerozumná dohoda s istým tunajším rančerom pripravili strýka takmer o všetko. Už som sa chystala na smrť. Strýko bol na dne ako otec, keď prichádzali účty. Potom sa stalo čosi čudné. Jim Fenner, náš človek - je to starý Arizončan - tajomne odišiel do neznámych končín, akiste v snahe požičať pre strýka peniaze. Sue, to je Jimova žena a milá osoba, odrazu ožila takisto ako strýko. Andrew však pomaly, ale isto klesal do hlbín zúfalstva. To bola moja robota a nijako to nesúviselo s ťažkosťami okolo ranča.

Jedného dňa prišiel akýsi mládenec s nádherným ponikom a s úžasným, striebrom kovaným mexickým sedlom, s uzdou a tak ďalej. Všetko to bolo moje. Bola som ohromená, potom nadšená a napokon vylakaná. Jim ma mal rád a bála som sa, či sa starý nestal zlodejom statku alebo bankovým vlamačom, len aby mi zadovážil to, po čom som tak dávno túžila.

Inokedy zase prihrmelo veľké stádo kráv a takmer nám rozdupalo dom. Zahnilo ma na vrch ohrady a bezmála som sa tam zadusila od prachu. Keď črieda prešla, zastali predou mnou štyria kovboji. Mamička, boli to najzaujímavejší, najtvrdší, najpôvabnejší, najsmiešnejší ľudkovia, akých som kedy videla. Najprv ma vystrašili a obávam sa, že som sa nafukovala. Vysvitlo, že sú to starí kamaráti Jima Fennera z čias, keď jazdieval na divej prérii v Arizone. Prišli s Jimom a prihnali pre strýka Nicka tú veľkú čriedu statku.

Bola som zarazená. Bola som udivená - a vystrašená na smrť. Nerozumela som tomu. Potom prikvitol Jim a tešil sa. Zliezla som z plotu a rozbehla sa k nemu. Všetko sa vysvetlilo. Jim naozaj kúpil to stádo a zavolať kovbojov - všetko pre strýka Nicka! Andrew poskytol peniaze - tisíce dolárov - a vedno s Jimom zosnovali celý plán, aby prekvapili strýka Nicka a mňa. Takmer som dostala infarkt.

No, mamička, a teraz sa pokúsím rozprávať vážne.

S Andrewom Bonningom som sa zoznámila večer trinásteho mája o 19,35 na osamotenej ceste. Akísi tuláci prepadli tvoju nie práve najposlušnejšiu dcéru a jeden ma obťažoval. Kým som sa spamätala, prišla fordka, z nej vyskočil silák Andrew a bák! Ten tulák možno ešte podnes nedopadol na zem. Slovom, bolo 19,36, keď som pozrela do očí svojmu záchrancovi a ten okamih sa stal medzníkom pre Marthu Ann. Hneď na mieste som sa doňho strašne zaľúbila. No vtedy som to ešte nevedela.

Zviezol ma. Pokladal ma za skazenú malú potvoru, ktorá stopuje po pustých cestách a nadväzuje známosti s chlapmi. Och, mama! Stratila som náladu a tak som sa rozzúrila, že mi pred očami vírili červené kruhy. Vyložil ma v najbližšom meste a pokiaľ viem, dúfal, že ma už nikdy neuvidí. No ja by som ho bola náramne rada stretla. A aj som ho stretla. Nanešťastie! Zviezol ma taký milý chlapec a s pôžitkom som viedla jeho auto do mesta. Vtom som z ničoho nič zočila svojho záchrancu. Och, mamička! Vraždil ma očami. Dával mi najavo, že som ulovila toho zelenáča. Srdce mi zvierali také čudné pocity. Stretli sme sa v jedálni. Nevieť, prečo som bola taká - taká ľahkomyselná. Ale Andrew ma dráždil. Pozeral na mňa takým sklamaným pohľadom. Nuž a tak som si zaflirtovala. Teraz chápem, prečo to dievčatá tak rady robia. No pokiaľ sa pamätám, bolo to jediný raz, čo som sa usilovala flirtovať, a robila som to preto, aby som tomu veľkému puritánskeho krásavcovi predviedla, že som presne taká, za akú ma pokladá. Napriek tomu som však tej noci zaspala so slzami v očiach.

Išla som ďalej. Zvyšok cesty bol znamenitý s výnimkou jediného strašného zážitku, z ktorého som sa vykopala - doslova vykopala na slobodu. Obťažoval ma akýsi podlý násilník a tam som pochopila, aké pomýlené sú moje nevinné stopárske spôsoby a prečo mal Andrew svätú pravdu.

Milá mamička, ťažko je mi priznať si to a tu to hovorím po prvý raz, lebo musím byť na úrovni a budem to musieť povedať aj Andrewovi. Dievča jednoducho nemôže robiť niektoré veci. Odvaha, cnosť, výchova - ani chladnokrvnosť jednoducho nepomôžu dievčaťu v situáciách, do ktorých by sa nikdy nemala dostať. Všetky tie reči o modernej žene, o dvadsiatom storočí sú táraniny. Dievča nesie zodpovednosť, ktorú muž nemá. Žena je matkou a ak má národ napredovať a nie upadať, žena musí byť čistejšia ako muž.

Len si predstav! Keď som sa nakoniec dostala do Randallu, zistila som, že strýko Nick sa odsťahoval do západného Wyomingu. (Zabudla som ti povedať, že Andrew ma prezýval pochabá Wyominčanka. Zlostilo ma to - a nakoniec sa mi to zákonite zapáčilo.)

Ten úder ma takmer zabil. Ale išla som ďalej. Šťastie mi žičilo a ani nie o dva dni som sa dostala na strýkov ranč pri Sladkej rieke bez toho, že by som musela stopovať.

A teraz sa drž, starká. Počúvaj! Už som ti porozprávala o strýkovi Nickovi aj o ranči. Ale nie o tomto. Nebola som tam

ešte ani hodinu, keď som odbehla za stodolu a vrazila som do - Andrewa Bonninga. Vletela som mu rovno do náručia! Strýko si ho najal a pracoval za stravu a byt. Nebola to náhoda! Bol to osud, mamička, a celkom ma to vykoľajilo. Od tej chvíle sme boli na vojrovej nohe. Raz ma zhodil kôň a vyklbila som si členok. Andrew ma našiel. Bol milý, ľutoval ma, znepokojoval sa - ponúkal sa, že mi pomôže. Ale ja som bola protivná a odmietla som jeho pomoc. No on ma odniesol v náruči a cestou ma pobožkal... Bože! Vtedy som si uvedomila, že ho šialene ľúbim. A potom som začala vystrájať. Nechcela som, aby zistil, čo k nemu cítim. Vyvádza som. Zoznámila som sa s mládežou. Boli to milí ľudia, slušné západniarske dievčence a niekoľko zlých kovbojov. Všetci ku mne lipli, najmä tí zlí. Andrew sa ukázal na prvej zábave, na ktorú som prišla. V ten večer som sa presvedčila, že nie je automechanik z Missouru, za ktorého sa vydával. Bol taký, aký je v skutočnosti, a pri tanci vytriasol zo mňa moje úbohé srdce. Už nikdy sa nevrátilo na svoje miesto. Isto nečakáš, že by tvoja dcéra voľakde nevyvolala neprijemnosti. (Mamička, ja by som sa naozaj mala vydať. Ohrozujem spoločnosť.) A tak sa i stalo. Andrew ma prichytil, ako sa vraciam domov so zlodejom kráv, o ktorom som ti písala, že som ho prevychovala. Vrhli sa na seba ani kohúty. Andrew strašne zmastil Texasa Jacka. A potom som sa kolenačky musela plaziť k Andrewovi, aby nevyťahol na kovboja kolt. Inokedy zase na rodeu (to je kovbojský cirkus) Andrew zbil naraz štyroch kovbojov, lebo ktorýsi ho urazil. Aj šerifovi vrazil jednu. Och, Sir Galahad sa môže schovať pred mojím milým! Vtedy Andrewa zatkli a ja som musela zaňho zaplatiť pokutu. Naďalej som flirtovala, mamička. Dovoľovala som chlapcom, aby ma držali za ruku, a raz som strpela, aby ma Texas Jack pobožkal. Keby som vtedy bola vedela to, čo viem dnes, bola by som sa mu dala aj objasť. A Andrew to všetko videl. Mučila som ho! Lebo už som vedela, ako veľmi mu na mne záleží. A napriek zúfalým pokusom zraziť toho hrdého mládenca na kolena som nestratila hlavu a nezaplietla som sa s druhými chlapcami. Konečne udrela moja hodina. Raz po večeri ma Andrew vyvolal von a ... to je jedno, ale povedal mi pekným, mužným spôsobom, aký by sa zapáčil každej dievčine, že ma napriek výhradám voči mne ľúbi a prosí ma o ruku. Sama neviem, ako som sa mu vymanila z náručia. No správla som sa s ňou diabolic. Prinútila som ho priznať sa, že ma pokladal za ľahčiarku, povolnú ženu, schopnú takmer všetkého - že ma ešte pokladá za takú, a jednako si ma chce vziať za ženu. Aby ma prevychoval! Úprimne som mu povedala, aká som bola a aká som. Úbožiak Andrew, bola to preňho ťažká noc. Poďakovala som sa mu za česť a vyhlásila, že by som sa zaňho nevydala, ani keby bol posledným chlapcom na svete. Odišla som s ňou kráľovná. No keď som si potme ľahla do postele, myslela som, že zomriem. Prestala som sa zahrávať s chlapcami a ver, že sa mi uľavilo. Odkedy Andrew zistil, že sa dopustil chyby, postupne to išlo s ním dolu kopcom. Pomstila som sa mu. Bola to sladká pomsta, hoci akiste vyznieva slaboducho. Ale on mi tak ublížil! A ja som ho tak ľúbila! Pozorovala som ho. Tešila som sa z jeho útrap. Videla som, ako sa zožiera. A zatiaľ som pracovala, hrala sa, spievala, veselila - hotový anjel. Mamička, všetky ženy majú sadistické sklony. Potom sa stalo čosi nečakané - čosi, čo ma premohlo. Andrew mi poslal toho nádherného poníka - to skvostné sedlo. Lenže ja som sa nemala nikdy dozvedieť, že sú to dary od neho. Ale Jim neudržal v sebe to tajomstvo. Ten starký je hotový dohadzovač!

To bolo od Andrewa milé. Jeho najušľachtilejším činom bolo však to, že zachránil strýka Nicka a pomohol mu zmluvou, ktorá v tomto kraji ešte zďaleka neznamená istý úspech. Jim a Sue si myslia, že Andrew je zatajený miliónár. Ja si to nemyslím. Pokladám ho za mládenca zo slušnej rodiny, ktorý prišiel na západ viac-menej z tých istých príčin ako ja. Povedal mi, že má nejaké peniaze. Nikdy nenaznačil, koľko a mne sa, prirodzene, ani nesnívalo, že by nám stačili na záchranu a na nový začiatok. Zjavne stačili.

To je môj príbeh, Martha Dixonová, ako ti vraví strýko Nick. Záver je v rukách bohov. Ešte sa musím priznať Andrewovi, že ho odjakživa ľúbim - že som klamala, keď som prisahala, ako ho neznášam. Bude to najvzrušujúcejší rozhovor v mojom živote. Tento list je prípravou naň.

Zaslúžila by som si, keby sa mi vysmial. Zovrie sa mi srdce, keď si na to pomyslím. No aj on našiel sám seba v tejto nádhерnej krajine. Nemohol sa zmeniť. Nebude ma nenávidieť. Môže ma len ľubiť.

Mám teda nádej. A dúfam, že nevyjde nazmar. Moja najdrahšia, najlepšia, najmilujúcejšia, najutrápenejšia mamička, ubezpečujem ťa, že tvoja nehodná dcéra je šťastná - a pousiluje sa, aby si to zaslúžila. Napíšem ti opäť, len čo sa rozhodne o mojom osude. No aby si sa znovu netrápila, dávam ti slovo, že na Vianoce prídem domov i s Andrewom. Martha Ann."

Noc bola temná a studená, hviezdy nesvietili a od severu šľahal drobný dážď. Šíre pastviny vyzerali s ňou nesmierna veterná hala, z ktorej sa ozývalo bučanie statku a zavýjanie kojotov.

Martha Ann utekala. Nohy mala ľahké a srdce ešte ľahšie. Udrela jej hodina. Urýchlil ju dlhý list matke a posúrila prekvapujúca správa od strýka Nicka, že Andrew odcestuje na nejaký čas do Kalifornie. Andrew Bonning nesmie odísť do Kalifornie bez Marthy Ann! Dnes večer sa o tom chcela ubezpečiť.

Z jeho obloka vychádzalo mihotavé svetlo a ožarovalo holé konáre stromov.

Martha Ann bola nedečakávaná, chladnokrvná, odvážna a šťastná, že nakoniec bude kapitulovať. No keď zazrela Andrewa cez nevelký otvor medzi brvnami, opustili ju všetky pocity a zostala iba láska. Driemal na stoličke a bez masky vyzeral v tvári strašne opustene a smutno. Zašla príďaleko. Šla z jednej krajnosti do druhej - nepoznala zlatú strednú cestu. Neoneskorila sa? Nesmie stratiť už ani sekundu. Rozochvená cúvla. Kapučňa jej spadla z hlavy. V rozhorúčenej tvári cítila studené dažďové kvapky. S ňou tiež sa prikradla na verandu a na prstoch pristúpila k dverám. Boli poodchýlené. Zastala tam, lapala dych a hrôza sa rozplývala pod dotykom silného, sladkého pocitu šťastia. Prsty sa jej chveli, keď sa dotkla dverí. Pootvorila ich a všuchla sa dnu. V izbe bolo pološero, iba zabudnutý oheň osvecoval červený kruh. Cítila štipľavý dym horiaceho dreva. Nad operadlom stoličky zazrela Andrewovu čiernu hlavu. Zamrval sa.

Vtedy povolilo napätie, ktoré pociťovala Martha Ann. Zaplavila ju prudká radosť. Nechýbala jej odvaha ani sila, ale nevedela sa ubrániť slabosti srdca, dychu, myšlienok, pohľadu. Priplachtla sa k stoličke a oprela sa o ňu. Obišla ju.

Privreté oči nadobudli akýsi zmenený výraz, akoby snívali. Martha sa mu zošuchla ponad bočné operadlo na kolená a keď sa strhol, objala ho rukou okolo krku a schovala si tvár. Cítila, že sa jej dotkol, najprv zľahka a potom ju nedočkavo, křčovito zovrel.

„Panebože! ... Veď to nie je sen!“ vykrikol zachrípnuto.

„Nie, Andy. ... To si nečakal, však,“ odvetila chytro.

„Martha Ann!“

„Áno. Dúfam, že sa ti nesnívalo o Connie.“

„Čože? ... Azda si myslíš!... Martha, prišla si mi poďakovať. Nerob to, prosím ťa! Nerob to!“ modlikal.

„Preto som neprišla,“ odpovedala. • Zasypal ju nesúvislými otázkami a jednoducho sa usiloval posadiť ju na operadlo. No Martha Ann sa ho ešte tuhšie držala.

„Počuj, zelenáč. Nevypytuj sa.“

„Dobrý bože! Zbláznila si sa? Pochabá Wyominčanka! Čo znamená tento najnovší výčin?“

„Čo to ... znamená?“ bozkala ho na líce.

Klesol do stoličky. Opustila ho všetka meravosť. Ruky mu ochabli. Cítila, ako sa mu dvíha hrud', a počula, ako mu tlčie srdce.

„Martha, nemáš srdce - ani svedomie? ... Ostatne, si len ...“

Tú otázku umlčala perami.

„Andy, keď sa ma začneš vypytovať, vždy to urobím ... Rátala som s tými otázkami. Zodpoviem ti ich.“

Teraz sa už cítila istá. Nevidel jej do tváre. Objala ho aj druhou rukou.

„Po prvé. Nie, neprišla som ťa trápiť. Áno, strašne . ma mrzí, že som sa už dávno neodhodlala. Nie, teba by som neoklamala, ani keby som mala získať celý svet... Či som trochu túžila po pomste? Áno. Zahanbená sa priznávam.“

„Kristepane! Martha, ľúbiš ...“

„No tak! ... Va-varovala som ťa,“ pokračovala rozochvene. Oheň v jeho očiach - odpoveď na jej bozk - ju mýlil. Ale vydrží to. „Áno. Lúbim ťa!... Lúbila som ťa od trinásteho mája, od devätnástej hodiny tridsiatich šiestich minút. Najprv nevedomky. Potom beznádejne. Potom zúrivo. Potom zlostne. Potom strašne ... A teraz na smrť, celým srdcom i dušou!“

„Ty moja drahá!... Nie si iba vidina? Nie si len zlatý prízrak, za ktorým sa ženiem - usilujem sa ho dochytiť - ale nedarí sa mi to, padám a nariekam...“

„Zase,“ prerušila ho, privrela oči a vyhľadala jeho pery. „Och ... Začínam pochybovať ... Túžiš len po bozkoch... Nie Andy, som z mäsa a krvi. Tvoja ... Áno, vyvydám sa za teba. A budem najšťastnejšia žena ... Áno, zaslúžim si tvoje výčitky za ten bláznivý stopársky výlet. Bol to hlúpy, zúfalý, nebezpečný výčin. Ale som rada, rada, rada. Lebo mi pomohol zoznámiť sa s tebou.“

„Pochabá Wyominčanka! Ty ma predsa len ľúbiš... vydáš sa za mňa?“ vykrikol nadšený.

„Už zase!...“

„Kedy?“ šepol.

„Čo?“

„Kedy sa za mňa vydáš?“

„Andy, to je naposledy... Och, ja som taká klamárka! Ako som túžila po tvojich bozkoch, po takomto objatí! Andrew Bonning, nenamýšľaj si, že si trpel sám. Tá Connie ... Kedy? Kedy sa ... no zajtra alebo pozajtre, na budúci týždeň alebo hocikedy, ak to nebudeš priveľmi odkladať a sľúbiš mi, že ma na Vianoce vezmeš domov... A nikdy ma nebudeš odsudzovať za to, že som bola pochabá Wyominčanka!“